

Strategia rozwoju Gminy Lesznówola na lata 2022-2032

PROJEKT

OPRACOWANIE CONTRACT-CONSULTING SP. Z O.O.

Opracowanie powstało na zlecenie Urzędu Gminy w Lesznowoli.

Zamawiający

Urząd Gminy w Lesznowoli
ul. Gminna 60
05-506 Lesznowola
REGON: 013271111
NIP: 123-12-20-334
www: www.lesznowola.pl

Wykonawca

Contract Consulting Sp. z o. o.
ul. Obwodowa 7a
00-532 Warszawa
KRS: 0000305136
NIP: 676-005-49-73
REGON: 350417312
e-mail: biuro@contract-consulting.pl
www: www.contract-consulting.pl

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
METODOLOGIA	7
Część 1. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE LESZNOWOLA.....	10
Część 2. PODSUMOWANIE DIAGNOZY SPOŁECZNEJ.	13
Część 3. PODSUMOWANIE DIAGNOZY GOSPODARCZEJ.	36
Część 4. PODSUMOWANIE DIAGNOZY ŚRODOWISKOWEJ.	44
Część 5. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ I STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.	52
Część 6. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI FINANSOWEJ.	72
Część 7. ANALIZA SWOT.	77
Część 8. WIZJA ROZWOJU I MISJA GMINY LESZNOWOLA NA LATA 2022 - 2032.	90
Część 9. ROZWÓJ STRATEGICZNY GMINY LESZNOWOLA NA LATA 2022 - 2032.....	101
CELE STRATEGICZNE	101
Część 10. POWIĄZANIE STRATEGII ROZWOJU Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.	148
OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ.	154
OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI DLA GMINY LESZNOWOLA.	157
Część 11. SYSTEM ZARZĄDZANIA, WDRAŻANIA I MONITORINGU PROGRAMU STRATEGII.	160
DOKUMENTACJA MONITORINGU ORAZ EWALUACJI STRATEGII	163
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI STRATEGII	164
Część 12. WYTYCZNE DLA SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH.....	169
Część 13. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	174
SPIS TABEL	175
SPIS WYKRESÓW	176
SPIS RYSUNKÓW	177
WYKAZ SKRÓTÓW	178

WPROWADZENIE

Planowanie strategiczne rozwoju gminy w dłuższym horyzoncie czasowym jest jedną z podstawowych metod zarządzania gminną jednostką samorządu terytorialnego, natomiast głównym narzędziem wykorzystywanym w planowaniu strategicznym jest dokument planistyczny w postaci strategii rozwoju gminy.

Strategia rozwoju gminy jako instrument podnoszenia konkurencyjności lokalnej jednostki terytorialnej, stanowi kompleksową, perspektywiczną koncepcję określającą cele rozwoju oraz warunki, zasady i etapy ich osiągnięcia.

Jednym w priorytetowych zadań Gminy Lesznowola jest zapewnienie dobrych warunków do życia, aktywności zawodowej i rozwoju Mieszkańców. W sferze kluczowych zainteresowań gminy jest również planowanie przyszłości gminy, które polega na dysponowaniu jej zasobami oraz podejmowaniu decyzji, które w jak największym stopniu przysłużą się do jej rozwoju i zapewnią warunki do dogodnego życia i spędzania czasu jej Mieszkańców.

Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 została opracowana zgodnie z wytycznymi Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Jest dokumentem, który określa długookresowy plan działania, kierunki rozwoju gminy oraz cele, których realizacja jest niezbędna dla osiągnięcia przyjętych założeń. Strategia rozwoju jest narzędziem, które powinno wskazywać kierunek, w którym podąża Gmina Lesznowola i wskazywać będą cele, które najlepiej przysłużą się do rozwoju gminy, a więc będą najlepszą drogą do wykorzystania szans na budowanie przewag konkurencyjnych Gminy Lesznowola i wykorzystania jej potencjałów.

Niezwykle istotnym elementem wpływającym na zdefiniowanie obecnych celów rozwojowych gminy oraz zadań inwestycyjnych, a także działań o charakterze społecznym, było przeprowadzenie badań ankietowych. Uwzględnienie opinii wszystkich zainteresowanych umożliwiło zaplanowanie działań zgodnych z oczekiwaniami społeczności lokalnej oraz dostrzeganymi przez Mieszkańców wyzwaniami związanymi z rozwojem gminy.

Rozpoczęcie prac nad Strategią zbiegło się z panującą na świecie pandemią Covid - 19, co istotnie miało wpływ na realizację dalszych działań partycypacyjnych.

W ramach opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola lata 2022 - 2032 ważnym źródłem informacji były również warsztaty strategiczne oraz debaty, w których uczestniczyli przedstawiciele stowarzyszeń, organizacji, przedsiębiorcy, Sołtysi, Radni, pracownicy Urzędu Gminy, kierownicy jednostek organizacyjnych i Mieszkańcy.

Położenie Gminy Lesznowola w bliskim otoczeniu Warszawy powoduje, że od wielu lat gmina jest w czołówce najszybciej rozwijających się gmin w Polsce zarówno pod względem rozwoju demograficznego jak i gospodarczego. W związku z tym Samorząd podejmuje działania związane z dostosowaniem infrastruktury do dynamicznie zmieniającej się liczby Mieszkańców. Społeczność Gminy Lesznowola jest bardzo świadoma i dostrzega fakt, że Gmina Lesznowola rozwija się bardzo intensywnie, widzi prowadzone w wielu obszarach inwestycje, podkreśla potrzebę dalszej ich kontynuacji.

Mieszkańcy wskazali priorytety do zawarcia w Strategii, do których należą przede wszystkim kwestie dotyczące zagospodarowania przestrzennego i zachowania ekologicznego charakteru gminy. Podkreślali oni potrzebę budowy reprezentacyjnego centrum Gminy Lesznowola, w którym zlokalizowane byłyby obiekty kulturalne, społeczne, rekreacyjne.

Zgłaszali również konieczność stworzenia lokalnych centrów integracji w sołectwach wraz z zagospodarowaniem na ten cel obiektów i terenów zielonych.

Z jednej strony Mieszkańcy oczekują potrzeb wyższego rzędu np. wysokiej jakości usług kulturalnych i społecznych, zagospodarowania przestrzeni pod kątem rekreacji i spędzania czasu wolnego, a drugiej strony jest w gminie wiele bardzo pilnych potrzeb związanych chociażby z zabezpieczeniem infrastruktury wodociągowo - kanalizacyjnej, budową sieci dróg, poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego oraz poprawą jakości usług transportu zbiorowego.

Kolejnym ważnym aspektem w rozwoju Gminy Lesznowola jest rozwój przedsiębiorczości z wykorzystaniem nowych technologii i usług oferujących nowe miejsca pracy. Mieszkańcy wskazywali potrzebę rozwoju gospodarczego, przy jednoczesnym zachowaniu stref lokalizacji biznesu w taki sposób, aby duże obiekty przemysłowe nie były uciążliwe dla życia.

W związku z przewidywanym wzrostem demograficznym Mieszkańcy zgłaszali zapotrzebowanie na rozwój usług edukacyjnych, w tym wybudowanie nowych obiektów szkolno - przedszkolnych.

Misja, wizja i działania operacyjne zaplanowane w ramach Strategii są zbieżne z postulatami Mieszkańców oraz planami rozwojowymi Kierownictwa Gminy Lesznowola. To w głównej mierze Mieszkańcy, Radni, Sołtysi, Rady Sołeckie i lokalni liderzy byli kreatorami pomysłów i wizji rozwoju gminy do 2032 roku. Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola stanowi odpowiedź na potrzeby Mieszkańców jak i Władz Gminy odwołujące się zarówno do rozwoju wysokiej jakości obiektów edukacyjno - wychowawczych, wysokiej jakości infrastruktury technicznej, przyjaznej przestrzeni publicznej, infrastruktury zapewniającej wysoki poziom mobilności oraz rozwiązań wspierających ochronę środowiska. Odpowiedzią na potrzeby rozwoju społecznego Mieszkańców będzie koncentracja na realizacji nowych koncepcji zagospodarowania terenów w Mysiadle i Lesznowoli.

Kluczowym zamysłem jest zaplanowanie, a następnie konsekwentne realizowanie działań, zmierzających do zapewnienia harmonijnego rozwoju Gminy Lesznowola odpowiadającego potrzebom życia Mieszkańców, kształtowanie sprzyjających podstaw dla dalszego rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego. Kierunki rozwoju Gminy Lesznowola zostały wyznaczone właśnie ze względu na potrzebę zaspokojenia potrzeb w zakresie budowania zintegrowanego społeczeństwa, wzmocnienia więzi społecznych oraz stworzenia warunków rozwoju indywidualnych dążeń i predyspozycji Mieszkańców.

Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 wskazuje zatem cele, główne założenia rozwoju gminy na najbliższe lata, które najlepiej przysłużą się do jej zrównoważonego rozwoju, a więc będą najlepszą drogą do wykorzystania szans na budowanie przewag konkurencyjnych gminy i wykorzystania jej potencjałów.

Horyzont czasowy przedmiotowej Strategii wyznaczono na lata 2022 - 2032, wskazując tym samym na długofalowy charakter tego dokumentu pozwalający na osiągnięcie wszystkich zakładanych celów oraz realizację przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji.

Przyjęty okres obowiązywania nowego dokumentu strategicznego wynikał także w dużej mierze z uwarunkowań zewnętrznych wynikających z horyzontów czasowych stosowanych w planowaniu strategicznym w skali regionalnej, krajowej czy europejskiej.

Podczas definiowania celów zadbano o ich zgodność z dokumentami strategicznymi na wyższym szczeblu - strategią województwa, a także krajowymi i unijnymi dokumentami horyzontalnymi. Strategia będzie wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w gminie podczas jej obowiązywania. Zbieżność celów będzie dodatkowym atutem podczas ubiegania się przez Gminę Lesznowola o środki budżetu państwa oraz funduszy unijnych na realizację projektów strategicznych.

Zbliżająca się dekada jest wyzwaniem planistycznym ze względu na zmieniające się warunki ekonomiczne oraz światowe trendy dotyczące np. zmian stóp procentowych, polityki energetycznej, polityki podatkowej, wojny na Ukrainie. W świetle zmian, których dziś nie jesteśmy w stanie przewidzieć, zaspokajanie potrzeb społecznych, szczególnie tych infrastrukturalnych może okazać się w znacznym stopniu utrudnione a realizacja celów strategii może być zagrożona.

Opracowany w ten sposób dokument stanowi propozycję ograniczenia zidentyfikowanych problemów w gminie oraz stanie się swoistą mapą drogową wytyczającą priorytety rozwoju gminy oraz poprawę warunków życia Mieszkańców w najbliższej dekadzie. Jednocześnie Strategia ma charakter otwarty a metodologia jej wdrażania zakłada możliwość dokonywania zmian i aktualizacji jej zapisów w reakcji na zmieniające się uwarunkowania makroekonomiczne, wyniki okresowych analiz efektów realizacji Strategii czy inne czynniki mogące mieć wpływ na przyjęte założenia. Wszystkie zmiany w tym zakresie będą jednak odbywały się przy udziale i konsultacji ze społecznością lokalną zachowując uspołeczniiony charakter tego dokumentu.

METODOLOGIA

W opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 przyjęto metodę ekspercko - partycypacyjną (społeczną).

Przyjęta przy powstawaniu dokumentu Strategii Rozwoju metoda partycypacyjno - ekspercka, pozwoliła na wyodrębnienie dwóch zasadniczych i komplementarnych elementów tworzenia dokumentu, a mianowicie warstwy analitycznej oraz warstwy konsultacyjnej.

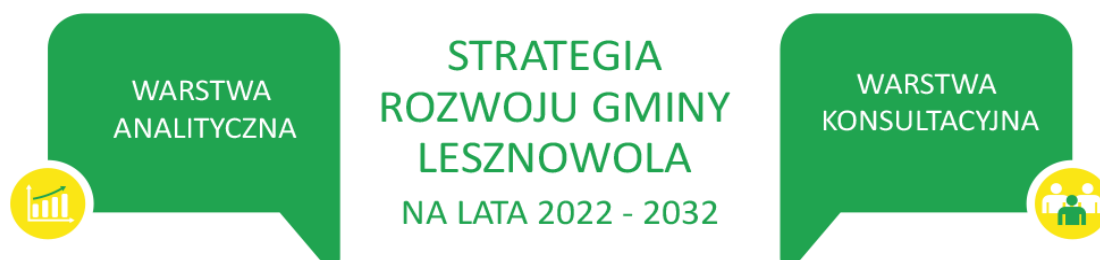
W warstwie analitycznej prac nad Strategią uwzględniono:

- analizę zrealizowanych oraz aktualnych inwestycji i działań wpływających na rozwój gminy,
- zebranie i analizę dostępnych informacji statystycznych dotyczących Gminy Lesznowola zawartych w GUS oraz danych będących w posiadaniu Urzędu Gminy i jednostek podporządkowanych,
- przegląd dostępnych i cytowanych informacji w zakresie prognozy rozwoju gospodarczego i społecznego regionów Polski,
- analizę dokumentów strategicznych Polski, planów rozwoju województwa mazowieckiego oraz powiatu piaseczyńskiego.

Warstwa konsultacyjna prac nad Strategią objęła natomiast:

- analizę warsztatową obecnie obowiązujących dokumentów strategicznych Gminy Lesznowola,
- spotkania z udziałem społeczności lokalnej, przedsiębiorców, lokalnych liderów, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli instytucji zajmujących się kulturą, sportem i rekreacją, edukacją, opieką społeczną oraz opieką zdrowotną, ze względu na pandemię miały głównie charakter spotkań on-line oraz indywidualnych,
- spotkania z przedstawicielami poszczególnych referatów Urzędu Gminy prowadzone były w trakcie opracowania dokumentu,
- spotkania warsztatowe z Kierownictwem oraz Radą Gminy, prowadzone były w 2021 i 2022 roku.

Rysunek 1. Elementy tworzenia dokumentu Strategii Rozwoju.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Rysunek 2. Etapy prac nad Strategią Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Głównym założeniem opracowania Strategii było włączenie w proces stanowienia polityki lokalnej interesariuszy, m.in.: lokalnych liderów oraz społeczności lokalnej.

Prace nad opracowaniem Strategii Rozwoju przebiegały etapowo.

Przygotowanie Strategii poprzedziło opracowanie dokumentu pn. Diagnoza do Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032, której celem było określenie trendów zachodzących w poszczególnych sferach funkcjonowania gminy na przestrzeni ostatnich kilku lat oraz zidentyfikowaniu przyszłych kierunków zmian.

Diagnozę przeprowadzono w ujęciu dynamicznym, tzn. obejmującym nie tylko stan aktualny, ale również analizę stanu poprzedzającego (przyjęto do analizy dane za okres 2015 - 2021, lub w przypadku braku najnowszych danych, za okres 2015 - 2020).

Poniższe zestawienie zawiera etapy opracowywania Strategii z uwzględnieniem partycypacji społecznej.

Rysunek 3. Proces zarządzania strategicznego w Gminie Lesznowola.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Podstawowe informacje o Gminie Lesznówola

Część 1. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE LESZNOWOLA.

Charakter gminy warunkowany jest przez zespół czynników, które wpływają na jej unikalny obraz i decydują w znacznej mierze o jej aktualnej pozycji społeczno - gospodarczej oraz potencjale rozwojowym.

UWARUNKOWANIA I WNIOSKI DIAGNOSTYCZNE WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY

Gmina Lesznowola należy do tych jednostek, co do których uwarunkowania lokalizacyjne znacząco wpływają na wiele aspektów codziennego funkcjonowania i w związku z tym powinny być uwzględniane w polityce programowania rozwoju na czołowych miejscach.

Wśród czynników o znaczącej wadze dla rozwoju gminy znajdują się:

- położenie geograficzno - administracyjne, które w znacznym stopniu wpływa na bardzo dynamiczny rozwój gminy,
- uwarunkowania przestrzenne, determinujące rozwój poszczególnych obszarów działalności takich jak m.in. rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- uwarunkowania środowiskowe, umożliwiające Mieszkańcom zagospodarowanie czasu wolnego w obszarze wypoczynku i rekreacji,
- uwarunkowania gospodarcze, wpływające na poziom życia lokalnej społeczności,
- potencjał kapitału ludzkiego, ambitnej lokalnej społeczności oraz rozwijających się organizacji pozarządowych, lokalnych liderów oraz osób zainteresowanych rozwojem gminy,
- lokalna historia, kształtująca tożsamość kulturową Mieszkańców oraz wpływająca na ich poczucie przynależności do regionu oraz wzajemnej integracji.

Gmina Lesznowola to gmina wiejska w środkowej części województwa mazowieckiego, w północnej części Powiatu Piaseczyńskiego.

Rysunek 4. Gmina Lesznowola na tle powiatu.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Gmina Lesznówola usytuowana jest w zlewniach dwóch rzek: Utraty i Jeziorki. Teren jest lekko nachylony w kierunku północno - wschodnim. Lesznówola graniczy ze zurbanizowanymi obszarami Piaseczna, a od centrum Warszawy dzieli ją zaledwie 17 km.

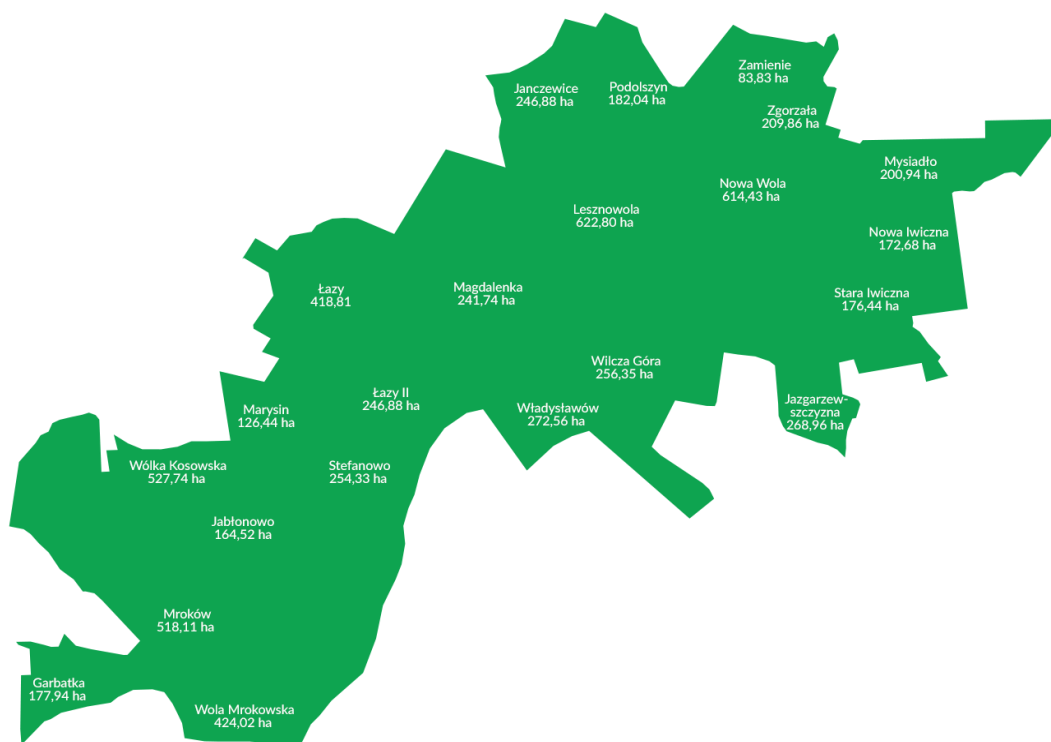
Rysunek 5. Położenie Gminy Lesznówola.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

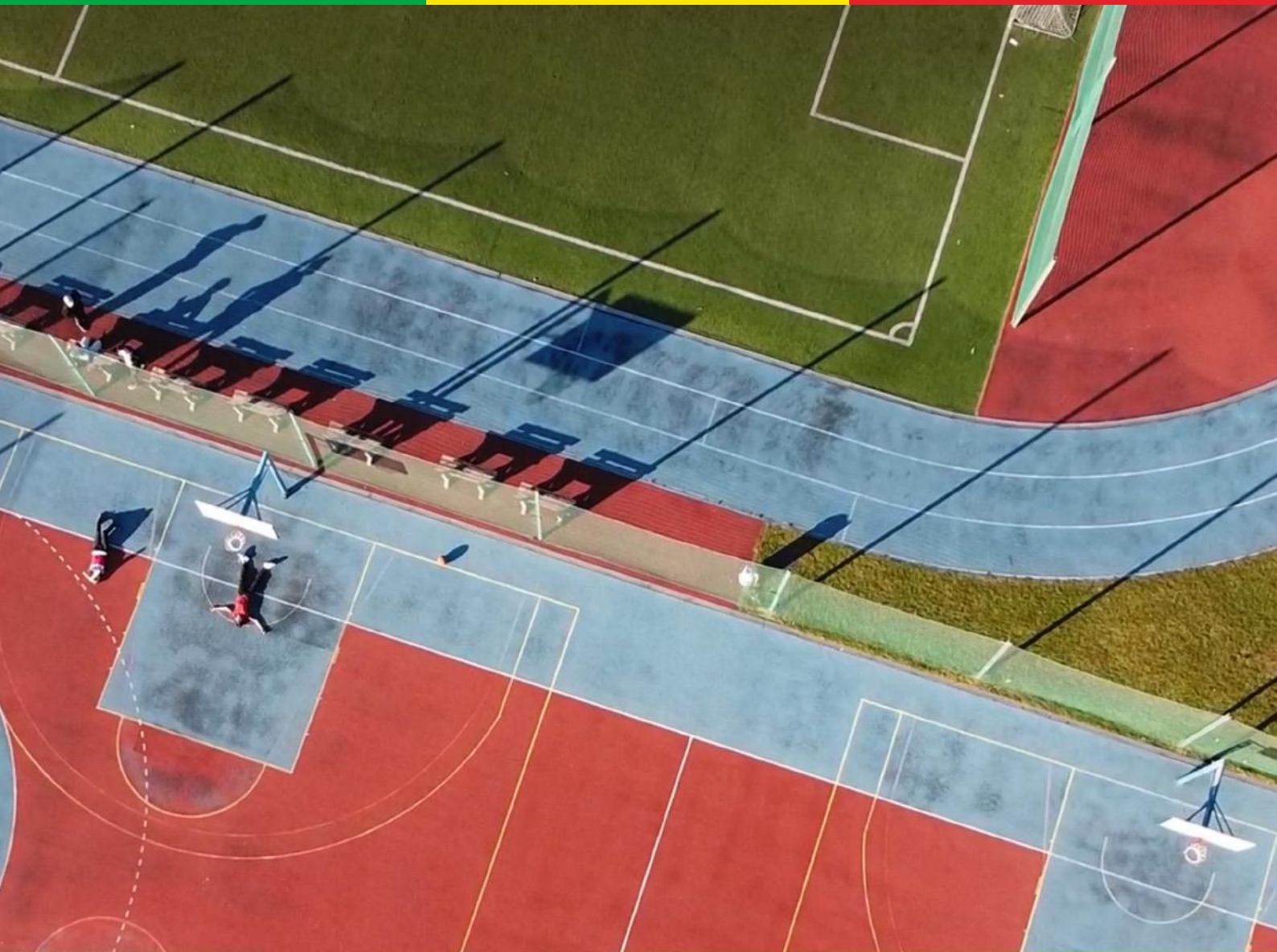
Powierzchnia gminy wynosi ponad 69 km². W skład gminy wchodzi 22 sołectwa: Garbatka, Janczewice, Jazgarzewszczyzna, Lesznówola, Łazy, Łazy II, Marysin, Mroków, Mysiadło, Nowa Wola, Nowa Iwiczna, Podolszyn, Stara Iwiczna, Stefanowo, Wilcza Góra, Władysławów, Wola Mrokowska, Wólka Kosowska, Zgorzała, Magdalenka, Zamienie i Jabłonowo.

Rysunek 6. Powierzchnia sołectw Gminy Lesznówola.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Największym w Gminie Lesznówola pod względem powierzchni jest sołectwo Lesznówola.

2

Podsumowanie diagnozy społecznej

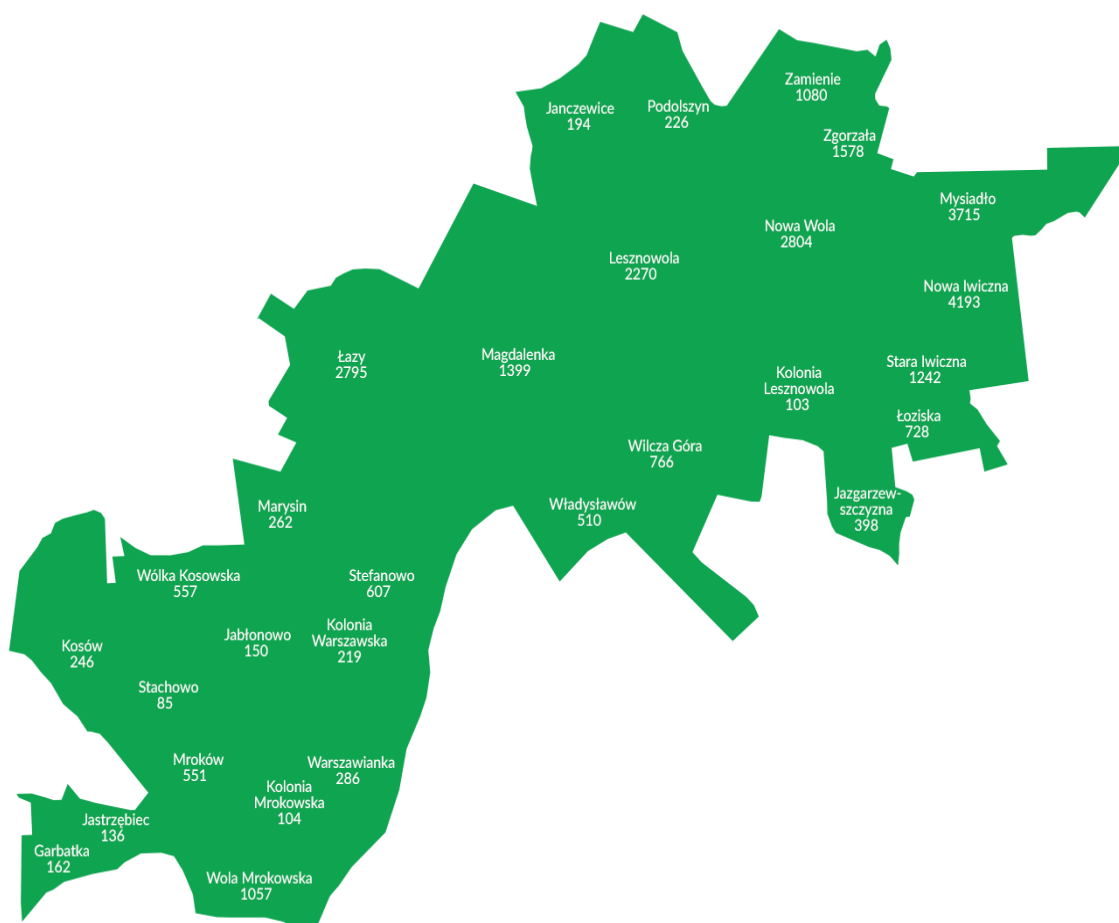
Część 2. PODSUMOWANIE DIAGNOZY SPOŁECZNEJ.

UWARUNKOWANIA I WNIOSKI DIAGNOSTYCZNE WYNIKAJĄCE Z DEMOGRAFII, EDUKACJI I KULTURY.

Zagadnienie dotyczące ludności jest jednym najpoważniejszych wyzwań i problemów rozwojowych Gminy Lesznówola.

Liczba ludności Gminy Lesznówola wg stanu na dzień 31.12.2021 r. wynosi 30 160 osób (z czego 28 423 osób jest zameldowanych na pobyt stały, natomiast - 1 737 na pobyt czasowy) zamieszkujących w 29 wsiach zgrupowanych w 22 sołectwach. Powierzchnia gminy wynosi 69 km² co daje zagęszczenie ludności na poziomie 437 osób na 1 km². Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w gminie na przestrzeni ostatnich 10 lat wzrosła o ok. 44,3%.

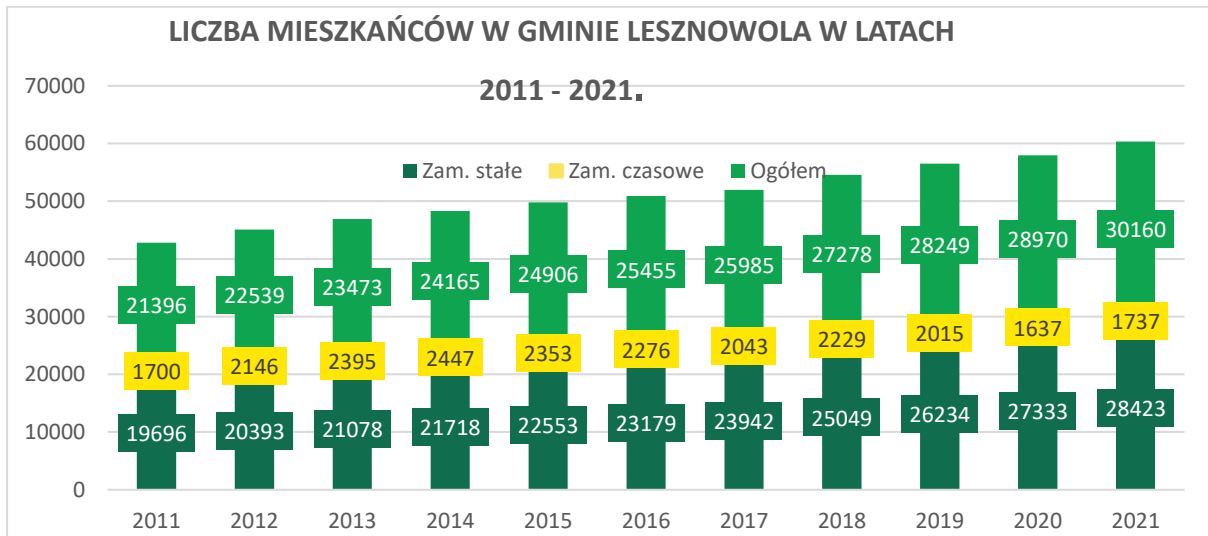
Rysunek 7. Liczba ludności zameldowanej na pobyt stały w miejscowościach w Gminie Lesznówola - stan 31.12.2021.

Źródło: Urząd Gminy w Lesznówoli, opracowanie własne.

Wśród populacji Mieszkańców zameldowanych na pobyt stały obserwuje się nieznaczną przewagę płci żeńskiej, która stanowi 51,9% ogółu ludności. Dynamika rozwoju ludności gminy wskazuje tendencję wzrostową, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba Mieszkańców w Gminie Lesznowola w latach 2011 - 2021.

Źródło: Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

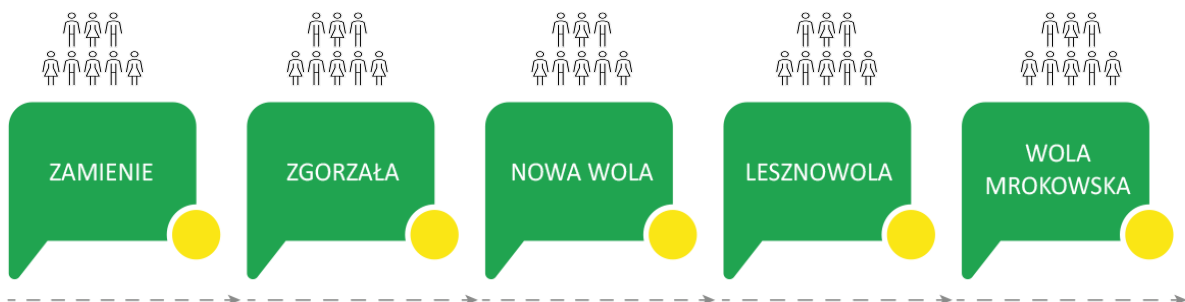
W ciągu 10 lat przyrost ludności w Gminie Lesznowola wyniósł 8 865 osób, co stanowi wzrost ludności o około 43,3%. Największą liczbę Mieszkańców gminy zameldowanych na stałe stanowi ludność Nowej Iwicznej (15% ludności), Mysiadła (13%), Nowej Woli (10%) i Łaz (10%). Położenie w sąsiedztwie m.st. Warszawy i związana z tym atrakcyjność zamieszkania w Gminie Lesznowola powoduje stały napływ ludności. Kryteriami wyboru są przede wszystkim bliski dojazd do stolicy, wolne tereny inwestycyjne i stosunkowo niskie ceny gruntów.

Atrakcyjne położenie oraz wprowadzanie nowych planów zagospodarowania przestrzennego powodują dynamiczny proces urbanizacji gminy i duży napływ nowej ludności do gminy. Czynnikiem przyciągającym nowych Mieszkańców jest dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna. Gmina dokłada wszelkich starań, aby stale w sposób maksymalny powiększać uzbrojenie swoich terenów w media (wodociąg i kanalizacja).

Najszybszy wzrost liczby Mieszkańców notuje się w miejscowościach Nowa Wola i Zgorzała a także w innych miejscach, gdzie powstają nowe osiedla. W roku 2021 liczba Mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w tych miejscowościach wzrosła w stosunku do roku 2011 odpowiednio o 187,8% i 175,8%.

Najbardziej dynamiczny wzrost liczby Mieszkańców obserwuje się w miejscowościach:

Rysunek 8. Miejscowości Gminy Lesznowola o najbardziej dynamicznym wzroście liczby ludności.

Źródło: Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

Przewaga w liczebności Mieszkańców wynika przede wszystkim z dogodnego położenia komunikacyjnego i otaczającej przyrody. Zgodnie z dotychczasowym trendem demograficznym wśród wyżej wskazanych, najszybciej rozwijających się sołectw można z dużym prawdopodobieństwem założyć, że tendencja ta utrzyma się w kolejnych latach.

W związku z dynamicznym wzrostem liczby Mieszkańców przed Gminą Lesznowola stoi zadanie zapewnienia Mieszkańcom wysokiej jakości usług, przede wszystkim w postaci infrastruktury drogowej, wodno - kanalizacyjnej, oświatowej, społecznej, kulturalnej czy też rekreacyjnej. Niezbędne jest więc podejmowanie działań niesłychanie kosztownych zarówno w momencie ponoszenia nakładów inwestycyjnych, jak i w kolejnych latach w bieżącym utrzymaniu. Skutkiem ubocznym podejmowanych działań może okazać się zróżnicowanie poziomu rozwoju infrastruktury w miejscowościach gminy. Dlatego długofalowym a zarazem najważniejszym celem rozwoju gminy jest jej zrównoważony rozwój.

NAJBARDZIEJ WIELOKULTUROWA GMINA W POLSCE

W Gminie Lesznowola następuje proces przekształcenia społeczeństwa jednorodnego w wielokulturowe. Gminę zamieszkują Mieszkańcy 60 narodowości i stanowią oni ok. 5,3% całej społeczności gminy, z czego największe grupy stanowią obywatele: Chin, Wietnamu, Ukrainy, Białorusi, Armenii, Rosji i Indii.

Tabela 1. Zestawienie osób zameldowanych na pobyt stały w podziale na narodowości.

Obywatelstwo		% zameldowanych	Obywatelstwo		% zameldowanych
	Chińskie	27,9%		Słowackie	0,8%
	Wietnamskie	26,1%		Niemieckie	0,8%
	Ukraińskie	24,2%		Gruzińskie	0,7%
	Białoruskie	6,2%		Holenderskie	0,5%
	Armeńskie	1,4%		Francuskie	0,5%
	Rosyjskie	1,2%		Hiszpańskie	0,4%
	Indyjskie	1,2%		Mołdawskie	0,4%

	Włoskie	0,8%		Portugalskie	0,3%
	Wielkiej Brytanii	0,8%		Turkmenistanu	0,3%
	Tureckie	0,8%		Węgierskie	0,3%

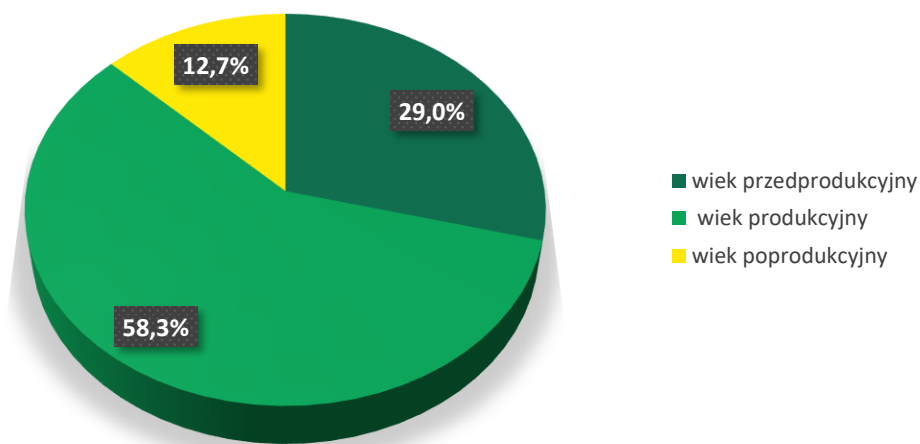
Źródło: Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

Gminę Lesznowola charakteryzują pozytywne trendy demograficzne. Społeczeństwo Gminy Lesznowola jest społeczeństwem młodym. Średni wiek Mieszkańców na koniec 2020 r. wynosił 35,2 lata i był znacznie niższy od średniego wieku Mieszkańców województwa mazowieckiego (41,6 lat) oraz znacznie niższy od średniego wieku Mieszkańców całej Polski (42 lata).

Napływ ludności notowany w ostatnich latach, szczególnie osób w wieku produkcyjnym, zapobiega wyludnianiu się gminy a także powstaniu efektu starzenia się społeczeństwa. Liczba Mieszkańców Gminy Lesznowola według kryterium produktywności na koniec 2021 roku przedstawiała się następująco:

Wykres 2. Mieszkańcy Gminy Lesznowola według kryterium produktywności.

MIESZKAŃCY GMINY LESZNOWOLA WEDŁUG KRYTERIUM PRODUKTYWNOŚCI

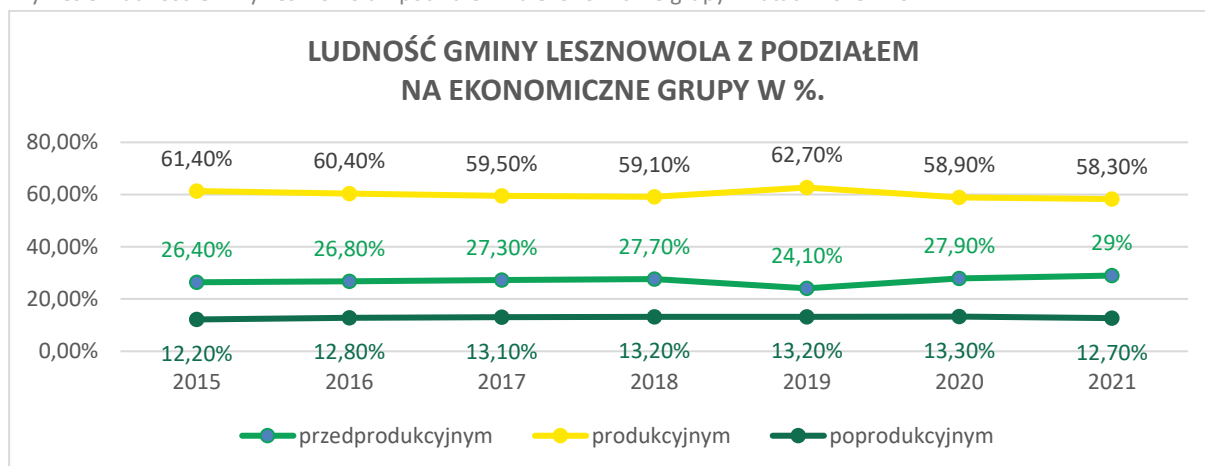

Źródło: Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

Wskaźnik liczby osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym charakteryzuje się zdecydowanie większą dynamiką wzrostu niż wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym. Jego wysoka wartość pozytywnie wpływa na gminę, ponieważ wskazuje na liczbę Mieszkańców, którzy mogą stanowić główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego. Liczbę Mieszkańców wg kategorii produktywności w latach 2015 - 2021 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Ludność Gminy Lesznowola z podziałem na ekonomiczne grupy w latach 2015 - 2021.

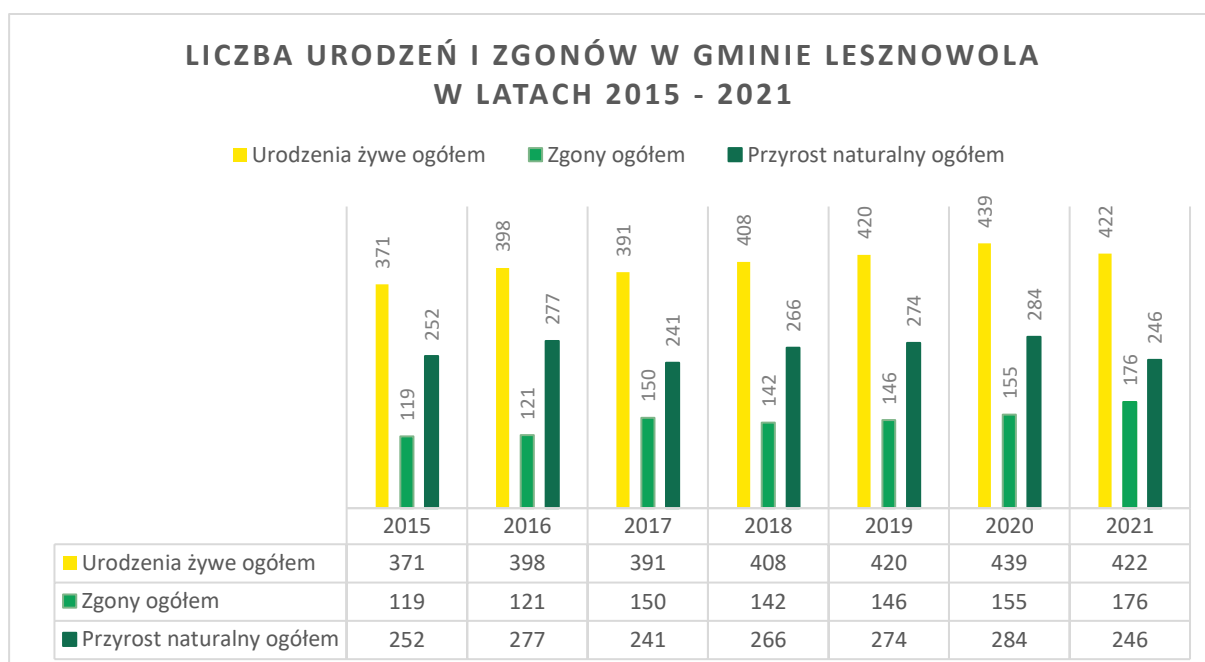

Źródło: dane Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

Wpływ na strukturę ludności w przyszłości i zmiany demograficzne ma przyrost naturalny, który w Gminie Lesznowola od szeregu lat ma wartość dodatnią, co stanowi o wyjątkowo korzystnej sytuacji demograficznej gminy. Obserwuje się dalszą przewagę urodzeń Mieszkańców nad zgonami.

Na koniec 2021 roku Gmina Lesznowola ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 246. W 2021 roku urodziło się 422 dzieci, w tym 209 dziewczynek (49,5%) i 213 chłopców (50,5%).

Wykres 4. Liczba urodzeń i zgonów w Gminie Lesznowola w latach 2015 - 2021.

Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

Gmina Lesznowola charakteryzuje się również dodatnimi wartościami wskaźników salda migracji. W latach 2016 - 2020 na terenie Gminy Lesznowola saldo migracji we wszystkich latach analizy było dodatnie, co oznacza, że więcej osób zameldowało się w gminie niż wymeldowało, co jednoznacznie wskazuje na atrakcyjność Gminy Lesznowola w kontekście wyboru miejsca osiedlenia dla osób przybywających z obszaru województwa i kraju.

Tabela 2. Migracje ludności Gminy Lesznowola w latach 2016 - 2020.

L.p.	Migracje ludności	2016	2017	2018	2019	2020
1.	Migracje wewnętrzne na pobyt stały - napływ - zameldowania w gminie	732	905	1 351	1 409	1286
2.	Migracje zagraniczne na pobyt stały - imigracja - zameldowania z zagranicy	32	23	52	57	54
3.	Migracje wewnętrzne na pobyt stały - wymeldowania z gminy	257	303	406	421	358
4.	Saldo migracji ogółem	507	625	995	1 045	982
5.	Saldo migracji wewnętrznych	475	602	945	988	928
6.	Saldo migracji zagranicznych	32	23	50	57	54

Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

Migracje zagraniczne przybierają niskie wartości i są marginalnym zjawiskiem procesów demograficznych w Gminie Lesznowola.

Na podstawie analizy danych zawartych w Diagnozie, wyników badania ankietowego przeprowadzonego wśród Mieszkańców Gminy Lesznowola, można zobrazować obecną sytuację gminy oraz określić obszary jej rozwoju. Po przeprowadzeniu wnikliwej i szczegółowej analizy danych sformułowano wnioski.

W Gminie Lesznowola występuje dynamiczny wzrost liczby ludności. W statystykach GUS nie są widoczne osoby zamieszkujące teren gminy, ale niezameldowane w Gminie Lesznowola. Biorąc pod uwagę ruch naturalny ludności, w szczególności utrzymujący się w Gminie Lesznowola dodatni przyrost naturalny, można stwierdzić, że struktura ludności nie ulega znacznemu zachwianiu, zachowując tendencję wzrostową. Rozwój demograficzny nadal jednak powinien stać się jednym z ważniejszych priorytetów strategicznych.

Prócz dogodnego położenia gminy na zaistniałą sytuację z pewnością ma wpływ jakość środowiska przyrodniczego i społecznego, przystępniejsza cena nieruchomości (w tym gruntów), koszty utrzymania, dostępność do infrastruktury a także więź społeczna.

Na ten stan rzeczy głównie składają się dodatnie wskaźniki migracji i przyrostu naturalnego. Ma to zasadnicze znaczenie w odniesieniu do wskaźnika struktury ludności według ekonomicznych grup wieku, który wskazuje, że z roku na roku udział ludności w grupie w wieku przedprodukcyjnym zwiększa się.

W Gminie Lesznowola zauważalna jest także tendencja zwiększającego się systematycznie udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, a także nie występuje charakterystyczny dla wielu regionów proces starzenia się społeczeństwa. Zjawiska te stanowią wyzwanie w zakresie dostosowania infrastruktury i dostępności oferty usług publicznych, w tym dla rodzin z dziećmi (w tym opieka przedszkolna, opieka zdrowotna, wspieranie aktywności społecznej itp.).

Gmina Lesznowola jest obecnie najdynamiczniej rozwijającą demograficznie gminą na Mazowszu. Sytuacja demograficzna wymusza konieczność dostosowania warunków społecznych i gospodarczych Gminy Lesznowola do potrzeb sukcesywnie zwiększającej się populacji Mieszkańców. Dynamiczny rozwój gminy staje się problemem i wyzwaniem budżetowym, żeby gmina mogła zapewnić potrzeby wszystkich Mieszkańców.

W kolejnych latach największym wyzwaniem dla gminy będzie dalsza realizacja działań związanych z dynamicznym przyrostem liczby Mieszkańców (w tym zwiększającą się liczbą starszych Mieszkańców gminy), czyli przede wszystkim inwestowanie w infrastrukturę oświatową i drogową. Gmina stale inwestuje w budowę dróg gminnych oraz współfinansuje (w stopniu znacznym - 50 - 100%) budowę i modernizację dróg powiatowych, a także wojewódzkich. Bardzo ważną kwestią jest też takie ukierunkowanie przestrzenne rozwoju gospodarczego, aby nie zakłócał on funkcji społecznych (przede wszystkim mieszkaniowych) Gminy Lesznowola.

Korzystne uwarunkowania demograficzne dotyczące tempa i struktury przyrostu naturalnego oraz skala migracji, są przesłankami dalszego wzrostu liczby ludności w najbliższym horyzoncie czasowym. Prognoza ludności Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 wskazuje, że w dalszym ciągu należy się spodziewać kontynuacji procesu suburbanizacji, który będzie prowadził do powiększania się obszarów poszczególnych aglomeracji i znaczącego wzrostu ludności. Ze względu na intensywny rozwój zabudowy jednorodzinnej należy spodziewać się większych potrzeb Mieszkańców w zakresie infrastruktury technicznej, społecznej oraz kulturowej.

W Gminie Lesznowola rośnie liczba placówek szkolnych i przedszkolnych (11 placówek publicznych - 5 przedszkoli i 6 szkół podstawowych), które mają zaspokajać potrzeby coraz to większej liczby Mieszkańców. Ponadto, na terenie Gminy Lesznowola występuje bogata oferta 47 niepublicznych placówek oświatowych: 12 niepublicznych żłobków a także 7 niepublicznych szkół podstawowych, 23 niepubliczne przedszkola, 3 niepubliczne punkty przedszkolne, 2 niepubliczne kluby dziecięce.

W zakresie elastycznego dostosowywania się do zmian demograficznych oraz potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży istotna jest współpraca jednostek publicznych oraz niepublicznych. Sądząc po analizie demograficznej trend wzrostowy liczby uczniów uczęszczających do lesznowolskich placówek publicznych będzie się utrzymywał także w kolejnych latach. W grupie wiekowej dzieci w wieku 3 - 6 lat (przedszkole, zerówka, klasa I szkoły podstawowej) widoczna jest tendencja wzrostowa, co będzie wiązało się z potrzebą zabezpieczenia miejsc w przedszkolach i szkołach podstawowych.

Oświata i wychowanie na terenie Gminy Lesznowola jest jednym z najmocniejszych punktów funkcjonowania gminy, która utrzymuje wysoki poziom nauczania w szkołach, a także zarządzania placówkami oświatowymi na swoim terenie, rok rocznie przeznaczając na ten cel znaczne środki z budżetu gminy.

Publiczne szkoły posiadają wysoko wykwalifikowaną i zaangażowaną kadrę pedagogiczną. Lesznowolskie szkoły charakteryzują się dobrą strukturą zatrudnienia ze względu na staż pracy nauczycieli. Ponad 34% stanowią nauczyciele ze stażem pracy pedagogicznej do 10 lat. Dużą grupę (65,10%) stanowią nauczyciele ze stażem pracy w przedziale powyżej 10 lat. Przy nauczycielach z dużym dorobkiem zawodowym pracują młodzi, co zapewnia pożądaną, dobrą jakość pracy.

Poza tym, istniejące placówki oświatowe są utrzymane w bardzo dobrym stanie, dysponują dobrymi warunkami lokalowymi oraz zapleczem dydaktycznym, wyposażane są w nowoczesne pomoce dydaktyczne. Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo - rekreacyjnych uznać należy za bardzo dobry. W lesznowolskich szkołach wprowadzane są nowoczesne modele edukacji i metod nauczania z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych.

Gmina Lesznówola dba o rozwój talentów i zainteresowań uczniów finansując także zajęcia pozalekcyjne, koła przedmiotowe i koła zainteresowań. Oferta jest bogata i stale urozmaicana. Uczniowie lesznówolskich szkół są laureatami i finalistami konkursów oraz olimpiad przedmiotowych. Uczniowie klas ósmych lesznówolskich szkół otrzymują wyższe wyniki egzaminu ósmoklasisty od danych ogólnopolskich, województwa i powiatu. Gmina Lesznówola wspiera dzieci i młodzież uzdolnioną, przyznając stypendia oraz wspierając organizację zajęć sportowych i rekreacyjnych, także podczas ferii. Dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego pokrywane są koszty dowozu uczniów do szkół.

Wychodząc naprzeciw wyzwaniu zapewnienia dobrych warunków edukacyjnych dla stale wzrastającej liczby dzieci i młodzieży, w Gminie Lesznówola stale inwestuje się w modernizację i doposażenie placówek oświatowych. Przy obecnych tendencjach demograficznych, Gminę Lesznówola czeka dalszy wzrost liczby ludności, a co za tym idzie potrzeba zwiększenia miejsc w przedszkolach i szkołach podstawowych.

Wzrastająca liczba ludności wymaga organizacyjnego „zabezpieczenia i zagospodarowania” w sferach edukacji, kultury czy sportu. Gmina Lesznówola konsekwentnie realizuje politykę edukacyjną, dzięki której stwarza coraz lepsze warunki nauczania, dając możliwość wszechstronnego rozwoju uczniów. Ponadto wieloletnie, wysokie nakłady na edukację oraz starania i współpraca szkół, nauczycieli, uczniów, rodziców oraz samorządu przynoszą efekty w postaci bardzo wysokiej pozycji Gminy Lesznówola w konkursach i rankingach oceniających lokalny system oświatowy. Priorytetowe podejście lesznówolskiego samorządu do zagadnienia edukacji ma odzwierciedlenie w przyznawanych Gminie Lesznówola od kilku lat nagrodach:

- Samorządowy Lider Edukacji,
- Lider Edukacji Praktycznej,
- Lider Jakości Kształcenia,
- Prymus,
- Mecenas Wiedzy,
- Lider Bezpieczeństwa w Oświacie,
- Miejsce sprzyjające edukacji (I miejsce wśród gmin do 100 tys. Mieszkańców).

Kwestię oceny dostępności infrastruktury i usług edukacyjno - wychowawczych (szkoły, przedszkola, żłobki) podjęto w badaniu ankietowym, gdzie ponad 47,0% respondentów pozytywnie ocenia ten aspekt działalności gminy.

Gminna Biblioteka Publiczna w Lesznowoli

W LICZBACH:

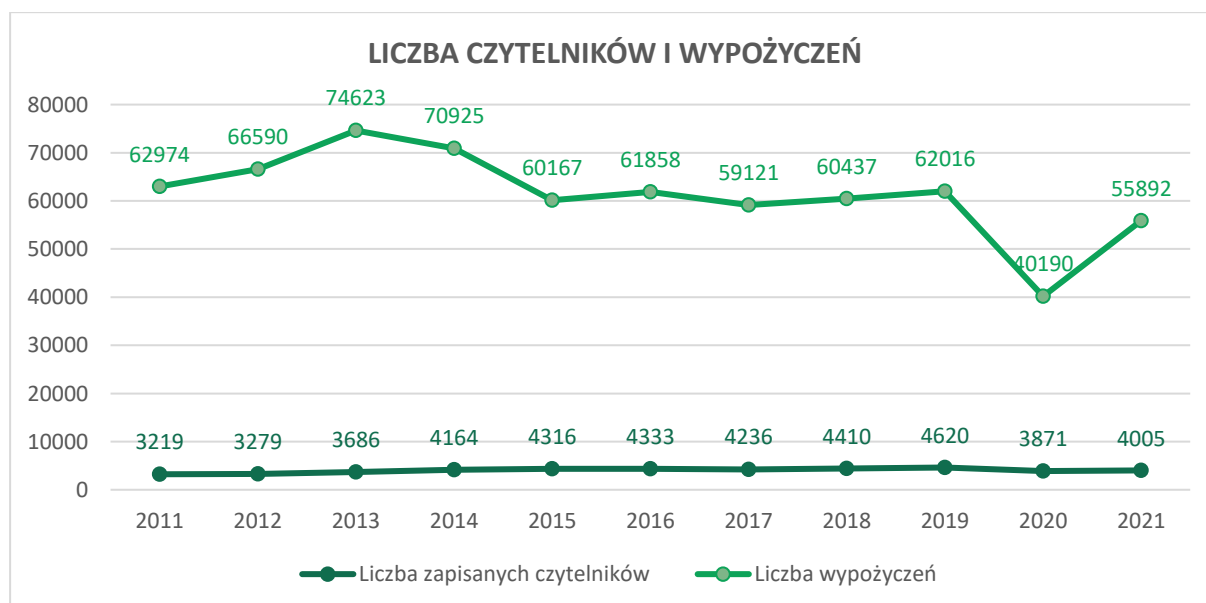
- ponad **4 005** czytelników rocznie,
- księgozbiór składający się z **63 497** woluminów w tym **58 812** książek oraz **4 685** zbiorów specjalnych,
- bezpłatny dostęp do **66 000** pozycji zbiorów licencjonowanych (e - booków) na platformie Legimi.

Obszar kultury, związany jest przede wszystkim z działalnością Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Gminnego Ośrodka Kultury. Sieć bibliotek Gminnej Biblioteki Publicznej w Gminie Lesznowola to siedziba główna w Magdalence oraz filie w Mrokowie, w Mysiadle oraz 1 punkt biblioteczny w Zamieniu. Ich działalność jest uzupełniana przez propozycje lokalnych stowarzyszeń i fundacji. Biblioteki są otwarte od poniedziałku do piątku (w Mysiadle również w sobotę). Liczba czytelników na 100 Mieszkańców wyniosła 13,3 a w przeliczeniu na 1 Mieszkańca, przypadało 1,96 woluminów.

Choć rośnie dostępny księgozbiór (w roku 2021 wzrost zasobów o 3,5% tj. o 1 700 woluminów, 607 zbiory specjalne, w odniesieniu do roku poprzedniego) spada liczba wypożyczeń książek (z 62 974 wypożyczeń w roku 2011 do 55 892 wypożyczeń w roku 2021). W 2021 roku czytelnicy wypożyczyli łącznie 55 892 woluminów i zbiorów specjalnych (w tym 53 629 książek i 2 263 audiobooków) co daje regres o 33% do roku poprzedniego. Dane te pokazują postępującą cyfryzację społeczeństwa w odniesieniu do kultury.

Na dzień 31.12.2021 r. lesznowolskie biblioteki zarejestrowały 4 005 czytelników, wśród których dominującymi grupami wiekowymi są osoby w wieku 25 - 44 lata - 34,6%, osoby w wieku 45 - 60 lat - 22,2% oraz dzieci w wieku 6 - 12 lat - 13,9%.

Wykres 5. Liczba czytelników i wypożyczeń w Gminnej Bibliotece Publicznej.

Źródło: dane Gminnej Biblioteki Publicznej, opracowanie własne.

Z najnowszego raportu Biblioteki Narodowej wynika, że czytelnicy nadal chętnie sięgają po książki tradycyjne, papierowe. Jednakże należy mieć na względzie trend odchodzenia od tradycyjnych form czytelnictwa, co uwzględnia się w działalności Biblioteki. Na mocy porozumienia Mazowieckiego Konsorcjum Bibliotek Publicznych, Biblioteka w Lesznowoli udostępnia bezpłatnie książki elektroniczne (e - book) w ilości 66 000 pozycji na rok. Wzrasta liczba wypożyczeń e - booków. Ci, którzy sięgają po książki cyfrowe, coraz częściej korzystają z abonamentowych platform streamingowych (wzrost z 16% w 2019 roku do 30% w 2021).

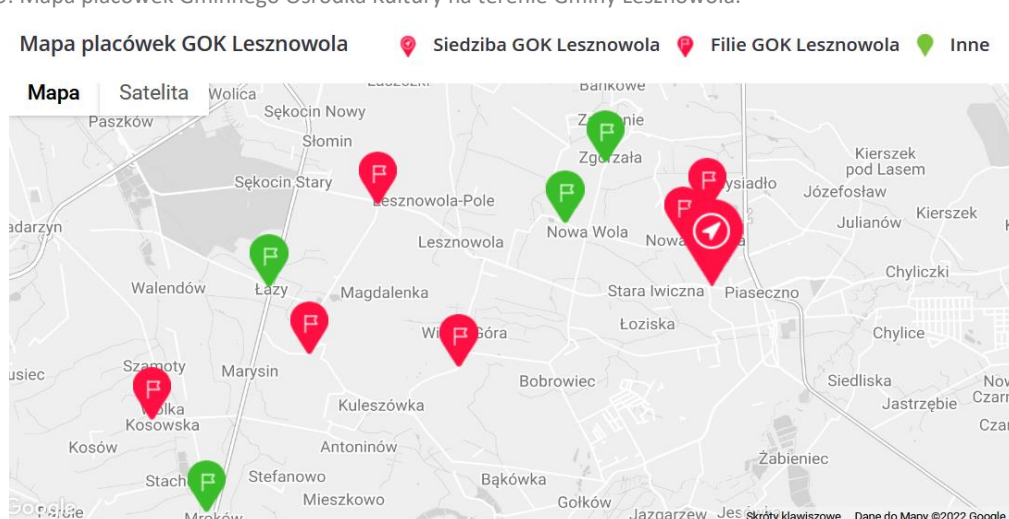
Za organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej na terenie Gminy Lesznowola odpowiada przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury, prowadząc rozmaite zajęcia edukacyjne i artystyczne, organizując wydarzenia i wspierając inicjatywy kulturalne, a także realizując zajęcia rekreacyjne i ruchowe. Ośrodek organizuje działalność w jedenastu obiektach w miejscowościach: Stara Iwiczna, Lesznowola, Mysiadło, Nowa Iwiczna, Magdalena, Łazy II, Wólka Kosowska, Władysławów, Mroków (świetlica Ochotniczej Straży Pożarnej siedzibą Zespołu Piosenki Biesiadnej Mrokowiacy), Nowa Wola (świetlica Ochotniczej Straży Pożarnej siedzibą Zespołu Śpiewaczego Tęcza), Zgorzała i Łazy (w świetlicach integracyjnych - zajęcia ruchowe).

GMINNY OŚRODEK KULTURY W LICZBACH W 2021 r.:

- zrealizowano **96** wydarzeń kulturalnych, w tym:
- odbyło się **7** wystaw,
- odbyło się **11** koncertów,
- odbyło się **140** wykładów,
- odbyło się **8** konkursów,
- odbyło się **9** warsztatów okolicznościowych,
- odbyło się **20** pokazów teatralnych,
- w wydarzeniach wzięło udział ok. **5 306** osób stacjonarnie oraz uczestnicy on - line.

Rysunek 9. Mapa placówek Gminnego Ośrodka Kultury na terenie Gminy Lesznowola.

Źródło: dane Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

Ponadto działania GOK podejmowane są w Świetlicy Integracyjnej w Zgorzale (zajęcia aerobiku z elementami choreografii) oraz w Świetlicy Integracyjnej w Łazach przy Al. Krakowskiej (zajęcia ruchowe - gimnastyka 50+).

Stałe rozszerzanie oferty przez GOK poprzez zwiększanie liczby i różnorodności: zajęć, stałych grup, imprez - stanowi odpowiedź na potrzebę dostosowania oferty dla różnych grup wiekowych Mieszkańców oraz ich potrzeby w zakresie spędzania czasu wolnego.

Tabela 3. Wykaz zajęć cyklicznych Gminnego Ośrodka Kultury wraz z ich lokalizacją.

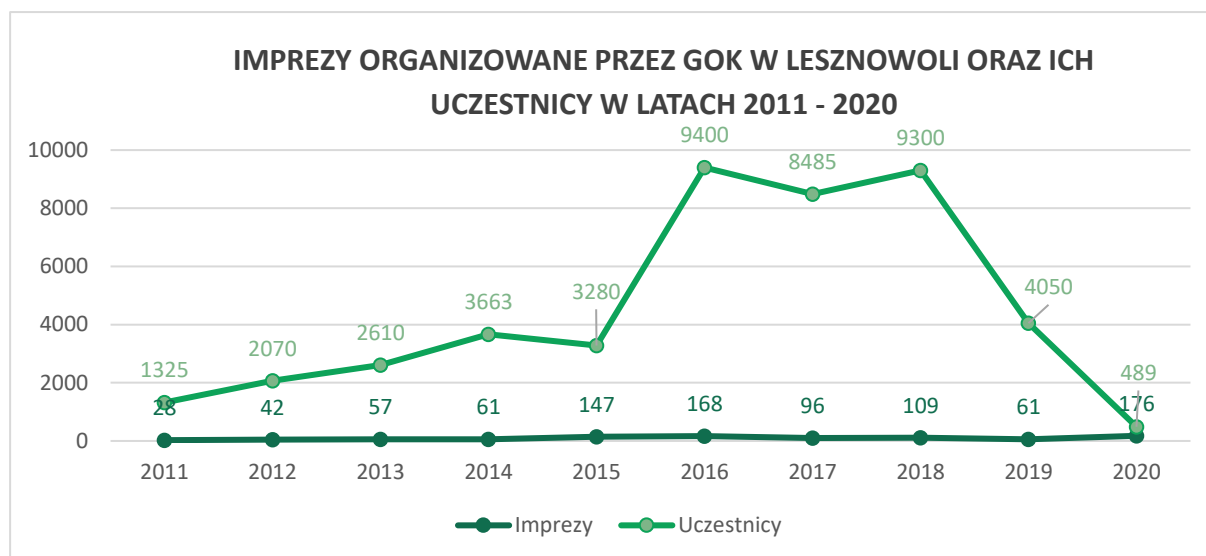
L.p.	Rodzaj zajęć	Lokalizacja
1.	Pracownie plastyczne (plastyka, rysunek, rękodzieło, klubiki artystyczne itd.)	Mysiadło, Wólka Kosowska, Nowa Iwiczna, Stara Iwiczna, Magdalenka, Łazy II,
2.	Pracownia Ceramiczna we Władysławowie (Galeria Na Górcze), zajęcia ceramiczne w innych lokalizacjach	Mysiadło, Nowa Iwiczna, Magdalenka,
3.	Pracownia tkacka	Mysiadło,
4.	Zajęcia muzyczne (gitara, pianino, keyboard, bębny, wiolonczela, ukulele), próby zespołów Big Band dla Frajdy	Mysiadło, Nowa Iwiczna, Łazy II, Stara Iwiczna,
5.	Śpiew: 1) Zespół Śpiewaczy „Tęcza”, 2) Zajęcia wokalne dla dzieci i młodzieży oraz Big Band dla Frajdy, 3) Zajęcia wokalne dla dzieci i młodzieży, 4) Zespół Piosenki Biesiadnej „Mrokowiacy”, 5) Chór Kameralny OKTAWA, 6) Chór Sempre, Chór GOSPER TRAIN i Lesznowolska Orkiestra Symfoniczna	1) Nowa Wola, 2) Mysiadło, 3) Nowa Iwiczna 4) Mroków 5) Magdalenka 6) Łazy II,
6.	Taniec	Mysiadło, Stara Iwiczna, Nowa Iwiczna,
7.	Zajęcia ruchowe (Zumba, Pilates, Gimnastyka dla Seniorów, Cantienica, Tai-Chi, Bezpieczny Maluch)	Mysiadło, Stara Iwiczna, Magdalenka, Nowa Iwiczna, Łazy II, Zgorzała,
8.	Zajęcia multimedialne: 1) Warsztaty internetowe i komputerowe, 2) Zajęcia filmowe 3) Warsztaty komputerowe dla Seniorów	1) Magdalenka 2) Nowa Iwiczna 3) Zgorzała
9.	Robotyka	Mysiadło,
10.	Szachy	Mysiadło,
11.	Gry planszowe	Wszystkie Świetlice GOK w ramach zajęć świetlicowych,
12.	Klub Rodziców	Mysiadło,
13.	Klub Kobiet „Panie Przodem”	Mysiadło,
14.	Klub Seniora	Nowa Iwiczna, Magdalenka, Mysiadło,
15.	Klub Podróżnika „Po Horyzont”	Mysiadło,
16.	Uniwersytet Trzeciego Wieku	Mysiadło i Magdalenka,

L.p.	Rodzaj zajęć	Lokalizacja
17.	Teatr - Warsztaty teatralne dla dorosłych „Telimena”	Stara Iwiczna.

Źródło: dane Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

Gminny Ośrodek Kultury prowadzi działalność w zakresie organizacji zajęć stałych oraz imprez okolicznościowych.

Wykres 6. Imprezy organizowane przez instytucje kultury oraz ich uczestnicy w latach 2011 - 2020.

Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

Aktywność ośrodka powstrzymana została przez epidemię COVID - 19, skutkiem czego organizacja większości imprez w dotychczasowej, tradycyjnej formie stała się niemożliwa, a zajęcia stałe musiały odbywać się z uwzględnieniem obowiązujących reżimów sanitarnych. Duża część aktywności przeniosła się również do świata wirtualnego i przyjęła formę konkursów, czy też wydarzeń w formie on - line. Gminny Ośrodek Kultury mocno wspiera rozwój talentów artystycznych: muzycznych, aktorskich, literackich czy plastycznych Mieszkańców. Pod skrzydłami GOK Lesznowola prężnie działają amatorskie zespoły artystyczne, które mogą poszczycić się licznymi nagrodami i wyróżnieniami w ogólnopolskich konkursach i przeglądach. Istotnym elementem dziedzictwa kulturowego regionu jest działalność grup artystycznych m.in. Zespołu Piosenki Biesiadnej Mrokowiacy oraz Zespołu Śpiewaczego Tęcza.

Gmina Lesznowola planuje dalsze wsparcie rozwoju działalności istniejących placówek kulturalnych poprzez ich promocję, dostosowując szerszą ofertę do potrzeb różnych grup wiekowych Mieszkańców. Tym samym zachęca do uczestnictwa w życiu kulturalnym coraz większą liczbę Mieszkańców, łącząc działalność instytucji kulturalnych z innymi rodzajami aktywności, szczególnie w dziedzinach sportu, rekreacji. Wysiłki Gminy Lesznowola ukierunkowane są na rozwój i komercjalizację oferty czasu wolnego, opartej o walory przyrodniczo - krajobrazowe i dziedzictwo kulturowe.

Mieszkańcy dostrzegają konieczność stworzenia miejsca, które scalałoby Gminę Lesznowola a także zapewnienia miejsc spotkań na potrzeby integracji lokalnej społeczności. Świadczą o tym wyniki badań ankietowych.

Miarą aktywności społecznej Mieszkańców danego obszaru jest przede wszystkim liczba aktywnie działających organizacji pozarządowych na tym terenie. Gmina Lesznowola posiada relatywnie duży potencjał kapitału społecznego i rozwija się też dzięki działalności grupy sprawdzonych i doświadczonych organizacji pozarządowych. Wzmocnienia wymaga w dalszym ciągu rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wsparcie sektora pozarządowego oraz stymulowanie współpracy NGO z samorządem i instytucjami publicznymi.

Organizacje pozarządowe są aktywne w różnych obszarach działalności, pełnią również rolę animatorów życia społecznego i kulturalnego. Integrują one społeczność lokalną. Koncentrują się głównie na udzielaniu pomocy osobom i rodzinom, profilaktyce uzależnień i promocji zdrowia, wspieraniu kultury i edukacji, aktywizowaniu lokalnej społeczności oraz działalności na rzecz upowszechnienia kultury fizycznej i sportu.

W 2021 roku w Gminie Lesznowola były zarejestrowane w sumie 52 organizacje pozarządowe. Wśród istniejących w tym zakresie NGO zdecydowaną większość (49 organizacji) stanowią stowarzyszenia i organizacje społeczne, natomiast 3 organizacje to fundacje.

Warto podkreślić, że działalność organizacji z trzeciego sektora należy do jednych z kluczowych działań budowania odpowiedniej współpracy na rzecz społeczeństwa lokalnego. Udzielanie wsparcia finansowego oraz budowanie odpowiedniej współpracy między NGO a samorządem wyznacza kierunki aktywności różnych grup społecznych. Dlatego istotną kwestią jest dalsze wspieranie oraz stwarzanie odpowiednich warunków do powstawania nowych organizacji, które również w kontekście budowania odpowiedniej polityki senioralnej będą kluczowym zadaniem każdej gminy. Jednym z celów europejskiej polityki senioralnej jest większe zaangażowanie i wsparcie organizacji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Realizacja polityki senioralnej na szczeblu gminnym możliwa jest także poprzez odpowiedni poziom współpracy z organizacjami pozarządowymi.

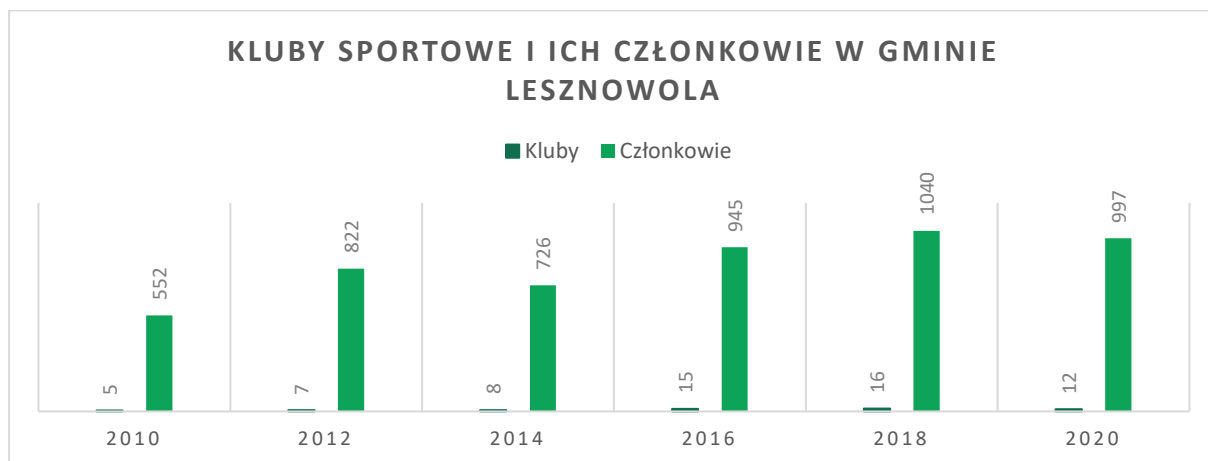
Wykorzystując potencjał drzemący w NGO możliwe jest wyznaczenie odpowiednich kierunków interwencji na rzecz aktywizacji społecznej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu m.in. osób starszych.

Dodatkowo rosnąca świadomość regionalnej tożsamości powinna zostać wykorzystana do pobudzania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, w tym do większego zaangażowania społeczności regionalnej w życie publiczne. Konieczność dalszego rozwoju i zakresu działania NGO jest niezbędna społeczności Gminy Lesznowola, aby w pełniejszy sposób odpowiadać na potrzeby rozwoju wszystkich grup wiekowych Mieszkańców.

Ważną dziedziną życia społeczności lokalnej oraz jednym z kluczowych obszarów rozwoju polityki społecznej Gminy Lesznowola jest sport i rekreacja. W Gminie Lesznowola zadania z zakresu kultury fizycznej i rekreacji wykonuje Centrum Sportu, które administruje gminnymi obiektami sportowymi, terenami rekreacyjnymi i urządzeniami sportowymi.

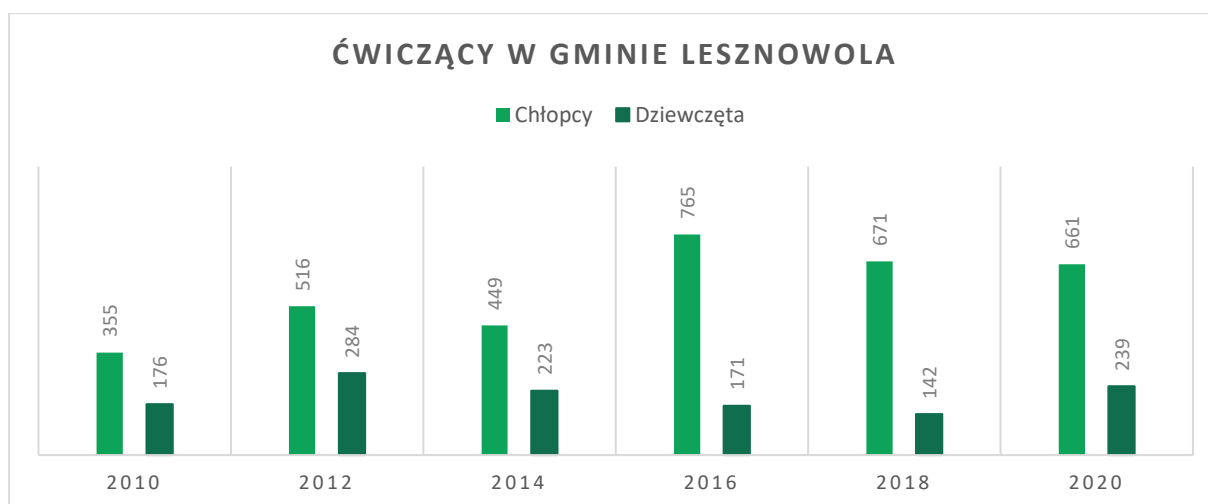
Wykres 7. Kluby sportowe i ich członkowie w Gminie Lesznówola.

Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na terenie gminy zarejestrowanych jest 12 klubów sportowych, liczących 997 członków. W danych statystycznych widoczna jest dość duża dysproporcja pomiędzy aktywnością sportową chłopców i dziewcząt. Spośród wskazanych 900 aktywnie ćwiczących 661 osób, to chłopcy, aczkolwiek największe sukcesy sportowe odnosi żeńska siatkówka zarówno seniorska jak i juniorska.

Wykres 8. Ćwiczący w Gminie Lesznówola na przełomie lat 2010 - 2020.

Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

Podstawą do dobrych perspektyw na przyszłość, jest poprawiająca się dostępność bazy sportowo - rekreacyjnej. Gmina stara się zapewnić aktywność fizyczną Mieszkańcom, urządząc na jej obszarze place zabaw i miejsca rekreacji. Infrastrukturę sportową w Gminie Lesznówola tworzą obecnie 94 obiekty sportowo - rekreacyjne.

Na terenie gminy organizowane są różnorodne imprezy sportowe umożliwiające integrację Mieszkańców oraz aktywne zagospodarowanie ich wolnego czasu. Dostępność obiektów rekreacyjnych i sportowych, jest jednym z czynników decydujących o jakości życia, a zarazem ważnym elementem oczekiwań Mieszkańców Gminy Lesznówola.

Walory krajobrazowe, przyrodnicze oraz kulturowe stanowią o potencjale rekreacyjno - turystycznym Gminy Lesznówola. Ścieżki rowerowe na terenie Gminy Lesznówola mają długość 17 km, z czego 9 km jest pod zarządem gminy. W zdecydowanej większości nie są to niestety odcinki przeznaczone tylko dla ruchu rowerowego i kolidują z ruchem pieszym i samochodowym.

Wypracowanie zdrowego trybu życia wśród Mieszkańców gminy powinno pójść w parze z rozwijającą się, ogólnodostępną przestrzenią sportową poprzez tworzenie szlaków spacerowych i ścieżek rowerowych, których niedobór jest szczególnie odczuwany przez Mieszkańców. W gminie zachodzi potrzeba rozbudowy wewnętrznej sieci tras pieszo - rowerowych, pozwalających dbać o kondycję fizyczną w bezpieczny sposób, z dala od ruchliwych dróg.

Utworzenie sieci tras ścieżek rowerowych, które połączyłyby najciekawsze miejsca i obszary zabytkowe w gminie, stałyby się ciekawą alternatywą dla Mieszkańców oraz odwiedzających Gminę Lesznówola.

Oferta sportowo - rekreacyjna jest rozwijana i jest to kierunek, który Mieszkańcy chcieliby, aby został utrzymany.

Tabela 4. Obszary i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków w Gminie Lesznówola.

L.p.	Nazwa miejscowości	Obiekt zabytkowy
1.	Derdy	Na terenie parku znajduje się Dom Rekolekcyjny, prowadzony do 1881 r. przez Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. Pierwotnie miejsce wypoczynku, następnie Zakład Opiekuńczy i szkoła. Pomimo wielu przekształceń architektonicznych, zespół zachował w sobie relikty najstarszych budowli - folwarku z murowanym budynkiem stajni, drewnianego budynku zarządcy tzw. Rządcówki i dawnej szkoły (dziś Zacisze św. Józefa). W 1936 r. przebywała tam św. Faustyna - orędowniczka Bożego Miłosierdzia.
2.	Jastrzębiec	We wsi znajduje się Instytut Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN Zakład Doświadczalny w Jastrzębcu (Do 29 kwietnia 2020 r. Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN Zakład Doświadczalny w Jastrzębcu), na terenie dawnego zespołu parkowo - dworskiego. Zachowały się: dwór murowany z końca XVIII wieku, zabudowania gospodarcze z początku XIX w. (obora, spichlerz, stajnie) oraz park. Całość zespołu pod opieką konserwatorską.
3.	Janczewice	Wieś założona w 1838 r. poprzez wyłączenie z dóbr Lesznówola. We wsi: kapliczka przydrożna słupowa z XIX wieku, przebudowana w 1950 r., pozostałości cmentarza żołnierzy niemieckich i rosyjskich poległych w 1914 r., założonego w 1915 r. Położony przy drodze z Janczewic do Lesznówoli, zdewastowany, bez nagrobków.
4.	Lesznówola	- Dwór z drugiej połowy XVIII w., przebudowany ok.1950 r., otaczają go pozostałości parku podworskiego z zachowanymi elementami geometrycznymi z XVIII w. o powierzchni 2,4 ha. Dwór i park są umieszczone w rejestrze Konserwatora Zabytków.

L.p.	Nazwa miejscowości	Obiekt zabytkowy
		- Kapliczka przydrożna z 1776 r. fundacji H. Jakubowskich, z rzeźbą kamienną św. Jana Nepomucena datowaną na koniec XVIII w., obecnie usytuowana przy kaplicy rzymskokatolickiej (ul. Szkolna 3), odnowiona w 1994 r. z funduszy gminnych.
5.	Łazy	Na terenach PGR zachowane pozostałości parku podworskiego, którego początki datowane są na XVIII w. W nim i w pobliżu drogi pomniki przyrody - dwa jesiony wyniosłe.
6.	Magdalenka	W pobliżu odbyły się w latach 1988 - 1989 rozmowy poprzedzające „okrągły stół” pomiędzy Lechem Wałęsą a Czesławem Kiszczakiem. - W magdaleńskim lesie znajduje się pomnik ku czci rozstrzelanych w dn. 28 maja 1942 r. 223 więźniów: 208 z Pawiaka i 15 więźniarek z Ravensbruck. Na miejscowym cmentarzu w 8 kwaterach spoczywają pomordowani więźniowie przeniesieni tu po ekshumacji w 1946 r. - Przy parafii p.w. Marii Magdaleny znajduje się „Centrum Odnowy w Duchu Świętym”.
7.	Mroków	Istnienie wsi odnotowano już w 1293 - 96 roku w spisie wsi parafii Diecezji Warszawskiej. W otoczeniu parku stoi drewniany dwór z końca XVIII w. Całość obecnie stanowi własność prywatną.
8.	Mysiadło	Nazwa od bagna Myszadla (od słowa mech) widocznego na planie z 1780 r. We wsi zachowała się do dzisiaj willa Ryszarda Eizelego, potomka kolonistów niemieckich odnotowanych już w 1866 r.
9.	Stara Iwiczna	Miejscowość datowana na 1801 rok. W 1843 r. powstaje pierwszy filialny kościół ewangelicko - augsburski, w 1893 r. na jego miejscu postawiono nowy murowany kościół istniejący do dziś (dziś parafia rzymskokatolicka p.w. Zesłania Ducha Św). Obok cmentarz z 1850 r. ze starymi nagrobkami. W 1979 r. zespół kościelny zostaje odkupiony przez Kościół katolicki. Po niezbędnym remoncie erygowano w 1983 r. parafię rzymsko - katolicką p/w Zesłania Ducha Świętego.
10.	Wilcza Góra - Jazgarzewszczyzna	Zespół stanowisk archeologicznych będących śladami osadnictwa z młodszej epoki kamienia, z wczesnej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza.
11.	Zamienie	W miejscowości zachowane resztki parku podworskiego. Na jego terenie pomnik przyrody - 200 - letni wiąz szypułkowy.
12.	Zgorzała	U zbiegu ulic Raszyńskiej i Postępu stary drewniany krzyż (z 1896 r.) wystawiony podczas epidemii cholery.

Źródło: dane Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

Wyzwaniem na kolejne lata jest kontynuacja działań ukierunkowanych na rozwój oferty czasu wolnego. Na terenie Gminy Lesznowola powstaną nowe miejsca aktywności, integracji i odpoczynku dla Mieszkańców. Takie rozwiązania zachęcą większą liczbę odwiedzających do zatrzymywania się w gminie. W tym celu realizowane będą m.in. koncepcja programowo - przestrzenna wielofunkcyjnego ośrodka ponadlokalnego „Nowe Centrum Lokalne Gminy Lesznowola” oraz koncepcja architektoniczno - krajobrazowa nowego zagospodarowanie dla terenów KPGO Mysiadło - „Parku społecznego Mysiadło”.

UWARUNKOWANIA I WNIOSKI DIAGNOSTYCZNE WYNIKAJĄCE Z POTRZEB POLITYKI SPOŁECZNEJ I OCHRONY ZDROWIA ORAZ BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO.

Na terenie Gminy Lesznowola funkcjonuje jedna placówka pomocy medycznej, w formie Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej SALUS, który świadczy usługi w ośrodkach zdrowia w Magdalence oraz w Mrokowie. Od roku 2016 SALUS Centrum Rehabilitacji i Aktywności Fizycznej (CRiAF) w Mrokowie realizuje w ramach NFZ świadczenia w zakresie rehabilitacji leczniczej - fizjoterapii ambulatoryjnej (fizykoterapia, kinezyterapia).

Gmina realizuje szereg badań i akcji profilaktycznych, które pożądane są przez dużą część społeczności lokalnej.

Ofertę dla Mieszkańców uzupełniają przychodnie takie jak m.in.: NZOZ EDMED, CM LUX MED, LOTUS MEDICAL CENTER, Psychoterapia Nowa Wola, HappyNest Center czy Przychodnia dla dzieci i rodziców Tolek. Mieszkańcy gminy mogą korzystać z ratownictwa medycznego w Piasecznie i Mrokowie. Ochrona zdrowia w Gminie Lesznowola dobrze wypełnia swoje zadania. Cechuje ją łatwość dostępu, specjalistyczna kadra, wysoki poziom opieki. Dane statystyczne w pełni odpowiadają średnim powiatowym. Zadania z zakresu leczenia szpitalnego i klinicznego oraz usług pogotowia ratunkowego realizowane są w Piasecznie i Warszawie.

Działająca w gminie przychodnia lekarska, jak również bliskość Piaseczna i Warszawy, przekładają się na dość zadowalający dostęp do rozmaitych usług medycznych dla Mieszkańców gminy. Ewentualne problemy w tym obszarze mogą być związane, podobnie jak i w skali całego kraju, głównie z ujawniającymi się coraz częściej brakami w kadrze medycznej, czy sprzecznie medycznym, kolejkami do specjalistów oraz utrudnionej dostępności do placówek medycznych dla osób niepełnosprawnych lub starszych, nieposiadających własnego transportu. Sytuację tę dodatkowo pogłębia trwający (od 2020 roku) kryzys spowodowany pandemią COVID - 19. Obecnie dostępność i jakość usług zdrowotnych stają się wyznacznikiem jakości życia oraz determinują trwały i zrównoważony rozwój gospodarczy. Korzystna zmiana tej sytuacji jest niemożliwa bez wprowadzenia szerokich zmian w systemie na szczeblu krajowym.

Zdaniem Mieszkańców, gminie potrzebny jest ośrodek zdrowia i rozwój profilaktyki zdrowia, aby osoby starsze i mające problemy zdrowotne miały łatwiejszy dostęp do świadczeń.

Na terenie gminy funkcjonuje Komisariat Policji z siedzibą w Lesznowoli przy ul. Oficerskiej 2, który liczy 27 etatów, w tym 2 wakaty. Jednostka podlega Komendzie Powiatowej Policji w Piasecznie. Analiza udostępnionych danych z lat 2016 - 2020 ukazuje gminę jako miejsce, w którym obserwuje się wzrost przestępstw ogółem, w tym kryminalnych oraz przeciwko mieniu.

W 2021 r. nastąpił wyraźny wzrost stwierdzonych (oszacowanych) przestępstw na terenie gminy, co tyczy się przestępstw gospodarczych oraz drogowych. W 2020 roku w Gminie Lesznowola stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 496 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 Mieszkańców odnotowano 16,74 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

W zakresie bezpieczeństwa publicznego największymi problemami wydają się być te związane z natężeniem ruchu drogowego o czym może świadczyć liczba wypadków oraz przede wszystkim kolizji odnotowanych w ostatnich latach (liczba kolizji w 2017 r. wyniosła 447 wobec 500 odnotowanych w 2021 r.). Najbardziej problemowa pod tym względem jest droga wojewódzka 721, przebiegająca na odcinku od skrzyżowania z ul. Postępu do ul. Szkolnej a także ul. Krasickiego.

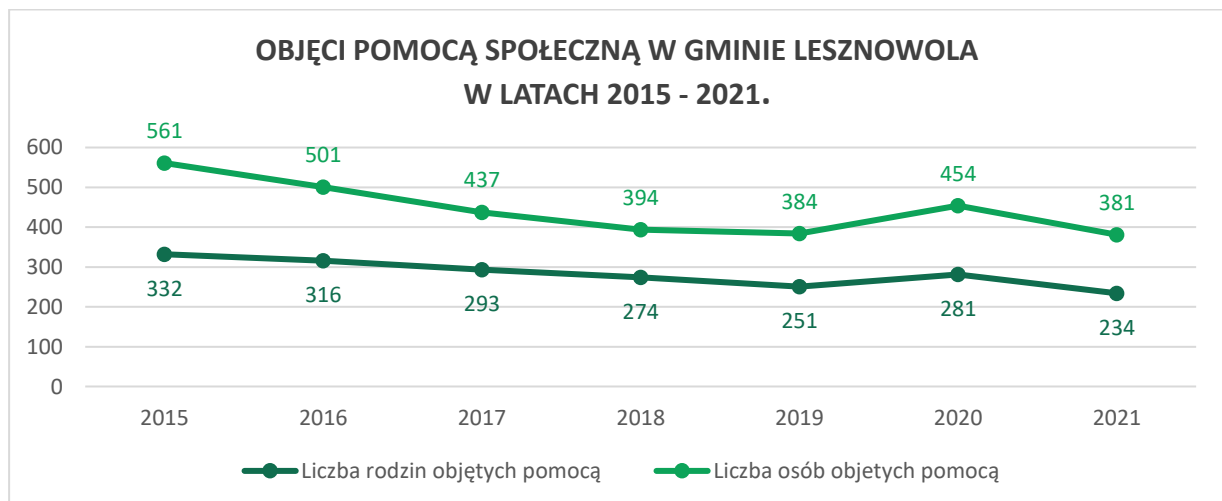
Można przypuszczać, że dalsza realizacja inwestycji drogowych przełoży się na sukcesywną poprawę bezpieczeństwa na drogach.

Poza tym, ważnym ogniwem w zapewnieniu bezpieczeństwa Mieszkańcom gminy jest Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej z siedzibą w Piasecznie oraz ochotnicze straże pożarne. W 2021 r. istniały 3 (OSP Mroków, OSP Nowa Wola, OSP Zamienie), z czego 2 (OSP Mroków, OSP Nowa Wola) funkcjonujące w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Lesznowola realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznowoli (GOPS). Okres 2015 - 2021 charakteryzował się zmniejszaniem się liczby osób korzystających w Gminie Lesznowola z pomocy społecznej. Dane, pochodzące z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznowoli, pokazują spadek tej liczby o 29,5%, z poziomu 561 (2015) do 381 (2021). W Gminie Lesznowola w roku 2021 pomocą społeczną objęte były 234 rodziny, tj. 381 osób, co stanowi 1,26% ogółu ludności gminy. Jednocześnie dostrzegalny jest wysoki udział osób długotrwale korzystających z pomocy i wsparcia.

Wykres 9. Rodziny objęte pomocą społeczną w latach 2015 - 2021.

Źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznowoli.

Z analizy danych dotyczących przyczyn występowania trudnej sytuacji życiowej uprawniającej Mieszkańców gminy do korzystania z pomocy społecznej wynika, że głównym powodem korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo (28,5%). W dalszej kolejności plasują się długotrwała choroba (21,5%), bezrobocie (13,4%) i niepełnosprawność (11,8%).

Jednocześnie z raportów GOPS wynika, że w rodzinach korzystających z pomocy, dysfunkcje występują pojedynczo sporadycznie, zazwyczaj się nakładają dwie lub więcej przyczyn.

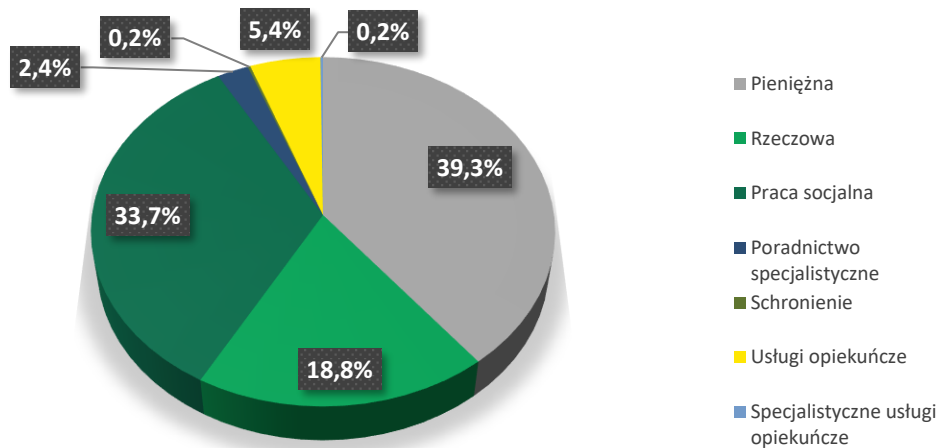
Na uwagę zasługuje fakt, że dość duża grupa rodzin korzystała z pomocy GOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Niewiele osób skorzystało ze świadczeń z powodu bezdomności i zdarzenia losowego. Nie odnotowano natomiast przyznanych świadczeń z powodu sieroctwa oraz integracji osób z uzyskanym statusem uchodźcy.

Biorąc pod uwagę strukturę rodzin korzystających ze wsparcia GOPS - u, najliczniejsze grupy stanowiły rodziny jednoosobowe. Wśród rodzin z dziećmi dominowały rodziny z dwojgiem dzieci, natomiast wśród emerytów i rencistów rodziny jednoosobowe.

Na podstawie danych liczbowych wynika, że rodziny w Gminie Lesznowola najczęściej korzystają z pomocy pieniężnej (39,3%), pracy socjalnej (33,7%) oraz pomocy rzeczowej (18,8%). Niewiele osób korzysta z poradnictwa specjalistycznego i usług opiekuńczych. Najmniej osób korzysta z pomocy w formie schronienia i specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wykres 10. Rodzaj świadczeń pomocy społecznej przyznawanych w 2021 r.

RODZAJ ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE LESZNOWOLA

Źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznowoli.

Analizowane pięciolecie odznaczyło się spadkiem odsetka świadczeń udzielanych przede wszystkim z przyczyn ekonomicznych, co może mieć związek zarówno z obserwowanym w skali całego kraju wzrostem gospodarczym, jak również wprowadzeniem w 2016 r. świadczenia „Rodzina 500+”. Najprawdopodobniej jednak pandemia koronawirusa spowoduje odwrócenie opisywanych trendów oraz potrzebę kompleksowego wsparcia i aktywizacji osób, które utraciły w jej wyniku pracę.

Celem rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie w Gminie Lesznowola realizowany jest Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2011 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny do spraw przemocy w rodzinie, który składa się z grupy specjalistów podejmujących się współpracy w celu udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy. Jej ofiarami na terenie Gminy Lesznowola są głównie kobiety, a wśród sprawców przeważają mężczyźni. Procedura „Niebieska Karta” najczęściej jest wszczynana przez Policję.

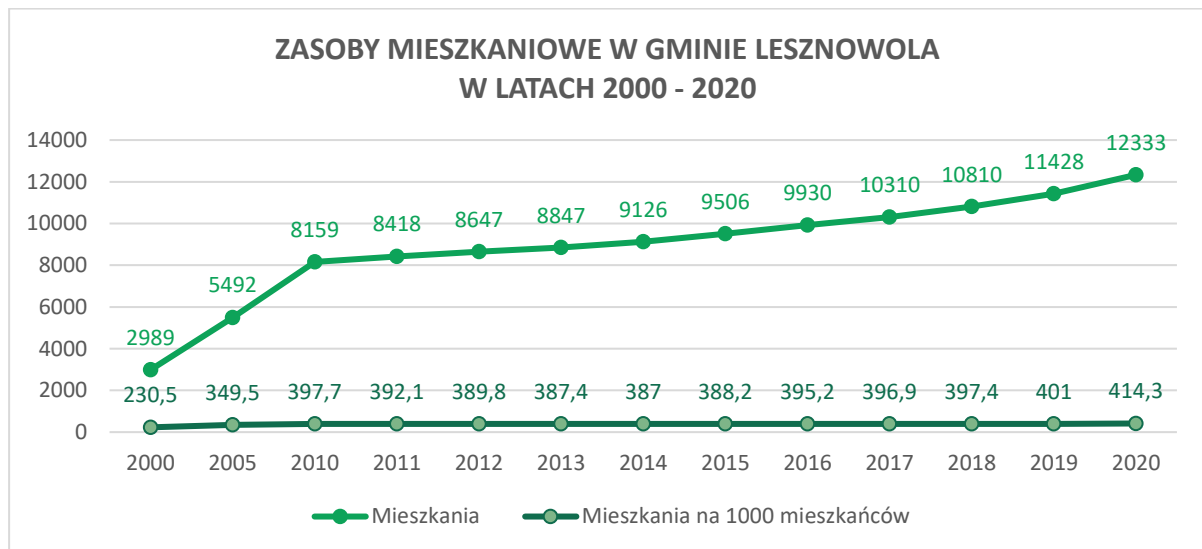
Ze względu na dynamiczny wzrost liczby Mieszkańców oraz nowe potrzeby dotychczasowych Mieszkańców na terenie Gminy Lesznowola planowanych do realizacji jest wiele budynków i obiektów użyteczności publicznej. Do obiektów na które zdefiniowano zapotrzebowanie należą: budynki użyteczności publicznej, budynki o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i wychowawczym, integracyjnym, społecznym, domy opieki społecznej i inne.

ZASOBY LOKALOWE

Gminy, które mogą pochwalić się dobrymi warunkami mieszkaniowymi i rozbudowaną infrastrukturą komunalną są bardziej atrakcyjne pod kątem osiedlenia się nowych Mieszkańców.

Stały, sukcesywny wzrost liczby ludności w ostatnich latach przekłada się na rozwój mieszkalnictwa. Z roku na rok zwiększa się liczba mieszkań oddanych do użytku w Gminie Lesznowola. W 2020 roku w Gminie Lesznowola oddano do użytku 929 mieszkań. Na każdych 1000 Mieszkańców oddano więc do użytku 31,21 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa mazowieckiego (8,60) oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski (5,77).

Wykres 11. Skala wzrostu liczby mieszkań w Gminie Lesznowola w latach 2000 - 2020.

Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

Na przestrzeni ostatnich lat na obszarze Gminy Lesznowola dynamicznie rozwija się budownictwo mieszkaniowe. Stały, sukcesywny wzrost ludności determinuje procesy urbanizacyjne, konsekwencją których jest powstawanie nowych osiedli, budynków i mieszkań. Jak przedstawia powyższy wykres, z roku na rok zwiększa się liczba mieszkań oddanych do użytku w Gminie Lesznowola. Na przełomie lat 2000 - 2020 liczba mieszkań w Gminie Lesznowola wzrosła o 312,6%.

Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Lesznowola to 12 333 nieruchomości. Na każdych 1000 Mieszkańców przypada zatem 414 mieszkań. Jest to wartość nieznacznie mniejsza od wartości dla województwa mazowieckiego oraz nieznacznie większa od średniej dla całej Polski. 84,9% mieszkań zostało przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem, 15,1% na cele indywidualne.

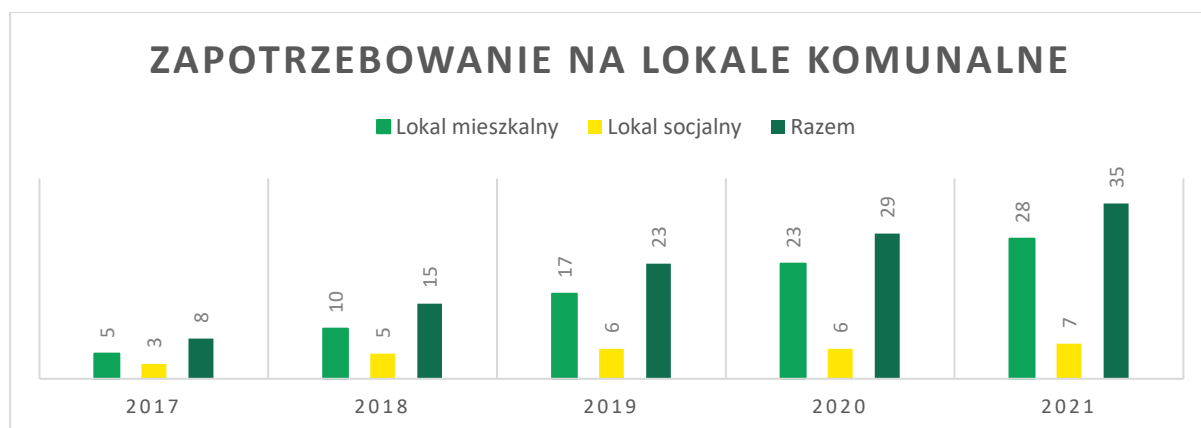
W 2020 roku w Gminie Lesznówola oddano do użytku 929 mieszkań. Na każdych 1000 Mieszkańców oddano więc do użytku 31,21 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa mazowieckiego (8,60) oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski (5,77). Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Lesznówola to 4,22 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa mazowieckiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce.

Wzrosła także powierzchnia użytkowa mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w Gminie Lesznówola to 97,40 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa mazowieckiego oraz większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno - sanitarne 99,61% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 99,04% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 98,56% mieszkań posiada łazienkę, 93,59% korzysta z centralnego ogrzewania, a 88,87% z gazu sieciowego.

Gmina Lesznówola dąży także do uporządkowania gospodarki mieszkaniowej. Sztandarowym przykładem są w tym przypadku nowoczesne gminne mieszkania socjalne. Obiekty te zdobyły nagrody w konkursach ogólnopolskich architektonicznych. Obecnie w zasobach 18 gminnych budynków mieszkalnych znajdują się 104 lokale o powierzchni 4213,66 m². W Gminie Lesznówola z roku na rok rośnie zapotrzebowanie na mieszkania komunalne.

Wykres 12. Zapotrzebowanie na lokale komunalne.

Źródło: dane Urząd Gminy w Lesznówoli, opracowanie własne.

WYZWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY SPOŁECZNEJ:

- stworzenie systemu informacyjnego dla Mieszkańców gminy,
- rozwój instytucjonalnych systemów wzajemnej komunikacji władzy samorządowej i Mieszkańców - usprawnienie komunikacji przez powiadomienia,
- wykreowanie stałych form debaty publicznej o kluczowych inwestycjach w gminie, w tym poprzez uruchomienie portalu dla Mieszkańców,
- dostosowanie wysokiej jakości usługi publicznych do dynamicznie zwiększającej się liczby Mieszkańców,
- prowadzenie działań integrujących społeczeństwo Gminy Lesznowola,
- utworzenie programu osadnictwa na terenie gminy,
- wzrost dostępności do opieki nad najmłodszymi dziećmi, umożliwiający powrót na rynek pracy ich rodzicom,
- dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do tendencji demograficznych m.in. budowa publicznego żłobka i przedszkola gminnego,
- dostosowanie edukacji do potrzeb nowoczesnej gospodarki i życia społecznego,
- rozwój i stymulowanie motywacji uczniów poprzez zastosowanie nowoczesnych metod dydaktycznych (ćwiczenia praktyczne, terenowe, doświadczenia), rozbudzanie zainteresowań, zdolności i gotowości do uczenia się nie tylko w szkole, ale przez całe życie,
- tworzenie oferty atrakcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży po szkole (rozwoju zainteresowań i wiedzy, dyskusyjnych, twórczych),
- konieczność zapewnienia miejsc spotkań na potrzeby lokalnej społeczności oraz stworzenie dodatkowej oferty spędzania czasu wolnego,
- tworzenie ogólnodostępnej infrastruktury oraz oferty sportowo - rekreacyjnej,
- budowa/rozbudowa tras pieszych i ścieżek rowerowych,
- wsparcie i rozwój oferty usług kulturalnych oraz popularyzacja i promocja dziedzictwa kulturowego,
- organizowanie na większą skalę działań kulturalnych i artystycznych,
- sukcesywne wzbogacanie wyposażenia terenów w infrastrukturę społeczną,
- rewitalizacja potencjału - zabytkowych części gminy w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby oraz społeczne oczekiwania Mieszkańców,
- stworzenie ogólnodostępnych terenów zielonych oraz miejsca, które scalałoby różnego rodzaju usługi społeczno - edukacyjno - kulturalne oraz sprzyjało integracji Mieszkańców,
- organizowanie na większą skalę działań promocyjnych gminy oraz tras i szlaków turystycznych zarówno pieszych jak i rowerowych,
- zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług medycznych oraz skuteczna profilaktyka (przeciwdziałanie chorobom cywilizacyjnym),
- zwiększona dostępność poradnictwa specjalistycznego, terapeutycznego (w tym psychologów) dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- wdrożenie działań niwelujących negatywne skutki sytuacji kryzysowych (klęski żywiołowe, epidemie itp.) w sferze usług społecznych,
- podniesienie poziomu aktywności zawodowej Mieszkańców oraz kompleksowe wsparcie osób bezrobotnych,
- tworzenie warunków do wzrostu ilości atrakcyjnych ofert pracy na rynku lokalnym (wysokopłatnych dla osób o wysokich kwalifikacjach)
- rozwój wsparcia w formie usług opiekuńczych dla osób starszych (utworzenie Domu Pobytu Dziennego),
- zapewnienie bezpieczeństwa Mieszkańcom gminy poprzez poprawę wyposażenia i podnoszenie kwalifikacji miejscowych placówek służących ratowaniu zdrowia i życia (w tym OSP),
- zwiększenie bezpieczeństwa publicznego m.in. przez częstsze patrole policyjne i monitoring.

3

Podsumowanie diagnozy gospodarczej

Część 3. PODSUMOWANIE DIAGNOZY GOSPODARCZEJ.

UWARUNKOWANIA I WNIOSKI DIAGNOSTYCZNE WYNIKAJĄCE Z POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO I LOKALNEGO RYNKU PRACY.

Analizując potencjał gospodarczy Gminy Lesznowola, należy pamiętać, że są to tereny, na których występowały kiedyś Państwowe Gospodarstwa Rolne, które zostały zlikwidowane po 1989 r. a gmina przeszła transformację z gminy typowo rolniczej w gminę o charakterze mieszkaniowo - usługowym.

Pierwotnie konsekwencją likwidacji gospodarstw pegeerowskich był niski poziom przedsiębiorczości Mieszkańców. Utrzymanie trendu wzrostowego dla wskaźników gospodarczych przy jednoczesnym prowadzeniu skutecznej polityki w zakresie wsparcia dla lokalnych przedsiębiorców, w perspektywie kilkuletniej może doprowadzić do wzrostu dochodów własnych w dochodach ogółem gminy oraz poprawy jakości życia Mieszkańców.

Pozytywnym zjawiskiem jest stopniowy, stały wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Według danych statystycznych GUS w Gminie Lesznowola w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 9 340 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 4 510 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

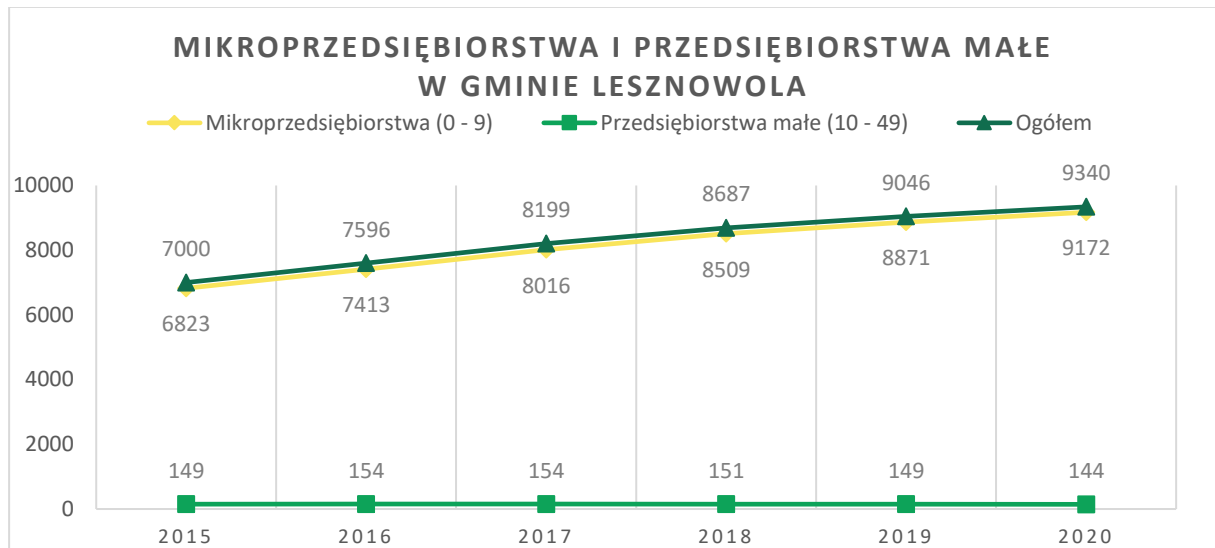
9 340

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie Gminy Lesznowola w 2020 r.
(wg rejestru REGON)

W ostatnich latach największy udział oraz wzrost w sektorze przedsiębiorstw Gminy Lesznowola notują przedsiębiorstwa małe i mikroprzedsiębiorstwa, zajmujące się handlem oraz działalnością usługową. W polskiej gospodarce ważna jest mikroprzedsiębiorczość (podmioty zatrudniające do 9 osób), która w Gminie Lesznowola w 2020 r. stanowiła 98,2% podmiotów ogółem, natomiast przedsiębiorstwa małe (zatrudniające od 10 do 49 osób) stanowiły 1,54% podmiotów ogółem. Stawianie na mikroprzedsiębiorczość sprzyja bardziej dynamicznemu wzrostowi dochodów ludności oraz ograniczeniu marginalizacji.

Mimo, iż to duże podmioty generują największe wpływy do gminnych budżetów, na terenie gminy funkcjonuje względnie stała liczba dużych podmiotów gospodarczych, zatrudniających powyżej 250 pracowników (3) oraz jeden podmiot zatrudniający powyżej 1000 pracowników. Struktura ta jest jednak charakterystyczna dla obszarów wiejskich całego regionu.

Wykres 13. Udział mikroprzedsiębiorstw i przedsiębiorstw małych w ogólnej strukturze podmiotów gospodarczych w Gminie Lesznowola.

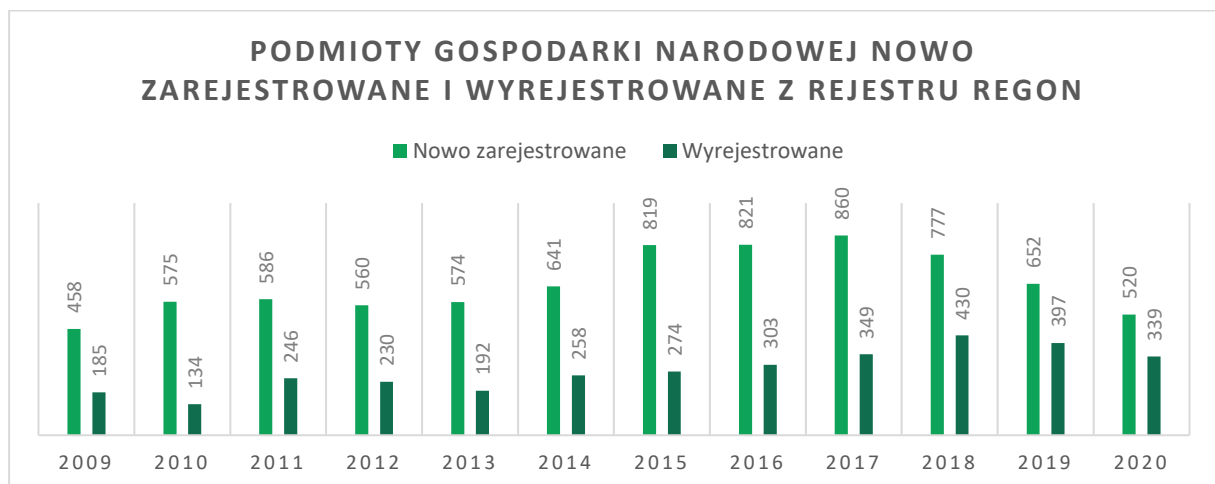
Źródło: opracowanie własne - na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS.

Wskaźniki gospodarcze dla Gminy Lesznowola są korzystne, zarówno te dotyczące ilości podmiotów gospodarczych, jak i tych nowo rejestrowanych, co wskazuje na wysoki poziom przedsiębiorczości Mieszkańców. Z roku na rok występuje systematyczny wzrost nowych podmiotów gospodarczych na terenie gminy. Trend ten utrzymuje się. Każdego roku liczba podmiotów gospodarczych wzrasta średnio o 300.

Gmina Lesznowola w porównaniu z gminami sąsiednimi posiadała w ostatnich latach najwyższy przyrost ilościowy rejestrowanych firm na swoim terenie. Pod tym względem od lat zwycięża w większości rankingów. Dokonania samorządu przekładają się na poprawę jakości życia Mieszkańców gminy.

W Gminie Lesznowola maleje ilość pojawiających się wyrejestrowań przedsiębiorstw, co stanowi o poprawiających się warunkach do prowadzenia działalności i kondycji lokalnej gospodarki a zarazem jest zachętą dla nowych przedsiębiorców do zlokalizowania swojego biznesu na obszarze Gminy Lesznowola. W omawianym okresie najwięcej (430) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2018 roku, najmniej (134) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku.

Wykres 14. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON w latach 2009 - 2020.

Źródło: opracowanie własne - na podstawie Bank Danych Lokalnych GUS.

W zakresie struktury zarejestrowanych podmiotów gospodarczych według rodzaju prowadzonej przez nich działalności (sekcji PKD) dane wskazują, że na terenie Gminy Lesznowola widać znaczną różnorodność typów działalności, co świadczy o korzystnych warunkach do rozwoju przedsiębiorczości.

W strukturze gospodarczej, rozpatrywanej ze względu na przyporządkowanie przedsiębiorstw do poszczególnych sekcji PKD - 0,4% (36) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 9,8% (918) podmiotów, a 89,8% (8 386) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

W 2020 r. wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Lesznowola najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności były: sekcja G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (27,3%), M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (26,4%), J - informacja i komunikacja (13,6%) oraz F - budownictwo (10,7%).

W tym kontekście struktura podmiotów gospodarczych na terenie gminy zarówno pod względem ich własności jak i rodzaju prowadzonej przez nie działalności jest bardzo zróżnicowana.

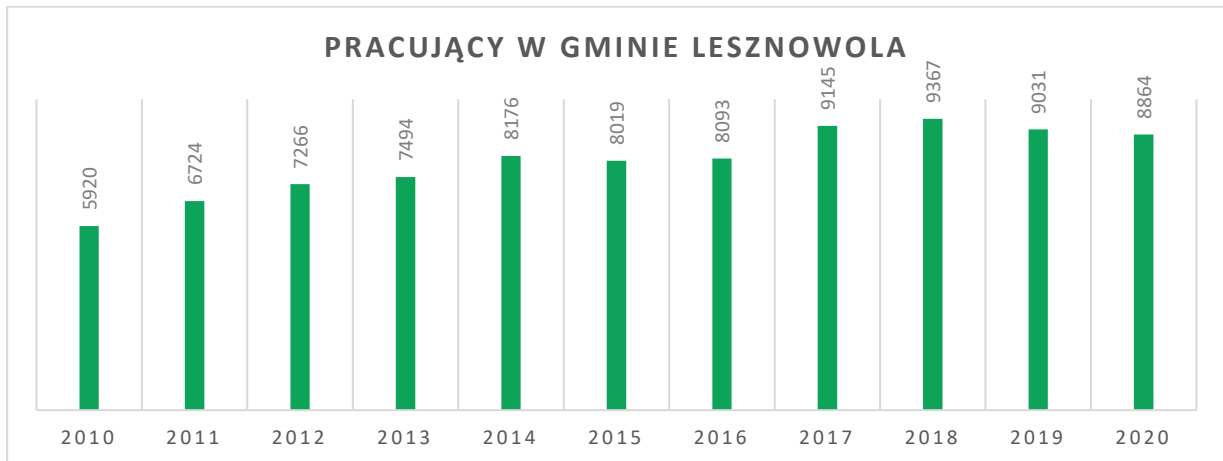
Istotnym czynnikiem rozwojowym jest położenie gminy w sąsiedztwie Warszawy. Jej rozwój jest w dużej części uzależniony od położenia w warszawskim obszarze metropolitalnym. Zmiany, które dokonują się w tak dużym ośrodku aglomeracyjnym jakim jest Warszawa bezpośrednio przekładają się na rozwój Gminy Lesznowola. Warszawa to bardzo duży rynek konsumencki, w granicach którego funkcjonuje bardzo dużo firm usługowych i produkcyjnych. Stolica to potencjalny rynek docelowy wielu funkcjonujących na terenie Gminy Lesznowola przedsiębiorstw.

Dzięki bliskości Warszawy Mieszkańcy gminy mogą korzystać z usług wyższego rzędu, niedostępnych dla małych ośrodków oddalonych od dużych miast, są to np. usługi: handlowe, finansowe, badawczo - rozwojowe, informacyjne, naukowe czy kulturalne.

Należy spodziewać się, że na teren Gminy Lesznowola wciąż będą przybywać nowi Mieszkańcy. Pozwala to zachować na wiele lat odpowiednią strukturę demograficzną, korzystny stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym i produkcyjnym.

Jednym ze wskaźników świadczących o sytuacji gospodarczej gminy jest wskaźnik poziomu bezrobocia wśród jej Mieszkańców. W analizowanym okresie na terenie Gminy Lesznowola zauważalny jest znaczny spadek liczby osób bezrobotnych. Zgodnie z danymi GUS za rok 2020 na 1 000 Mieszkańców w Gminie Lesznowola pracowało 298 osób. Wartość ta jest powyżej wartości dla tego samego wskaźnika przyjętego dla Polski (252 osoby), natomiast niższa od danych województwa mazowieckiego (313 osób). Wśród Mieszkańców Gminy Lesznowola 49,2% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 50,8% mężczyźni.

Wykres 15. Pracujący w Gminie Lesznowola.

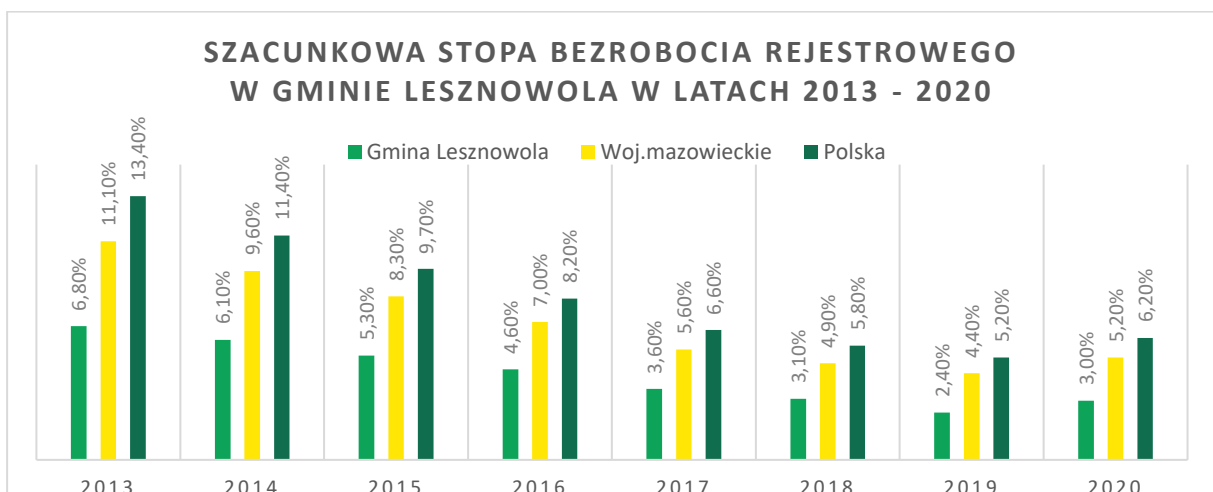
Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

W okresie ostatnich 10 lat liczba osób pracujących w gminie wzrosła o 49,7%, co wskazuje na wzrost liczby miejsc pracy na terenie gminy.

Liczba osób bezrobotnych w Gminie Lesznowola przyjmuje tendencję spadkową, co świadczy o tym, iż mamy do czynienia ze spadkiem bezrobocia, który warunkowany jest w głównej mierze poprawą sytuacji gospodarczej. Liczba osób pozostających bez zatrudnienia na przestrzeni ostatnich 5 lat spadła o 279 osoby.

Według danych GUS w latach 2013 - 2020 systematycznie następował spadek bezrobocia rejestrowanego w Gminie Lesznowola, w województwie mazowieckim i całej Polsce. W 2020 r. z uwagi na wystąpienie pandemii COVID - 19 nastąpił wzrost liczby szacunkowej stopy bezrobocia rejestrowego Mieszkańców zarówno Gminy Lesznowola, województwa mazowieckiego jak i całej Polski. W gminie był on jednak niższy od danych dla województwa i dla całego kraju. Choć Gmina Lesznowola notuje najniższy wskaźnik szacunkowej stopy bezrobocia rejestrowego, należy spodziewać się, że po opanowaniu sytuacji pandemicznej bezrobocie stopniowo będzie się zmniejszać.

Wykres 16. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowego w Gminie Lesznowola w latach 2013 - 2020.

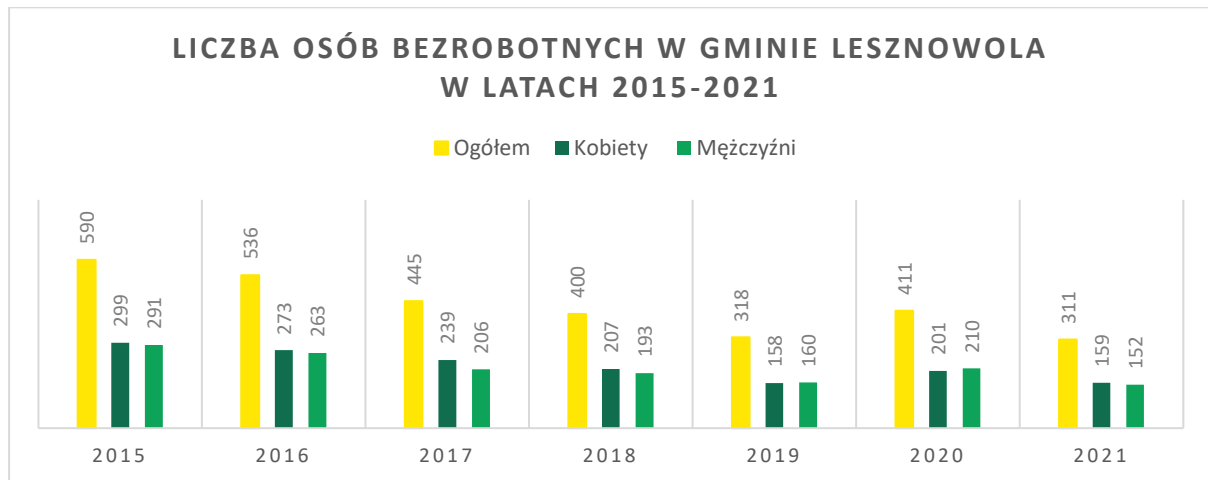

Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

W 2020 r. poziom bezrobocia zarejestrowanego w gminie wynosił 3%. Pomimo spadku poziomu bezrobocia, rynek pracy powinien być stale monitorowany pod kątem bezrobocia wśród osób w wieku produkcyjnym, aby znajdować osoby potencjalnie zagrożone wykluczeniem społecznym.

W okresie 2015 - 2021 zmniejszyła się liczba bezrobotnych kobiet o 140 osób, choć w 2020 r. odnotowano wzrost bezrobotnych kobiet o 43 osoby w porównaniu z rokiem poprzednim. Liczba bezrobotnych mężczyzn spadła o 139 osób. Zasadne jest w tym przypadku stosowanie instrumentów wsparcia społecznego i działań, które bazują na potencjałach Gminy Lesznowola. Na dzień 31 grudnia 2021 r. odnotowano w Gminie Lesznowola 311 osób pozostających bez pracy, w tym 159 kobiet.

Wykres 17. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Lesznowola w latach 2015 - 2020.

Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

Analizując wskaźniki szacunkowej stopy bezrobocia rejestrowanego w podziale na płeć, w Gminie Lesznowola zauważa się nieznacznie większą wartość tego wskaźnika wśród kobiet w latach 2013 - 2018, jednakże już w 2019 wskaźnik dla obu płci uległ wyrównaniu a w 2020 r. większa wartość tego wskaźnika odnosi się do płci męskiej. W Gminie Lesznowola nie znajduje odzwierciedlenia ogólnopolska tendencja stanowiąca, że większość osób bezrobotnych w gminach stanowią kobiety.

Co ważne, należy zwracać uwagę na gospodarcze i naturalne potencjały gminy, po to, aby zachęcać do inwestowania w gminie inwestorów oferujących nowe miejsca pracy. Wielokulturowy charakter Gminy Lesznowola, staje się potencjałem dla innowacyjnych projektów.

Samorząd lokalny, jako przedstawiciel administracji samorządowej może stać się organem, który oferuje swoją pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej, rozwijaniu i promocji lokalnej przedsiębiorczości Mieszkańców i usług, a także uczestniczy w aktywizacji do podejmowania pracy zawodowej.

Rozwój lokalnego rynku pracy, obniżającego czas dojazdu do pracy, sprzyjającego rozwojowi rodziny przyczyni się zarazem do wzrostu wpływów do budżetu gminy. Zapewnienie atrakcyjnych miejsc pracy w gminie pozwoli na uniknięcie dalszego traktowania gminy jako „sypialni Warszawy”.

Zmiana charakteru gminy powoduje szansę do powstawania miejsc pracy w firmach nowych technologii, tak jak dzieje się w innych wysokorozwiniętych krajach. Gmina Lesznowola staje się pożądanym obszarem dla rozwoju powierzchni logistycznych.

ROLNICTWO

W wyniku zachodzących zmian gospodarczych w gminie a także uchwalanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat zmienił się sposób użytkowania i przeznaczenia większości terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej na obszary dedykowane rozwojowi funkcji mieszkaniowych, usługowo - mieszkaniowych i działalności gospodarczej.

W Gminie Lesznowola dominują gleby naturalne, a wśród nich: brunatne, biellicowe i rdzawe. W dolinach rzecznych występują mady. Najbardziej naturalne cechy zachowały gleby terenów leśnych, na zachód od Lesznowoli.

Według wartości bonitacyjnej przeważają gleby chronione klas III i IV z wyraźną przewagą kompleksów klas bonitacyjnych IVa i IVb. Zajmują one ok. 65% powierzchni gminy. W części zachodniej przeważają gleby klasy IV z udziałem gleb klasy II, III i V (głównie gleby biellicowe i pseudobiellicowe oraz czarne ziemie zdegradowane). W części środkowej dominują gleby słabsze V klasy z niewielkim udziałem klasy IV (głównie są to gleby brunatne kwaśne i wylugowane biellicowe i pseudobiellicowe). Najlepsze warunki glebowe dla rolnictwa pod względem bonitacyjnym występują w części wschodniej gminy - kompleks gleb dobrych i bardzo dobrych o dużych wartościach rolniczych (klasa II, III z małym udziałem klasy IV - głównie czarne ziemie właściwe, czarne ziemie zdegradowane, gleby szare, miejscami gleby biellicowe i pseudobiellicowe).

W 2021 r. na terenie Gminy Lesznowola znajdowało się 5 547 gospodarstw rolnych o łącznej powierzchni 3 234,221 ha (2019 r. - 3 342,1375 ha, 2020 r. - 3 209,9235 ha). W strukturze obszarowej dominują gospodarstwa o małej powierzchni tj. o powierzchni od 1 - 5 ha, które stanowią 97,8% wszystkich gospodarstw z terenów gminy. Na terenie gminy nie występują gospodarstwa o powierzchni od 30 do 50 ha oraz powyżej 100 ha.

W wyniku przeobrażeń ustrojowych tereny lesznowolskiej wsi stają się miejscem dynamicznego napływu ludności, która nie jest związana z prowadzeniem produkcji rolniczej. Obraz lesznowolskiej wsi jest dziś dwukierunkowy i dwuwarstwowy. Obok rolników prowadzących gospodarstwa rolne i rozwijających często różne kierunki działalności pozarolniczej, na lesznowolskiej wsi osiedlają się rodziny, nie związane z rolnictwem. Dzieje się tak dlatego, iż Gmina Lesznowola to spokojne, piękne a zarazem atrakcyjne miejsce do codziennego życia.

Na przestrzeni ostatnich 15 lat liczba gospodarstw rolnych zmniejszyła się prawie o połowę. Odchodzenie od rolnictwa następuje także z powodu małej opłacalności upraw i tendencji przekształcania gruntów rolnych na cele inwestycyjne i mieszkaniowe. Ze względu na bliskość Warszawy, niską rentowność gruntów rolnych a także postępującą urbanizację terenu prognozy rozwoju funkcji rolniczej na terenie gminy są niewielkie.

WYZWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY GOSPODARCZEJ:

- potrzeba współpracy i wypośrodkowania oczekiwań pomiędzy przedsiębiorcami oraz nowo sprowadzającymi się Mieszkańcami, symbioza rozwoju przedsiębiorców oraz Mieszkańców,
- planowanie przestrzenne uwzględniające potrzeby rozwoju przedsiębiorstw,
- potrzeba organizacji zintegrowanych form wsparcia dla rozwoju mikroprzedsiębiorczości,
- wsparcie przedsiębiorców w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości,
- wsparcie procesu profesjonalizacji działań lokalnych przedsiębiorstw oraz promocja ich produktów i usług,
- procesy integracji informacji o lokalnych usługach połączone w aplikacje oraz system przyjazny dla Mieszkańca - promocja lokalnej przedsiębiorczości i lokalnego rolnictwa,
- wsparcie dla rozwoju agroturystyki,
- koncentracja na rozwoju przedsiębiorczości nowych technologii oraz lokalnych usług,
- skuteczne pozyskiwanie inwestorów z branży IT,
- tworzenie przestrzeni, form promocji, aby samozatrudniający się chcieli wykonywać swoje profesje na terenie Gminy Lesznowola,
- rozwój lokalnej polityki na rynku pracy na terenie Gminy, obniżający czas dojazdu do pracy, sprzyjający rozwojowi rodziny na terenie gminy, celem uniknięcia pogłębiania procesu „sypialni Warszawy”,
- integracja i promocja informacji o usługach lokalnych,
- uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych,
- więcej programów realnie wspierających rozwój małych i średnich firm,
- stworzenie warunków i podjęcie takich działań, aby dać możliwość atrakcyjnego inwestowania inwestorom typu Google, Facebook w tkance podmiejskiej,
- wsparcie dla tworzenia nowych i atrakcyjnych miejsc pracy na terenie Gminy Lesznowola i zatrzymanie pracowników na lokalnym rynku pracy,
- dążenie do podnoszenia standardów życia Mieszkańców.

4

Podsumowanie
diagnozy środowiskowej

Część 4. PODSUMOWANIE DIAGNOZY ŚRODOWISKOWEJ.

UWARUNKOWANIA I WNIOSKI DIAGNOSTYCZNE WYNIKAJĄCE ZE STANU ORAZ POTENCJAŁU ŚRODOWISKA NATURALNEGO.

Potencjał przyrodniczy Gminy Lesznowola można określić jako znaczący. Teren gminy jest zróżnicowany krajobrazowo, pod względem okrycia szatą roślinną charakteryzuje się wysoką wartością zachowanej przyrody. W Gminie Lesznowola przeważają lasy państwowe (zajmują one powierzchnię 627 ha), zaś w rękach prywatnych znajduje się natomiast 221 ha.

Najwyższe walory przyrodnicze w Gminie Lesznowola reprezentuje fragment rozległego obejmujący około 230 ha kompleksu leśnego Lasów Chojnowskich na terenie miejscowości Magdalena. Lasy Chojnowskie stanowią pozostałości pasa leśnego na południe od Warszawy, który ciągnął się od doliny Wisły, aż do Puszczy Kampinoskiej. Obszar ten porośnięty jest przede wszystkim sosną pospolitą, rzadziej spotykanym drzewem jest świerk i dąb bezszypułkowy. Występują także pojedyncze okazy bardzo rzadkiego gatunku - Sosny Banksa, pochodzącej z Ameryki Północnej.

Nadzwyczajnym gatunkiem jest rzadko spotykany wiciokrzew pomorski. Nieliczne miejsca porasta także brzoza, dąb i świerk, a na obszarach podmokłych występuje również olcha. Wśród krzewów pospolitych występują jarzębina i kalina. Swoje siedliska znalazła również kruszyna, czeremcha, jałowiec i czarny bez. Atrakcyjność przyrodniczą obszaru podkreśla występowanie unikatowych roślin takich jak: żarnowiec, wawrzynek wilczełyko, jasnota biała, borówka czarna, zawilec - roślina objęta ochroną oraz trująca bylina zwana naparstnicą purpurową. Coraz rzadziej występuje konwalia majowa.

Do największych i najmniej zdegradowanych obszarów występujących w granicach administracyjnych gminy należy zaliczyć obszary objęte ochroną w ramach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (WOCK). Zarówno przyroda jak i zabytki chronione są zapisami dotyczącymi Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który między innymi chroni lasy i zadrzewienia, wody, naturalne zbiorniki, nakazuje dbałość o krajobraz.

W granicach WOCK wyodrębnia się:

- strefę szczególnej ochrony ekologicznej obejmującą tereny kompleksów leśnych o powierzchni ponad 5 ha, ciągi ekologiczne i zespoły przyrodnicze o szczególnych walorach,

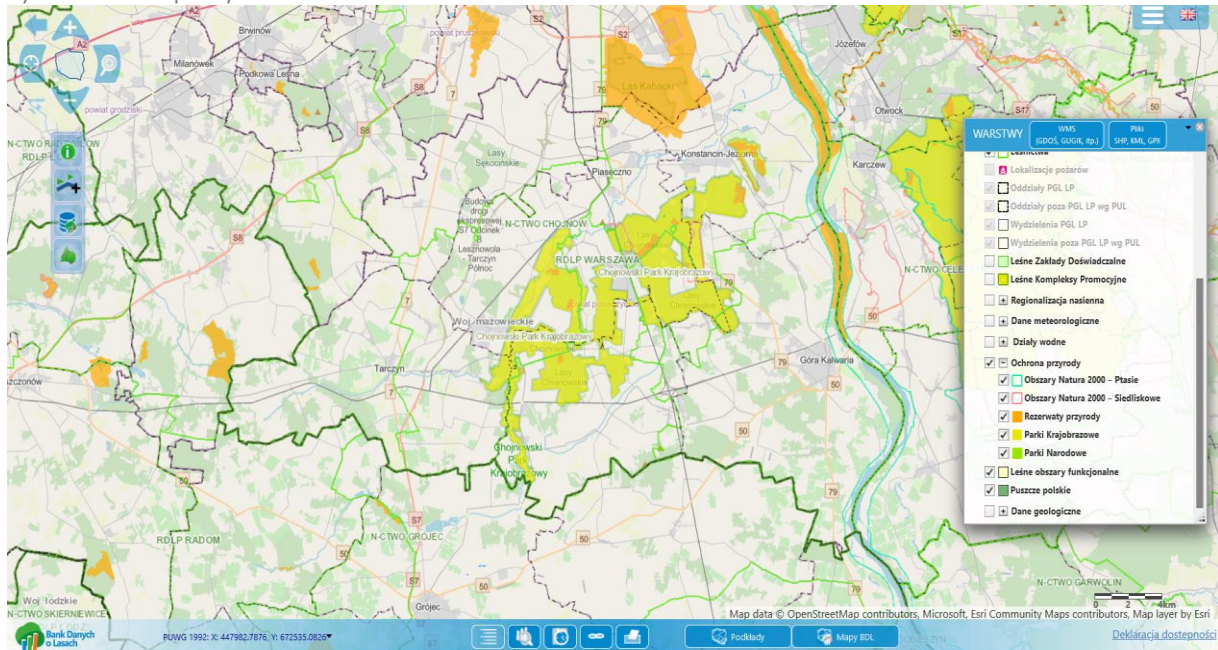
- strefę zurbanizowaną obejmującą tereny miast i wsi, posiadające szczególne wartości przyrodnicze.

W obszarze chronionego krajobrazu znalazły się m.in.:

- stosunkowo duże kompleksy leśne w rejonie Magdalenki,
- dość wąskie tereny łąkowo - rolne wzdłuż dolin: Utraty,
- tereny zurbanizowane z dużym udziałem roślinności, obejmujące Magdalenkę.

Na terenach WOCK nie można lokalizować obiektów mogących pogorszyć stan środowiska naturalnego. Obszar ten mógłby zostać przekształcony w tereny rekreacji weekendowej stolicy. W tym celu należałoby podjąć działania mające na celu stworzenie zaplecza turystycznego, wypromować istniejące na terenie obiekty o charakterze zabytkowym, wspierać rozwój infrastruktury turystycznej.

Rysunek 10. Kompleksy leśne w Gminie Lesznówola.

Źródło: www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy.

Gmina Lesznówola dba o zieleń publiczną, pielęgnując ją i wykonując nowe nasadzenia. Celem rekompensaty braków powstałych w drzewostanie na terenach inwestycyjnych, gdzie wycinka drzew jest konieczna do realizacji inwestycji, w pozwoleniach na ich wycinkę wydawanych przez Wójta Gminy zawarto klauzulę wskazującą obowiązek nowych nasadzeń. Nowe drzewa są sadzone obok szkół, placów zabaw, przy drogach i innych terenach publicznych.

Jednym z najważniejszych wyzwań stojących przed gminami jest zapewnienie odpowiedniego poziomu ochrony środowiska naturalnego. Jego jakość wpływa na postrzeganie gminy wśród Mieszkańców jako miejsca do życia, odwiedzających i turystów jako miejsca do wypoczynku oraz przez przedsiębiorców i rolników jako miejsca do rozwoju rolnictwa ekologicznego.

Gmina Lesznówola będzie realizowała kompleksowe działania proekologiczne m.in. mające na celu rozwój infrastruktury wodno - kanalizacyjnej, które wpłyną zarówno na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, a także na poprawę jakości życia Mieszkańców.

Gmina podejmie także działania mające na celu adaptację do zmian klimatu, przeciwdziałanie skutkom suszy, ochrony terenów leśnych, zwiększenia retencji wodnej oraz rozwoju zielonej i błękitnej infrastruktury.

Kontynuowane będą realizacje inwestycji w zakresie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, wymiany źródeł zaopatrzenia w ciepło, wprowadzania rozwiązań technologicznych optymalizujących zużycie mediów.

Wspierane będą inwestycje mające na celu zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Działania optymalizujących wymaga również gospodarka odpadami. Zgodnie z GUS corocznie wzrasta masa zebranych odpadów zmieszanych na terenie gminy.

Dynamiczny rozwój zabudowy mieszkaniowej na obszarach wiejskich gminy wymusił potrzebę objęcia tych terenów systemem usuwania i unieszkodliwiania odpadów. Gmina ma prawny obowiązek gospodarowania odpadami komunalnymi tj. organizowania odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, którzy będą mieli obowiązek ponoszenia na rzecz gminy opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Wybór podmiotu, który będzie odbierał odpady następuje w drodze przetargu, ogłoszonego przez Wójta.

Ponadto należy zintensyfikować działania związane z usunięciem azbestu z terenu gminy. W perspektywie do 2032 roku cały kraj powinien zostać oczyszczony z wyrobów azbestowych. Ważne jest również prowadzenie działań promocyjnych i promowanie postaw proekologicznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez organizację konkursów i innych wydarzeń propagujących ochronę środowiska.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie mazowieckim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora bytowo - komunalnego (emisja powierzchniowa), z komunikacji (emisja liniowa) oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa).

Przekroczenie dopuszczalnego poziomu 24 - godz. pyłu PM₁₀, PM_{2,5}, ozonu oraz przekroczenie poziomu docelowego benzo(α)pirenu w zarówno 2014 r. jak i w 2019 r. w strefie mazowieckiej w dużej mierze jest wynikiem emisji napływowej (zarówno niskiej jak i komunikacyjnej) z m.st. Warszawy. Gmina Lesznowola monitoruje jakość powietrza przy pomocy 12 sensorów zainstalowanych na budynkach użyteczności publicznej położonych na terenie gminy. Dzięki nim można sprawdzić poziom stężenia pyłów zawieszonych PM_{2,5}, PM₁₀, temperaturę i wilgotność powietrza, ciśnienie atmosferyczne oraz siłę wiatru.

Na terenie Gminy Lesznowola nie występują powierzchniowe źródła emisji oraz obiekty emitujące do atmosfery ponadnormatywne ilości zanieczyszczeń powietrza. Obiekty uzyskujące pozwolenie na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza mogą stanowić potencjalne źródło zanieczyszczeń powietrza. Na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego mają wpływ między innymi:

- nieekologiczne źródła ciepła (kotłownie zakładowe, kotłownie komunalne, większość źródeł ciepła w budownictwie jednorodzinym ...) (emisja do atmosfery pyłów i dymów - głównie poprzez emisję spalin z gorszych gatunków węgla, brak instalacji oczyszczania spalin, małą sprawność kotłów);
- mechaniczne środki transportu (emisja do atmosfery dymów i gazów);
- zanieczyszczenia napływające z sąsiednich terenów (aglomeracja warszawska).

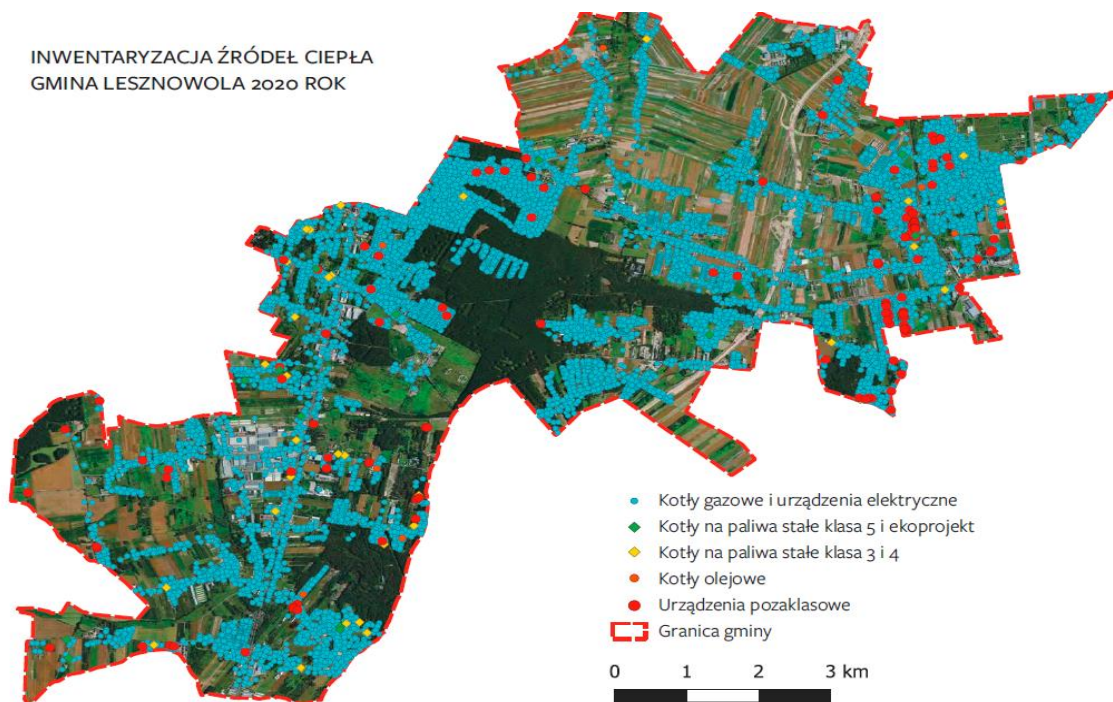
Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie oraz komunikacja samochodowa na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu. Są to jedne z głównych przyczyn przekroczeń na terenie Gminy Lesznowola.

Emisja ze środków transportu wciąż ulega podwyższeniu z uwagi na wzrost liczby środków transportu należących do Mieszkańców nowo osiedlających się na terenie Gminy Lesznowola, którzy znajdują tutaj miejsce zamieszkania łączące bliski kontakt z przyrodą z nowoczesnym otoczeniem, blisko największej aglomeracji miejskiej. Wzrastająca liczba gospodarstw pociąga za sobą coraz większe zużycie nośników energii i skutkuje wzrastającą emisją dwutlenku węgla i innych substancji zanieczyszczających powietrze.

Ochrona powietrza stała się przedmiotem intensywnych działań gminy a zarazem absolutnym jej priorytetem. Można przypuszczać, że piece i kotły w starszej zabudowie mieszkaniowej mają znaczny udział w zanieczyszczaniu atmosfery. W latach 2020 - 2021 staraniem Urzędu Gminy w Lesznowoli zlikwidowano 27 takich instalacji oraz zinwentaryzowano 29 kotłów. Ułatwieniem w tym zakresie może być m.in. wskazana wcześniej bardzo dobrze rozwinięta sieć gazowa na obszarze gminy. Analizowana jednostka wyróżnia się także dobrym odsetkiem odpadów zebranych selektywnie w ogólnej liczbie odpadów.

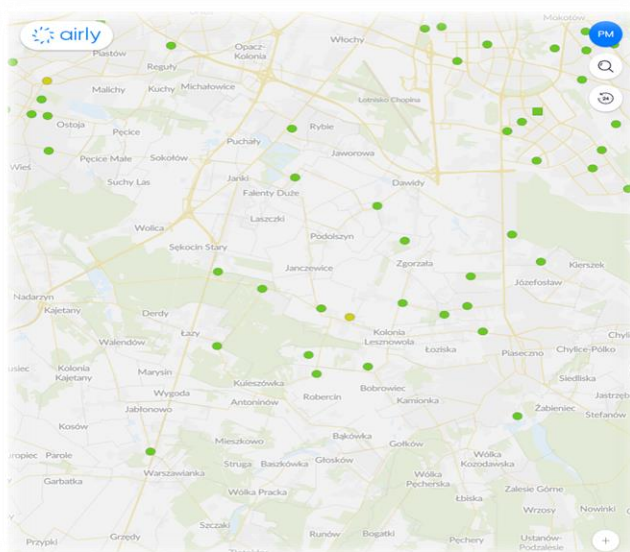
W roku 2020 r. na terenie gminy realizowano projekt „Wymiana urządzeń grzewczych w Gminie Lesznowola” dofinansowany ze środków Unii Europejskiej. W ramach projektu zamontowano 38 kotłów gazowych i 2 pompy ciepła, zainstalowano 7 instalacji fotowoltaicznych do 10 kW. Gmina prowadzi systematyczne działania kontrolne nieruchomości w zakresie spalania w piecach grzewczych.

Rysunek 11. Inwentaryzacja źródeł ciepła w Gminie Lesznowola w 2020 r.

Źródło: dane Urząd Gminy w Lesznowoli.

Rysunek 12. Sensory monitorujące jakość powietrza w Gminie Lesznowola i skala jakości powietrza.

JAKOŚĆ POWIETRZA	PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	PM2,5 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
BARDZO DOBRA	0 - 20	0 - 12
DOBRA	20 - 50	12 - 36
UMIARKOWANA	50 - 100	36 - 60
DOSTATECZNA	100 - 140	60 - 84
ZŁA	140 - 200	84 - 120
BARDZO ZŁA	> 200	>120

Skala jakości powietrza odnosząca się do poszczególnych parametrów

Źródło: Strona internetowa Urzędu Gminy Lesznowola, <https://www.lesznowola.pl/sensory>.

Mapa z sensorami dostępna jest dla Mieszkańców na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.lesznowola.pl/sensory.

Gmina prowadzi informacje o przekroczeniach i stanie jakości powietrza - na stronie www Urzędu oraz poprzez smsy w ramach Gminnego Systemu Powiadamiania SMS. Ostrzeżenia i alerty wydawane przez Wojewódzkie Centrum zarządzania kryzysowego - umieszczane są na stronie www Urzędu, tablicach informacyjnych oraz w ramach Gminnego Systemu Powiadamiania SMS.

Do najważniejszych wytycznych Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lesznowola w kwestii ochrony powietrza atmosferycznego należy:

- wprowadzenie zasady ochrony powietrza atmosferycznego poprzez kontrolę w zakresie dopuszczalnych emisji zanieczyszczeń i karanie emitentów nadmiernej emisji,
- wprowadzenie zakazu ogrzewania nowelizowanych obiektów paliwami stałymi i konieczność wymiany systemów grzewczych w starych budynkach w trakcie ich modernizacji,
- ochronę terenów otwartych położonych na północ od Lesznowoli wchodzących w skład systemów regeneracji powietrza m.st. Warszawy,
- w obszarach skupionej intensywnej zabudowy mieszkaniowej eliminowanie ciężkiego ruchu samochodowego i skażenia terenu spalinami.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lesznowola, a także jego aktualizacja (zwany PGN) przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr 299/XXVII/2020 z dnia 23 lipca 2020 r., został przygotowany celem określenia harmonogramu działań, których rezultatem jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej, a wskaźnikiem rezultatu ograniczenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery w perspektywie czasowej do roku 2030.

Na terenie Gminy Lesznowola występuje dość duże zagrożenie hałasem komunikacyjnym, co spowodowane jest gwałtownym, skokowym, przyrostem liczby środków transportu przy minimalnym wzroście długości i jakości dróg. Warunkiem zachowania właściwego standardu akustycznego w budynkach istniejących bądź nowych sytuowanych bliżej tras jest wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych.

Hałas drogowy jest bardzo odczuwalny przy drogach krajowych: nr 7 Al. Krakowska, nr 79 ul. Puławska, drodze wojewódzkiej nr 721: ul. Słoneczna, linii kolejowej. Natężenie ruchu na tych trasach było bardzo duże, a wartość równoważnego poziomu dźwięku A na wysokości 5 m, osiągała 75 dB w porze dziennej i 65 w porze nocnej. Ponadto, w porze dziennej hałas o wartości 50 dB odczuwalny był na znacznej odległości od ulicy (wg. Planu Gospodarki Odpadami dla powiatu piaseczyńskiego, 2004).

Hałas lotniczy oddziałuje w rejonie Mysiadła, Nowej Iwicznej i Zgorzały - jest to jeden z głównych kierunków nalotów na lotnisko Okęcie. Wojewoda utworzył obszar ograniczonego użytkowania wokół Portu Lotniczego Warszawa Okęcie (Rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego nr 39 z dnia 19 lipca 2003 roku). Hałas odczuwalny jest przeważnie w porze dziennej. Z badań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska wynikało, że w porze dziennej na terenach północno - zachodnich Gminy Lesznowola natężenie dźwięku sięgało 55 dB, natomiast w porze nocnej 45 dB.

W związku z powyższym zachodzi konieczność podjęcia działań mających na celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania hałasu na środowisko a w szczególności na ludzi.

Aby poprawić istniejący stan klimatu akustycznego należy przede wszystkim:

- prowadzić systematyczne kontrole stanu technicznego pojazdów i eliminować z ruchu najbardziej uciążliwe,
- prowadzić stałą działalność edukacyjną o zagrożeniu środowiska hałasem,
- zwiększyć zakres wykorzystania urbanistycznych i budowlanych środków ochrony przed hałasem - ekrany, przegrody akustyczne, zadrzewienia i zakrzewienia, dźwiękochłonne elewacje i szyby w budownictwie.

WYZWANIA WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY ŚRODOWISKOWEJ:

- poprawa stanu środowiska naturalnego, w szczególności jakości powietrza (dalsze eliminowanie nieekologicznych źródeł ciepła),
- utrzymanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej obszarów o szczególnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, pełniących ważne funkcje klimatyczne biologiczne i hydrologiczne jako systemu przyrodniczego,
- ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych,
- modernizacja układu komunikacyjnego z uwzględnieniem rozwiązań ograniczających uciążliwość akustyczną,
- rozbudowa ścieżek rowerowych i tras pieszych,
- ochrona i poprawa jakości środowiska oraz walorów krajobrazowych poprzez walkę ze smogiem, hałasem i innymi czynnikami negatywnie oddziałującymi na człowieka i środowisko, rozwój nowoczesnej gospodarki odpadami, ochronę środowiska, szczególnie obszarów cennych przyrodniczo - krajobrazowych,
- racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych, ochrona ich najcenniejszych komponentów,
- kształtowanie spójnego systemu przyrodniczego poprzez rozwój powiązań systemu przyrodniczego,
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia negatywnych skutków klęsk żywiołowych,
- przestrzeganie wymagań ochrony środowiska ze szczególną orientacją na występujące na terenie gminy źródła zanieczyszczeń i degradacji środowiska oraz ochrona prawna wszystkich form ochrony przyrody,
- zagospodarowanie przestrzeni w oparciu o zrównoważoną ekologię,
- stworzenie polityki zagospodarowania bio - odpadów, celem wypracowania rozwiązania z zyskiem zarówno dla Mieszkańców jak i dla Gminy Lesznowola,
- ochrona drzewostanu o charakterze parkowym oraz istniejącej zieleni urządzonej,
- wzbogacanie zieleni na terenach osadniczych oraz ograniczanie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego przy zastosowaniu rozwiązań niskoemisyjnych,
- uwzględnienie trendów klimatycznych i gospodarczych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej,
- wykształcenie przestrzenne systemu przyrodniczego gminy spójnego z systemem przyrodniczym województwa mazowieckiego,
- wytyczenie nowych terenów zieleni urządzonej, nowe nasadzenia drzewostanu,
- wykorzystanie złóż geotermalnych,
- wzrost bezpieczeństwa ekologicznego,
- zachowania ekologicznego charakteru Gminy Lesznowola,
- edukacja społeczności lokalnej w zakresie istniejących możliwości ochrony oraz sposobów gospodarowania i kształtowania środowiska naturalnego.

5

Wyniki z diagnozy sytuacji przestrzennej i stanu infrastruktury

Część 5. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ I STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

KWESTIE WODNE A STRATEGIA ROZWOJU GMINY LESZNOWOLA NA LATA 2022 - 2032.

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (t. j. Dz.U. z 2020 roku, poz. 310 ze zm.), Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2030 uwzględnia m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1 - 3 ww. ustawy tj.:

- plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP),
- plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS).

ZASOBY WODNE

W odniesieniu do Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Lesznowola na lata 2019 - 2022 z perspektywą do roku 2026, przez obszar gminy przebiegają 2 wododziały: Jeziorki wraz z siecią drobnych cieków wodnych i rowów melioracyjnych we wschodniej części Gminy oraz Utraty wraz z dopływami w części południowo - zachodniej. Dział wodny I rzędu przebiega z południa na północ dzieląc gminę na dwie części.

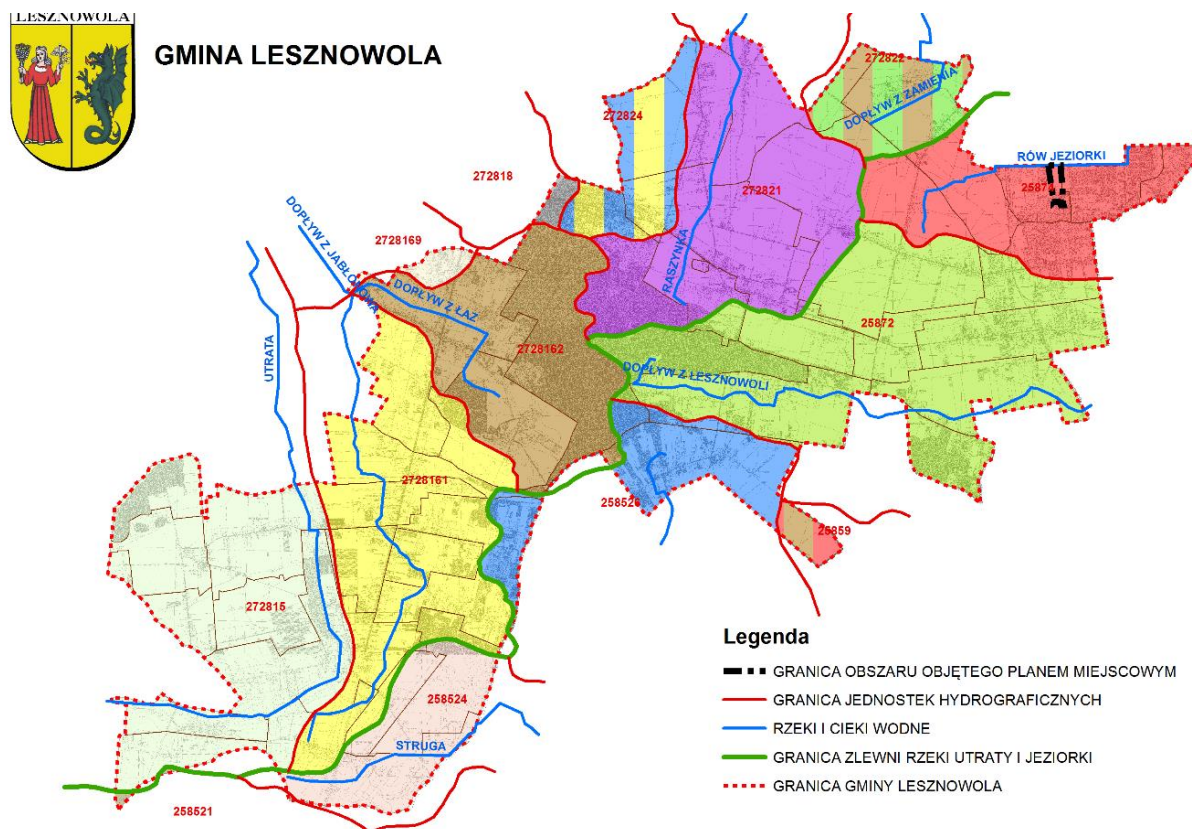
Przez północno - zachodnie krańce Gminy Lesznowola przepływa rzeka Utrata, będąca prawostronnym dopływem Bzury. Jej obszarem źródłiskowym są okolice Żelichowa. Ma ona długość 76,5 km, z czego przez teren powiatu piaseczyńskiego przepływa około 20% długości. Rzeka ta w dużej mierze przepływa przez tereny użytkowane rolniczo, lasy zajmują jedynie 11% powierzchni jej zlewni. W górnym jej biegu dolina Utraty jest wąska i słabo wykształcona. Jej dopływem na terenie Gminy Lesznowola jest Raszynka.

Poza górnym odcinkiem Utraty większość cieków ma charakter rowów melioracyjnych.

Rzeka Jeziorka jest lewostronnym dopływem Wisły, do której uchodzi w 493,7 km w miejscowości Obórki. Całkowita długość rzeki wynosi 66,3 km. Swój początek bierze w okolicach miejscowości Osuchów. Główne jej dopływy to: Kraska, Tarczynka, Zielona i Mała. Płynie przez tereny użytkowane w głównej mierze rolniczo oraz zwarte kompleksy leśne. Począwszy do miejscowości Osuchów do m. Lesznowola i Wólka Kozodawska do m. Bielawa Jeziorka przepływa przez wiele stawów. Dolinę Jeziorki pokrywają przeważnie łąki i pastwiska. Na obszarze Gminy Lesznowola występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Utraty. Zły stan systemów melioracyjnych na terenie zlewni Utraty wpływa na podwyższenie ryzyka powodziowego w zlewni Bzury.

Jeśli chodzi o wody stojące, to stanowią je głównie niewielkie „oczka” powstałe najczęściej na terenach powyrobowiskowych kopalni, zasilane wodami z urządzeń melioracyjnych, wodami gruntowymi oraz niekiedy wodami pierwszego poziomu wodonośnego. Kolejne zbiorniki to zastoiska wodne utworzone w wyniku zmiany biegu koryta cieków wodnych, a także inne sztuczne obiekty, jak zbiorniki wodne usytuowane na terenach osad wiejskich z przeznaczeniem głównie dla potrzeb ochrony przeciwpożarowej. Zasilanie wód powierzchniowych ma głównie charakter śnieżno - deszczowy. Od wielkości opadów uzależniona jest głębokość pierwszego zwierciadła wód gruntowych, a więc i poziomu wody w rzekach.

Rysunek 13. Podział hydrograficzny gminy Lesznowola.

Źródło: Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

Zgodnie z prawem wodnym, dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządza studium określające w szczególności granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią. Uwzględniają one częstotliwość występowania powodzi, ukształtowanie dolin rzecznych i tarasów zalewowych, strefę przepływu wezbrań powodziowych, tereny zagrożone osuwiskami skarp lub zboczy, tereny depresyjne oraz bezodpływowe.

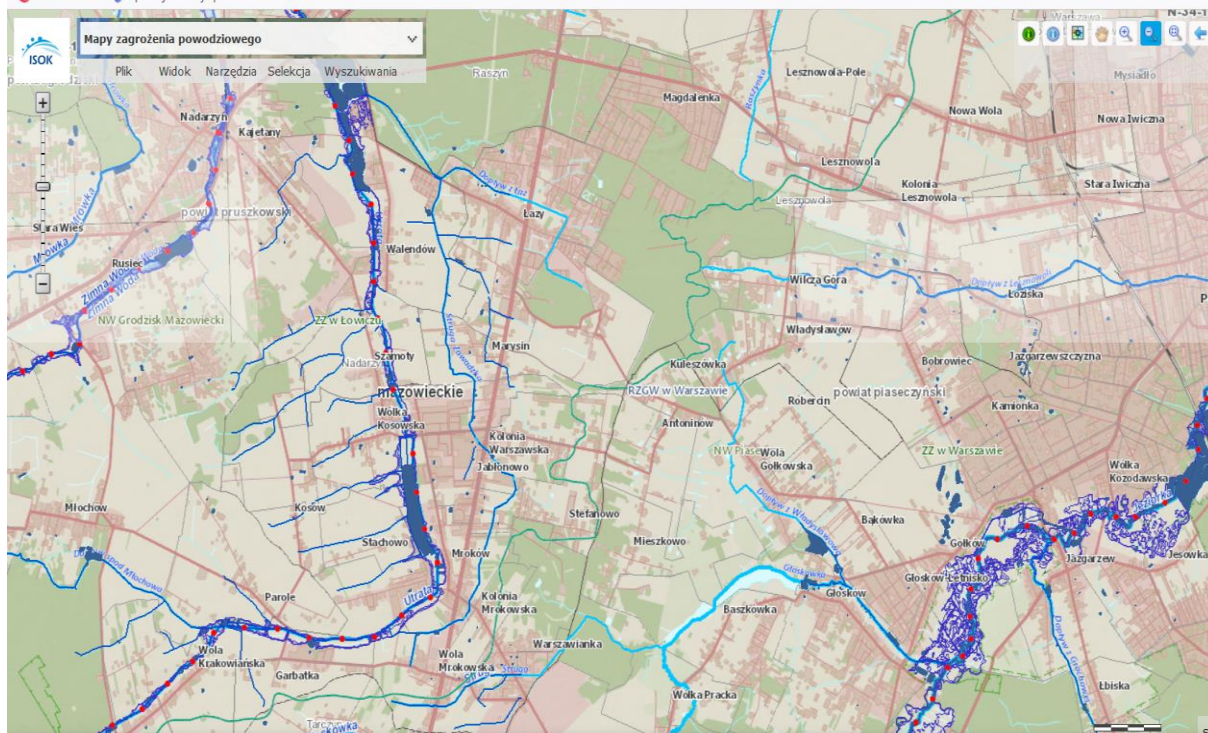
W 2007 roku na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, wykonano „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej”. Z punktu widzenia ochrony przed powodzią określono strefy zagrożenia powodziowego. Studium określa zasięg prawdopodobieństwa wystąpienia zalewu przez rzekę Utratę:

- zasięg płytkiego zalewu (0,5 m) od wody o prawdopodobieństwie 1%,
- zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 5%,
- zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 0,5%.

Ponadto w studium określono tereny o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym i kulturowym narażone na niebezpieczeństwo zalewu. Wskazano teren parku dworskiego oraz budynek dworu w Mrokowie objętych ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W celu ochrony życia i zdrowia ludzi oraz ochrony środowiska na tych obszarach nie należy wyznaczać nowej zabudowy oraz należy stosować przepisy ustawy Prawo Wodne, w szczególności dotyczące ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły.

W niniejszej Strategii w ramach celu operacyjnego 2.4 Promowanie adaptacji do zmian klimatu (w tym ochrona przed suszą i powodzią), przeciwdziałanie katastrofom naturalnym określono m.in. kierunek działań w zakresie wspierania i realizacji zadań, w tym inwestycyjnych, ukierunkowanych na zapobieganie katastrofom i klęskom żywiołowym oraz ograniczanie ich skutków. W tym kierunkowym zakresie strategia jest zbieżna z obowiązującymi i aktualizowanymi planami zarządzania ryzykiem powodziowym na wyższych szczeblach.

Rysunek 14. Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) w Gminie Lesznówola.

Źródło: Hydroportal ISOK.

W Gminie Lesznówola podobnie jak na terenach sąsiadujących, wśród zagrożeń można wyróżnić niską retencję gruntu i niski poziom wód gruntowych oraz proces osuszania i zaniku biocenoz wilgotnych. Rekomendowane kierunki działań adaptacyjnych są następujące:

- ochrona przeciwpowodziowa obszarów położonych na terenach zalewowych,
- przygotowanie programów zabezpieczenia w wodę dobrej jakości w warunkach dłuższych okresów suszy i niedoborów wody w rzekach.

Zatrzymywanie wód poprzez budowę urządzeń retencji wodnej w zlewni rzek korzystnie wpłynie na gospodarkę wodną w dolinach i zlewniach, przyczyniając się do podniesienia zwierciadła wody gruntowej i wody przepływającej w ciekach, ograniczy niepożądany odpływ wód i wyrówna przepływy w ciekach. Przyczyni się to do lepszego wykorzystania opadów atmosferycznych, ograniczy spływy powierzchniowe, poprawi warunki retencji gruntowej. Uwzględniając występujące w zlewni rzeki warunki topograficzne, hydrologiczne, a także uwarunkowania ekonomiczne, gospodarka wodą regionu winna polegać na magazynowaniu wód w zbiornikach wodnych w układzie możliwie przestrzennym, a więc wszędzie tam, gdzie pozwalają na to warunki.

Dotyczy to budowy w jednakowym stopniu zbiorników małych i dużych. Współpraca tych zbiorników zlokalizowanych w zlewniach małych, średnich i dużych rzek pozwoli na uzyskanie maksymalnych efektów w zwiększeniu zasobów wodnych, jak i w ochronie przeciwpowodziowej.

Zmiany klimatu oraz zmiany w zagospodarowaniu terenów wymuszają potrzebę oceny zmian ryzyka powodziowego oraz konieczność ciągłego planowania i realizacji działań mających na celu ograniczenie negatywnych konsekwencji powodzi dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Zgodnie z ustawą Prawo wodne, przeglądowi i aktualizacji podlegają dokumenty planistyczne dotyczące gospodarowania wodami, w tym m.in. mapy zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego oraz plany zarządzania ryzykiem powodziowym.

Konsekwencją zmian klimatycznych i szybkiego odpływu wód ze zlewni jest nie tylko zwiększone ryzyko występowania powodzi, ale także suszy. Czynniki te stanowią zagrożenie dla zapewnienia wystarczającej ilości wody odpowiedniej jakości. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Susze są jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych, mających ogromny wpływ na rolnictwo i gospodarkę.

Na terenie województwa mazowieckiego dominują obszary bardzo zagrożone i umiarkowanie zagrożone występowaniem suszy. Obejmują one głównie południową, wschodnią i centralną część województwa. Północna i zachodnia część regionu jest silnie zagrożona występowaniem suszy i dotyczy w szczególności powiatu sierpeckiego, żuromińskiego i ciechanowskiego. Na Mazowszu jest tylko jeden obszar słabo narażony na występowanie suszy i położony jest na terenie powiatu węgrowskiego. Gmina Lesznowola należy do obszarów narażonych na występowanie zarówno suszy atmosferycznej jak i rolniczej.

Z danych historycznych wynika, że prawdopodobieństwo powstania na terenie Gminy Lesznowola huraganów czy przejścia trąb powietrznych jest niewielkie. Nie można ich jednak wykluczyć. Zmiany klimatyczne powodują występowanie różnych zjawisk nie występujących na danym terenie w latach poprzednich. Do tego takie zjawiska są trudne do przewidzenia. Istnieje prawdopodobieństwo występowania silnych wichur, których prędkość dochodzi do ponad 100 km/h. Trudno jest określić obszary zagrożeń związanych z silnymi wiatrami, dlatego ważne jest możliwie wczesne podjęcie działań profilaktycznych oraz poinformowanie społeczeństwa o istniejącym zagrożeniu. Bardzo często burzom towarzyszą gradobicia, czyli intensywne opady gradu. Są zjawiskiem coraz częstszym w okresie letnim. Często powodują one liczne straty w rolnictwie m.in. plonów lub uszkodzenia mienia.

Katastrofy przyrodnicze, do których należy powódź i susza są nie do przewidzenia. Człowiek nie jest w stanie zapobiec żywiołom natury, a całkowite ich wyeliminowanie jest niemożliwe. W jego gestii pozostaje tylko zmniejszanie strat wywołanych żywiołem.

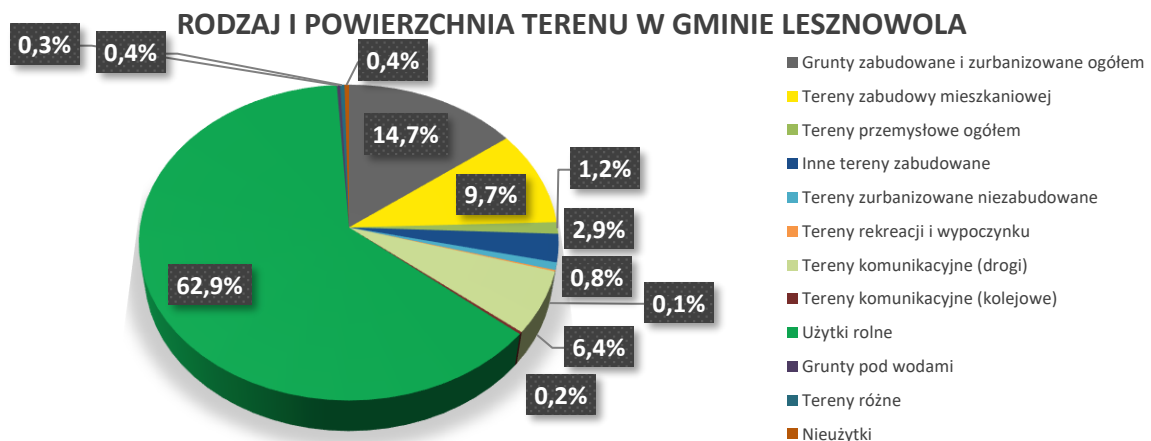
MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNEJ GMINY LESZNOWOLA WRAZ Z USTALENIAMI I REKOMENDACJAMI W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE.

W ramach modelu struktury funkcjonalno - przestrzennej Gminy Lesznowola ze względu m.in. na: ukształtowanie terenu, zasoby naturalne i obszary cenne przyrodniczo, a także obszary występowania potencjalnych zagrożeń wyróżniono różne funkcje terenów w gminie.

Powierzchnia Gminy Lesznowola to 69 km², z czego według danych statystycznych, 62,9% zajmują użytki rolne, a lasy 13%. Centrum gminy stanowi miejscowość Lesznowola, będąca siedzibą władz samorządowych. Polityka przestrzenna gminy powinna spełniać zatem ideę zrównoważonego rozwoju, a więc uwzględniania w polityce planistycznej potrzeb rozwojowych w zakresie działalności gospodarczej, mieszkalnictwa i rolnictwa.

Wykres 18. Rodzaj i powierzchnia terenów w Gminie Lesznowola.

Źródło: dane Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

Model docelowej struktury funkcjonalno - przestrzennej Gminy Lesznowola jest zobrazowaniem zaplanowanych w Strategii procesów rozwoju Gminy Lesznowola i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych, model ten powinien zapewniać zharmonizowanie przestrzenne planowanych działań z uwzględnieniem ładu przestrzennego oraz zagadnień środowiskowych.

Proces taki zachodzi przy wykorzystaniu wiodącego dokumentu planistycznego gminy, jakim jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lesznowola (ostatnia zmiana Studium: Uchwała Nr 30/IV/2011 Rady Gminy z dnia 15 marca 2011 roku), oraz dokumentów uzupełniających jakimi są Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP). Dokumenty te przewidują wielofunkcyjny rozwój gminy.

Celem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy. Nie jest to akt prawa miejscowego, tylko akt kierownictwa wewnętrznego gminy, opracowywany głównie w celu wyznaczenia kierunków zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, co czyni się na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zawiera wytyczne dla planowania miejscowego, które stanowi podstawę do podejmowania decyzji administracyjnych, dlatego jego sporządzenie umożliwi racjonalne kształtowanie przestrzeni, będącej dobrem wyczerpywalnym, a także zharmonizowanie rozwoju gospodarczego i społecznego przy uwzględnieniu wymogów ochrony i użytkowania środowiska przyrodniczego. Studium nie przesądza o przeznaczeniu działek, jednak jest to dokument wiążący dla organów gminy przy opracowywaniu planów miejscowych.

Studium pełni rolę koordynacyjną w odniesieniu do ustaleń planów miejscowych, planowaniem lokalnym a planowaniem na szczeblu regionalnym i krajowym. Ustalenia samego studium umożliwiają integrację przestrzeni jako określonej całości.

Studium określa cele zagospodarowania przestrzennego gminy, do których należą:

- Stworzenie warunków do inwestowania z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- Poszerzenie oferty rekreacyjnej - rozwój centrum sportu i rekreacji,
- Utworzenie wielofunkcyjnego ośrodka ponadlokalnego w Lesznowoli,
- Stworzenie podstaw dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego i budownictwa związanego z produkcją, przetwórstwem i rzemiosłem, nieuciążliwego dla ludzi i środowiska,
- Modernizacja i uzupełnienie układu komunikacyjnego pod kątem ograniczenia uciążliwości wywołanych wzrastającym ruchem zwłaszcza w obszarach planowanych: obwodnicy Lesznowoli oraz drogi ekspresowej S7,
- Rozwój zagospodarowania zgodnie z funkcjami terenów, określonymi w planach miejscowych,
- Uporządkowanie funkcjonalno - przestrzenne i estetyczne zabudowy - poprawa wizerunku gminy,
- Poprawa jakości życia Mieszkańców na terenach gminnych poprzez:
  - systematyczny rozwój infrastruktury technicznej,
  - sukcesywne wzbogacanie wyposażenia terenów w infrastrukturę społeczną,
- Racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych, ochrona ich najcenniejszych komponentów,
- Ochrona krajobrazu kulturowego m.in. poprzez:
  - respektowanie historycznych układów urbanistycznych,
  - projektowanie nowych obiektów w nawiązaniu do tradycyjnego charakteru zabudowy lub w innych formach harmonizujących z krajobrazem kulturowym,
- Rozwój zagospodarowania zgodnie z funkcjami terenów, określonymi w planach miejscowych,
- Wykształcenie przestrzenne systemu przyrodniczego gminy spójnego z systemem przyrodniczym województwa mazowieckiego,
- Stworzenie warunków dla rozwoju wypoczynku i turystyki,
- Poszerzenie oferty wypoczynkowej.

W Studium brakuje odniesień dotyczących intensywnie rozwijającej się tematyki dotyczącej odnawialnych źródeł energii i ich potencjalnej lokalizacji na terenie gminy oraz infrastruktury związanej z elektromobilnością i paliwami alternatywnymi.

W czasie opracowywania Studium, w zasadzie nie istniały potrzeby inwestycyjne z tym związane, stąd ich brak jest usprawiedliwiony, jednak w przypadku aktualizacji dokumentu, powinny się w nim znaleźć (choćby z uwagi wymogi na art. 10 ust. 2a Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Odnawialne źródła energii produkujące energię mogą również stanowić czynnik rozwoju nie tylko działalności przemysłowej ale także dla sektora rolniczego gminy. Innowacyjne rozwiązania typu m.in. budowa instalacji biogazowych pozwolą rozwijać nowoczesny sektor rolniczy, nie powodując wyłączenia gruntów z produkcji rolnej. Działalność taka wymaga jednak zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp).

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Lesznówola obejmują obszar 5 754,4 ha, co stanowi 83,1% powierzchni gminy, natomiast nie objęty mpzp obszar w gminie stanowi 16,9% (tj. 1 174 ha), można więc przyjąć, że gospodarka przestrzenna gminy jest uporządkowana, a propozycje zmian dotyczyć powinny ewentualnych kierunków aktualizacji zapisów planu miejscowego.

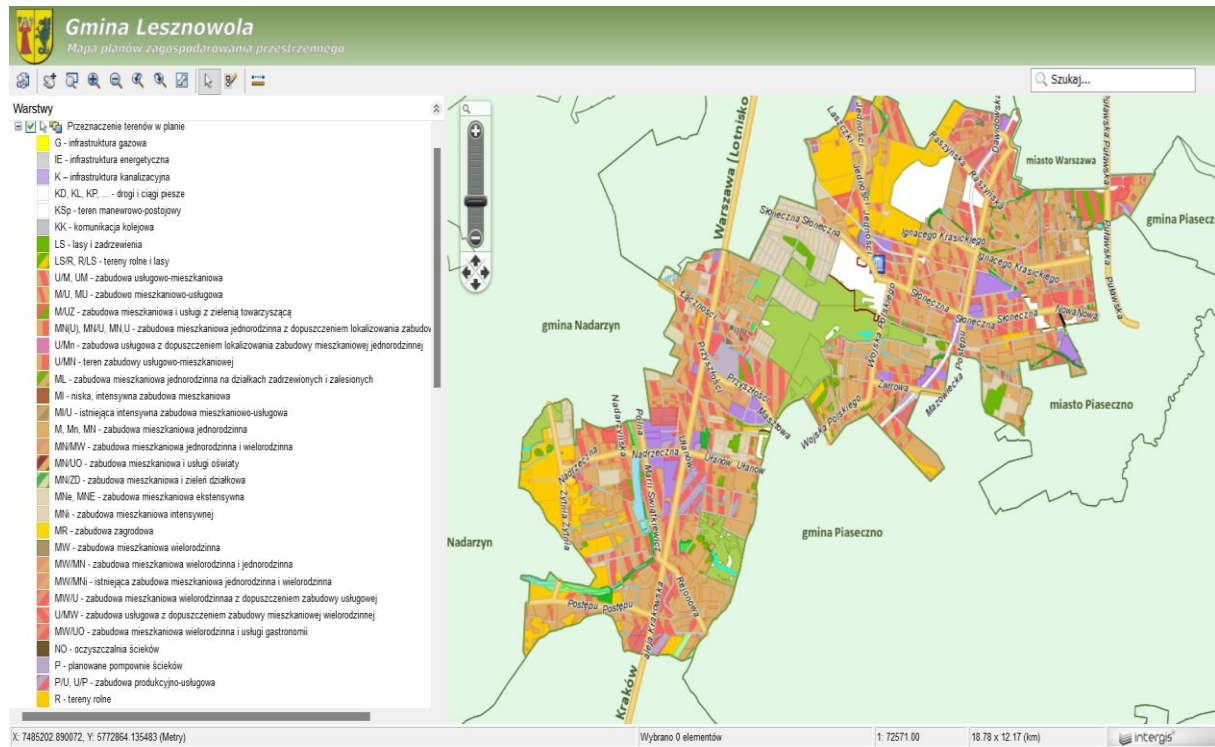
Na strukturę przestrzenną gminy składają się:

1. tereny w obrębie miejscowości gminnej Lesznówola, gdzie rozwija się zabudowa jednorodzinna z domieszką usług publicznych oraz komercyjnych o znaczeniu lokalnym wraz z pozostałościami zabudowy zagrodowej,
2. silnie zurbanizowane tereny w obrębie miejscowościach: Mysiadło i Nowa Iwiczna, gdzie silnie rozwinęła się intensywna zabudowa jednorodzinna oraz wielorodzinna z domieszką zabudowy usługowej oraz terenami aktywności gospodarczej,
3. zurbanizowane tereny w obrębie lokalnych ośrodków usługowych w miejscowościach: Magdalenka, gdzie rozwija się ekstensywna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz Mroków, Łazy, gdzie przeważa dość intensywna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z domieszką usług oraz pozostałościami zabudowy zagrodowej,
4. pas urbanizujących się terenów usługowych wzdłuż drogi krajowej nr 7 w sołectwach: Wola Mrokowska, Kolonia Mrokowska, Mroków, Jabłonowo, Stefanowo, Kolonia Warszawska, Wólka Kosowska, Marysin, Łazy, gdzie silnie rozwija się zabudowa usługowa oraz tereny aktywności gospodarczej,
5. pas urbanizujących się terenów usługowo - mieszkaniowych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 721 w sołectwach: Lesznówola, Kolonia Lesznówola, Stara Iwiczna, gdzie rozwija się zabudowa usługowa oraz tereny aktywności gospodarczej, z domieszką zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
6. urbanizujące się tereny ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej w sołectwach: Jazgarzewszczyzna, Łoziska, Władysławów, Wilcza Góra, Warszawianka, Stefanowo,
7. rozproszone układy zabudowy wiejskiej, z przewagą układów typu ulicowego, składające się z zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej w różnych proporcjach w zależności od wsi (Garbatka; Jastrzębiec, Kosów, Janczewice, Podolszyn, Zgorzała),
8. tereny przemysłowe, usługowe wzdłuż dróg krajowych nr 7 i 79,
9. tereny otwarte, głównie: Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu, kompleks lasów w okolicach Magdaleny, tereny niezabudowane gruntów rolnych, pastwisk, łąk i nieużytków,

10. układ komunikacyjny, oparty o drogi krajowe nr 7 i 79 oraz drogę wojewódzką nr 721 uzupełnione drogami powiatowymi i gminnymi oraz linią kolejową.

Przy zachowaniu ładu przestrzennego należy dążyć do zachowania odpowiednich proporcji między poszczególnymi strefami funkcjonalnymi. Na niektórych obszarach wskazane byłoby uzupełnienie o inne funkcje, które sprawiłyby, że Mieszkańcy mieliby pełniejszy dostęp do poszczególnych atutów płynących z zamieszkiwania na danych terenach. Planowanie przestrzenne wymaga uzupełnienia o brakujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Pokrycie planami miejscowymi przedstawia poniższa mapa.

Rysunek 15. Pokrycie gminy planami zagospodarowania przestrzennego.

Źródło: <http://lesznowola.intergis.pl/>.

Możliwe zmiany w zakresie struktury funkcjonalno - przestrzennej mogą wynikać z uwarunkowań wewnętrznych, wśród których można wymienić:

- trendy demograficzne oraz migracje ludności,
- warunki i standard życia Mieszkańców,
- własność terenów i ich dotychczasowe zagospodarowanie i użytkowanie,
- przysądzenia formalno - prawne wynikające z ustaleń obowiązujących planów miejscowych i decyzji administracyjnych (decyzje pozwolenia na budowę, decyzje o warunkach zabudowy, decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego),
- stopień realizacji ustaleń obowiązującego studium,
- stan środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego,
- stopień i tempo realizacji inwestycji, w tym układu drogowego i infrastruktury technicznej.

Celem szeroko zaplanowanych działań na obszarze gminy są przede wszystkim podniesienie jakości życia Mieszkańców, aktywizacja ekonomiczna, poprawa jakości przestrzeni i środowiska naturalnego. Obecnie, kiedy spopularyzowano idee zrównoważonego rozwoju i projektowania gminy, głos społeczności, dotyczący kształtu przestrzeni w gminie, staje się coraz ważniejszy.

Wzrastająca świadomość społeczna, dotycząca coraz lepszych warunków do życia spowodował, że Mieszkańcy chcą uczestniczyć w procesie projektowania nowych przestrzeni publicznych. Dostępność terenów zielonych wymusza konieczność podjęcia działań w kierunku rozwoju rekreacji i turystyki. Aktualnie gminę charakteryzuje niewykorzystanie potencjału przyrodniczego w kierunku zorganizowanych przestrzeni spędzania wolnego czasu i rekreacji - zwłaszcza w zakresie turystyki pieszo - rowerowej.

W związku z powyższym, szczególnie istotnym elementem tworzenia przyszłej polityki planistycznej jest uwzględnienie i zorganizowanie połączeń pieszych i rowerowych, w tym również usprawnień komunikacyjnych z Warszawą. Planowanie przestrzenne w gminie powinno również mieć każdorazowo na względzie potrzebę ochrony obszarów cennych przyrodniczo i wykorzystanie ich w kierunku budowy sieci naturalnych terenów rekreacyjnych i turystycznych.

Zachodzące zmiany gospodarcze przyspieszyły przekształcenia wiejskich gmin graniczących z Warszawą w jej obszar metropolitarny. Proces ten znalazł swoje odzwierciedlenie w ostatnich latach, w których znaczne obszary rolniczych przestrzeni produkcyjnych tych gmin zostały przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i działalność gospodarczą. Wśród uwarunkowań zewnętrznych istotne jest usytuowanie Gminy Lesznowola w obszarze Aglomeracji Warszawskiej. Można założyć, że generalny kierunek zmian w strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy sprowadza się do efektywnego przekształcenia gminy o charakterze rolno - osadniczym w wielofunkcyjny ośrodek podmiejski.

Gmina funkcjonuje w rozbudowanym układzie drogowym oraz w systemie obszarów chronionych (Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu). Na terenach WOCK oraz na terenach zorganizowanego budownictwa mieszkaniowego nie można lokalizować obiektów mogących pogorszyć stan środowiska naturalnego. Obszar ten mógłby zostać przekształcony w tereny rekreacji weekendowej stolicy. W tym celu należałoby rozpocząć prace nad stworzeniem zaplecza turystycznego, wypromować istniejące na terenie obiekty o charakterze zabytkowym, popierać rozwój infrastruktury turystycznej.

Najważniejsze rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej Gminy Lesznowola:

- kształtowanie struktury przestrzennej sprzyjającej zrównoważonemu wykorzystywaniu cech, zasobów i walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem poziomu i jakości życia oraz trwałym zachowaniem wartości środowiska,
- rozwój zagospodarowania zgodnie z funkcją terenów, określonych w planach miejscowych,
- maksymalne wykorzystanie terenów położonych w zasięgu istniejących i projektowanych tras komunikacyjnych a także wykorzystanie istniejących rezerw obszarów dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej i aktywności,
- utrwalenie oraz wzmocnienie powiązań z otoczeniem: ekologicznym, komunikacyjnym, funkcjonalnym i infrastrukturalnym,

- w planowaniu przestrzennym zapewnienie zrównoważonego współistnienia zarówno sfer mieszkalnych i aktywności gospodarczej, które nie będą stanowiły dla siebie uciążliwości,
- właściwe wykorzystanie przestrzeni gminy, rozwój równoważący sfery: środowiskową, społeczną i gospodarczą powinien odbywać się bez degradacji środowiska. W planowaniu rozwoju przestrzennego priorytet powinna stanowić ochrona krajobrazu, wód i powietrza oraz ochrona zasobów kulturowych gminy, terenów o wyjątkowych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych istotnych dla zachowania bioróżnorodności przed niekontrolowaną zabudową oraz użytkowaniem mogącym prowadzić do ich degradacji. Szczególną ochroną należy objąć obszary przyrodniczo - krajobrazowe wzdłuż doliny rzeki Utraty i obszary lasów wokół Magdalenki. Wielkie znaczenie dla Gminy Lesznowola posiadają obiekty zabytkowe,
- określenie granic pomiędzy terenami otwartymi wyłączonymi spod zabudowy, terenami z istotnymi ograniczeniami dla zabudowy i zagospodarowania a terenami zurbanizowanymi celem prawidłowego kształtowania nowych zespołów zabudowy,
- wyznaczenie potencjalnych terenów dla perspektywnego rozwoju zabudowy, dla realizacji nowych inwestycji z zakresu mieszkalnictwa, usług drobnej wytwórczości, składów i zakładów produkcyjnych, przy czym należy kierować się zarówno priorytetem wartości przyrodniczych oraz krajobrazowych a także możliwościami wyposażenia terenów w media.

Rozwój działalności gospodarczej na terenie gminy wiąże się może przede wszystkim z terenami położonymi wzdłuż budowanej drogi ekspresowej S7, wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 721 przy torach kolejowych - obręb Łoziska oraz wzdłuż drogi krajowej nr 7, które powinny być uzbrojone inwestycyjnie (dostęp do mediów: wody, gazu, energii elektrycznej). Do rozwoju funkcji usługowo - przemysłowej można przeznaczyć obszary położone wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych tj. Al. Krakowskiej, ul. Puławskiej, ul. Słonecznej.

Obecna polityka Unii Europejskiej, a także oczekiwania konsumentów, zmierzają w kierunku odchodzenia od konwencjonalnych źródeł energii na rzecz źródeł odnawialnych. Możliwość wytwarzania bądź pozyskiwania (od innych producentów na terenie gminy) energii odnawialnej może być jednym z czynników atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

Rozwój zakładanych funkcji nie może naruszać naturalnych wartości przyrodniczych gminy, naturalnych ciągów przyrodniczych przez nią przebiegających oraz istniejących i projektowanych terenów leśnych. Dla terenów położonych w sąsiedztwie lasów proponuje się realizację zorganizowanych zespołów zabudowy jednorodzinnej rezydencjonalnej oraz dalszych nasadzeń drzew i roślinności leśnej (Magdalena, Władysławów, Wilcza Góra, Jazgarzewszczyzna, Stefanowo, Warszawianka).

Gmina Lesznowola powinna wzmocnić kontrolę nad rozwojem nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, w tym celu należy rozważyć zwiększenie aktywności w planowaniu przestrzennym.

Aktualne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznacza wiele, rozległych terenów przeznaczonych pod lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej. Należy jednak zaznaczyć, że znaczna większość tych terenów to działki nieuzbrojone, nieskomunikowane i znajdujące się w sporych odległościach od istniejącej zabudowy.

Utrzymanie terenów mieszkaniowych oraz wyznaczenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe powinno być uwarunkowane zachowaniem wymogów ładu przestrzennego i walorów środowiska przyrodniczego szczególności przy realizacji budownictwa skoncentrowanego. Jednym z celów poprawy jakości życia Mieszkańców jest ukształtowanie obszarów przestrzeni publicznych celem ożywienia centrów w poszczególnych miejscowościach. Aspiracją rozwojową Gminy Lesznowola jest zapewnienie wysokiej jakości życia swoim Mieszkańcom.

Realizacja tej aspiracji jest możliwa przy zachowaniu ładu przestrzennego, m.in.: poszanowania dla ochrony środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu, ale także wyznaczaniu terenów inwestycyjnych, gdzie możliwy jest rozwój funkcji gospodarczych, w tym usługowych. Istotne jest również tworzenie miejsc aktywności społecznej, takich jak funkcjonalnie zagospodarowane przestrzenie publiczne do wspólnego spędzania czasu - centra miejscowości. W tym zakresie należy rozważyć przyjęcie bardziej skonkretyzowanej i skondensowanej polityki przestrzennej, ukierunkowanej na ład przestrzenny i optymalizację przyszłych inwestycji w infrastrukturę bytową i komunikacyjną.

Polityka przestrzenna oparta na zasadzie zrównoważonego rozwoju Gminy Lesznowola przez właściwe przeznaczenie i użytkowanie terenu dla prawidłowego, efektywnego funkcjonowania systemu społeczno - gospodarczego gminy, jest jednym z kluczowych wyzwań strategicznych jakie stoją przed gminą w ciągu najbliższych lat. Interwencja polityki przestrzennej ukierunkowana będzie na zwiększenie integracji przestrzennej, społecznej i gospodarczej, zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej, rozwój rynku pracy poprzez wspomaganie przedsiębiorczości oraz rozwój funkcji gospodarczych o lokalnym i ponadlokalnym obszarze oddziaływania. Ważnym będzie rozwijanie oferty wysokiej jakości usług publicznych świadczonych w gminie.

Nie bez znaczenia jest również utrzymanie rolniczego charakteru gminy i odpowiednie uprofilowanie rolnictwa, przy jednoczesnej dbałości o walory przyrodnicze i kulturowe gminy. Należy dążyć do rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki oraz wytwarzania tradycyjnymi metodami lokalnych produktów rolniczych.

Ostatnia dekada to intensywny wzrost ludności w całej gminie. Gmina jest wciąż nastawiona na rozwój mieszkalnictwa i dalsze przyjmowanie nowych Mieszkańców. Niewątpliwie jednak w kolejnych latach realizacji strategii, zakładając, że suburbanizacja będzie postępować nadal w tak szybkim tempie, gmina będzie musiała rozważyć wyhamowanie intensywnych procesów osadniczych, z wielu względów, przede wszystkim z uwagi na ograniczone środki na inwestycje komunalne w tych obszarach, w tym głównie infrastrukturę sieciową, ale także infrastrukturę społeczną (budowa szkół, przedszkoli, żłobków, zapewnienie bezpieczeństwa).

Dalszy kierunek rozwoju Gminy Lesznowoli będzie zdominowany przez rozwój układów komunikacji oraz przez oddziaływanie aglomeracji warszawskiej. Budowana trasa S7 w randze drogi ekspresowej, przyczyni się do silniejszego rozwoju terenów usługowych oraz terenów szeroko rozumianej aktywności gospodarczej wzdłuż tego ciągu komunikacyjnego. Podobne zjawisko aktywizacji terenów można obserwować na terenach wzdłuż drogi krajowej nr 7. Z drugiej strony, uwarunkowania przyrodnicze powodują pewne ograniczenia dla rozwoju niekontrolowanej zabudowy, co jest atutem gminy.

Czynnikiem regulującym rozwój terenów usługowych, jak również mieszkaniowych pozostają walory środowiska przyrodniczego, które powodują, iż istnieje możliwość zwiększenia atrakcyjności i jakości życia Mieszkańców oraz rozwoju oferty rekreacyjnej. Zasoby naturalne gminy, w szczególności powierzchnie leśne, wody powierzchniowe a także istniejąca już oferta rekreacyjna (stadniny koni, obiekty sportowe, obiekty gastronomiczne) sprzyjają rozwojowi rekreacji weekendowej. Nie bez znaczenia pozostaje tu zasięg oddziaływania Warszawy, ponieważ napływ turystów może się odbywać również z tego kierunku.

Pomysłem na równoważenie intensywnego rozwoju terenów aktywności gospodarczej i usług wzdłuż tras komunikacyjnych oraz terenów mieszkaniowych na pozostałych obszarach, może być rozwój i aktywizacja funkcji turystyczno - rekreacyjnej codziennej i weekendowej. Na obszarze Gminy Lesznowola możliwe jest wykorzystanie pustych i niewykorzystanych przestrzeni sąsiadujących z terenami leśnymi pod lokalizację ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej wzbogaconej o ofertę turystyczną. Program turystyczno - rekreacyjny powinien opierać się o formy wypoczynku najczęściej poszukiwane i najmniej dostępne, a możliwe do realizacji na terenie Gminy Lesznowola.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNALNA

UWARUNKOWANIA I WNIOSKI DIAGNOSTYCZNE WYNIKAJĄCE ZE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

Pod względem stopnia rozwoju infrastruktury sieciowej, Gmina Lesznowola odpowiadając na zapotrzebowanie, z roku na rok zapewnia do niej dostęp coraz większemu odsetkowi

**Lesznowolskie
Przedsiębiorstwo
Komunalne sp. z o.o.**

Mieszkańców. I tak z wodociągu, kanalizacji oraz gazociągu mogło korzystać, odpowiednio, 99,61%, 99,04% oraz 88,87% Mieszkańców. Mieszkańcy Gminy Lesznowola korzystają z sieci wodociągowej zarządzanej przez Lesznowolskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. (zwana dalej LPK Sp. z o.o.).

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Wszystkie miejscowości znajdujące się w Gminie Lesznowola są zwodociągowane. Zaopatrzeniem w wodę oraz utrzymaniem sieci wodociągowej na terenie Gminy Lesznowola zajmuje się Lesznowolskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.

Gmina posiada wodociągową sieć rozdzielczą o długości 247,4 km i obejmuje około 12 500 przyłączy do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania. Ilość wody wydobytej i uzdatnionej w 2021 roku wyniosła 2 305 817 m³.

Na terenie gminy znajduje się dziewięć stacji uzdatniania wody w miejscowościach:

- SUW Mysiadło - ul. Geodetów 28 E - Qśr/db = 2000 m³/dobę,
- SUW Lesznowola PGR - ul. Dworkowa 2 - Qśr/db = 1200 m³/dobę,
- SUW Stara Iwiczna - ul. Nowa 15 - Qśr/db = 600 m³/dobę,
- SUW Lesznowola Pole - ul. Poprzeczna 50 - Qśr/db. = 700 m³/dobę,
- SUW Łazy - ul. Kwiatowa 50 - Qśr/db = 1000 m³/dobę,
- SUW Marysin - dz. ew. nr 1/16 - Qśr/db = 1000 m³/dobę,
- SUW Mroków - ul. Szkolna 2 - Qśr/db = 520 m³/dobę,
- SUW Wólka Kosowska - ul. Wesola 2 - Qśr/db = 1000 m³/dobę,

- SUW Zamienie - ul. Zakładowa 3 - Qśr/db = 655 m³/dobę.

Z analizy danych wynika, że sieć wodociągowa w Gminie Lesznowola jest odpowiednio rozwinięta i spełnia bieżące potrzeby. Jednak z uwagi na rozwijające się w gminie mieszkalnictwo oraz napływ nowych Mieszkańców i inwestorów zapotrzebowanie na wodę będzie rosnąć.

Na przestrzeni najbliższych lat przewiduje się rozbudowę wodociągów dla potrzeb Mieszkańców i przyszłych inwestorów. Dalsza urbanizacja terenów oraz bardzo szybki rozwój budownictwa mieszkaniowego i przemysłowego spowoduje konieczność modernizacji sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody, a także dalszą rozbudowę ujęć własnych oraz pompowni.

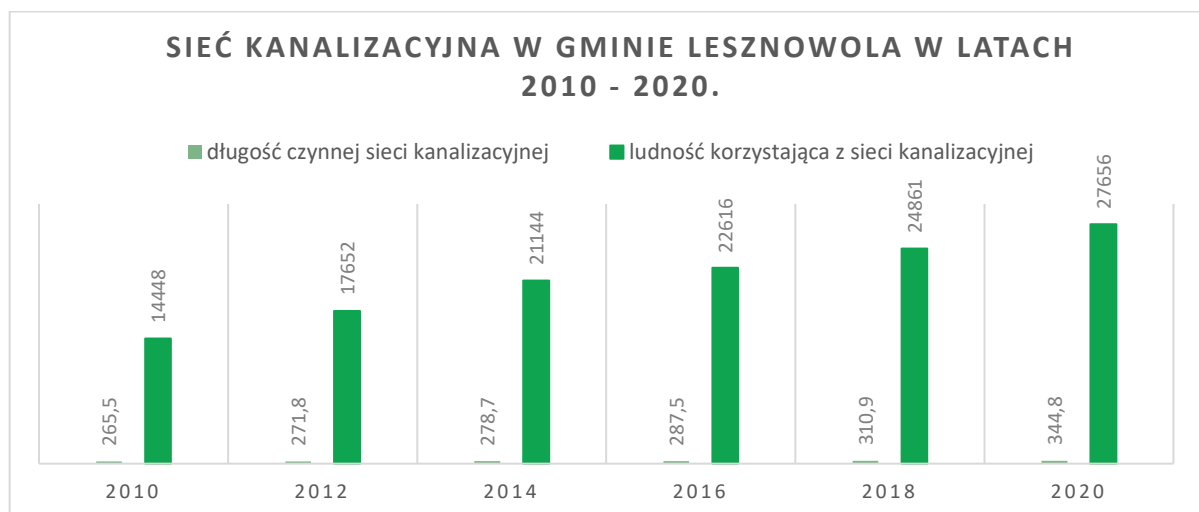
W związku z dynamicznym rozwojem osadnictwa oraz niedoborami sieci naturalnych cieków wodnych, planując rozwój Gminy Lesznowola należy uwzględnić problem zrzutu wód z oczyszczalni ścieków oraz kanalizacji burzowej z terenów silnie zurbanizowanych. Dla zapewnienia bezpieczeństwa Mieszkańców Gmina Lesznowola jest zobowiązana do budowy systemu zbiorników retencyjnych oraz zabezpieczenia zrzutu wód opadowych z ulic gminnych i zrzutu wód z oczyszczalni ścieków. Niedobory sieci naturalnych cieków wodnych wynikające z położenia gminy wymuszają poszukiwanie nowych punktów zrzutów, co wiąże się z kosztownymi inwestycjami strategicznymi.

SIEĆ KANALIZACYJNA

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 3 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2022 poz. 559) na warunkach wskazanych w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2020 poz. 2028) na gminie ciąży obowiązek zaopatrzenia Mieszkańców w wodę i zbiorowe odprowadzenie ścieków.

Najważniejszym zadaniem i celem Gminy Lesznowola w obszarze rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej jest zapewnienie prawidłowego poziomu oczyszczania wszystkich ścieków komunalnych powstających na terenie gminy.

Wykres 19. Statystyki dotyczące sieci kanalizacyjnej w Gminie Lesznowola w latach 2010 - 2020.

Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

Zgodnie z danymi LPK Sp. z o.o. Gmina Lesznowola posiada sieć kanalizacyjną o długości 364,3 km z 10 485 sztukami przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, w 2021 roku odprowadzono nią ok. 2 085 083 m³ ścieków. Przyrost w ciągu roku to 19,5 km (5,3%).

Tabela 5. Statystyki Lesznowolskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego w 2021.

L.p.	Wyodrębnienie	Liczba
1.	Przydomowe przepompownie ścieków sanitarnych	1059
2.	Przydomowe zawory podciśnieniowe	202
3.	Strefowe przepompownie ścieków sanitarnych	119

Źródło: dane Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

Lesznowolskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. jest eksploatatorem trzech oczyszczalni ścieków położonych w miejscowościach Zamienie, Łazy i Wólka Kosowska.

Inwestycje w ekologię i zdrowie Mieszkańców to jeden z priorytetów Gminy Lesznowola. Na przestrzeni ostatnich lat jednym z założeń gminy był rozwój infrastruktury komunalnej oraz zwiększenie liczby Mieszkańców korzystających z ulepszonych systemu oczyszczania ścieków. Działania te ukierunkowane były szczególnie na wyposażenie obszarów wiejskich w dostęp do lokalnego systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków. W wyniku tych inwestycji, niemal na całym obszarze Gminy Lesznowola, zostanie zapewniony odbiór ścieków.

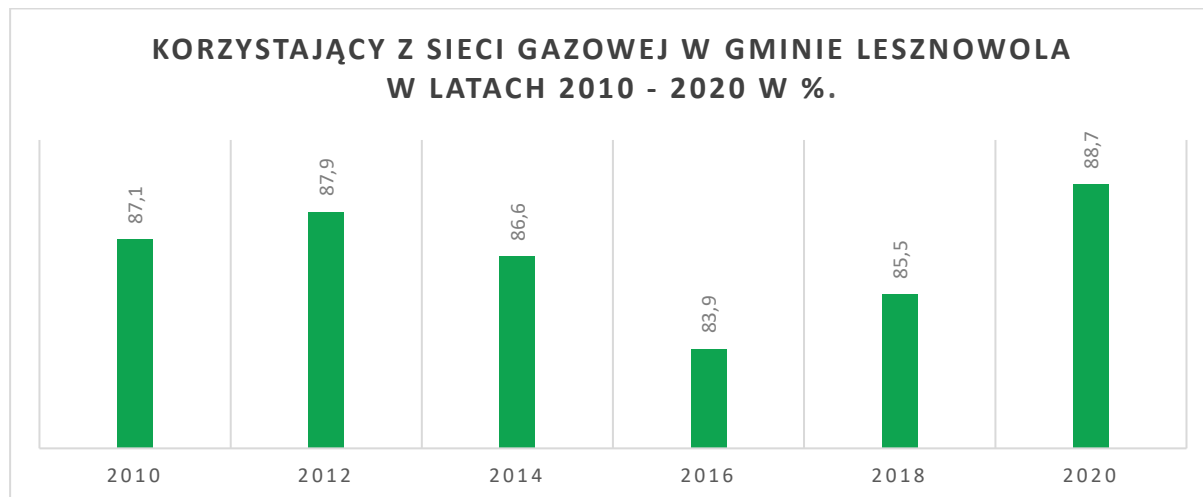
Stopień zrównoważenia niektórych obszarów gminy wymusza powstanie infrastruktury kanalizacji burzowej o wysokiej wydajności (ze względu na zwiększającą się częstotliwość gwałtownych zjawisk atmosferycznych) oraz wysokiej retencji wód opadowych w zbiornikach sztucznych (ze względu na niedobory naturalnych). Pociągnie to za sobą konieczność wydatkowania dodatkowych środków z budżetu gminy.

Jednym z największych wyzwań, jakie stoją przed władzami samorządowymi jest przystosowanie systemu społecznego i gospodarczego gminy do zmian klimatu oraz środowiska naturalnego. Osiągnięcie i zapewnienie dobrego stanu wód oraz racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi warunkują pomyślną adaptację do zmian klimatu. Realizacja w/w inwestycji, poprzez znaczne ograniczenie odprowadzania nieoczyszczonych ścieków, wpłynie pozytywnie na poprawę stanu wód, co odegra dużą rolę w walce o poprawę środowiska naturalnego.

SIEĆ GAZOWA

Z sieci gazowej według GUS w 2010 r. korzystało 87,1% Mieszkańców gminy, w 2014 r. - 86,6% ogólnej liczby Mieszkańców, w roku 2018 - 85,5% ogólnej liczby Mieszkańców. Zgodnie z danymi GUS z 2020 r. z infrastruktury gazowej na obszarze Gminy Lesznowola korzystało - 88,7% Mieszkańców tj. 26 414 osoby.

Wykres 20. Korzystający z sieci gazowej w Gminie Lesznowola w latach 2010 - 2020.

Źródło: GUS- Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne.

Długość czynnej sieci ogółem w Gminie Lesznowola w 2020 r. wynosiła 301 511 m (w tym długość czynnej sieci przesyłowej - 23 663 m oraz sieci rozdzielczej - 277 848 m.).

Ilość czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych ogółem - 8 224. W 2020 r. odbiorcami gazu w Gminie Lesznowola było 13 149 gospodarstw, z czego 9 506 gospodarstw ogrzewanych było gazem.

Zaobserwować można wzrost liczby odbiorców gazu, w tym odbiorców wykorzystujących gaz ziemny jako paliwo grzewcze. Obecnie na terenie Gminy Lesznowola z ziemnego gazu przewodowego korzysta około 95% Mieszkańców Gminy Lesznowola. Gaz dostarczany jest do zaspokajania potrzeb bytowych i grzewczych prawie wszystkich Mieszkańców gminy.

Paliwo stanowi gaz ziemny wysokometanowy grupy E o ciepłe spalania 39,5 MJ/m³, dostarczany z krajowego systemu rurociągów przesyłowych.

Przez teren Gminy Lesznowola przechodzą dwa gazociągi wysokiego ciśnienia: d 400 mm relacji Świerk - Mory i d 300 mm relacji Radom - Lesznowola.

Docelowym źródłem zaopatrywania odbiorców zlokalizowanych na terenie gminy jest sieć gazowa średniego zasilania z istniejących stacji redukcyjno - pomiarowych I stopnia:

- „Piaseczno” o przepustowości 25 tys.m³/h, usytuowana w rejonie ul. Mleczarskiej i ul. Sękocińskiej w Starej Iwicznej,
- „Sękocin” w Gminie Raszyn,
- „Wola Mrokowska”,
- „Lesznowola”.

Uzupełniającym źródłem dla potrzeb budownictwa wielorodzinnego jest stacja II stopnia w Mysiadle. System zasilania gminy w gaz ziemny jest zdolny sprostać zwiększonemu zapotrzebowaniu.

W przyszłości zakłada się, że ewentualna współpraca Gminy Lesznowola z gminami sąsiednimi w zakresie pokrywania potrzeb energetycznych realizowana będzie głównie na szczeblu przedsiębiorstw energetycznych (przy koordynacji ze strony władz gminnych).

Przejawem tej współpracy powinno być dążenie do dalszej gazyfikacji niezaopatrzonych w gaz ziemny obszarów gminy i gmin sąsiadujących. Przedmiotem współpracy międzygminnej może być przede wszystkim działanie na rzecz upowszechniania i wdrażania lokalnych, odnawialnych źródeł energii. Gminy powinny także wspólnie planować i koordynować projekty w zakresie budowy i rozbudowy sieci gazowej.

Dostęp do wodociągu, kanalizacji i gazociągu ma bezpośrednie przełożenie na atrakcyjność osadniczą danej miejscowości, komfort życia Mieszkańców, a w szerszej perspektywie także na stan środowiska naturalnego.

SIEĆ CIEPŁOWNICZA

Konieczność prowadzenia wielowymiarowej polityki związanej z utrzymaniem zasobów przyrodniczych i ograniczania skutków emisji zanieczyszczeń środowiska należy do kompetencji gmin. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska jako jeden z priorytetowych aspektów zdefiniowanych w dokumencie uwzględnia konieczność rozbudowy centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą, jako systemów ograniczających emisję szkodliwych produktów spalania paliw kopalnych do atmosfery.

SIEĆ ENERGETYCZNA

Jak wynika z zapisów Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lesznowola, system elektroenergetyczny gminy dysponuje znacznymi rezerwami mocy. W gminie nie ogranicza się przydziałów mocy, w tym na cele grzewcze. Okresowe niewydolności podsystemu mają charakter lokalny i związane są z przeciążeniami sieci NN. Zakłada się, że wzrost zapotrzebowania na moc elektryczną ponad obecne zapotrzebowanie pokrywany będzie w dalszej perspektywie z rezerw istniejącego podsystemu.

Przyjmuje się, że energia elektryczna dostarczana będzie wszystkim odbiorcom. Przewiduje się pełne pokrycie ich potrzeb w zakresie zużycia energii elektrycznej na cele tradycyjne.

Stan techniczny urządzeń pracujących na napięciu 110 kV i wyższym jest zadowalający i w najbliższych latach nie przewiduje się w nich remontów kapitalnych.

Podstawowym problemem jest ograniczona możliwość wykorzystywania rozdzielni 15 kV stacji „Piaseczno” i „Sękocin”, z uwagi na ich peryferyjne położenie względem obszaru zasilanego i trudności w wyprowadzeniu nowych linii 15 kV. Docelowo planuje się wzmocnienie zasilania obszaru gminy w energię elektryczną z planowanych stacji 110/15 kV „Głusków” i „Szczaki” zlokalizowanych w Gminie Piaseczno. W Gminie Lesznowola nie zachodzi problem ubóstwa energetycznego.

Gmina planuje rozbudować system oświetlenia gminnego, wymienić oświetlenie sodowe na oświetlenie ledowe wraz z zastosowaniem inteligentnych systemów zarządzania oświetleniem. W 2020 r. na terenie gminy zamontowanych było 89 punktów oświetlenia ulicznego ledowego oraz 4587 opraw sodowych.

ENERGIA GEOTERMALNA

Wody geotermalne stanowią potencjalne źródło energii cieplnej związane z utworami mezozoiku (trias - kreda). W obrębie tych utworów na terenie całego województwa mazowieckiego objętość subarteryjskich i artezyjskich wód geotermalnych oszacowano na poziomie 2 766 km³, a zasoby energii cieplnej możliwej do odzyskania na 9 835 mln ton paliwa umownego.

W rejonie Gminy Lesznówola występują duże zasoby wód geotermalnych. Na podstawie informacji z Banku Danych Wód Podziemnych Zaliczonych do Kopalni oraz opracowań archiwalnych oszacowano parametry hydrogeologiczne i złożowe zbiorników geotermalnych znajdujących się w obrębie gminy Lesznówola.

Za najbardziej perspektywiczny dla ujęcia wód termalnych w gminie Lesznówola należy uznać poziom wodonośny jury dolnej oraz kredy dolnej. Poziomy te ze względu na temperaturę wód oraz odpowiednią mineralizację predysponowane są do wykorzystania w ciepłownictwie, rekreacji i balneoterapii, potencjalnie także w lecznictwie.

DOSTĘPNOŚĆ DO INTERNETU, TELEFONIZACJA

Potrzeby Mieszkańców w zakresie telefonizacji zabezpieczają głównie operatorzy sieci komórkowej, którzy dostarczają także Internet. Gmina Lesznówola znajduje się w zasięgu wszystkich operatorów telefonii komórkowej. Z punktu widzenia Mieszkańców Gminy Lesznówola, należało stworzyć warunki do podłączenia światłowodu w całej gminie.

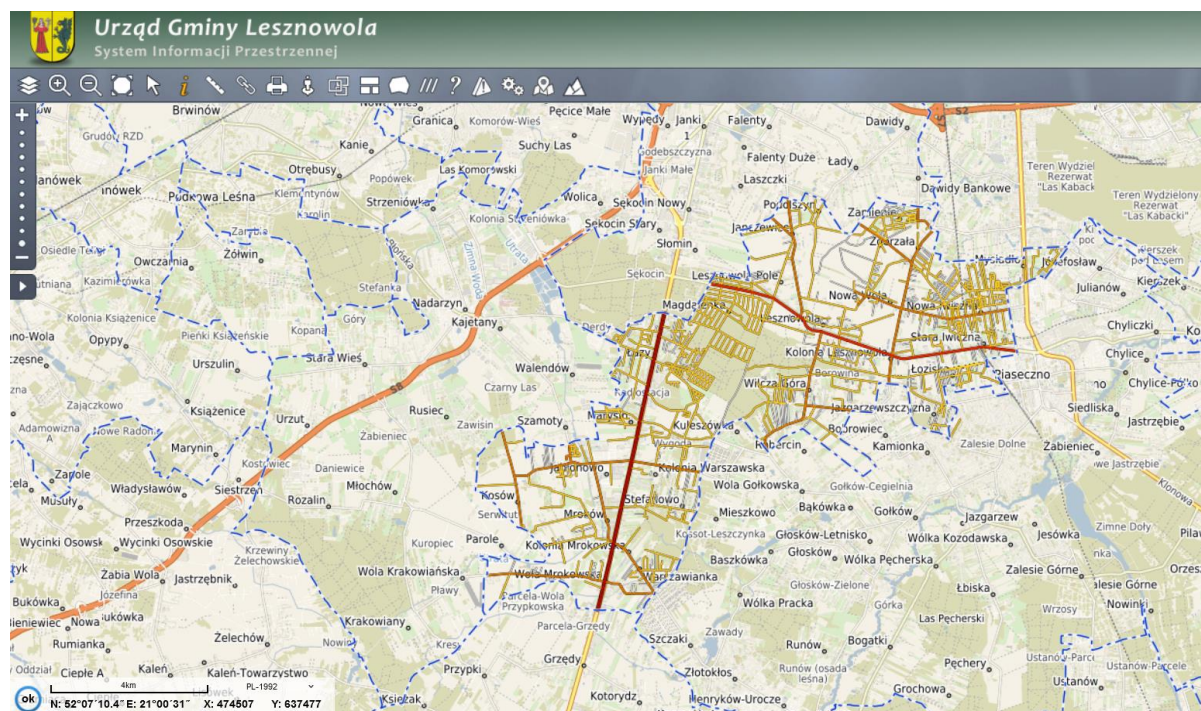
Tylko nieliczne sołectwa w gminie m.in. Wilcza Góra i Władysławowa go posiadają. W zakresie telekomunikacji Gmina Lesznówola:

- wspiera realizację nowoczesnych sieci telekomunikacyjnych,
- wspiera rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego,
- lokalizuje maszty antenowe telefonii komórkowej zgodnie z przepisami odrębnymi.

SIĘĆ DROGOWA

Gmina Lesznówola położona jest u południowych granic Warszawy, przez jej teren przebiegają dwie główne arterie drogowe łączące południową Polskę z Warszawą, tj. ul. Puławska i Al. Krakowska (trasa E - 7).

Rysunek 16. Drogi w Gminie Lesznówola.

Źródło: dane Urząd Gminy w Lesznówoli, opracowanie własne.

Strategia Rozwoju Gminy Lesznówola zakłada dalszą rozbudowę ciągów komunikacyjnych (dróg z bezkolizyjnymi skrzyżowaniami wraz z chodnikami).

Przykładowo dotychczas przebudowano skrzyżowania, zbudowano nowe drogi i ścieżki rowerowe, gmina wybudowała parking typu "parkuj i jedź" zlokalizowany obok stacji kolejowej w miejscowości Nowa Iwiczna.

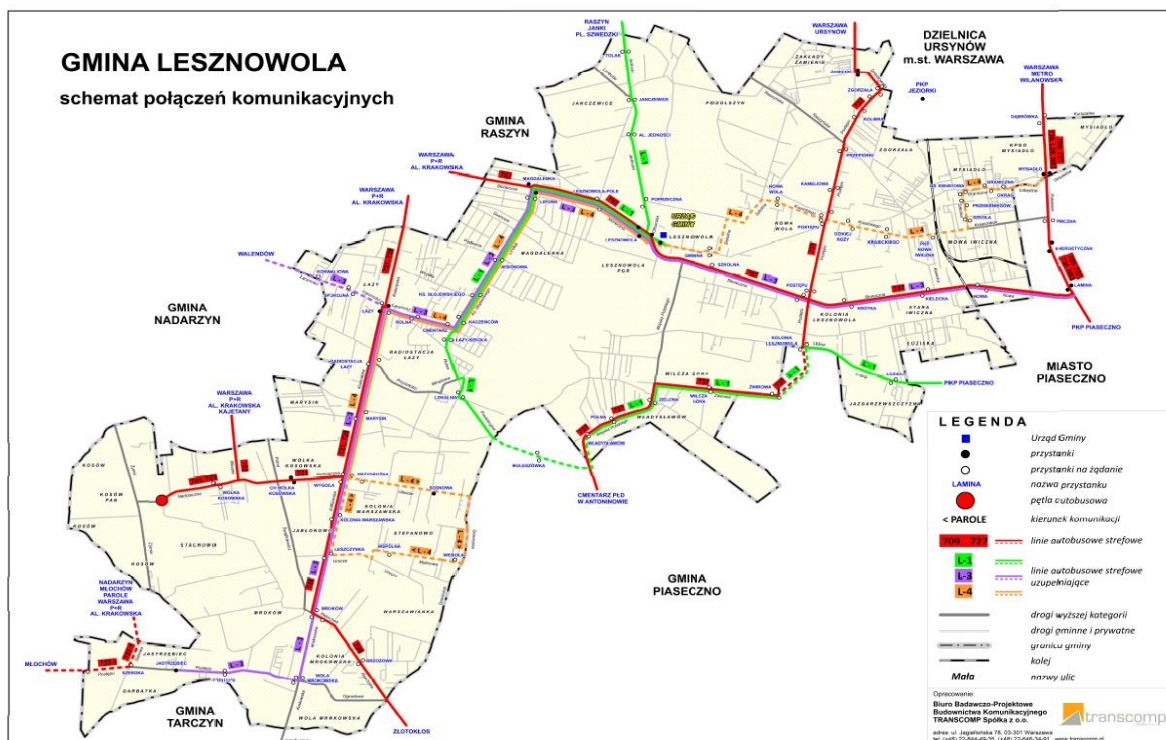
Transport publiczny lokalny i dalekobieżny opiera się na liniach autobusowych Zarządu Transportu Miejskiego, liniach uzupełniających L oraz Kolejach Mazowieckich.

Gmina zaangażowała się w powstanie i rozwój komunikacji lokalnej tzw. poprzecznej - obsługiwanej przez 3 linie, tzw. linie "L". W tych trzech środkach transportu funkcjonuje tzw. wspólny bilet - Mieszkańcy mogą podróżować okazując bilety i karty ZTM. Na terenie gminy funkcjonują również przystanki linii autobusów dalekobieżnych.

Gmina aktywnie włącza się w budowę i modernizację dróg o charakterze ponadlokalnym. Poza tym, Lesznowola aktywnie współpracuje z Marszałkiem Województwa Mazowieckiego w zakresie usprawnienia ruchu tranzytowego, polegającego m.in. na budowie nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 721.

Przez teren gminy przechodzą trasy o dużym natężeniu ruchu generując hałas o natężeniu przekraczającym 70 dB. Istnieje konieczność obniżenia hałasu, który przekracza dopuszczalne normy i przestrzegania szczególnych wymogów użytkowania terenu zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 17. Schemat połączeń komunikacyjnych w Gminie Lesznowola.

Źródło: dane Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

WYZWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENEGO I ZASOBÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

- podnoszenie jakości usług związanych z infrastrukturą techniczną i dostosowanie ich do zmieniających się potrzeb gospodarczych i warunków osadniczych,
- wznoszenie zabudowy mieszkaniowej w granicach ustalonych w dokumentach planistycznych gminy oraz kontrolowany proces suburbanizacji,
- kształtowanie oferty usługowej w parterach istniejących i projektowanych budynków mieszkalnych,
- planowanie i realizacja nowych odcinków infrastruktury technicznej na obszarach zainwestowania mieszkaniowego lub gospodarczego w gminie,
- utrzymanie usług związanych z infrastrukturą techniczną na dobrym poziomie,
- regulowanie gospodarki ściekowej dla poprawy i ochrony wód,
- rozwój dróg oraz zachowanie dobrej przepustowości lokalnych dróg,
- zapewnienie powiązań komunikacyjnych między rejonami mieszkalnymi i miejscami pracy, szkołami oraz handlem i usługami,
- praca nad koncepcją dróg tranzytowych, aby mogła nimi przebiegać komunikacja publiczna,
- optymalizacja kosztów związanych z utrzymywaniem i rozwojem infrastruktury sieciowej,
- dostosowanie sieci telekomunikacyjnej i internetowej do poziomu rozwoju gminy,
- dostępność infrastruktury dla rowerzystów oraz pieszych (budowa ścieżek pieszo rowerowych i chodników) jak również rozwiązań ułatwiających komunikację dla osób o ograniczonej zdolności poruszania się (rozmieszczenie pochylni, wind),
- uwzględnienie terenów przeznaczonych na parkingi zapewniające dogodny dostęp do infrastruktury kolejowej,
- budowa tymczasowej kładki dla pieszych na skrzyżowaniu ulicy Krasickiego z torami kolejowymi oraz chodnika łączącego Aleję Zgody w Zgorzale z dostępem do peronów stacji kolejowej Nowa Iwiczna,
- zrównoważony rozwój Gminy Lesznowola będący odpowiedzią na nowe, zmieniające się realne potrzeby Mieszkańców,
- poprawa ładu przestrzennego poprzez kreowanie atrakcyjnych i funkcjonalnych przestrzeni, z zaangażowaniem interesariuszy lokalnych we wszelkie procesy planistyczne, wdrażanie rozwiązań na rzecz bezpieczeństwa publicznego,
- infrastruktura dotycząca inwestycji wodnych wymaga uwzględnienia w planach inwestycyjnych,
- rozwój rolnictwa zintegrowanego i upowszechnianie rolnictwa ekologicznego jako szansy rozwojowej małych gospodarstw rolnych,
- stworzenie warunków dla rozwoju wypoczynku, agroturystyki i turystyki weekendowej,
- wzmocnienie konkurencyjności zagospodarowania poprzez działania na rzecz ładu, estetyki i kompozycji przestrzennej, w tym tworzenie atrakcyjnych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, prowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także rozwój funkcji rekreacyjnych, turystycznych oraz rozwój infrastruktury społecznej i technicznej,
- stworzenie warunków dla rozwoju turystyki i wypoczynku lokalnego i podstołecznego oraz poszerzenie oferty wypoczynkowej,
- ochrona terenów osadniczych przed niekontrolowaną i niedostosowaną do walorów lokalnego dziedzictwa kulturowego zabudową,
- ochrona przeciwpowodziowa obszarów położonych na terenach zalewowych,
- przygotowanie programów zabezpieczenia w wodę dobrej jakości w warunkach dłuższych okresów suszy i niedoborów wody w rzekach,
- regulacja zakłóconych procesami inwestycyjnymi i działalnością człowieka stosunków wodnych celem zabezpieczenia mienia i dostępu do wody dla Mieszkańców.

6

Wnioski z diagnozy sytuacji finansowej

Część 6. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI FINANSOWEJ.

Działania określone w strategii rozwoju gminy muszą być poparte możliwościami i dążeniem do ich realizacji, również w kontekście zapewnienia ich finansowania. Jak zaleca Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, nie jest zasadne wskazywanie budżetu i potencjalnego kosztu poszczególnych zadań. Strategia ma bowiem charakter kierunkowy, wskazuje na obszary i cele rozwojowe, jednak stopień skonkretyzowania zadań jest zbyt niski do przygotowania szczegółowego planu budżetowego.

Finansowanie działań rozwojowych, określonych w Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032, będzie się odbywać przy wykorzystaniu środków, które pozostają w dyspozycji samorządu lub o które gmina może skutecznie zabiegać. Wśród nich najistotniejsze są środki publiczne, wspomagane funduszami prywatnymi w ramach zawiązywanych partnerstw. Środki pochodzące z budżetu gminy będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych i innych finansowanych ze źródeł krajowych i międzynarodowych.

Analizując sytuację gospodarczą w jednostkach samorządu terytorialnego szczególną uwagę należy zwrócić na finanse, zwłaszcza dochody oraz ich źródła.

Lata 2015 - 2021 to dynamiczny wzrost dochodów Gminy Lesznowola. W latach tych rok rocznie rosły dochody budżetu gminy, zwiększając się z ok. 175 256 130,82 zł w roku 2015 do 317 089 589,00 zł w roku 2021 (+81%), w tym również dochody własne - z 6,2 mln do 10,5 mln zł (+70%).

Wzrosły także dochody budżetu gminy w przeliczeniu na jednego Mieszkańca, w 2015 r. było to ok. 7 278,08 zł, a w 2020 r. ponad 9 620,4 zł.

Wśród dochodów własnych najistotniejsze znaczenie ze względu na wpływy budżetowe ma udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, a wśród nich najważniejszy - udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych.

Wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT w Gminie Lesznowola stanowiły 59,23% dochodów własnych. Drugie co do wartości były wpływy z podatku od nieruchomości, kształtujące się na poziomie 25,31%. Znaczącym dochodem w budżecie okazał się również podatek od czynności cywilnoprawnych PCC, stanowiący 7,53% dochodów własnych gminy.

Analiza danych finansowych Gminy Lesznowola wskazuje na stały i znaczący wzrost dochodów na Mieszkańca. Pomiedzy rokiem 2015 a 2020, dochód ogółem na 1 Mieszkańca wzrósł z kwoty 7 278,08 zł do 9 620,4 zł, czy wzrost o 2 342,32 zł (tj. o 32,18%).

Oznacza to, że dochody ogółem w Gminie Lesznowola wzrosły z 175 256 130,82 zł w 2015 r. do 279 791 090,91 zł w 2020 r.

Tabela 6. Dane finansowe dotyczące dochodów Gminy Lesznowola.

Dochody	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem. Dochody na 1 Mieszkańca	7278,08	6779,97	7681,37	7844,06	8886,29	9620,4
Dochody własne. Dochody na 1 Mieszkańca	5662,01	4327,76	4898,16	4919,98	5363,09	5460,7
Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych. Dochody na 1 Mieszkańca	2111,95	2219,74	2394,94	2677,32	2953,1	2762,6
Dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych. Dochody na 1 Mieszkańca	179,95	106,3	98,81	116,84	148,69	140,48
Dochody ogółem	175 256 1 30,82 zł	168 977 10 9,48 zł	196 059 34 5,60 zł	208 816 6 06,20 zł	247 429 7 19,70 zł	279 791 09 0,91 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Trendem staje się coroczny wzrost wydatków Gminy Lesznowola w przeliczeniu na jednego Mieszkańca. W analizowanym okresie 2015 - 2020 wydatki wzrosły z kwoty ok. 7 107,36 zł do kwoty ok. 10 339,33 zł (+68%).

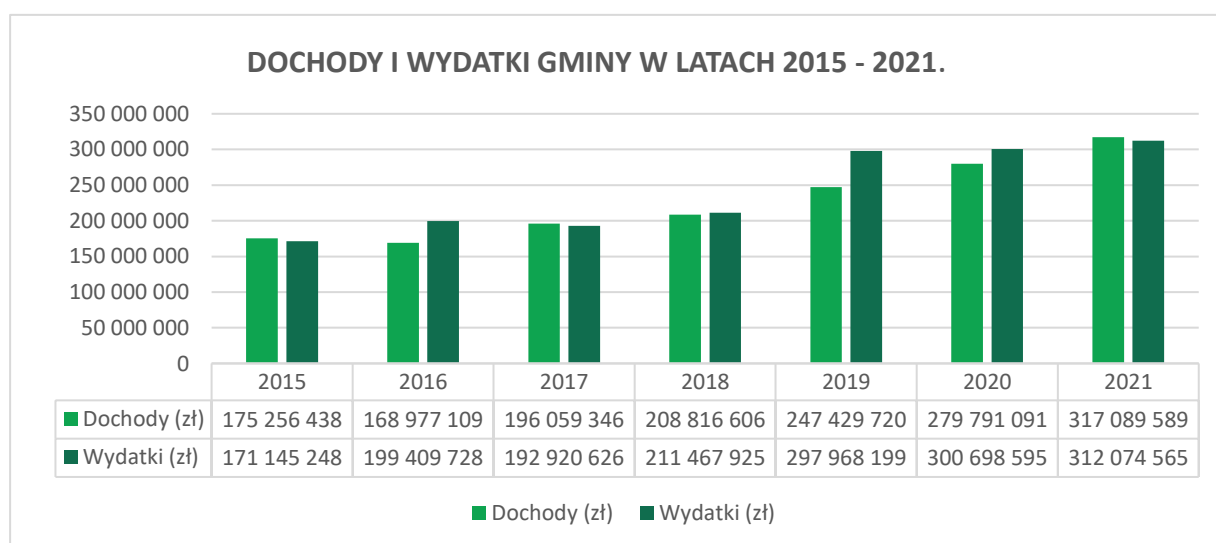
Kluczowym rodzajem wydatków są środki przeznaczone na inwestycje służące rozwojowi gminy w aspekcie społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Ostatnie lata pokazują, że Gmina Lesznowola sukcesywnie realizuje politykę rozwoju, powstają m.in. nowe obiekty edukacyjne (szkoły i przedszkola), których oddanie wiąże się również z koniecznością ponoszenia wydatków bieżących związanych z utrzymaniem tych obiektów. Zjawisko to ma również związek ze wzrastającymi kosztami bieżącego utrzymania obiektów (m.in. wzrost cen energii i gazu). Wraz z dynamicznym rozwojem Gminy Lesznowola, oddawanymi do użytkowania inwestycjami, z roku na rok wzrastają również wydatki budżetowe.

Tabela 7. Dane finansowe dotyczące wydatków Gminy Lesznowola.

Wydatki	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wydatki na 1 Mieszkańca	7107,36	8001,03	7558,4	7943,65	10701,34	10339,33
Wydatki na 1 Mieszkańca Działe 801- Oświata i wychowanie	3 192,16	3578,88	3205,31	3394,57	4804,34	5019,71
Wydatki na 1 Mieszkańców w Dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	144,85	150,61	177,77	183,22	180,92	106,6
Wydatki na 1 Mieszkańców - wydatki w rozdziale 90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	bd	bd	12,76	3,47	2,5	37,82
Wydatki ogółem	171 145 248,53 zł	199 409 728,46 zł	192 920 625,83 zł	211 467 925,37 zł	297 968 199,43 zł	300 698 594,65 zł

Bd-brak danych, Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Wykres 21. Budżet i wydatki majątkowe w latach 2015 - 2021 r.

Źródło: dane Urząd Gminy w Lesznowoli, opracowanie własne.

W 2021 r. Gmina Lesznowola wykonała zadania inwestycyjne na kwotę 28 244 024,32 zł, z czego 59,2% kwoty przeznaczono na infrastrukturę drogową i komunalną, 31,6% na oświatę, natomiast 9,2% na środowisko, kulturę, rekreację i pozostałe. Wpływy do budżetu Gminy Lesznowola przeznaczane na zadania inwestycyjne lub wydatki bieżące, zwiększyłyby się, gdyby m.in. podatek dochodowy został odprowadzony do gminnego budżetu przez większą liczbę Mieszkańców gminy (do czego poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych zachęca Gmina Lesznowola przekazując Mieszkańcom informację jak ważne jest w rozliczeniu rocznym podatku podawać miejsce zamieszkania na terenie Gminy Lesznowola).

Według Raportu o stanie gminy za rok 2021, budżet gminy przekroczył 317 089 589 mln zł, co stanowi wzrost, za ostatnie 5 lat o prawie 81%. W tym samym czasie rosły wydatki majątkowe budżetu.

Przy konstruowaniu polityki finansowej wykorzystać należy doświadczenia zebrane w wyniku działań podejmowanych w ostatnich latach a także dostępności potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania. Gmina Lesznowola prowadzi konsekwentną i zrównoważoną politykę budżetową (w sposób odpowiedzialny gospodarowano środkami budżetowymi, prowadząc skuteczną politykę zwiększania dochodów gminy) a jednocześnie potwierdza możliwość wykorzystania wsparcia funduszy zewnętrznych w realizacji projektów zapisanych w Strategii.

W związku z dynamicznym rozwojem ludności Gmina Lesznowola dąży do zapewnienia Mieszkańcom potrzeb inwestycyjnych w postaci infrastruktury drogowej, wodno - kanalizacyjnej, oświatowej, społecznej, kulturalnej czy też rekreacyjnej. W miarę możliwości budżetowych Gmina Lesznowola podejmuje i realizuje kosztowne działania zarówno w momencie ponoszenia nakładów inwestycyjnych, jak i w kolejnych latach w bieżącym utrzymaniu.

W ramach oceny ram finansowych dążyć należy natomiast do oceny kondycji finansowej gminy z perspektywy zdolności do ponoszenia wydatków inwestycyjnych w okresie obowiązywania Strategii, a więc w latach 2022 - 2032.

Płynność samorządu jest czynnikiem definicji legislacyjnych oraz definicji związanych ze wskaźnikami zadłużenia. Wskaźnik art. 242 i art. 243 Ustawy o finansach publicznych limitują poziom zadłużania JST. W obecnej sytuacji nakładania na samorządy nowych zadań i obowiązków nie zawsze idą za tym bezpośrednio środki na ich realizację, a źródła dochodów gminy z roku na rok są ograniczane legislacyjnie. W związku z tym przed gminami stoją kolejne zadania aby zabezpieczyć dochody i wydatki bieżące.

Trendy ostatnich lat pokazują, że płynność finansowa samorządu będzie nadal uzależniona od zmian legislacyjnych na poziomie rządowym.

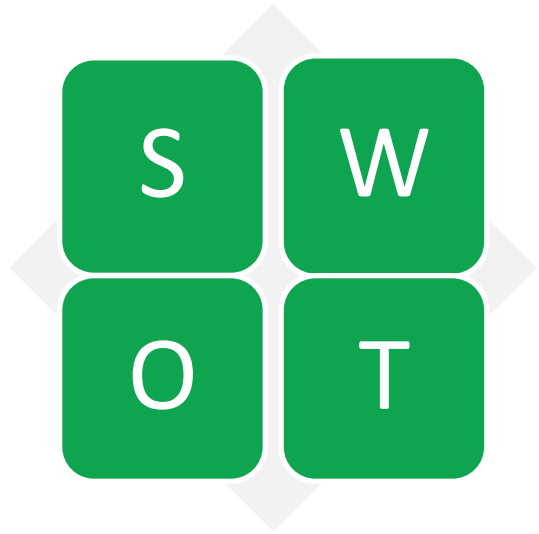
7

Analiza SWOT

Część 7. ANALIZA SWOT.

Diagnoza sytuacji społeczno - gospodarczej jest nieodzownym elementem planowanych zmian w tematyce rozwoju lokalnego. Dzięki niej istnieje możliwość poznania problemów i słabych stron oraz dostrzec możliwe obszary działania, a także mocne strony. Zaprezentowana analiza SWOT to metoda diagnozy sytuacji społeczności lokalnej.

Nazwa techniki pochodzi od pierwszych liter angielskich słów i polega na rozważeniu:

- **Sił (Strengths)** - mocnych stron - czynników wewnętrznie pozytywnych - atutów, które w sposób pozytywny wyróżniają z otoczenia, tworzące podstawy dla rozwoju, podnoszące atrakcyjność i konkurencyjność w oczach Mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających,
- **Słabości (Weaknesses)** - słabych stron - czynników wewnętrznie negatywnych - konsekwencji ograniczeń zasobów, mających negatywny wpływ na rozwój gminy lub utrudniających realizację zamierzeń, obniżających pozycje zarówno w oczach Mieszkańców, jak i inwestorów zewnętrznych,
- **Szans (Opportunities)** - czynników zewnętrznie pozytywnych - zjawisk i tendencji w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane stają się impulsem do rozwoju, cechy makrootoczenia, które sprzyjają rozwojowi gminy,
- **Zagrożenia (Threats)** - czynników zewnętrznie negatywnych - wszystkich czynników zewnętrznych, które postrzegane są jako bariery rozwoju, cechy makrootoczenia, które mogą spowolnić rozwój gminy.

Czynniki usystematyzowane jako mocne i słabe strony Gminy Lesznowola traktowane są jako wewnętrzne uwarunkowania odnoszące się bezpośrednio do zasobów i problemów istniejących na jej obszarze. Szanse i zagrożenia są traktowane jako uwarunkowania zewnętrzne, niezależne, których zaistnienie w otoczeniu Gminy Lesznowola może na nie oddziaływać, przyczyniając się bądź to do wzmocnienia silnych stron, bądź to do ograniczenia lub wyeliminowania słabych stron.

Celem analizy SWOT jest identyfikacja czynników, które definiują aktualną sytuację społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną i przestrzenną, a także wskazują najlepsze rozwiązania oraz kierunek działań pozwalający na osiągnięcie wyznaczonych celów przy minimalizacji zagrożeń, ograniczeniu słabych stron oraz wykorzystaniu szans i mocnych stron.

Tabela 8. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gmina Lesznowola jest jedną z najszybciej rozwijających się gmin w kraju pod względem demograficznym (3,5% przyrost tj. ponad 1000 Mieszkańców rocznie). ▪ Gmina ludzi młodych. ▪ Dodatnie wysokie saldo migracji. ▪ Wysoki przyrost naturalny. ▪ Wysoki potencjał intelektualny i wykształcenie Mieszkańców. ▪ Wysoki poziom nauczania. ▪ Stale rozwijająca się infrastruktura edukacyjna. ▪ Przyznawane gminie nagrody i wyróżnienia w zakresie edukacji. ▪ W szkołach realizowane są innowacyjne programy edukacyjne. ▪ Bardzo dobry stan lokalowy szkół z nowoczesnym wyposażeniem. ▪ Wysoki poziom przedsiębiorczości. ▪ Bogata (i na bieżąco urozmaicana) oferta kulturalna. ▪ Oferta kultury dostępna w wielu sołectwach (filie GOK, biblioteki, świetlice). ▪ Duża aktywność Mieszkańców w sferze kultury. ▪ Działające organizacje pozarządowe chętne do współpracy z samorządem. ▪ Rozwinięta infrastruktura sportowa (sale sportowe, boiska, liczne place zabaw, siłownie zewnętrzne). ▪ Dobra oferta zajęć rekreacyjnych (też dla osób starszych, UTW). ▪ Duża wrażliwość społeczna na kwestie bezpieczeństwa. ▪ Aktywne OSP na terenie gminy. ▪ Przyjazny Urząd Gminy z profesjonalną kadrą. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zbyt dynamiczne procesy demograficzne - infrastruktura i usługi społeczne nie nadążają za przyrostem liczby Mieszkańców. ▪ Znaczący procent Mieszkańców niemających zameldowania. ▪ Potrzeby Mieszkańców z terenów o zróżnicowanym stopniu zurbanizowania różnią się między sobą. ▪ Słaba integracja nowych Mieszkańców z lokalną społecznością (traktowanie Gminy Lesznowola wyłącznie jako sypialni). ▪ Brak gminnych żłobków. ▪ Niedobór miejsc w instytucjach oświatowych o charakterze publicznym. ▪ Brak bezpośredniego dostępu Mieszkańców do szkolnictwa ponadpodstawowego - potrzeba analizy utworzenia szkoły średniej w gminie. ▪ Niedobór ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, takiej jak pływalnia. ▪ Niewystarczająco dobrze zagospodarowana przestrzeń publiczna dla celów integracji społecznej. ▪ Słabo rozwinięta oferta usług gastronomicznych i rozrywkowych. ▪ Niedobór miejsc integracji Mieszkańców. ▪ Dość wysoka przestępczość (włamania, wandalizm). ▪ Brak poczucia bezpieczeństwa Mieszkańców. ▪ Niewystarczająca ilość patroli policyjnych.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost średniej długości życia. ▪ Potencjał w rosnącej liczbie nowych i młodych Mieszkańców. ▪ Zwiększenie dostępności do szkół, przedszkoli oraz żłobków, w tym publicznych. ▪ Wzrost poziomu wykształcenia. ▪ Wzrost mobilności społeczeństwa. ▪ Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na finansowanie inwestycji realizowanych przez gminę. ▪ Rosnąca współpraca międzysektorowa: samorząd - organizacje pozarządowe. ▪ Rozwój świadomości społecznej i obywatelskiej. ▪ Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami rekreacji i spędzania wolnego czasu. ▪ Możliwość wykorzystania środków unijnych na rozwój usług społecznych. ▪ Powołanie Straży Gminnej, częstsze patrole policyjne. ▪ Rozwój rekreacji (trasy biegowe, rowerowe, piesze, lokalne atrakcje) oraz zwiększenie dostępności miejsc rekreacyjnych (siłownie plenerowe, budowa basenu gminnego). ▪ Moda na zdrowy styl życia. ▪ Moda na pracę zdalną i osiedlanie się na terenach wiejskich - zielonych, spokojnych, dobrze skomunikowanych z większymi ośrodkami miejskimi. ▪ Poprawa bieżącej komunikacji władz gminy z lokalną społecznością. ▪ Organizowanie imprez kulturalnych na większą skalę, mających na celu promocję Gminy Lesznowola. ▪ Stworzenie Domu Pobytu Dziennego dla seniorów. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Znaczny napływ ludności spoza terenów Gminy Lesznowola. ▪ Infrastruktura kulturalna, edukacyjna i sportowa niewystarczająca w stosunku do dalszych prognoz demograficznych. ▪ Sytuacja związana z zagrożeniem epidemicznym na terenie całego kraju.

**WYMIAR PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWY
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA**

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korzystne położenie geograficzne, bliskość m.st. Warszawy i lotniska Okęcie oraz dobre z nimi skomunikowanie. ▪ Świeże powietrze oraz walory przyrodniczo - krajobrazowe. ▪ Duży udział terenów zielonych w obszarze gminy. ▪ Dostępność terenów pod zabudowę mieszkaniową i gospodarczą. ▪ Wykorzystanie narzędzi informatycznych do sprawnego świadczenia usług publicznych. ▪ Rozwój rozwiązań typu SMART CITY. ▪ Bieżące remonty dróg. ▪ Odpowiednia realizacja programów na rzecz ochrony środowiska (melioracja, usuwanie azbestu, odnawialne źródła energii). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bardzo gwałtowny rozwój Gminy Lesznowola- samorząd nie nadąża z budową sieci wod.- kan. i infrastruktury drogowej. ▪ Niewydolność układów komunikacyjnych w stosunku do rosnącego natężenia ruchu oraz pogarszanie się stanu technicznego dróg. ▪ Słaba jakość dróg gminnych. ▪ Braki w infrastrukturze bezpieczeństwa drogowego (oświetlenie ulic, doświetlenie skrzyżowań, chodniki). ▪ Nierównomiernie zagospodarowanie terenu Gminy Lesznowola. ▪ Brak sieci kanalizacyjnej w niektórych sołectwach. ▪ Ograniczenia limitów zrzutów opadowych z ulic i zrzutu wód z kanalizacji. ▪ Miejscami bezład przestrzenny. ▪ Intensywność zabudowy. ▪ Wzrost liczby odpadów komunalnych. ▪ Niedostateczna liczba ścieżek rowerowych. ▪ Niedobór miejsc do wychodzenia z psami. ▪ Niedostateczna integracja komunikacyjna - słabo rozwinięty transport publiczny w kierunku Warszawy. ▪ Słaby zasięg telefonii komórkowej. ▪ Ograniczony dostęp do Internetu w niektórych częściach Gminy Lesznowola.

**WYMIAR PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWY
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA**

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Polityka krajowa i europejska ukierunkowana na rozwój elektromobilności i poprawę jakości powietrza. ▪ Dostępność środków unijnych na wsparcie zmniejszenia niskiej emisji. ▪ Wysoki poziom wsparcia Mieszkańców dla działań proekologicznych. ▪ Zwiększająca się świadomość ekologiczna. ▪ Rozwój alternatywnych źródeł energii. ▪ Zmniejszający się poziom zanieczyszczenia środowiska. ▪ Rozwój połączeń komunikacji publicznej. ▪ Rozwój terenów zorganizowanej zieleni (np. parki, skwery, itp.). ▪ Wysoki poziom obszarów chronionych, sprzyjający tworzeniu przestrzeni atrakcyjnej wypoczynkowo i turystycznie. ▪ Bardzo duży potencjał na wykorzystanie posiadanych zasobów przyrodniczych do promocji gminy oraz rozwoju agroturystyki, turystyki i związanych z nią infrastruktury i usług. ▪ Poprawa jakości przestrzeni i ładu przestrzennego. ▪ Poprawy i budowa infrastruktury drogowej, budowa obwodnicy Lesznowoli. ▪ Poprawa jakości Internetu, światłowód w całej Gminie. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niedostateczna infrastruktura wodociągowa w stosunku do prognoz demograficznych. ▪ Degradacja środowiska przez człowieka. ▪ Zanieczyszczanie środowiska poprzez niską emisję. ▪ Zmiany klimatu. ▪ Zmniejszająca się przestrzeń terenów zielonych na rzecz zabudowy szeregowej. ▪ Rosnące koszty modernizacji, remontów i utrzymania infrastruktury. ▪ Wzrost zadłużenia państwa. ▪ Potencjalny kryzys finansowy związany z pandemią COVID - 19.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przyznawane Gminie Lesznowola nagrody i wyróżnienia w zakresie rozwoju przedsiębiorczości. ▪ Korzystne położenie geograficzne (wzdłuż dróg krajowych), dogodne położenie gospodarcze - blisko Warszawy i ważnych ciągów komunikacyjnych. ▪ Rola Gminy Lesznowola jako dogodnego zaplecza rozwoju inwestycji aglomeracji stołecznej. ▪ Atrakcyjność inwestycyjna i osadnicza Gminy Lesznowola. ▪ Bardzo wysokie wskaźniki rozwoju gospodarczego gminy - stale wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych. ▪ Dobrze rozwinięta gospodarka, w tym sektor małych i średnich przedsiębiorstw, rzemiosło i handel. ▪ Dobra kondycja Gminy Lesznowola. ▪ Wzrost liczby nieruchomości. ▪ Dobrze rozwinięte, choć zanikające rolnictwo. ▪ Wysoki poziom planowania przestrzennego. ▪ Dostępność terenów pod zabudowę mieszkaniową i gospodarczą. ▪ Niski poziom bezrobocia. ▪ Wzrastająca liczba miejsc pracy w gminie. ▪ Sprawny i zaangażowany samorząd gminy. ▪ Efektywne zarządzanie finansami gminy. ▪ Aktywna, prorozwojowa polityka gminy. ▪ Dobre perspektywy rozwoju - wysoki udział ludności w wieku przedprodukcyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zróżnicowanie w poziomie rozwoju gminy. ▪ Bardzo duże potrzeby inwestycyjne związane ze zbyt dynamicznym rozwojem demograficznym gminy (drogownictwo, infrastruktura oświatowa, rekreacyjna, itd.). ▪ Ograniczona baza hotelowa i gastronomiczna. ▪ Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna. ▪ Niedostateczna promocja obiektów dziedzictwa kulturowego. ▪ Dynamiczny rozwój Gminy Lesznowola (przyrost biznesu i Mieszkańców) stwarza coraz większe problemy komunikacyjne.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dalszy napływ zewnętrznego kapitału i inwestorów oraz rozwój obecnych firm. ▪ Rozwój gospodarczy w regionie. ▪ Utrzymujący się popyt na usługi, infrastrukturę techniczną, nieruchomości mieszkaniowe. ▪ Dobre skomunikowanie gminy. ▪ Wzrost udziału dużych przedsiębiorstw. ▪ Efektywniejsza promocja produktów regionalnych. ▪ Wzrost inwestycji OZE (wykorzystanie środków zewnętrznych). ▪ Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na finansowanie inwestycji realizowanych przez gminę. ▪ Dostępność środków unijnych na wsparcie zmniejszenia niskiej emisji. ▪ Dostępność środków unijnych dla przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. ▪ Programy wspierania rozwoju lokalnej przedsiębiorczości (wsparcie finansowe, doradztwo prawne). ▪ Ponadlokalne inwestycje infrastrukturalne. ▪ Współpraca z pobliskimi gminami i nadrzędnymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie realizacji zaplanowanych działań. ▪ Coraz szerszy dostęp społeczeństwa do nowoczesnych technologii komunikacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coraz mniej terenów przeznaczanych pod uprawy. ▪ Wzrost kosztów utrzymania infrastruktury i usług publicznych. ▪ Nieprzewidywalne zmiany przepisów prawa i zasad działania samorządów. ▪ Konieczność modernizacji i rozbudowy infrastruktury w oparciu o własne środki gminy. ▪ Wzrost kosztów życia codziennego Mieszkańców. ▪ Konsekwencje społeczne i gospodarcze związane z wystąpieniem pandemii Covid - 19.

Źródło: opracowanie własne.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE:

Największe atuty Gminy Lesznówola:

Z przedstawionych wyżej danych wynika:

- korzystne położenie komunikacyjne, bliskość m.st. Warszawy i lotniska Okęcie,
- walory przyrodniczo - krajobrazowe,
- prężny rozwój społeczno - gospodarczy gminy w ostatnich latach, spowodowany wieloma czynnikami, m.in.: korzystnym położeniem, przedsiębiorczością Mieszkańców, dostępnością terenów inwestycyjnych i aktywną działalnością samorządu.

Nie bez znaczenia dla atrakcyjności zamieszkania na terenie Gminy Lesznówola są jej liczne walory przyrodnicze. Na uwagę zasługuje duża aktywność społeczna Mieszkańców, skutkująca wysokimi oczekiwaniami w stosunku do władz gminy, co z kolei przekłada się na ciągły rozwój infrastruktury oraz coraz szerszą ofertę spędzania wolnego czasu. Kolejny istotny atut gminy to dobre wyposażenie w infrastrukturę komunalną, będącą zarówno podstawowym wymogiem cywilizacyjnym jak i warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej.

Słabe strony (problemy):

Największe znaczenie ma wciąż potrzeba rozwoju infrastruktury drogowej i towarzyszącej (ścieżki pieszo - rowerowe, oświetlenie) a także inne potrzeby inwestycyjne związane z dynamicznym rozwojem demograficznym gminy (infrastruktura oświatowa, rekreacyjna, itd). W gminie coraz częściej obserwuje się niedogodności komunikacyjne i wzrost zatłoczenia związany ze wzrastającą liczbą pojazdów. Inne podstawowe, istotne problemy to nierównomierny rozwój Gminy, miejscami „bezład” przestrzenny.

Rozpatrując sytuację Gminy Lesznówola, należy podkreślić występujące tu bardzo pozytywne tendencje rozwojowe: wzrost liczby Mieszkańców, wysoki dodatni przyrost naturalny, wzrost przedsiębiorczości, a z drugiej strony - spadek bezrobocia oraz spadek liczby osób korzystających ze świadczeń społecznych. Gmina Lesznówola jest jedną z najszybciej rozwijających się gmin w kraju, zarówno pod względem demograficznym (przyrost ponad 1000 Mieszkańców rocznie) jak i gospodarczym. W ślad za nowymi Mieszkańcami oraz przedsiębiorstwami, rosną dochody budżetu gminy.

Największe szanse rozwoju to: cyfryzacja życia codziennego - zarówno w administracji, pracy, usługach, jak i w nauce. Coraz więcej ludzi pracuje zdalnie i może mieszkać w dowolnym miejscu w kraju, wykonując swoją pracę z całkiem innego miejsca. Niezmiernie istotne jest tutaj położenie gminy, osoby pracujące np. w Warszawie mogą mieszkać w wiejskiej, spokojnej gminie, doceniając zielone tereny, walory krajobrazowe i czystość środowiska.

Największe zagrożenia rozwoju to: zagrożenia wynikające najczęściej z działalności człowieka (niska emisja, zanieczyszczanie środowiska).

OGÓLNE WNIOSKI Z DIAGNOZY SPOŁECZNO - GOSPODARCZEJ GMINY LESZNOWOLA

Diagnoza społeczno - gospodarcza przedstawia obraz gminy, jaki wyrasta z dostępnych danych statystycznych. Wnioski z diagnozy zestawiono w formie tabelarycznej.

Tabela 9. Ogólne wnioski z diagnozy społeczno- gospodarczej Gminy Lesznówola.

L.p.	Obszar	Wnioski
1.	Uwarunkowania geograficzne	Gmina Lesznówola znajduje się w korzystnym położeniu geograficznym, w bezpośrednim sąsiedztwie Warszawy i międzynarodowego lotniska im. F. Chopina oraz szlaków komunikacyjnych. Teren jest ciekawy przyrodniczo (wydmowe wzniesienia Magdalenki oraz dolina rzeki Utraty) i historycznie, co przyciąga nowych Mieszkańców.
2.	Demografia	Liczba Mieszkańców gminy stale rośnie. Gminę charakteryzuje dodatnie saldo migracji oraz dodatni, wysoki wskaźnik przyrostu naturalnego. Dynamiczna sytuacja demograficzna wymusza konieczność dostosowania warunków społecznych i gospodarczych Gminy Lesznówola do potrzeb sukcesywnie zwiększającej się populacji. Wyzwaniem w najbliższych latach będzie dalszy wzrost liczby ludności, a co za tym idzie konieczność zapewnienia wysokiej jakości usług, przede wszystkim w postaci infrastruktury drogowej, wodno - kanalizacyjnej, oświatowej, społecznej, kulturalnej czy też rekreacyjnej.
3.	Edukacja	Sądząc po analizie demograficznej trend wzrostowy liczby uczniów uczęszczających do przedszkoli i szkół będzie się utrzymywał także w kolejnych latach (wysokie saldo ruchu naturalnego, w tym duża liczba urodzeń, a także wysoki poziom wskaźnika salda migracji, w szczególności młodych rodzin). Gminę Lesznówola czeka dalszy wzrost liczby ludności, w tym dzieci korzystających ze żłobków, opieki przedszkolnej i szkolnej a co za tym idzie potrzeba zapewnienia miejsc w żłobkach, przedszkolach i szkołach podstawowych.
4.	Kultura i czas wolny	Sytuacja pandemiczna wpłynęła na przyspieszenie procesów obserwowanych w ostatnich latach tj. przenoszenia aktywności kulturowej ze sfery rzeczywistej także do sfery wirtualnej. Działalności Gminnego Ośrodka Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej zostały poszerzone o aktywność w Internecie. Instytucje te prowadzą różnorodną ofertę dla różnych grup wiekowych: dzieci, młodzieży, dorosłych.
5.	Sport i rekreacja	Choć stan epidemii i wynikający z tego faktu reżim sanitarny ograniczył aktywność sportową, w gminie funkcjonują aktywne kluby sportowe. W gminie powinna rozwijać się ogólnodostępna przestrzeń sportowa i rekreacyjna a także infrastruktura rowerowa.
6.	Dziedzictwo kulturowe, turystyka i zabytki	Gmina Lesznówola nie należy do typowo turystycznych gmin, jednak dziedzictwo kultury gminy, bogata historia, dobre położenie oraz obecność licznych zabytków stanowią pomyślne warunki do rozwoju wszelkich form wypoczynku, rekreacji i turystyki dla Mieszkańców gminy i okolic, w tym Warszawy. Główną barierą rozwoju turystyki (głównie weekendowej) w jest słabość infrastruktury oraz brak usług turystycznych koniecznych do obsługi ruchu, niedobór ciągów rowerowych oraz szlaków pieszo - rowerowych.

L.p.	Obszar	Wnioski
7.	Ochrona zdrowia	Wzrost zapotrzebowania na opiekę zdrowotną i usługi specjalistyczne związane z tendencją demograficzną oraz potrzeba rozwoju profilaktyki zdrowotnej dla wzrastającej liczby Mieszkańców.
8.	Pomoc społeczna	Analiza działań instytucji pomocy społecznej wskazuje, że problemy społeczne nie są znaczącym problemem na terenie gminy. Poprawiająca się sytuacja gospodarcza oraz krajowe programy społeczne (m.in. program 500+), wpłynęły na poprawę sytuacji majątkowej rodzin w Gminie Lesznowola. W związku z wydłużeniem się życia zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych będzie systematycznie rosło, co wiąże się z koniecznością podjęcia działań w celu dostosowania systemu pomocy społecznej do aktualnych i przyszłych potrzeb społecznych, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb osób w podeszłym wieku, a także większa dostępność poradnictwa specjalistycznego, terapeutycznego (w tym psychologów) dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
9.	Bezpieczeństwo publiczne	W gminie obserwuje się wzrost przestępczości ogółem oraz w wybranych kategoriach pospolitych przestępstw. Najbardziej istotne są działania mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa publicznego m.in. przez częstsze patrole policyjne. Celem koordynacji i realizacji zadań związanych z ochroną przeciwpożarową w Gminie Lesznowola powołano Gminnego Komendanta ds. Ochrony Przeciwpożarowej. Na obszarze gminy Lesznowola występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią i na tych obszarach nie należy wyznaczać nowej zabudowy oraz stosować przepisy ustawy Prawo Wodne. Celem jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i przeciwpożarowego.
10.	Organizacje pozarządowe	Na terenie Gminy Lesznowola działa grupa doświadczonych organizacji pozarządowych. Ważne jest dalsze wspomaganie funkcjonowania organizacji pozarządowych, integracja Mieszkańców wokół wspólnych celów, budowanie tożsamości lokalnej przy współpracy z Mieszkańcami i organizacjami.

L.p.	Obszar	Wnioski
11.	Potencjał gospodarczy	<p>Korzystne położenie komunikacyjne i geograficzne - wzdłuż arterii ul. Puławskiej i Al. Krakowskiej oraz trasy wjazdowej do Warszawy (S7). Największy udział oraz wzrost w sektorze przedsiębiorstw w Gminie Lesznowola notują mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa. Rośnie liczba podmiotów gospodarczych. Dzięki poprawiającym się warunkom do prowadzenia działalności i kondycji lokalnej gospodarki maleje ilość pojawiających się wyrejestrowań przedsiębiorstw. Potencjał gospodarczy gminy podnoszą m.in. atrakcyjne tereny inwestycyjne oraz sąsiedztwo dużej aglomeracji miejskiej miasta stołecznego Warszawy oraz miasta Piaseczna. Utrzymanie trendu wzrostowego dla wskaźników gospodarczych przy jednoczesnym prowadzeniu skutecznej polityki w zakresie wparcia dla lokalnych przedsiębiorców, w perspektywie kilkuletniej może doprowadzić do wzrostu dochodów własnych w dochodach ogółem gminy oraz poprawy jakości życia Mieszkańców.</p>
12.	Lokalny rynek pracy	<p>Wzrost aktywności gospodarczej przełożył się na znaczący spadek bezrobocia. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Lesznowola wynosiło w 2020 r. - 3,0% (2,9% wśród kobiet i 3,0% wśród mężczyzn). Stopy bezrobocia rejestrowego zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn w Gminie Lesznowola są zdecydowanie niższe niż w województwie i kraju. Aktywność gospodarcza Mieszkańców gminy poprawia się, rośnie liczba osób pracujących i miejsc pracy w gminie. Duża część pracujących to osoby samozatrudniające się.</p>
13.	Środowisko naturalne, fauna i flora	<p>Najwyższe walory przyrodnicze w Gminie Lesznowola reprezentuje fragment rozległego kompleksu Lasów Chojnowskich. Dużą osobliwością terenu gminy jest występowanie wielu gatunków rzadko spotykanych roślin. Część obszarów objęta jest ochroną w ramach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W gminie zachodzi konieczność zagospodarowania terenów zielonych służących rekreacji i dbania o zieleń.</p>
14.	Stan i ochrona środowiska	<p>Gmina Lesznowola należy do liderów promujących działania ekologiczne w życiu Mieszkańców realizując m.in. politykę niskoemisyjną w oparciu o Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.</p> <p>W gminie obserwuje się znaczący wzrost odpadów komunalnych (w tym selektywnie zebranych odpadów) wytwarzanych w gminie, a co za tym idzie wzrost kosztów gospodarowania odpadami i zagrożenia związane z nieefektywnym systemem odbioru i utylizacji śmieci (m.in. powstawanie dzikich wysypisk śmieci). Istotnym wyzwaniem dla gminy może być wyznaczenie kierunków adaptacji Gminy Lesznowola do zmian klimatu. Uchwalone w gminie plany zagospodarowania przestrzennego zawierające zapisy sprzyjające instalacji OZE - wyznaczają kierunki i trendy w rozwoju. Głównym wyzwaniem w obszarze ochrony powietrza będzie realizacja zapisów tzw. Uchwały antysmogowej, której realizacja wymagać będzie od Mieszkańców gminy poniesienia znaczących nakładów finansowych, po części (w formie dotacji), obciążających budżet gminy.</p>

L.p.	Obszar	Wnioski
15.	Sieć drogowa, komunikacja zbiorowa, infrastruktura techniczna	W wyniku prowadzonych inwestycji w tym zakresie, z roku na rok stan infrastruktury drogowej ulega poprawie. Inwestycje te w znacznym stopniu przyczyniają się do poprawy połączeń drogowych i poprawy bezpieczeństwa Mieszkańców. Transport publiczny, lokalny i dalekobieżny opiera się na liniach autobusowych Zarządu Transportu Miejskiego, liniach uzupełniających L oraz Kolejach Mazowieckich, gdzie honorowany jest „wspólny bilet”. Udział osób korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie z roku na rok ulega poprawie. Rosnąca liczba Mieszkańców i domów powoduje konieczność rozwijania infrastruktury technicznej, co jest czynione. Najkorzystniejsze dla gminy wartości odnotowuje się dla sieci wodociągowej.
16.	Zasoby lokalowe	Na przestrzeni ostatnich lat na obszarze Gminy Lesznowola dynamicznie rozwija się budownictwo mieszkaniowe. Stały, sukcesywny wzrost ludności determinuje procesy urbanizacyjne, konsekwencją których jest powstawanie nowych osiedli, budynków i mieszkań. Z roku na rok zwiększa się liczba mieszkań oddanych do użytku w Gminie Lesznowola. Na przełomie lat 2000 - 2020 liczba mieszkań w Gminie Lesznowola wzrosła o 312,6%.
17.	Zagospodarowanie przestrzenne	Obecnie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Lesznowola obejmują 83,1% powierzchni gminy, natomiast nie objęty mpzp obszar w gminie stanowi 16,9%. W gminie Lesznowola od kilku lat prowadzona jest nowa polityka przestrzenna, która ma na celu modyfikację intensywności zabudowy mieszkaniowej z priorytetem dla zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej (skupienie się na zabudowie jednorodzinnej dwulokalowej) oraz nieuciążliwej działalności gospodarczej. Nowa filozofia urbanizacyjna wiąże się z dostosowaniem możliwości budżetu gminy do obowiązku zabezpieczania infrastruktury technicznej i społecznej dla rozwijających się terenów.
18.	Finanse	Dalszy wzrost przedsiębiorczości Mieszkańców oraz tworzenie przez nich nowych miejsc pracy, a także osiedlanie się tutaj nowych Mieszkańców (którzy będą zameldowani), przyczynił się do wzrostu udziału podatków od osób fizycznych PIT w budżecie gminy, które są najważniejszym źródłem spośród dochodów podatkowych Gminy Lesznowola. Wpływy te zwiększyłyby możliwości inwestycyjne samorządu. Największą część budżetu w Gminie Lesznowola przeznaczają na oświatę i wychowanie, dużą część na gospodarkę komunalną, ochronę środowiska oraz na administrację publiczną. Dynamicznie rosnący budżet gminy pozwala na zwiększenie wydatków majątkowych.

Źródło: opracowanie własne.

Wizja rozwoju i misja Gminy Lesznówola na lata 2022-2032

Część 8. WIZJA ROZWOJU I MISJA GMINY LESZNOWOLA NA LATA 2022 - 2032.

Programowanie rozwoju to kluczowy element i podstawa zarządzania rozwojem lokalnym, pod którym to pojęciem rozumiemy zespół skoordynowanych działań podejmowanych przez gminy, zmierzających do realizacji wcześniej określonych (sformułowanych) celów. W procesie zarządzania rozwojem lokalnym istotną rolę odgrywa samorząd, pełniąc funkcje koordynacyjne i organizacyjne, w tym w zakresie współpracy interesariuszy (aktorów rozwoju lokalnego).

Opracowana Strategia jest dokumentem o wyrazistej, logicznej strukturze:

Rysunek 18. Schemat rozwoju strategicznego.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Można więc przyjąć, że programowanie rozwoju to proces, który pozwala rozplanować (rozłożyć) działania JST w czasie. Ponadto określa on i porządkuje hierarchię celów, tj. cele szczegółowe podporządkowuje ogólnym, przypisując im odpowiednią rangę i następstwa czasowe.

Z punktu widzenia realizacji celów rozwoju lokalnego istotny jest także wymiar praktyczny programowania, związany z możliwością ubiegania się o środki finansowe, które powinny być pozyskiwane na działania wpisujące się w politykę rozwoju lokalnego. Podsumowując należy wskazać, że:

- programowanie rozwoju jest koncepcyjnym (teoretycznym, projektowym) ujęciem rozwoju lokalnego,
- programujemy rozwój, by wskazać wizję (stan docelowy, jaki chcemy osiągnąć), a następnie określamy cele do zrealizowania (ujęcie perspektywiczne),
- w procesie programowania określamy także sposoby i środki realizacji sformułowanych celów.

Programowanie obejmuje wszystkie elementy rozwoju, tj. podsystem społeczny, gospodarczy i środowiskowy, będąc gwarantem uwzględnienia zasad rozwoju zrównoważonego w lokalnej polityce rozwoju¹.

¹ [www. https://samorząd.nid.pl](https://samorząd.nid.pl).

Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno - gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju. Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają Władzom Gminy Lesznowola i jego Mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych.

Z kolei wizja stanowi docelowy wizerunek Gminy Lesznowola, do którego dążą interesariusze strategii rozwoju, poprzez realizację celów i przy założeniu występowania odpowiednich warunków wewnętrznych i zewnętrznych. Jest to obraz gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje Gminę Lesznowola w perspektywie strategicznej - do 2032 roku, zmienionej poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów. Wizja Gminy Lesznowola w 2032 r. jest scenariuszem rozwoju, który określa jego kształt po zrealizowaniu wszystkich założeń Strategii. Odpowiada ona na pytanie: „Jak będzie wyglądała Gmina Lesznowola w przyszłości?”.

Wizja Gminy Lesznowola w 2032 r. rozumiana jest jako opis sytuacji społeczno - gospodarczej - obrazu do którego dąży. W oparciu o wnioski z przeprowadzonych debat z Mieszkańcami, Przedsiębiorcami uwzględniając potencjały i mocne strony Gminy Lesznowola oraz potrzeby i oczekiwania lokalnej społeczności, sformułowano następującą wizję rozwoju:

Wizja rozwoju

Harmonijny i absolutnie zrównoważony rozwój nowoczesnej i innowacyjnej Gminy Lesznowola, przyjaznej Mieszkańcom, Przedsiębiorcom, budującej aktywne społeczeństwo obywatelskie i dbającej o losy przyszłych pokoleń.

Gmina Lesznowola oferuje Mieszkańcom atrakcyjne warunki życia, rozwoju, rekreacji, sportu i ciekawego spędzania czasu wolnego, przy zachowaniu dbałości o środowisko naturalne oraz efektywne wykorzystanie zasobów.

Gmina Lesznowola w 2032 roku - wizja rozwoju

Gmina Lesznowola w 2032 r. to zadbana i aktywna gmina, atrakcyjne miejsce do zamieszkania i inwestycji gospodarczych.

Dzięki swoim potencjałom: walorom przyrodniczym i krajobrazowym oraz tradycjom lokalnym staje się atrakcyjnym miejscem do życia.

Mieszkańców przybywa, przyrost naturalny jest na wysokim, dodatnim poziomie. Zieleń, czyste powietrze oraz krajobrazy zachęcają do przebywania i mieszkania w tym miejscu.

Oprócz **estetycznej przestrzeni**, systematycznie rozwijane są **bezpieczne układy komunikacyjne**, w tym drogi, chodniki i ścieżki rowerowe.

Gmina Lesznowola w 2032 roku to **Gmina świadoma swojej wartości**. To również atrakcyjne miejsce do inwestycji gospodarczych. Mieszkańcy gminy mogą liczyć na wsparcie ze strony Samorządu w zakresie budowania przedsiębiorczości i możliwości rozwoju.

W Gminie Lesznowola **edukacja utrzymuje się na najwyższym poziomie**, ze względu na posiadaną **nowoczesną bazę** a także **bardzo wysoki poziom nauczania i wychowania**. Rozwijające się placówki edukacyjne - szkoły i przedszkola zapewniają nowoczesne formy kształcenia, dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci, które uzyskują wysokie wyniki egzaminacyjne, umożliwiające kontynuację edukacji w wybranych uczelniach na atrakcyjnych kierunkach. W ramach zajęć dodatkowych rozwijane są pasje i indywidualne potrzeby dzieci i młodzieży. Wprowadzane są eksperymentalne i innowacyjne formy kształcenia oraz rozwój kompetencji kadry pedagogicznej. Gmina Lesznowola w dalszym ciągu jest **liderem ogólnopolskich rankingów edukacyjnych**.

Mieszkańców Gminy Lesznowola wyróżniają wysokie kompetencje zawodowe, kreatywność, przedsiębiorczość. Są zadowoleni z jakości życia w gminie. Starsi Mieszkańcy podnoszą swoje kwalifikacje i umiejętności zawodowe. Mieszkańcy gminy dobrze radzą sobie na rynku pracy i tym samym stale coraz lepiej zarabiają, płacąc podatki na terenie swojego Samorządu. Mają możliwość samorealizacji, w zależności od wieku i potrzeb.

W Gminie dzięki wykorzystaniu potencjału i tradycji rolniczych, kwitnie **rolnictwo ekologiczne, agroturystyka** a rolnicy uzyskują wyższe dochody. Wspierana jest **lokalna przedsiębiorczość**, mikroprzedsiębiorcy - drobni producenci rolni oraz promowane są małe, lokalne firmy i usługi. Tworzone są programy wspierające lokalnych drobnych producentów żywności.

Poprzez rozwój korzystnych warunków do powstawania i wzmacniania przedsiębiorczości oraz przygotowaniu terenów inwestycyjnych wyposażonych w **nowoczesną infrastrukturę techniczną** wzrasta potencjał gospodarczy Gminy Lesznowola, która przyciąga nowych inwestorów. Dzięki aktywnym działaniom promocyjnym, nowoczesnym formom współpracy i nowym technologiom przybierają na sile małe **lokalne innowacyjne firmy produkcyjne i usługowe**. Przy wykorzystaniu narzędzi integrujących lokalnych przedsiębiorców. Gmina Lesznowola przoduje w rankingach zamożności Samorządów oraz ogólnopolskiego Rankingu Zrównoważonego Rozwoju JST.

Wzrost dochodów osiąganych przez Mieszkańców i ich duża aktywność społeczno - gospodarcza przekładają się na lepszą jakość życia i zadowolenie Mieszkańców oraz przyczyniają się także do wzrostu dochodów własnych gminy.

Gmina Lesznowola w 2032 roku - wizja rozwoju

Gmina Lesznowola dba o wysoki poziom zarówno przestrzeni, infrastruktury ogólnodostępnej, jak i usług publicznych, a także o posiadane walory, jakimi są chociażby zasoby dziedzictwa naturalnego.

Dzięki zrównoważonemu zagospodarowaniu przestrzennemu i zmianie polityki przestrzennej gmina rozwija się w sposób **zrównoważony**, dominuje zabudowa jednorodzinna a tereny mieszkalne oddzielone są od terenów aktywności gospodarczej.

Gmina Lesznowola w 2032 roku wykorzystuje potencjał **zintegrowanej gminy**, zapewniającej Mieszkańcom **atrakcyjną przestrzeń** oraz **ofertę spędzania czasu wolnego**.

Zapewniając wysoką jakość życia Mieszkańcom, w każdym z sołectw stworzono funkcjonalną i estetyczną przestrzeń publiczną - mini centrum (np. miejsce z altaną, placem zabaw, siłownią zewnętrzną, mini trasą edukacyjną itp.) dostępną dla różnych grup społecznych. Dla Mieszkańców są to miejsca spotkań, integracji, spędzania czasu wolnego, gdzie „budzi się życie”. Miejsca te stanowią wizytówkę gminy i przyciągają odwiedzających. Gmina Lesznowola poprzez organizację działań i **tworzenia miejsc spędzania czasu wolnego** sprzyja integracji różnych narodowości i grup wiekowych Mieszkańców organizując spotkania, festyny, pikniki. Tworzona jest przestrzeń dla partycypacji społecznej i samorealizacji lokalnych wspólnot oraz miejsca dla realizacji wspólnych działań dla Mieszkańców. Atutem wspólnoty jest silna integracja Mieszkańców żyjących w gminie od urodzenia i tych, którzy mieszkają tu od niedawna.

Gmina Lesznowola zapewnia Mieszkańcom znacznie większy dostęp **do wysokiej jakości usług kulturalnych** oraz **terenów rekreacyjno - sportowych**, które stale rozwijając się sprzyjają zarówno aktywnym formom spędzania wolnego czasu jak i podnoszeniu poziomu aktywności fizycznej Mieszkańców. Działające w Gminie Lesznowola kluby sportowe zapewniają rozwój dzieci i młodzieży, rozwijają się nowe formy aktywności sportowej dla osób dorosłych oraz seniorów.

Obiekty zabytkowe, tereny rekreacyjne połączone są systematycznie rozbudowywaną trasą ścieżek rowerowych i tras spacerowych. Większość przestrzeni gminnych jest udostępniona rodzinom, seniorom oraz osobom odwiedzającym, dzięki wspólnej promocji i rozbudowaniu odpowiedniej infrastruktury. Powstają nowe atrakcje sezonowe, unikalne imprezy promujące Gminę w bezpośrednim i dalszym otoczeniu, integrujące Mieszkańców a bazujące na potencjale lesznowolskich instytucji kultury. Dzięki m.in. połączeniu zabytków siecią szlaków pieszych i rowerowych oraz zorganizowaniu całodniowego zwiedzania gminy na rowerze, odwiedza ją coraz większa liczba odwiedzających, czerpiących zadowolenie z ciekawej, atrakcyjnej oferty rekreacyjnej powstałej we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Gmina Lesznowola **kreuje współczesną kulturę artystyczną** wspierając działalność oraz popularyzując twórczość lokalnych twórców, artystów, rękodzielników.

W Gminie Lesznowola **propaguje się zdrowy styl życia**. Mieszkańcy posiadają dobre nawyki w zakresie profilaktyki, zrównoważonego i zdrowego stylu życia pozwalającego zminimalizować ryzyko związane z zapadalnością na choroby cywilizacyjne. Maleje liczba osób wymagających pomocy ze strony instytucji opiekuńczych i socjalnych m.in. dzięki

Gmina Lesznówola w 2032 roku - wizja rozwoju

zintegrowanemu systemowi wsparcia społecznego oraz zaangażowanej współpracy Mieszkańców.

Potrzebujący pomocy czują się bezpieczniej, dzięki poprawie jakości infrastruktury socjalnej dziennej, jak i łatwiejszemu dostępowi do opieki długoterminowej.

Dzięki prowadzonej przyjaznej polityce senioralnej w Gminie Lesznówola tworzy się nowe formy współpracy i działania integrujące aktywnych seniorów oraz obiekty do tworzenia warunków do jak najdłuższej aktywności seniorów (np. klub seniora, dzienny dom opieki). Instytucje pomocy społecznej są przygotowane do zaspakajania **potrzeb społecznych wzrastającej liczby Mieszkańców**.

W Gminie zapewniona jest dobra opieka zdrowotna. Dzięki rozwojowi potencjału służb publicznych, rozwojowi monitoringu oraz systemów prognozowania i ostrzegania przed stanami nadzwyczajnymi w Gminie Lesznówola **gwarantowane jest bezpieczeństwo Mieszkańców**.

Gmina Lesznówola w 2032 r. to **przyjazne miejsce** dbające **zarówno o zdrowie Mieszkańców jak i środowisko naturalne**, gdzie ogranicza się niską emisję, wykorzystując odnawialne źródła energii (OZE) w sektorze publicznym i prywatnym. Społeczeństwo jest świadome w zakresie korzystania z technologii oszczędnych energetycznie, w zakresie ekologii, a także racjonalnej konsumpcji. Wspiera się tu ekologiczne rozwiązania infrastrukturalne i ekologiczne postawy Mieszkańców, którzy dbają o segregację odpadów oraz o ekologiczne standardy gospodarstw domowych.

W Gminie Lesznówola dba się o jakość powietrza, wód i gleb oraz terenów zielonych. Wyraźnie poprawia się jakość powietrza dzięki modernizacji niskoemisyjnych urządzeń ciepłowniczych oraz rosnącej ilości inwestycji w odnawialne źródła energii. Prócz tego w proekologicznym podejściu stawia się na wykorzystywanie wody opadowej, pielęgnując zieleń publiczną.

Gmina Lesznówola jest miejscem w którym sukcesywnie przeprowadza się zagospodarowania terenów zielonych poprzez nasadzenia nowych drzew, krzewów i ozdobnych traw. Atrakcyjność dla Mieszkańców, inwestorów wynika z **poprawiającej się infrastruktury drogowej i technicznej**. Stale modernizowane są drogi. Gmina Lesznówola jest dobrze skomunikowane dzięki **poprawie przepustowości oraz dostępności nowoczesnego, zeroemisyjnego transportu zbiorowego**. Zintegrowana sieć ścieżek rowerowych umożliwia Mieszkańcom dojazdy do pracy, szkoły itp. Wszyscy Mieszkańcy Gminy Lesznówola korzystają z w pełni rozbudowanej infrastruktury technicznej. Za sprawą dostępu do szerokopasmowego Internetu i szerokiej gamie wysokiej jakości e - usług, panują doskonałe warunki do pracy zdalnej.

Dzięki wykorzystaniu systemów teleinformatycznych Mieszkańcy korzystają z usług elektronicznych, mając możliwość zdalnego kontaktu z urzędami i instytucjami, co wpływa na skrócenie czasu ich obsługi. Jednostki samorządu sprawnie korzystają z elektronicznego systemu obiegu dokumentów i podpisu elektronicznego. Mieszkańcy wysoko oceniają skuteczność i działania oraz jakość usług administracji publicznej. Dzięki rozwojowi instytucjonalnych systemów wzajemnej komunikacji z władzami samorządowymi Mieszkańcy współdecydują o przyszłości Gminy Lesznówola.

Przyjęty zrównoważony model rozwoju, z dbałością o środowisko i ład przestrzenny, procentuje tym, że **Gmina Lesznowola jest miejscem przyjaznym i atrakcyjnym do życia, pracy oraz rekreacji i wypoczynku, wykorzystując zeroemisyjne i odnawialne źródła energii (OZE).**

Spółeczeństwo 2032 roku jest świadome swoich potrzeb społecznych i aktywnie podejmuje działania, aby zaspokoić potrzeby wspólnoty. Wzmacniają swoją siłę **organizacje pozarządowe**, które są ważnym partnerem w rozwoju gminy.

Kompetentne i prężnie działające instytucje samorządowe są przyjazne dla Mieszkańców i przedsiębiorców. Gmina oraz jej jednostki, partnerzy społeczno - gospodarczy, realizują inwestycje rozwijające potencjał gminy, korzystając z nowoczesnych i stabilnych form finansowania inwestycji. Kwestie dotyczące możliwości finansowania działań rozwojowych są jednym z najważniejszych wyzwań oraz potencjalnych ograniczeń związanych z realizacją wyżej zaprezentowanej wizji. Mając to na uwadze, Samorząd dostosowuje możliwości jej rozwoju oraz szczegółowe zadania do optymalnych warunków finansowania i zarządzania bezpieczeństwem finansowym gminy.

Kapitał ludzki i kapitał społeczny są w dzisiejszych czasach podstawowym czynnikiem rozwoju społeczno - gospodarczego. Z tego względu **najważniejszą wartością dla Gminy Lesznowola jest społeczność ją tworząca**, a przede wszystkim Mieszkańcy, dla których odpowiednio do ich potrzeb, należy zapewnić wysokiej jakości usługi społeczne oraz atrakcyjną przestrzeń publiczną. Tym samym Gmina Lesznowola będzie miejscem ekologicznym, nowoczesnym i bezpiecznym, otwartym na wszystkie grupy społeczne oraz wspierająca ich aktywność.

Realizacja Wizji wymaga szczegółowego planu działania, pokazującego główne kierunki rozwoju. Plan zawiera mierzalne cele zaprezentowane w układzie hierarchicznym, w którym niższy poziom hierarchiczny oznacza wyższy stopień szczegółowości.

Rysunek 19. Katalog celów Gminy Lesznowola.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Układ składa się z czterech poziomów hierarchicznych:

Poziom I Cel główny

Określa zasadnicze kierunki dalszego rozwoju Gminy Lesznowola i wskazuje, w którą stronę będzie ona zmierzać w przyszłości.

Poziom II Cele strategiczne

Stanowią uszczegółowienie celu głównego. Cele strategiczne wskazują priorytetowe obszary zaspokajania potrzeb Gminy Lesznowola i jej Mieszkańców.

Poziom III Cele operacyjne

Stanowią uszczegółowienie celów strategicznych. Są one sformułowane jako cele funkcjonalne, co oznacza, że wyrażają pożądane potrzeby, które powinny być zaspokojone w określonym horyzoncie czasowym, czyli do 2032 roku.

Poziom IV Kierunki działań

Stanowią uszczegółowienie celów operacyjnych. Są one przyporządkowane do każdego celu operacyjnego i wskazują o sposobie jego realizacji przez Gminę Lesznowola. Kierunki działań zostały określone w taki sposób, aby możliwa była ewaluacja stopnia ich realizacji.

W strukturze celów rozwoju ważną rolę odgrywa misja. Misja jest faktycznie celem nadrzędnym prowadzonej polityki rozwoju lokalnego, odwołuje się do odbiorców działań i wskazuje w oparciu o jakie wartości powinna być prowadzona.

Misja Gminy Lesznowola

Gmina Lesznowola to przyjazna,
odpowiednio skomunikowana przestrzeń,
zapewniająca wszystkim Mieszkańcom,
atrakcyjne warunki życia i zatrudnienia,
zaspokajająca potrzeby wielokulturowej wspólnoty,
realizująca inwestycje w oparciu
o zmieniające się potrzeby
nowoczesnych Mieszkańców.

Nadrzędnym celem Strategii Rozwoju Gminy Lesznówola jest poprawa poziomu życia Mieszkańców poprzez zrównoważony rozwój Gminy Lesznówola, rozumiany jako szeroko pojmowane zaspokajanie odpowiednio potrzeb różnych grup wiekowych Mieszkańców gminy w zakresie m.in. dostępu do efektywnego i nowoczesnego procesu kształcenia, atrakcyjnego rynku pracy, efektywnej profilaktyki i opieki zdrowotnej, kultury, sportu i rekreacji oraz zapewnienie stabilnego rozwoju gospodarczego z poszanowaniem zasad ładu przestrzennego i ochrony środowiska naturalnego.

Rysunek 20. Obszary rozwojowe Gminy Lesznówola.

Źródło: opracowanie Contract Consulting

W ramach prac nad Strategią z obszarów strategicznych wyróżniono pięć, które zostały zdefiniowane w procesie opracowania diagnozy oraz wypracowane w ramach zespołowych warsztatach strategicznych.

Rysunek 21. Pięć obszarów strategicznych Gminy Lesznowola.

Źródło: opracowanie Contract Consulting

GMINA LESZNOWOLA - ATRAKCYJNE MIEJSCE DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I USŁUG, PRZYCIĄGAJĄCE NOWYCH INWESTORÓW.

Gmina Lesznowola staje się atrakcyjnym gospodarczo miejscem dla przybywających inwestorów. W gminie przybywa atrakcyjnych miejsc pracy. Realizując cel strategiczny gmina podejmuje również działania poszerzające i usprawniające dostęp do usług publicznych, w tym usług elektronicznych (e - usług). Mieszkańcy Gminy Lesznowola korzystają z technologii cyfrowych, zarówno w sprawach prywatnych, jak i urzędowych co ułatwia życie, załatwienie wielu spraw czyni prostszym i mniej czasochłonnym.

GMINA LESZNOWOLA - EKOLOGICZNE MIEJSCE PRZYJAZNE ŚRODOWISKU.

Dynamiczny rozwój oraz sukcesywna urbanizacja Gminy Lesznowola następują poprzez realizację inwestycji opartych na gospodarce niskoemisyjnej, przeciwdziałaniu zmianom klimatu, podnoszeniu świadomości Mieszkańców i promocję postaw proekologicznych. Napływ nowych Mieszkańców i inwestorów sprawi, że konieczna może być również rozbudowa zbiorowego transportu publicznego. Usługi transportowe świadczone będą za pomocą ekologicznego i dostosowanego do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi taboru. W Gminie Lesznowola rozwijany jest nowoczesny, przyjazny dla środowiska, ekologiczny transport.

GMINA LESZNOWOLA - STAWIAJĄCA NA AKTYWNY ROZWÓJ WIELOKULTUROWEGO SPOŁECZEŃSTWA I JEGO POTRZEBY, ZAPEWNIAJĄCA ATRAKCYJNE WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I OSÓB NOWO OSIEDLAJĄCYCH SIĘ.

Mieszkańcy osiągają wysoki poziom jakości życia i zdrowia, korzystając z zintegrowanych programów profilaktyki chorób cywilizacyjnych, promocji zdrowia fizycznego i psychicznego. Mogą korzystać z wysokiej jakości i szerokiego zakresu pomocy społecznej na każdym etapie życia. Trwały rozwój wymaga sprawnie funkcjonującego systemu oświaty. Dla zapewnienia wysokiej jakości usług edukacyjnych, Gmina Lesznowola w dalszym ciągu podejmuje działania zmierzające do ciągłego wzmocnienia oferty edukacyjnej, poprzez rozwój systemu zajęć dodatkowych oraz dalsze wyposażenie szkół i przedszkoli. Gmina Lesznowola dba o wysoki poziom nauczania, stwarzając możliwość wszechstronnego rozwoju uczniów. Efektywny i cyfrowy system edukacji w Gminie Lesznowola jest dostosowywany do potrzeb nowoczesnej gospodarki i życia społecznego.

GINA LESZNOWOLA - BEZPIECZNA DLA MIESZKAŃCÓW Z ROZBUDOWANĄ INFRASTRUKTURĄ TECHNICZNĄ ORAZ ATRAKCYJNĄ I ESTETYCZNĄ PRZESTRZENIĄ.

Gmina Lesznowola zapewnia systematyczny rozwój dogodnej i nowoczesnej infrastruktury technicznej. Realizacja niniejszego priorytetu wymaga w pierwszej kolejności inwestycji w infrastrukturę drogową i towarzyszącą. Poprawie powinny ulec parametry oraz stan techniczny istniejących dróg. Rozwojowi infrastruktury transportowej musi towarzyszyć poprawa bezpieczeństwa zarówno pieszych jak i innych użytkowników dróg. Osiągnięcie niniejszego celu wymaga budowy chodników, dróg dla rowerów i przejść dla pieszych. Funkcjonalna infrastruktura drogowa umożliwia bezpieczne poruszanie się w gminie oraz rozwój terenów zurbanizowanych. Atrakcyjna i estetyczna przestrzeń publiczna staje się odpowiedzią na potrzeby społeczne Mieszkańców, w tym ich integrację. Gmina Lesznowola podejmować będzie także działania zmierzające do wzmocnienia bezpieczeństwa wśród Mieszkańców zarówno w ruchu drogowym jak i bezpieczeństwa przeciwpowodziowego oraz przeciwpożarowego.

GINA LESZNOWOLA - ATRAKCYJNA DLA MIESZKAŃCÓW Z BOGATĄ I UROZMAICONĄ OFERTĄ KULTURALNĄ, SPORTOWĄ I REKREACYJNĄ.

Istotą prawidłowo realizowanego rozwoju lokalnego jest jego oparcie na współdziałaniu i oddolnej aktywności Mieszkańców. Priorytetem będzie pogłębianie integracji społecznej Mieszkańców gminy poprzez ich aktywizację wokół wspólnych wartości i celów. Służyć temu będzie m.in. poszerzenie oferty kulturalnej i rekreacyjno - sportowej przez lokalne instytucje kultury i sportu. Aktywizacji lokalnej sprzyjają również efektywnie działające organizacje pozarządowe, które będą mogły liczyć na wsparcie ze strony władz samorządowych.

Mieszkańcy uzyskują innowacyjną i atrakcyjną formułę usług kulturalnych. Mieszkańcy mogą korzystać z wysokiego poziomu bazy rekreacyjnej oraz rozbudowanej oferty spędzania czasu wolnego. Aktywizowanie przestrzeni i Mieszkańców odbywa się przez działania architektoniczne, działania kulturalne i akcje partycypacyjne. W przestrzeniach publicznych, tworzone są instalacje i miejsca aktywności, przyciągające Mieszkańców i stające się miejscami wydarzeń. Są to miejsca, w których po prostu coś się dzieje i jest to ich największą zaletą. Tworzone są wspólne miejsca integracji i odpoczynku, place zabaw - przestrzenie wielofunkcyjne.

9

Rozwój strategiczny Gminy Lesznówola na lata 2022-2032

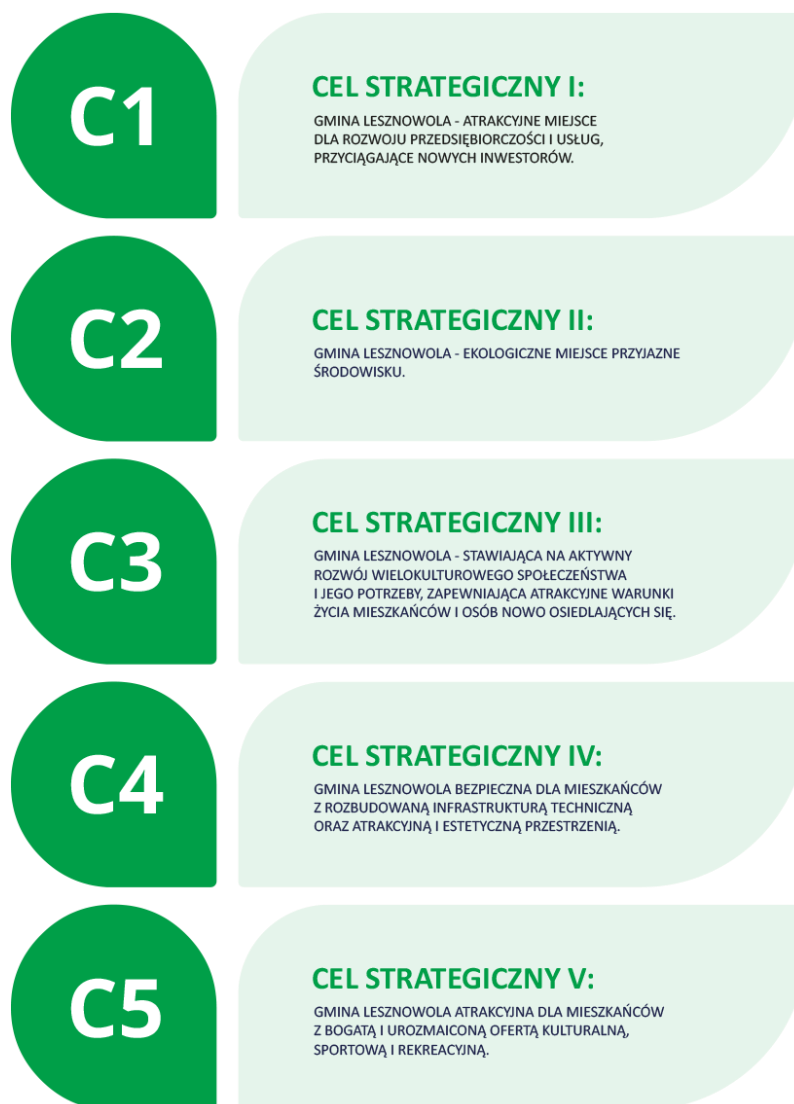
Część 9. ROZWÓJ STRATEGICZNY GMINY LESZNOWOLA NA LATA 2022 - 2032.

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Lesznowola, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, dążąc do osiągnięcia stanu gminy opisanego w wizji rozwoju określono 5 celów strategicznych.

CELE STRATEGICZNE

Cele działań projektowych powinny wynikać z potrzeb i preferencji różnych grup Mieszkańców i wykorzystywać realne zasoby przestrzenne. Cele te określają zrównoważone kierunki rozwoju. Do każdego z celów strategicznych i operacyjnych opracowano kierunki działań, które odnoszą się do konkretnych obszarów tematycznych.

Rysunek 22. Cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032.

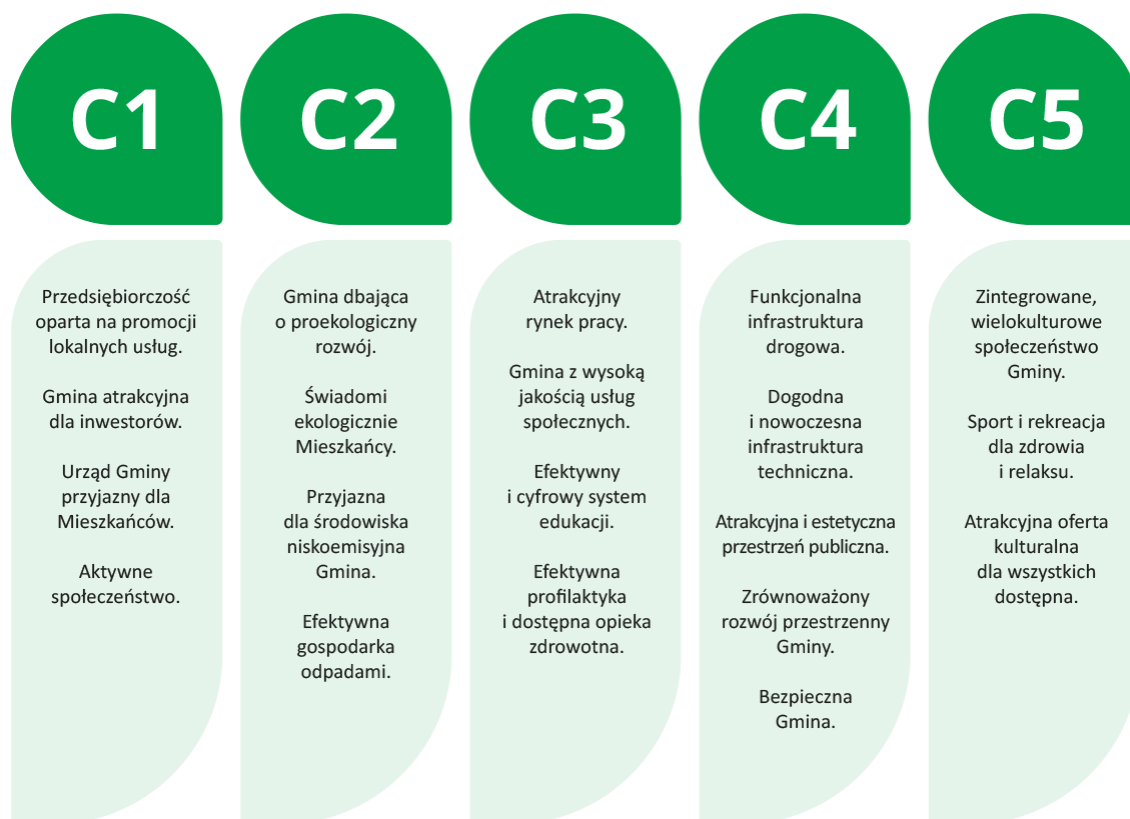
Źródło: opracowanie własne.

Cele strategiczne Gminy Lesznowola odwzorowują obszary rozwojowe w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego.

Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną na zwiększenie atrakcyjności przestrzennej Gminy Lesznowola. Dla poprawy jakości życia Mieszkańców istotne będą w zasadzie wszystkie cele operacyjne.

W ramach celów strategicznych określono hasła przewodnie przyświecające celom strategicznym, które przedstawia poniższy schemat.

Rysunek 23. Hasła przewodnie celów strategicznych.

Źródło: opracowanie własne.

W zależności od specyfiki i przedmiotowego zakresu konkretnych celów strategicznych proponuje się stosowanie między innymi następujących wskaźników, będących odzwierciedleniem zmian poziomu życia na terenie Gminy Lesznowola.

Tabela 10. Wskaźniki będące odzwierciedleniem zmian poziomu życia na terenie Gminy Lesznówola.

Odzwierciedlenie zmian poziomu życia na terenie Gminy Lesznówola		
CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIK STRATEGICZNY	POŻĄDANY KIERUNEK ZMIAN
I. GMINA LESZNOWOLA - ATRAKCYJNE MIEJSCA DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I USŁUG, PRZYCIĄGAJĄCE NOWYCH INWESTORÓW.	▪ Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 Mieszkańców,	↑
	▪ Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych/Stopa bezrobocia rejestrowego,	↓
	▪ Liczba przedsiębiorstw oraz aktywnych działalności gospodarczych - zarejestrowanych na terenie Gminy Lesznówola (w oparciu o numer REGON i CEIDG),	↑
	▪ Wydatki inwestycyjne w podziale na typy zadań,	↑
II. GMINA LESZNOWOLA - EKOLOGICZNE MIEJSCA PRZYJAZNE ŚRODOWISKU.	▪ Poziom PM 10 i 2,5 w powietrzu - mierzone w wybranych lokalizacjach w roku kalendarzowym,	↑
	▪ Udział OZE i ZZE w strukturze energetycznej gminy,	↑
	▪ Liczba dokonanych wymian źródeł ciepła (kopciuchów) - (szt.),	↑
III. GMINA LESZNOWOLA - STAWIAJĄCA NA AKTYWNY ROZWÓJ WIELOKULTUROWEGO SPOŁECZEŃSTWA I JEGO POTRZEBY, ZAPEWNIAJĄCA ATRAKCYJNE WARUNKI ŻYCIA DLA MIESZKAŃCÓW I OSÓB NOWO OSIEDLAJĄCYCH SIĘ.	▪ Liczba Mieszkańców zameldowanych stale i czasowo na terenie Gminy Lesznówola,	↑
	▪ Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym/produkcyjnym/poprodukcyjnym,	↑ ↑ ↑
	▪ Odsetek osób i rodzin objętych pomocą społeczną w stosunku do ogólnej liczby Mieszkańców Gminy Lesznówola,	↓

Odzwierciedlenie zmian poziomu życia na terenie Gminy Lesznówola		
CEL STRATEGICZNY	WSKAŹNIK STRATEGICZNY	POŻĄDANY KIERUNEK ZMIAN
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wskaźnik skolaryzacji, 	↑
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba realizowanych - programów profilaktycznych w ciągu roku - (szt.), 	↑
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba organizacji pozarządowych. 	↑
IV. GMINA LESZNOWOLA ATRAKCYJNA DLA MIESZKAŃCÓW Z BOGATĄ I UROZMAICONĄ OFERTĄ KULTURALNĄ, SPORTOWĄ I REKREACYJNĄ.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powierzchnia terenów o przeznaczeniu rekreacyjnym - (m²), 	↑
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba uczestników imprez kulturalnych/rocznie. 	↑

Cele strategiczne, cele operacyjne Gminy Lesznówola zaprezentowano w poniższych tabelach.

Cel strategiczny I:

GINA LESZNOWOLA - ATRAKCYJNE MIEJSCE DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I USŁUG, PRZYCIĄGAJĄCE NOWYCH INWESTORÓW.

- 1.1 Wykorzystywanie warunków do rozwoju lokalnego biznesu oraz wsparcie rozwoju innowacyjnych modeli biznesowych.
- 1.2 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Lesznowola. Utrzymanie dotychczasowego tempa rozwoju gospodarczego poprzez wielowymiarowy rozwój uwarunkowań do powstawania i wzmacniania przedsiębiorczości.
- 1.3 Rozwój marki gospodarczej Gminy Lesznowola oraz jej promocja.
- 1.4 Utrzymanie i wsparcie efektywności gospodarstw rolnych.
- 1.5 Dostosowanie Gminy Lesznowola do nowoczesnych zmian technologicznych oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego.
- 1.6 Doskonalenie poziomu komunikacji Urzędu Gminy z Mieszkańcami.

Tabela 11. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Gmina Lesznowola - atrakcyjne miejsce dla rozwoju przedsiębiorczości, przyciągające nowych inwestorów.

1.1	Wykorzystanie warunków do rozwoju lokalnego biznesu oraz wsparcie rozwoju innowacyjnych modeli biznesowych.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie rozwoju niezbędnych dla nowoczesnej gospodarki kompetencji i umiejętności przedsiębiorców, menadżerów i pracowników w szczególności w zakresie nowych technologii, umiejętności cyfrowych oraz zarządzania innowacjami i nowymi modelami biznesowymi. ▪ Kompleksowe przedsięwzięcia sprzyjające rozwojowi przedsiębiorstw z terenu gminy, w tym dostępu do wysokiej jakości nieodpłatnych usług informacyjnych w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej poza granicami Polski. ▪ Wsparcie rozwoju nowych przedsiębiorstw, których działalność opiera się na nowych rozwiązaniach technologicznych (startupów) i przyjaznego ekosystemu start - upowego. ▪ Aktywizacja przedsiębiorców w zakresie zrzeszania się w stowarzyszenia i w konsorcja sektorowe oraz współpraca z nimi. ▪ Współpraca samorządu z przedsiębiorcami, celem uczestniczenia przedsiębiorców 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integracja przedsiębiorstw działających na terenie gminy. ▪ Wzrost liczby przedsiębiorstw opierających swoją działalność na rozwoju innowacyjnej i proekologicznej przedsiębiorczości. ▪ Zwiększenie liczby przedsiębiorców na terenie gminy. ▪ Rozwój innowacyjnych, nowoczesnych branż na terenie gminy. ▪ Wzrost zatrudnienia. ▪ Rozwój rynku lokalnych produktów. ▪ Promocja produktów i usług lokalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba podmiotów gospodarczych ogółem. ▪ Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 Mieszkańców. ▪ Liczba nowych podmiotów zarejestrowanych w roku raportowym - (wg REGON). ▪ Liczba przedsiębiorstw oraz aktywnych działalności gospodarczych - zarejestrowanych na terenie Gminy Lesznowola - (w oparciu o numer REGON i CEIDG). ▪ Liczba zrealizowanych wydarzeń, polegających na oferowaniu lokalnych produktów - (szt.).

<p>w realizacji zadań własnych gminy.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Współpraca z organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców. ▪ Zapewnienie przedsiębiorcom szerszego wachlarza usług doradczych np. doradztwo w zakresie strategii i monitorowania biznesu, transferu technologii i prognozowania, innowacji, zgodnie z konkretnym zapotrzebowaniem. 		
--	--	--

<h2 style="margin: 0;">1.2</h2> <h3 style="margin: 0;">Zwiększona atrakcyjność inwestycyjna Gminy. Utrzymanie dotychczasowego tempa rozwoju gospodarczego poprzez wielowymiarowy rozwój uwarunkowań do powstawania i wzmacniania przedsiębiorczości.</h3>		
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie programu wspierania przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorczości innowacyjnej. ▪ Promowanie ofert instytucji wspierających potencjalnych przedsiębiorców. ▪ Organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców w zakresie możliwości wykorzystania i sposobu pozyskiwania źródeł finansowania inwestycji, w tym środków UE. ▪ Edukacja z zakresu przedsiębiorczości i szkolenia dla potencjalnych przedsiębiorców. ▪ Kompleksowe uzbrojenie terenów przeznaczonych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. ▪ Rozwój infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego. ▪ Przygotowanie i uzbrajanie terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą oraz ich promocję. ▪ Gotowość terenów inwestycyjnych na przyjęcie inwestorów. ▪ Integracja przedsiębiorstw działających na terenie gminy. ▪ Udział przedsiębiorców na rynku zagranicznym, ich działalność eksportowa i inwestycyjna poza granicami Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowych podmiotów zarejestrowanych w roku raportowym - (wg REGON., ▪ Liczba szkoleń dla przedsiębiorców w zakresie możliwości wykorzystania i sposobu pozyskiwania źródeł finansowania inwestycji, w tym środków UE - (szt.). ▪ Liczba uczestników szkoleń dla przedsiębiorców w zakresie możliwości wykorzystania i sposobu pozyskiwania źródeł finansowania inwestycji, w tym środków UE - (liczba osób). ▪ Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych dla potencjalnych przedsiębiorców z zakresu przedsiębiorczości

<p>pod inwestycje.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Koncentracja na rozwoju przedsiębiorczości nowych technologii oraz lokalnych usług. ■ Skuteczne pozyskiwanie inwestorów z nowych technologii (np. branży IT). ■ Rozwój lokalnej polityki gminy obniżający czas dojazdu do pracy, sprzyjający rozwojowi rodziny na terenie gminy, w celu uniknięcia pogłębiania procesu „sypialni Warszawy”. ■ Tworzenie dobrych warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz tworzenie warunków do płacenie podatków przez Mieszkańców na terenie gminy. 		<p>- (szt.).</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych - (ha).
---	--	---

1.3		Rozwój marki gospodarczej Gminy Lesznowola oraz promocja lokalnych produktów i usług.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Intensyfikacja działań związanych z promocją inwestycyjną i gospodarczą regionu (np. udział w targach lokalnych przedsiębiorców). ▪ Budowa programu promocji lokalnych usług. ▪ Organizowanie działań konkursów promujących lokalną przedsiębiorczość. ▪ Wsparcie promocji lokalnych produktów rzemieślniczych i wyrobów artystycznych (rękodzieło), ▪ Utworzenia programów wspierających lokalnych drobnych producentów. ▪ Promocja terenów przeznaczonych pod inwestycje. ▪ Intensyfikacja działań promocyjnych w mediach społecznościowych. ▪ Procesy integracji informacji o lokalnych usługach połączone w aplikacje oraz system przyjazny dla Mieszkańca - promocja lokalnej przedsiębiorczości. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywizacja gospodarcza mieszkańców. ▪ Rozwój usług i wytwórczości o zasięgu ponadlokalnym. ▪ Wzrost rozpoznawalności oferty terenów inwestycyjnych gminy. ▪ Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i gospodarczej regionu. ▪ Stworzenie marki ekonomii społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowych podmiotów zarejestrowanych w roku raportowym - (wg REGON). ▪ Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych/rocznie. ▪ Liczba działań promocyjnych na rzecz wspierania lokalnych produktów rzemieślniczych i wyrobów artystycznych - (szt.). ▪ Liczba wydarzeń/eventów, na których promowane były przez gminę lokalnej produkty rzemieślnicze i wyroby artystyczne - (szt.). ▪ Kwota przeznaczona na promocję terenów inwestycyjnych (zł). ▪ Liczba użytkowanych kanałów komunikacji w mediach społecznościowych - (szt.). ▪ Liczba przeprowadzonych konkursów/rocznie. 	

1.4		Utrzymanie i wsparcie efektywności gospodarstw rolnych.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promocja rolnictwa ekologicznego. ▪ Budowa targowiska gminnego mającego na celu promocję lokalnych produktów. ▪ Wspieranie działań na rzecz współpracy rolników i organizacji rolniczych. ▪ Promocja innowacyjnych rozwiązań w produkcji rolnej oraz nowoczesnych metod upraw i hodowli. ▪ Promowanie produktów lokalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój rolnictwa ekologicznego. ▪ Współpraca lokalnych rolników z Samorządem oraz organizacjami rolniczymi. ▪ Rozwój innowacyjnych rozwiązań wykorzystywanych w produkcji rolnej oraz nowoczesnych metod upraw i hodowli. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powierzchnia użytków rolnych stanowiąca własność osób fizycznych - (ha). ▪ Powierzchnia użytków rolnych stanowiąca własność osób prawnych - (ha). ▪ Liczba działań na rzecz promowania rolnictwa ekologicznego - (szt.). ▪ Liczba wspartych przez gminę inicjatyw współpracy rolników i organizacji rolniczych - (szt.). ▪ Liczba gospodarstw rolnych z gminy, które zostały wyróżnione na targach regionalnych i krajowych - (szt.). ▪ Liczba targów, eventów, na których gmina promowała lokalne produkty - (szt.). 	

1.5	Dostosowanie Gminy Lesznowola do nowoczesnych zmian technologicznych oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie liczby usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną. ▪ Poprawa dostępności komunikacyjno - informacyjnej usług publicznych, w tym świadczonych dla osób ze szczególnymi potrzebami. ▪ Potrzeba wdrożenia nowych rozwiązań dotyczących dostępności komunikacyjno - informacyjnych, co wynika z przepisów prawa oraz planu działania na rzecz zapewnienia dostępności a także informacji otrzymanych od Mieszkańców. ▪ Promowanie możliwości korzystania z usług elektronicznych i narzędzi komunikowania się w sferze publicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzmocnienie aktywności i zaangażowania Mieszkańców w życie publiczne. ▪ Dostęp do e-usług publicznych mieszkańców w tym osobom z różnego rodzaju niepełnosprawnością. ▪ Szeroki zakres usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną. ▪ Rozwinięta sieć teleinformatyczna. ▪ Zwiększenie dostępności usług publicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Odsetek usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną do łącznej liczby świadczonych usług publicznych - (%). ▪ Długość sieci światłowodowej na terenie gminy - (w km). ▪ Liczba usług publicznych prowadzonych w ramach systemu e-usług - (szt.). ▪ Kwota inwestycji związanych z cyfryzacją usług.

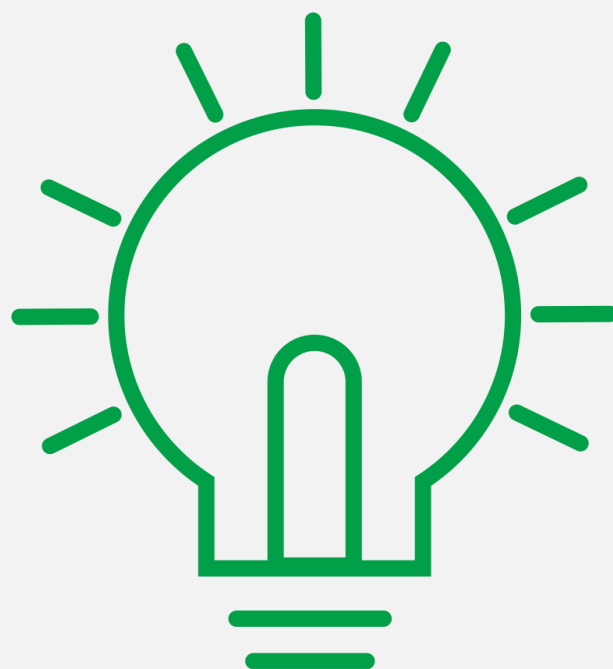
1.6	Doskonalenie poziomu komunikacji Urzędu Gminy z Mieszkańcami.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inwestycje dotyczące archiwizacji cyfrowej oraz udostępniania on-line zasobów administracji publicznej. ▪ Uruchomienie platform wymiany informacji pomiędzy podmiotami (administracja publiczna, przedsiębiorstwa, ośrodki zdrowia, służby porządkowe i ratownicze oraz mieszkańcami) zapewniających bezpieczeństwo przesyłanych danych. ▪ Uruchomienie platformy/komunikacji dla Mieszkańców/odwiedzających: wydarzenia, oferta kulturalna, itp. ▪ Usprawnienie komunikacji z nowymi Mieszkańcami - zredagowanie listu do nowych Mieszkańców, ulotki zapraszające do Gminy Lesznowola, na przykład pod hasłem „Zamieszkać i przenieść swój biznes do Lesznowoli”. ▪ Inwestycje w infrastrukturę służącą zwiększeniu stopnia cyfryzacji, komunikacji i bezpieczeństwa przechowywania danych. ▪ Podniesienie standardu obsługi mieszkańców w instytucjach publicznych. ▪ Wprowadzanie standardów dotyczących dostępności. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie i poprawa dostępności informacji przekazywanych przez gminę. ▪ Lepszy przepływ informacji o wydarzeniach na terenie gminy. ▪ Rozwijanie narzędzi e - komunikacji z Mieszkańcami. ▪ Dostęp do aktualnych informacji o wydarzeniach w Gminie Lesznowola. ▪ Poprawa poziomu obsługi Mieszkańców. ▪ Podejmowanie kluczowych dla gminy decyzji z udziałem Mieszkańców (częstsze konsultacje społeczne). ▪ Stworzenie systemu informacyjnego dla Mieszkańców gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób korzystających z komunikatora (np. systemu SMS). ▪ Liczba osób odwiedzających media społecznościowe, stronę internetową, BIP Urzędu Gminy. ▪ Liczba osób obsługiwanych przez platformy elektroniczne (w podziale na usługi). ▪ Liczba uruchomionych systemów teleinformatycznych w podmiotach wykonujących zadania publiczne. ▪ Liczba wdrożonych aplikacji dla Mieszkańców - (szt.). ▪ Liczba kampanii informacyjnych dla Mieszkańców - (szt.). ▪ Liczba działań promujących możliwości korzystania z usług elektronicznych i narzędzi komunikowania się w sferze publicznej - (szt.).

Źródło: opracowanie własne.

W ramach I celu strategicznego należy m.in.:

- stworzyć system zachęt i wsparcia (np. zwolnień podatkowych), zachęcających do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Gminy Lesznowola oraz podejmowania działań inwestycyjnych przez inwestorów zewnętrznych,
- wspierać procesy profesjonalizacji działań lokalnych przedsiębiorstw oraz promować ich produkty i usługi,
- tworzyć przestrzenie, formy promocji, by samozatrudniający się chcieli wykonywać swoje profesje na terenie gminy,
- przygotować pod względem prawnym i infrastrukturalnym tereny inwestycyjne (uzbrojenie) celem pozyskania inwestorów zewnętrznych,
- rozwijać lokalną politykę pracy na terenie gminy, obniżającą czas dojazdu do pracy, sprzyjającą rozwojowi rodziny na terenie gminy, celem uniknięcia pogłębiania procesu „sypialni Warszawy”,
- stworzyć zintegrowaną informację o lokalnych usługach połączoną w aplikacje oraz system przyjazny dla Mieszkańca - promocja lokalnej przedsiębiorczości,
- rozwijać aktywność gminy w Internecie i na portalach społecznościowych,
- opracować nowe standardy w zakresie konsultacji społecznych uwzględniających zwłaszcza komunikację z Mieszkańcami poprzez portale społecznościowe,
- dbać o „symbiozę” rozwoju przedsiębiorców oraz Mieszkańców.

C2

Cel strategiczny II:

GMINA LESZNOWOLA - EKOLOGICZNE MIEJSCE PRZYJAZNE ŚRODOWISKU.

- 2.1 Przejście na gospodarkę niskoemisyjną poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
- 2.2 Zwiększenie efektywności energetycznej budynków w sektorze publicznym i mieszkaniowym.
- 2.3 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego.
- 2.4 Promowanie adaptacji do zmian klimatu (w tym ochrona przed suszą i powodzią), przeciwdziałanie katastrofom naturalnym.
- 2.5 Podnoszenie świadomości ekologicznej Mieszkańców.
- 2.6 Efektywna gospodarka odpadami komunalnymi oraz zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa.

Tabela 12. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Gminy Lesznowola - ekologiczne miejsce przyjazne środowisku.

2.1	Przejsie na gospodarke niskoemisyjną poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inwentaryzacja źródeł ciepła oraz monitoring jakości powietrza na terenie Gminy Lesznowola. ▪ Promowanie i wspieranie stosowania proekologicznych rozwiązań technologicznych w zakresie ogrzewania gospodarstw indywidualnych oraz produkcji energii z OZE. ▪ Realizacja programu montażu instalacji fotowoltaicznych oraz programu wymiany nieefektywnych źródeł ciepła, opartych o paliwa stałe na źródła odnawialne lub gazowe. ▪ Tworzenie warunków do racjonalnego wykorzystania surowców energetycznych i realizacja inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii np. farmy fotowoltaiczne. ▪ Ujednolicony system monitoringu powietrza. ▪ Budowa nowych źródeł wytwórczych - cieplnych oraz wytwarzających energię elektryczną (źródła wykorzystujące m.in. energię geotermalną, wodną, słoneczną). ▪ Racjonalizacja oświetlenia dróg i innych miejsc użyteczności publicznej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości środowiska naturalnego. ▪ Wymiana tradycyjnych źródeł ciepła na ekologiczne. ▪ Wzrost znaczenia fotowoltaiki w Gminie Lesznowola. ▪ Poprawa efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach. ▪ Rozwój energooszczędnego oświetlenia w Gminie Lesznowola. ▪ Wsparcie rozwoju pozyskiwania energii z geotermii. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba dokonanych wymian źródeł ciepła (kopciuchów) - (szt.). ▪ Powierzchnia użytkowa zinventaryzowanych budynków w podziale na sposób ogrzewania - (m²). ▪ Liczba działań promujących wykorzystanie odnawialnych źródeł energii - (szt.). ▪ Liczba zamontowanych stacji pomiaru czystości powietrza - (szt.). ▪ Poziom PM 10 i 2,5 w powietrzu - mierzone w wybranych lokalizacjach w roku kalendarzowym. ▪ Ilość i wartość przeprowadzonych inwestycji w ochronie środowiska w poszczególnych kategoriach/ rocznie. ▪ Odsetek wymienionych na energooszczędne punktów oświetlenia dróg i miejsc użyteczności publicznej w ogólnej liczbie punktów - (%). ▪ Liczba wymienionych oprav oświetlenia LED. ▪ Liczba gospodarstw domowych i podmiotów korzystających z geotermii - (szt.).

<p>(wymiana oświetlenia na energooszczędne).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Budowa inteligentnych energooszczędnych systemów oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej oraz kompleksowe oświetlenie na terenie gminy z zastosowaniem LED. ▪ Wsparcie przedsiębiorców w dostosowaniu do zmian wynikających z regulacji dotyczących niskoemisyjności. ▪ Dalsza realizacja założeń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lesznowola. 		
--	--	--

<h2 style="margin: 0;">2.2</h2> <h3 style="margin: 0;">Zwiększenie efektywności energetycznej budynków w sektorze publicznym i mieszkaniowym.</h3>		
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkaniowych oraz gminnych obiektów i budynków użyteczności publicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz innych budynków na terenie Gminy Lesznowola. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba budynków użyteczności publicznej wykorzystujących odnawialne źródła energii - (szt.). ▪ Liczba obiektów użyteczności publicznej poddana termomodernizacji - (szt.). ▪ Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii - (szt.). ▪ Liczba gospodarstw domowych korzystających z geotermii - (szt.). ▪ Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych.

2.3	Zachowanie oraz ochrona środowiska naturalnego i bioróżnorodności.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach w oparciu o gatunki rodzime, inwestycje w zieloną przestrzeń publiczną. ▪ Likwidacja dzikich wysypisk. ▪ Nasadzenia krzewów i drzew wyspecjalizowanych w gromadzeniu mikropyłków z powietrza. ▪ Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Gminy Lesznowola. ▪ Zachowanie lub przywracanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków. ▪ Konsekwentne egzekwowanie zapisów prawa w zakresie ochrony środowiska. ▪ Monitoring stanu środowiska z wykorzystaniem programu dronowego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości środowiska naturalnego. ▪ Przywrócenie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczym oraz wzrost populacji gatunków zagrożonych. ▪ Poprawa życia Mieszkańców i wzrost bioróżnorodności. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zrealizowanych inicjatyw proekologicznych - (szt.). ▪ Liczba nasadzonych drzew i krzewów fitoremediacyjnych w ciągu roku - (szt.). ▪ Powierzchnia obszarów objętych ochroną - (ha). ▪ Ilość wyrobów zawierających azbest - (m²). ▪ Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony. ▪ Liczba kontroli dronowych - (szt.). ▪ Liczba wykrytych naruszeń prawa o ochronie środowiska - (szt.).

2.4	Promowanie adaptacji do zmian klimatu (w tym ochrona przed suszą i powodzią), przeciwdziałanie katastrofom naturalnym.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój gminnego systemu retencyjnego. ▪ Opracowanie i wdrażanie dokumentów strategicznych i planistycznych w zakresie gospodarowania wodami oraz ochrony zasobów wodnych. ▪ Opracowanie polityki dotyczącej adaptacji gminy do zmian klimatu. ▪ Opracowanie analizy zagrożeń związanych z podtopieniami. ▪ Rozwój infrastruktury, oraz modernizację urządzeń przeciwpowodziowych i innych urządzeń w celu ochrony przed powodzią, a także przeciwdziałania skutkom suszy. ▪ Analiza możliwości stworzenia nowych retencyjnych zbiorników wodnych. ▪ Rozwój infrastruktury systemu gospodarowania wodami opadowymi (np. rozbudowa kanalizacji deszczowej, regulacja cieków wodnych). ▪ Racjonalne gospodarowanie wodą i korzystanie z rozwiązań, które mogą pomóc ją zaoszczędzić np. wybór do przydomowych i gminnych upraw roślinności odpornej na suszę, niewymagającej intensywnego podlewania - np. łąki kwietnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształtowanie zasobów wodnych na terenach rolniczych. ▪ Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego. ▪ Minimalizacja zagrożeń spowodowanych opadami deszczu. ▪ Zabezpieczenia obszarów przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami. ▪ Wspieranie i realizacja działań, w tym inwestycyjnych, ukierunkowanych na zapobieganie katastrofom i klęskom żywiołowym oraz ograniczanie ich skutków. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powierzchnia zabezpieczonego obszaru przed powodzią - (m²). ▪ Pojemność gminnych zbiorników retencyjnych - (m³). ▪ Liczba jednostek OSP doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof.

2.5	Podnoszenie świadomości ekologicznej Mieszkańców.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Edukacja ekologiczna lokalnej społeczności, promocja oszczędności i efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii, ekologicznego trybu życia i zrównoważonego budownictwa. ▪ Integracja działań mających na celu popularyzację transportu intermodalnego (np. rower, hulajnoga + transport zbiorowy). ▪ Działania promocyjne, kampanie na rzecz zachęcenia Mieszkańców do podróży pieszej i rowerowej oraz komunikacji zbiorowej. ▪ Popularyzacja wiedzy z zakresu ekologii i zachęcenie do zachowań proekologicznych. ▪ Wspieranie inicjatyw społecznych związanych z utrzymaniem dobrego stanu środowiska. ▪ Promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy Mieszkańców, przedsiębiorców, władz lokalnych w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE. ▪ Promowanie zwiększenia powierzchni zielonych (akcje mają na celu organizację nasadzeń i zagospodarowanie terenów zielonych). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska. ▪ Rozwój proekologicznych zachowań. ▪ Poczucie odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego. ▪ Zwiększenia zainteresowania do korzystania z alternatywnych form komunikacji oraz komunikacji publicznej. ▪ Racjonalne korzystanie z zasobów środowiskowych i ochrona zasobów nieodnawialnych. ▪ Poprawa życia Mieszkańców i wzrost bioróżnorodności. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych/rocznie. ▪ Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych/rocznie. ▪ Liczba inicjatyw promujących komunikację rowerową i publiczną/rocznie. ▪ Liczba inicjatyw promujących zwiększenia powierzchni zielonych/rocznie.

<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z Lasami Państwowymi oraz organizacjami społecznymi w organizacji zajęć i wydarzeń edukacyjnych. Akcje promocyjne działań proekologicznych np. Sprzątanie Świata. 		
---	--	--

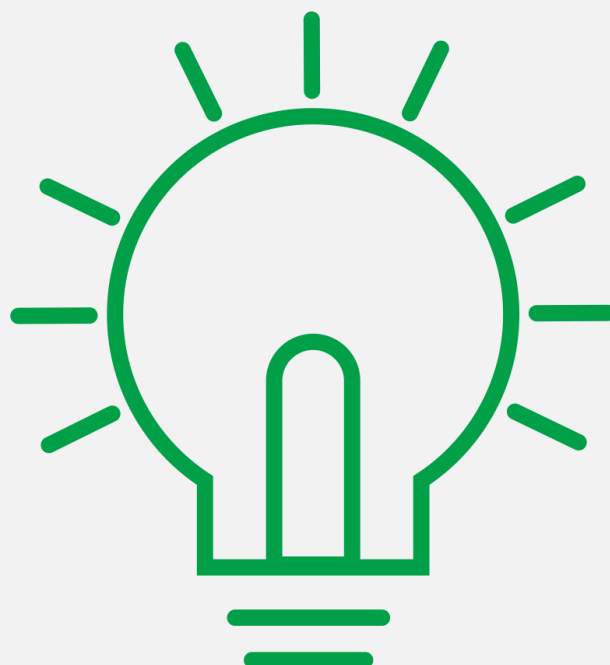
2.6		
Efektywna gospodarka odpadami komunalnymi oraz zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa.		
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzenie innowacyjnych działań z zakresu gospodarki odpadami. Wsparcie systemów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Budowa nowej oczyszczalni ścieków oraz modernizacja już istniejącej oczyszczalni ścieków. Wsparcie instalacji mechaniczno - biologicznych przetwarzania odpadów. Stworzenie polityki zagospodarowania bio - odpadów. Opracowanie i wdrażanie dokumentów strategicznych i planistycznych w zakresie gospodarowania wodami oraz ochrony zasobów wodnych. Budowa podziemnych zbiorników do gromadzenia wód opadowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenia stopnia recyklingu i segregacji odpadów komunalnych. Dążenie do ograniczenia wytwarzania odpadów komunalnych. Zwiększenie poziomu recyklingu odpadów komunalnych. Efektywna gospodarka odpadami. Rozwój zrównoważonej gospodarki wodno - ściekowej. Ochrona zasobów wodnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Udział Mieszkańców objętych deklaracją selektywnej zbiórki odpadów - (%). Liczba wprowadzonych innowacyjnych działań z zakresu gospodarki odpadami - (szt.). Liczba nowo powstałych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych/rocznie. Ilość zutylizowanych odpadów w m³/rocznie, Liczba nowych przyłączy, gospodarstw domowych korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków. Liczba nowych gospodarstw domowych korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę. Poziom odzysku i recyklingu odpadów.

Źródło: opracowanie własne.

W ramach II celu strategicznego należy m.in.:

- wspierać likwidację kotłów węglowych oraz budowę indywidualnych odnawialnych źródeł energii na budynkach jednorodzinnych,
- wyznaczyć tereny inwestycyjne pod komercyjne instalacje odnawialnych źródeł energii (np. farm fotowoltaicznych) o charakterze nieuciążliwym,
- opracować Plan adaptacji do zmian klimatu, który umożliwi ubieganie się o środki na zabezpieczenie przed negatywnymi zjawiskami klimatycznymi i pogodowymi,
- kontynuować termomodernizację budynków komunalnych,
- kontynuować modernizację miejskiej infrastruktury oświetleniowej - wymiana na oprawy efektywne energetycznie, stosowanie systemu inteligentnego sterowania oświetlenia ulicznego,
- w związku z rosnącymi cenami energii uczestniczyć w hurtowych przetargach na zakup energii w ramach np. Mazowieckiej Agencji Energetycznej,
- rozbudowywać sieć kanalizacyjną (w tym dalszą modernizację oczyszczalni ścieków o najlepsze dostępne technologie) oraz przydomowych oczyszczalni ścieków,
- budować świadomość Mieszkańców (zwłaszcza najmłodszych) w zakresie poszanowania i ochrony środowiska naturalnego.

Cel strategiczny III:

GMINA LESZNOWOLA - STAWIAJĄCA NA AKTYWNY ROZWÓJ WIELOKULTUROWEGO SPOŁECZEŃSTWA I JEGO POTRZEBY, ZAPEWNIAJĄCA ATRAKCYJNE WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I OSÓB NOWO OSIEDLAJĄCYCH SIĘ.

- 3.1 Utrzymanie i zapewnienie wysokiego poziomu nauczania, nowoczesnego kształcenia w placówkach oświatowych.
- 3.2 Dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do potrzeb i prognoz demograficznych.
- 3.3 Podwyższanie poziomu opieki zdrowotnej i zwiększenie dostępności do opieki medycznej, rozwój oferty świadczeń zdrowotnych, promocja zintegrowanych programów profilaktyki zdrowotnej i zdrowia psychicznego.
- 3.4 Efektywny system pomocy społecznej. Zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przemocą w rodzinie, osób o specjalnych potrzebach, osób będących w kryzysie.
- 3.5 Tworzenie miejsc pracy i wsparcie samozatrudnienia na terenie Gminy Lesznowola.
- 3.6 Przyjazna, spójna polityka senioralna.
- 3.7 Rozwój współpracy z NGO.

Tabela 13. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Gmina Lesznowola - stawiająca na rozwój społeczeństwa i jego potrzeby, zapewniająca atrakcyjne warunki życia Mieszkańców i osób nowo osiedlających się.

3.1	Utrzymanie i zapewnienie wysokiego poziomu nauczania, nowoczesnego kształcenia w placówkach oświatowych.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, wspieranie talentów. ▪ Wsparcie wdrożenia programów zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. ▪ Sukcesywne doposażanie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt. ▪ Wsparcie dostępu do nowoczesnego kształcenia na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie, w tym edukacji nieformalnej. ▪ Wprowadzanie innowacyjnych modeli, metod i technik nauczania oraz rozwój programów edukacyjnych w szkołach podstawowych i przedszkolach. ▪ Kształtowanie umiejętności cyfrowych w edukacji, wykorzystywanie w większym stopniu nowoczesnych technologii (w nauce zdalnej). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysoki poziom nauczania w placówkach oświatowych. ▪ Bardzo wysoka pozycja Gminy Lesznowola w konkursach i rankingach oceniających lokalny system oświatowy. ▪ Poprawa warunków nauczania w szkołach podstawowych i przedszkolach. ▪ Edukacja nowej generacji, innowacyjny system kształcenia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Średnie wyniki z egzaminów ósmoklasisty na tle województwa mazowieckiego i kraju - (%). ▪ Wydatki na oświatę oraz dotacje dla niepublicznych placówek oświatowych. ▪ Nagrody i wyróżnienia w obszarze edukacji otrzymane przez Gminę Lesznowola. ▪ Liczba uczniów w podziale na typy szkół w Gminie Lesznowola. ▪ Liczba szkół/placówek objętych wsparciem ze środków zewnętrznych. ▪ Liczba realizowanych projektów i programów edukacyjnych - (szt.).

3.2		
Dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do potrzeb i prognoz demograficznych.		
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój edukacyjnej bazy lokalowej. ▪ Budowa i/lub modernizacja infrastruktury opiekuńczej nad dziećmi. ▪ Utworzenie nowych publicznych punktów szkolnych, przedszkolnych i żłobków. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zapewnienie opieki szkolnej i przedszkolnej jak największej liczbie dzieci z terenów Gminy Lesznowola. ▪ Zwiększenie jakości i dostępności do infrastruktury opiekuńczej nad dziećmi. ▪ Zwiększenie dostępności/liczby miejsc w przedszkolach i szkołach publicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego - (szt.). ▪ Liczba miejsc w placówkach szkolnych - (szt.). ▪ Liczba żłobków, klubów dziecięcych na terenie gminy - (szt.). ▪ Liczba powstałych/zmodernizowanych punktów opieki żłobkowej i przedszkolnej - (szt.). ▪ Liczba dzieci do lat 3 objęta opieką żłobkową - osoby.

3.3	Podwyższenie poziomu i zwiększenie dostępności do opieki medycznej, rozwój oferty świadczeń zdrowotnych, promocja zintegrowanych programów profilaktyki zdrowotnej i zdrowia psychicznego.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa dostępności opieki zdrowotnej oraz promowanie zdrowego trybu życia. ▪ Wsparcie instytucji w zakresie podnoszenia jakości świadczonych usług zdrowotnych. ▪ Dostosowanie oferty medycznej do potrzeb społeczności Gminy Lesznowola. ▪ Stworzenie preferencyjnych warunków do rozwoju prywatnej specjalistycznej praktyki lekarskiej w gminie. ▪ Wspieranie i promowanie stosowania nowoczesnych form świadczenia usług medycznych i opiekuńczych (telemedycyna, teleopieka) i poprawy ich dostępności. ▪ Wspieranie promocji zdrowia psychicznego (profilaktyka i leczenie zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży). ▪ Edukacja i profilaktyka prozdrowotna Mieszkańców (realizacja wieloletnich programów promocji zdrowia i profilaktyki chorób). ▪ Zwiększenie świadomości społecznej Mieszkańców gminy w zakresie dbania o własne zdrowie i zdrowego stylu życia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podwyższenie poziomu opieki zdrowotnej. ▪ Wzrost dostępności do opieki zdrowotnej. ▪ Dostosowanie oferty medycznej do potrzeb społeczności Gminy Lesznowola. ▪ Promocja zdrowia psychicznego. ▪ Poprawa zdrowia Mieszkańców. ▪ Zmniejszenie liczby zachorowań i zgonów z powodu problemów zdrowotnych. ▪ Promocja i zwiększanie dostępności do programów profilaktyki zdrowotnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zmodernizowanych/ rozbudowanych obiektów służących ochronie zdrowia i rehabilitacji - (szt.). ▪ Liczba zapisanych w ramach świadczeń POZ w NZOZ SALUS. ▪ Liczba udzielonych porad przez lekarza POZ w NZOZ SALUS. ▪ Liczba udzielonych porad przez lekarza POZ. ▪ Liczba realizowanych - programów profilaktycznych w ciągu roku - (szt.). ▪ Wartość wydatków bieżących w zakresie ochrony zdrowia w danym roku (wg stanu na 31 grudnia). ▪ Liczba osób korzystających z poszczególnych typów programów realizowanych przez Gminę Lesznowola.

3.4	Efektywny system pomocy społecznej./ Zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przemocą w rodzinie, osób o specjalnych potrzebach, osób będących w kryzysie.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, przemocą w rodzinie, osób o specjalnych potrzebach, osób będących w kryzysie. ▪ Inicjowanie działań o charakterze pomocy społecznej, w szczególności dla osób samotnych, chorych, niepełnosprawnych. ▪ Rozszerzenie pomocy dla Mieszkańców w sytuacjach kryzysowych, ▪ Wsparcie zintegrowanych form i nowoczesnych narzędzi do realizacji polityki społecznej. ▪ Rozszerzenie oferty opiekuńczej dla starszych, chorych i niepełnosprawnych również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. ▪ Efektywne zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych społeczeństwa w oparciu o gminny zasób mieszkaniowy. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysokiej jakości usługi społeczne. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób będących beneficjentami pomocy społecznej - (liczba osób). ▪ Odsetek osób i rodzin objętych pomocą społeczną w stosunku do ogólnej liczby Mieszkańców - (%). ▪ Liczba projektów realizowanych przez GOPS w Gminie Lesznowola - (szt.). ▪ Liczba beneficjentów ostatecznych objętych wsparciem ze środków zewnętrznych. ▪ Liczba lokali mieszkalnych w zasobie mieszkaniowym gminy - (szt.). ▪ Liczba zrealizowanych wniosków mieszkaniowych o przyznanie lokali komunalnych i socjalnych - (szt.).

3.5 Tworzenie miejsc pracy i wsparcie samozatrudnienia na terenie Gminy Lesznowola.		
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promowania samozatrudnienia. ▪ Tworzenie przestrzeni, form promocji, by samozatrudniający się chcieli wykonywać swoje profesje na terenie gminy. ▪ Organizowanie usług szkoleniowych dla zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej (przygotowanie do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej). ▪ Podniesienie zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez pracy znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy (tj. kobiet, osób w wieku 50 lat i więcej, z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych i osób o niskich kwalifikacjach) oraz poprawa sytuacji zawodowej osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. ▪ Wspieranie aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. ▪ Wspieranie Mieszkańców gminy pozostających bez 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywizacja gospodarcza Mieszkańców. ▪ Powrót do aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi. ▪ Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy. ▪ Wydłużeniu zdolności do pracy i aktywizacja osób starszych. ▪ Ograniczenie liczby osób bezrobotnych na terenie gminy. ▪ Podnoszenie aktywności zawodowej osób o specjalnych potrzebach. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stopa bezrobocia rejestrowego. ▪ Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie Gminy Lesznowola. ▪ Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem przez PUP/rocznie. ▪ Dochody w budżecie Gminy Lesznowola z tytułu podatku od działalności gospodarczej (CIT) - (zł). ▪ Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG (posiadających główne miejsce działalności na terenie Gminy Lesznowola). ▪ Udział zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym - (%).

<p>pracy poprzez aktywizację zawodową, w tym konsultacje doradcy zawodowego.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost aktywności zawodowej osób wyłączonych z rynku pracy z powodu opieki nad małymi dziećmi. ▪ Dostęp do informacji w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń. 		
---	--	--

3.6	Przyjazna, spójna polityka senioralna.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie nowych form współpracy i wymiany informacji integrujących aktywnych seniorów - wzajemna inspiracja, wymiana doświadczeń oraz zwiększenie oferty spędzania czasu dla osób starszych (typu Klub Seniora, Uniwersytet III - Wieku). ▪ Tworzenie warunków zapewniających osobom starszym jak najdłuższe przebywanie w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez podnoszenie jakości usług opiekuńczych i wypracowanie standardów usług opiekuńczych. ▪ Budowa nowych i zwiększenie zakresu działania istniejących placówek dla seniorów i ośrodków opiekuńczo - mieszkalnych (np. Dom 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pobudzania aktywności i integracja seniorów. ▪ Utrzymanie osób starszych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym. ▪ Zapewnienie seniorom miejsca w placówkach dla seniorów w ośrodkach opiekuńczo - mieszkalnych. ▪ Integracja społeczna osób starszych. ▪ Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba ofert skierowanych do seniorów - (szt.). ▪ Liczba beneficjentów korzystających z Domu Seniora. ▪ Liczba wydanych kart Ogólnopolskiej Karty Seniora - Edycja Gminy Lesznowola oraz Lesznowolskiej Karty Seniora - (szt.). ▪ Liczba członków UTW i Klubu Seniora. ▪ Liczba inicjatyw podjętych na rzecz integracji seniorów - (szt.).

<p>Pobytu Dziennego, Dom Seniora).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Karta seniora (zniżki na produkty, usługi, atrakcje, itp.). ▪ Organizacja wydarzeń integrujących seniorów. 		
--	--	--

3.7	Rozwój współpracy z NGO.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie możliwości zaangażowania w życie kulturalne i społeczne gminy Mieszkańców poprzez uczestnictwo w różnych grupach i formacjach. ▪ Wspieranie zbiorowych inicjatyw społecznych. ▪ Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i realizowanych przez nie projektów oraz współpraca przy ich realizacji. ▪ Rozwój skoordynowanych działań wolontariackich. ▪ Tworzenie warunków do społecznej aktywności organizacji pozarządowych. ▪ Zwiększenie liczby miejsc „aktywności lokalnej”. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i zwiększenie poziomu włączenia społecznego. ▪ Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Lesznowola. ▪ Zwiększenie poziomu uczestnictwa Mieszkańców w życiu Gminy Lesznowola. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba organizacji pozarządowych - (szt.). ▪ Liczba utworzonych miejsc „aktywności lokalnej” - (szt.). ▪ Liczba przyznanych małych grantów - (szt.). ▪ Kwota przyznanych małych grantów - (zł). ▪ Liczba zrealizowanych projektów (szt.) i kwota budżetu obywatelskiego (w zł).

Źródło: opracowanie własne.

W ramach III celu strategicznego należy m.in.:

- prowadzić działania integrujące społeczeństwo Gminy Lesznowola,
- utworzyć program osadnictwa na terenie gminy,
- dostosować infrastrukturę edukacyjną do tendencji demograficznych, do potrzeb nowoczesnej gospodarki i życia społecznego a także do wzrastającego zapotrzebowania na różnego typu usługi,
- promować umiejętności cyfrowe w edukacji, wykorzystywać w większym stopniu nowoczesne technologie oraz nowoczesne metody dydaktyczne,
- wspierać lokalne stowarzyszenia oraz inicjatywy lokalnych aktywistów społecznych,
- rozwijać aktywność gminy w Internecie i na portalach społecznościowych,
- opracować nowe standardy w zakresie konsultacji społecznych uwzględniających zwłaszcza komunikację z Mieszkańcami poprzez portale społecznościowe,
- rozszerzyć działania profilaktyczne realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
- opracować i przyjąć gminną politykę senioralną,
- stworzyć odpowiednie warunki wsparcia dla inicjatyw tworzenia miejsc rehabilitacji osób niepełnosprawnych i aktywizowania seniorów (dom opieki dziennej, dom seniorów, świetlice środowiskowe),
- wspierać lokalne stowarzyszenia oraz inicjatywy lokalnych aktywistów społecznych.

C4

Cel strategiczny IV:

GMINA LESZNOWOLA - BEZPIECZNA DLA MIESZKAŃCÓW Z ROZBUDOWANĄ INFRASTRUKTURĄ TECHNICZNĄ ORAZ ATRAKCYJNĄ I ESTETYCZNĄ PRZESTRZENIĄ.

- 4.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej.
- 4.2 Dostosowanie istniejącej infrastruktury technicznej do zmieniających się potrzeb społecznych, gospodarczych i warunków osadniczych.
- 4.3 Rozwinięta komunikacja oraz sprawny i przyjazny transport publiczny.
- 4.4 Zapewnienie ładu przestrzennego oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
- 4.5 Zwiększenie bezpieczeństwa Mieszkańców Gminy Lesznowola.

Tabela 14. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Gmina Lesznowola bezpieczna dla Mieszkańców w rozbudowaną infrastrukturą techniczną oraz atrakcyjną i estetyczną przestrzenią.

4.1	Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uporządkowanie terenów zielonych z uwzględnieniem walorów estetycznych (ukwiecenie). ▪ Pielęgnowanie i utrzymanie terenów zieleni w gminie, w tym rewitalizacja i pielęgnacja istniejących parków gminnych. ▪ Konieczność zagospodarowania terenów zielonych i zadbania o zielen, dbałość o czystość i estetykę przestrzeni publicznej. ▪ Zaangażowanie Mieszkańców i minispołeczności (dzieci, młodzież, seniorzy) w wolny rozwój terenów zielonych. ▪ Zaplanowanie ogrodu zielonego na terenie planowanego targowiska gminnego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utrzymywanie estetyki przestrzeni publicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powierzchnia terenów zielonych - (ha). ▪ Liczba przeprowadzonych nowych nasadzeń drzew i krzewów w gminie - (szt.). ▪ Powierzchnia zmodernizowanej/ zagospodarowanej przestrzeni publicznej - (ha). ▪ Liczba budynków użyteczności publicznej poddana modernizacji - (szt.).

4.2		Dostosowanie istniejącej infrastruktury technicznej do zmieniających się potrzeb społecznych, gospodarczych i warunków osadniczych.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Planowanie i budowanie kolejnych etapów infrastruktury technicznej pod nowobudowane osiedla. ▪ Rozbudowa systemu wodociągowo - kanalizacyjnego. ▪ Rozbudowa sieci gazowej oraz energetycznej na terenie gminy. ▪ Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego. ▪ Niwelacja barier architektonicznych dla osób w szczególności w budynkach użyteczności publicznych. ▪ Rozwój produkcji energii z nowych źródeł. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych. ▪ Zapewnienie bezpieczeństwa wodno - kanalizacyjnego. ▪ Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Długość sieci kanalizacyjnej - (km). ▪ Odsetek ludności korzystającej z infrastruktury kanalizacyjnej - (%). ▪ Liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej - (liczba osób). ▪ Procent ogółu budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnych - (%). ▪ Długość sieci wodociągowej - (km). ▪ Liczba ludności korzystająca z sieci wodociągowej - (liczba osób). ▪ Długość sieci gazowej - (km). ▪ Liczba ludności korzystająca z sieci gazowej - (liczba osób). ▪ Liczba zmodernizowanych lamp oświetleniowych - (szt.). 	

4.3		Rozwinięta komunikacja oraz sprawny i przyjazny transport publiczny.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promocja i wsparcie transportu publicznego. ▪ Poprawa przepustowości i dostępu do komunikacji zbiorowej m.in. przez zwiększenie częstotliwości obecnych kursów oraz korekty dotychczasowych. ▪ Podejmowanie działań ukierunkowanych na poprawę powiązań komunikacyjnych i spójność regionalnego układu komunikacyjnego. ▪ Działania zapewniające alternatywę dla transportu drogowego w celu odciążenia układu komunikacyjnego oraz ograniczenia negatywnego wpływu na otoczenie. ▪ Budowa oraz modernizacja infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, okołodrogową. ▪ Rozwoju sieci połączeń alternatywnych w celu odciążenia układu komunikacyjnego oraz ograniczenia negatywnego wpływu na otoczenie - budowa ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. ▪ Budowa parkingów Park&Ride. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa przepustowości i sprawności infrastruktury transportowej. ▪ Rozbudowa sieci drogowej na terenie gminy. ▪ Poprawa stopnia skomunikowania gminy z regionem. ▪ Zmniejszenie natężenia ruchu drogowego. ▪ Odciążenie gminy w zakresie ruchu samochodowego z możliwością pozostawienia samochodu lub roweru na parkingu typu Park & Ride i skorzystania z usług komunikacji zbiorowej lub rowerowej. ▪ Zwiększenie wykorzystania komunikacji publicznej. ▪ Poprawa spójności i jakości dróg. ▪ Rozbudowa sieci tras rowerowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Całkowita długość przebudowanych/zmodernizowanych dróg gminnych - (km). ▪ Długość zmodernizowanych odcinków dróg lokalnych - (km). ▪ Całkowita długość nowych dróg - (km). ▪ Długość wybudowanych ścieżek rowerowych - (km). ▪ Długość wybudowanych/zmodernizowanych/przebudowanych chodników - (km). ▪ Liczba nowych punktów świetlnych - (szt.). ▪ Liczba nowych połączeń autobusowych z Warszawą - (szt.). ▪ Liczba nowych połączeń autobusowych między sołectwami - (szt.). ▪ Liczba wybudowanych/zmodernizowanych/przebudowanych przystanków autobusowych - (szt.). ▪ Wartość wydatków bieżących i inwestycyjnych w zakresie infrastruktury drogowej w danym roku (wg stanu na 31 grudnia), 	

- Rozwój proekologicznego transportu publicznego/prywatnego.

- Długość wybudowanych lub przebudowanych ścieżek (km), liczba stojaków na rowery - (szt.).
- Liczba wybudowanych parkingów Park & Ride.
- Liczba miejsc parkingowych (szt.) na wybudowanych parkingach P&R.
- Liczba zbudowanych stacji ładowania pojazdów elektrycznych - (szt.).
- Liczba wprowadzonych do funkcjonowania w sieci komunikacji gminnej pojazdów elektrycznych - (szt.).

4.4		Zapewnienie ładu przestrzennego oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktualizacja i tworzenie nowych MPZP. ▪ Wydzielanie i uzbrajanie działek pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz wielorodzinne. ▪ Rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego (ograniczenie w zabudowie ekstensywnej szeregowej na rzecz jednorodzinnej). ▪ Dostosowanie przestrzeni publicznej do wymagań i potrzeb wszystkich Mieszkańców. ▪ Rewitalizacja przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla Mieszkańców. ▪ Zabezpieczenia gruntów pod nowe obiekty edukacyjne i rekreacyjne. ▪ Potrzeba zagospodarowania przestrzennego uniemożliwiającego budowę hal w pobliżu zabudowań mieszkaniowych. ▪ Przystosowanie wybranych przestrzeni publicznych do pełnienia funkcji rekreacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Racjonalne gospodarowanie przestrzenią. ▪ Zmiana planów zagospodarowania przestrzennego. ▪ Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy. ▪ Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego. ▪ Zwiększenie atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni, w tym dla osób o specjalnych potrzebach. ▪ Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska przyrodniczego. ▪ Ochrona krajobrazu i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska. ▪ Oddzielenie stref przedsiębiorczości od mieszkalnictwa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba uchwalonych w trakcie sporządzania i/lub zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzenną - (szt.). ▪ Powierzchnia gminy objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego - (%). ▪ Udział zagospodarowanych terenów zieleni w stosunku do ogólnej powierzchni terenów zieleni - (%). 	

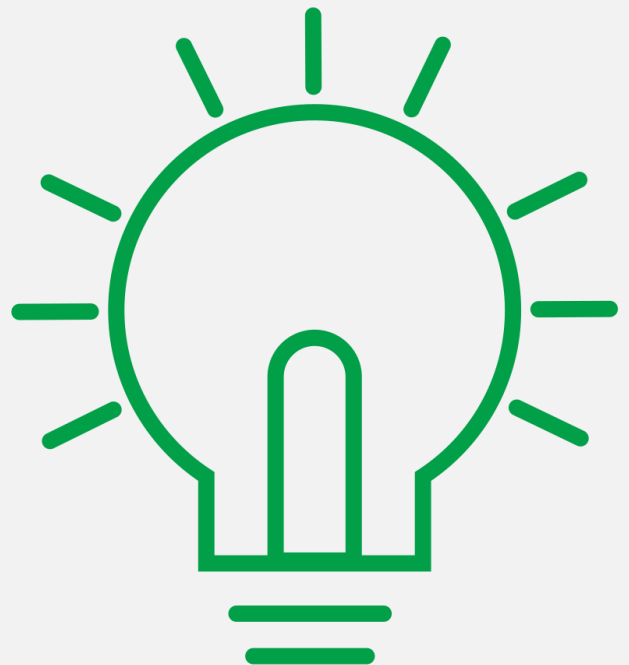

4.5		Zwiększenie bezpieczeństwa Mieszkańców Gminy Lesznowola.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utworzenie Straży Gminnej, straży sąsiedzkiej w zależności od możliwości budżetowych gminy. ▪ Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego m.in. przez częstsze patrole policyjne. ▪ Rozbudowa i modernizacja sieci monitoringu w Gminie Lesznowola. ▪ Wdrażanie rozwiązań mających na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego (w tym przebudowa i budowa bezpiecznych ciągów pieszych, przejść dla pieszych). ▪ Działalność edukacyjna, promowanie w szkołach i przedszkolach ochrony przeciwpożarowej, ratownictwa medycznego, zachowania się w sytuacjach zagrożenia itp., organizowanie szkoleń z udzielania pierwszej pomocy. ▪ Wprowadzenie systemu szybkiego powiadamiania Mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększone bezpieczeństwo i płynność w ruchu drogowym. ▪ Poprawa bezpieczeństwa publicznego oraz zapewnienie bezpieczeństwa w okolicach szkół. ▪ Wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości dbania o zdrowie. ▪ Zmniejszenie liczby wypadków drogowych. ▪ Zwiększenie bezpieczeństwa dla pieszych na ciągach komunikacyjnych. ▪ Zwiększenie dostępności komunikacyjnej dla osób starszych i niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych na terenie gminy - (szt.). ▪ Liczba wypadków/zabitych/rannych/kolizji i zdarzeń w ruchu drogowym - (szt.). ▪ Liczba pożarów (szt.). ▪ Liczba punktów monitoringu w gminie - (szt.). ▪ Liczba dostosowanych przejść dla pieszych dla osób ze specjalnymi potrzebami w danym roku - (szt.). ▪ Liczba przeprowadzonych szkoleń z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej - (szt.). ▪ Długość wybudowanych ciągów pieszych - (km). ▪ Długość zmodernizowanych ciągów pieszych - (km). ▪ Liczba wypadków drogowych w przeliczeniu na 1000 pojazdów samochodowych. 	

Źródło: opracowanie własne.

W ramach IV celu strategicznego należy m.in.:

- dostosowywać zapisy dokumentów planistycznych Gminy Lesznowola uwzględniając nowelizację ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz politykę rozwojową gminy do aktualnych potrzeb osadniczych i inwestycyjnych,
- modyfikować politykę przestrzenną z zachowaniem ładu przestrzennego celem zminimalizowania chaosu przestrzennego oraz zredukowania zabudowy intensywnej, zabudowy szeregowej na rzecz zabudowy jednorodzinnej (uwzględniając nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym),
- modernizować i rozbudowywać infrastrukturę dróg gminnych,
- dążyć do rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej poprawiającej skomunikowanie gminy oraz jej przepustowość,
- rozwijać infrastrukturę rowerową, rower - alternatywną formą transportu,
- wzmacniać współpracę służb publicznych (straży pożarnej, policji) ze społecznością lokalną,
- rozbudować system gminnego monitoringu,
- sukcesywnie doposażać jednostki OSP w sprzęt pożarniczy niezbędny do prowadzenia działań ratowniczych (zarówno o charakterze przeciwpożarowym, jak i przeciwpowodziowym, związanym z wypadkami drogowymi),
- opracować program rozwoju elektromobilności (zwłaszcza infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych).

C5

Cel strategiczny V:

GMINA LESZNOWOLA - ATRAKCYJNA DLA MIESZKAŃCÓW Z BOGATĄ I UROZMAICONĄ OFERTĄ KULTURALNĄ, SPORTOWĄ I REKREACYJNĄ.

- 5.1 Zapewnienie atrakcyjnych, odpowiadających na zapotrzebowanie Mieszkańców miejsc rozwoju społecznego i integracji wielokulturowego społeczeństwa oraz organizacji wspólnej przestrzeni publicznej (infrastruktura, baza lokalowa i rozwój).
- 5.2 Budowa i modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej oraz stworzenie zróżnicowanej, całorocznej oferty rekreacyjnej i spędzania czasu dla różnych grup wiekowych Mieszkańców.
- 5.3 Rozbudowa i modernizacja bazy kulturalnej oraz rozwój oferty i dostępności działań instytucji kultury.
- 5.4 Wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego oraz zasobów przyrodniczych celem rozwoju turystyki weekendowej oraz agroturystyki.

Tabela 15. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Gmina Lesznowola – atrakcyjna dla Mieszkańców z bogatą i urozmaiconą ofertą kulturalną, sportową i rekreacyjną.

5.1	Zapewnienie atrakcyjnych, odpowiadających na zapotrzebowanie Mieszkańców miejsc rozwoju społecznego i integracji wielokulturowego społeczeństwa oraz organizacji wspólnej przestrzeni publicznej (infrastruktura, baza lokalowa i rozwój).	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Udostępnienie nowych przestrzeni i nadanie nowych funkcjonalności obiektom gminnym. ▪ Utworzenie na terenie gminy głównego miejsca spotkań, wizerunkowego centrum gminy Lesznowola, które scalałoby Gminę Lesznowola. ▪ Budowa i modernizacja istniejących świetlic wiejskich położonych na terenie gminy. ▪ Zorganizowanie wydarzenia integrującego społeczność polską, chińską i wietnamską. ▪ Zagospodarowanie gruntów w centrum Lesznowoli zgodnie z koncepcją architektoniczno - urbanistyczną „Nowego Centrum Lokalnego Gminy Lesznowola”. ▪ Zagospodarowanie gruntów w Mysiadle po KPGO zgodnie z koncepcją architektoniczno - urbanistyczną - „Park społeczny Mysiadło”. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie przestrzeni publicznych na rozwój tkanki społecznej. ▪ Wzmacnianie więzi społecznych. ▪ Stworzenie w każdym sołectwie wspólnej przestrzeni publicznej przeznaczonej do integracji społecznej. ▪ Integracja Mieszkańców i wzmacnianie więzi społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowo zagospodarowanych miejsc, obiektów wykorzystanych na cele społeczne/rocznie. ▪ Liczba obiektów udostępnionych w celu realizacji funkcji integrujących lokalne społeczności. ▪ Liczba zorganizowanych przedsięwzięć o charakterze integracyjnym - (szt.). ▪ Kwota inwestycji w Gminie Lesznowola w podziale na typy zadań w celu strategicznym.

5.2	Budowa i modernizacja ogólnodostępnej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej oraz stworzenie zróżnicowanej, całorocznej oferty rekreacyjnej i spędzania czasu dla różnych grup wiekowych Mieszkańców.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty zajęć. ▪ Modernizacja istniejących obiektów sportowych oraz budowa nowych obiektów sportowych. ▪ Rozwój infrastruktury sportowo - rekreacyjnej: basen, place zabaw, parki linowe, tężnie, kąpieliska, trasy piesze, ścieżki rowerowe. ▪ Rozbudowa oferty oraz organizacja miejsc spędzania czasu wolnego. ▪ Przeznaczenie terenów pod zabudowę sportowo - rekreacyjną. ▪ Współpraca z instytucjami sportowymi w zakresie organizacji/dofinansowania imprez sportowych, współdziałanie w zakresie rozwoju sportu dzieci i młodzieży oraz dorosłych. ▪ Budowa ścieżek rowerowych - stworzenie rowerostrady łączącej Gminę Lesznowolę z Warszawą. ▪ Potencjał zagospodarowania brzegu rzeki Utraty oraz wykorzystania stawów przy ul. Karasia na cele rekreacyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa oferty sportowo – rekreacyjnej. ▪ Zwiększenia dostępności obiektów sportowych dla Mieszkańców/ zwiększenie ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. ▪ Różnorodna, ogólnodostępna infrastruktura rekreacyjno - sportowa. ▪ Upowszechnienie kultury fizycznej. ▪ Urozmaicenie oferty spędzania czasu wolnego wśród Mieszkańców. ▪ Wzrost aktywności fizycznej Mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba wybudowanych/ zmodernizowanych obiektów o przeznaczeniu rekreacyjno - sportowym - (szt.). ▪ Liczba wybudowanych/ zmodernizowanych placów zabaw dla dzieci - (szt.). ▪ Liczba dokonanych inwestycji instalacji urządzeń - (szt.). ▪ Powierzchnia obszarów zagospodarowanych na cele rekreacyjne - (m²). ▪ Liczba nowo powstałych miejsc rekreacji i spędzania czasu wolnego/rocznie. ▪ Liczba zmodernizowanych miejsc rekreacji i spędzania czasu wolnego/rocznie. ▪ Liczba zorganizowanych wydarzeń/imprez sportowo - rekreacyjnych /rocznie. ▪ Kwota inwestycji Gminy Lesznowola w podziale na typy zadań.

5.3	Rozbudowa i modernizacja bazy kulturalnej oraz rozwój oferty i dostępności działań instytucji kultury.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwijanie gminnej oferty kulturowej. ▪ Budowa i modernizacja bazy lokalowej kultury (w tym np. budowa obiektów filii Gminnego Ośrodka Kultury, amfiteatru i sali widowiskowej). ▪ Działania służące podniesieniu świadomości potencjału kulturowego Gminy Lesznowola wśród Mieszkańców i pogłębianie wiedzy o historii „małej ojczyzny”. ▪ Rozwijanie oferty wydarzeń kulturalnych w gminie adresowanej do różnych grup odbiorców, stworzenie mapy wydarzeń np. w formie kalendarza kulturalnego w tym platformę interaktywną prezentującą ofertę kulturalną, społeczną, sportową. ▪ Wsparcie działalności i wyposażenie funkcjonujących na terenie gminy instytucji kultury w sprzęt niezbędny do ich funkcjonowania oraz prowadzenia działalności artystycznej i kulturalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poszerzanie zainteresowań Mieszkańców. ▪ Zwiększenie dostępności działalności instytucji kultury. ▪ Zwiększenie atrakcyjności oferty kulturalnej. ▪ Dostosowanie infrastruktury i oferty instytucji kulturalnych do zwiększającej się liczby Mieszkańców. ▪ Organizowanie na większą skalę działań kulturalnych i artystycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba utworzonych zmodernizowanych/rozbudowanych placówek kultury - (szt.). ▪ Wielkość wydatków na kulturę - zł/osoby. ▪ Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych/rocznie. ▪ Utworzenie zignorowanego kalendarza imprez w gminie. ▪ Liczba zorganizowanych wydarzeń o charakterze kulturowym - (szt.). ▪ Liczba uczestników imprez kulturalnych/rocznie.

5.4	Wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego oraz zasobów przyrodniczych celem rozwoju turystyki weekendowej oraz agroturystyki.	
KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie rozwoju komercyjnej działalności turystycznej/agroturystycznej w gminie. ▪ Stworzenie atrakcyjnej oferty dla turystyki weekendowej: rajdy rowerowe, turystyka piesza, grzybobrania, ścieżki edukacyjne w okolicznych lasach, pikniki i targi (np. cykliczne pikniki śniadaniowe, na których wyroby będą sprzedawać Mieszkańcy). ▪ Inwestycje w obiekty/miejsca tworzące turystyczne szlaki tematyczne, w tym poprawa ich dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. ▪ Opracowanie i wdrożenie programu rozwoju szlaków pieszych i rowerowych itp. ▪ Zwiększenie promocji wydarzeń organizowanych w gminie poprzez media społecznościowe. ▪ Oznakowanie i promocja obiektów zabytkowych i miejsc historycznych. ▪ Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków, cmentarzy z obszaru gminy. ▪ Stworzenie kompleksowej usługi platformy, informacyjnej dot. zintegrowanych zasobów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa dostępności do usług rekreacyjno - sportowych. ▪ Podtrzymywanie tradycji kulturowych. ▪ Gmina wypromowana poprzez swoją historię, tradycje i kulturę. ▪ Zwiększenie poziomu wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowopowstałych podmiotów gospodarczych prowadzących działalność turystyczną/agroturystyczną - (szt.). ▪ Liczba wyświetleń, odsłon mediów społecznościowych gminy/rocznie. ▪ Liczba zorganizowanych imprez promocyjnych/rocznie. ▪ Łączna długość szlaków turystycznych. ▪ Ilość utworzonych interaktywnych ofert/rocznie.

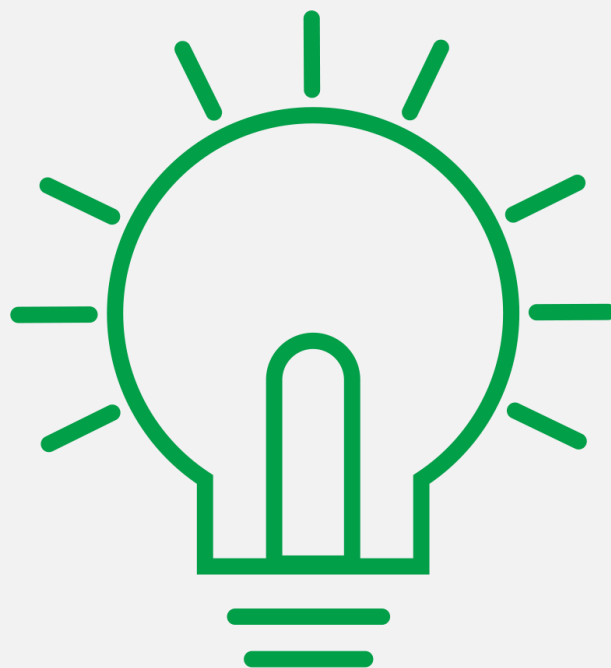
<p>gminnych (szlaki, ścieżki, trasy, atrakcje, infrastruktura, usługi gastronomiczne itp.), kulturalnych, sportowych itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rewitalizacja i modernizacja zabytków architektury, parków oraz przestrzeni publicznej. ▪ Wykorzystanie energii geotermalnej do rozwoju infrastruktury rekreacyjno - sportowej. ▪ Udostępnienie obszarów chronionego krajobrazu dla celów rekreacyjnych.		
--	--	--

Źródło: opracowanie własne.

W ramach V celu strategicznego należy m.in.:

- dostosować infrastrukturę i rozwój oferty działalności Gminnego Ośrodka Kultury do zwiększającej się liczby Mieszkańców poprzez organizację na większą skalę działań kulturalnych i artystycznych, koncertów, występów z udziałem Mieszkańców, spotkań z artystami i ciekawymi osobowościami,
- zwiększyć dostępność do infrastruktury sportowej,
- rozbudowywać i modernizować infrastrukturę rekreacyjną i sportową (boiska na terenie gminy tzw. orliki, boiska przyszkolne, sale gimnastyczne przy szkołach, siłownie plenerowe, place zabaw, skateparki),
- rozwijać aktywność gminy w Internecie i na portalach społecznościowych,
- promować rozwój działalności gospodarczej tworzącej infrastrukturę turystyki i rekreacji,
- promować czytelnictwo oraz rozwijać gminną ofertę biblioteczną,
- rozwijać ofertę kulturalną i zorganizowane formy spędzania wolnego dla wszystkich grup społecznych,
- rozwój i aktywizacja funkcji turystyczno - rekreacyjnej codziennej i weekendowej,
- wspierać inicjatywy eksponujące lokalne walory przyrodnicze i dziedzictwo historyczne w celu promocji gminy,
- dbać o tradycję w tym należytą oprawę świąt państwowych, zwłaszcza w formie inicjatyw angażujących dzieci i rodziny,
- dążyć do rewitalizacji terenów zielonych, zabytkowych w kierunku rekreacyjnym,
- prowadzić działania integrujące wielokulturowe społeczeństwo Gminy Lesznowola.

Każde ze wskazanych wyżej działań ma charakter rekomendacji, nie powinno być traktowane jako zamknięty katalog, który w miarę pojawiania się nowych potrzeb, koncepcji, źródeł finansowania czy rozwiązań technologicznych powinien być aktualizowany i poszerzany a większość zadań inwestycyjnych warunkowana jest możliwością pozyskania finansowania zewnętrznego.

Planowanie strategiczne stanowi swoiste połączenie stosunkowo ogólnych, szeroko rozumianych celów ze znacznie bardziej konkretnymi działaniami określonymi przez wymierne wskaźniki (mierniki) wskazujące najwęższy zakres możliwy do dalszego pomiaru poziomu realizacji w ramach procesu monitoringu i ewaluacji.

Wskazane przy celach operacyjnych mierniki stanowią bazę możliwą do modyfikowania w wyniku prowadzonego monitoringu.

10

Powiązanie strategii
rozwoju z innymi
dokumentami
strategicznymi

Część 10. POWIĄZANIE STRATEGII ROZWOJU Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.

Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 jest spójna z zewnętrznymi programami rozwojowymi i dokumentami oraz z dokumentami wewnętrznymi, obowiązującymi w Gminie Lesznowola.

NA POZIOMIE EUROPEJSKIM I MIĘDZYNARODOWYM:

Umowa Partnerstwa (UP) jest podstawowym dokumentem, który określa współpracę Unii Europejskiej z Polską, która stanowi uzgodnioną z Komisją Europejską strategię wykorzystania Funduszy Europejskich. Dokument określa cele i sposób inwestowania funduszy unijnych z polityki spójności, na którą w przyszłej perspektywie finansowej planuje się przeznaczyć 72,2 miliarda euro oraz dodatkowe 3,8 miliarda euro z Funduszy na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze:

- **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)** służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej. Ma on łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie ich obszarów, znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.
- **Fundusz Spójności (FS)** służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).
- **Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+)** ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki. EFS+ będzie obejmować obecnie rozproszone instrumenty: EFS, Inicjatywę na rzecz osób młodych (YEI), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) oraz Europejski Program na rzecz Zatrudnienia i Innowacji Społecznych (EaSI).
- **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST)** stanowić będzie uzupełnienie proponowanych funduszy polityki spójności. Jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Celem FST jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

Podkreśla się również działania finansowane w ramach Funduszy norweskich i EOG opierające się na wspólnych wartościach, takich jak poszanowanie godności ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność i poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Uczestnicy procesu wdrażania Funduszy norweskich i EOG są związani szeregiem przepisów prawa międzynarodowego oraz krajowego, zobowiązującego do przestrzegania zakazu dyskryminacji ze względu na jakąkolwiek przesłankę - płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

NA POZIOMIE KRAJOWYM I REGIONALNYM:

Poziom krajowy

Planowanie strategiczne na poziomie krajowym wyznacza (wg. nowych przepisów ustawy² o zmianie ustawy i zasadach polityki rozwoju) strategia kraju, na okres 10 - 15 lat.

Rada Ministrów uchwaliła 14 lutego 2017 r. „Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”, która jest podstawowym dokumentem na poziomie krajowym. SOR zastąpiła Strategię Rozwoju Kraju 2020, przyjętą we wrześniu 2012 r. i jest obowiązującą średniookresową strategią rozwoju kraju.

Uszczegółowieniem i dopełnieniem SOR w zakresie polityki regionalnej jest „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030”, uchwalona 17 września 2019 r. przez Radę Ministrów. KSRR 2030 - jako podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa, będzie obowiązywać do 2030 roku, zastępując dotychczas obowiązującą Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020, przyjętą przez rząd w 2010 r.

SOR jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio - i długofalowej polityki gospodarczej. Określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030.

W przyjętej strategii wskazano nowy model rozwoju regionalnego Polski. Głównym celem strategii krajowej jest „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich socjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów Mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”.

Kluczowym elementem Rozwoju Regionalnego jest wsparcie dla gmin znajdujących się na liście 139 miast średnich tracących funkcje społeczno - gospodarcze. Na tej liście oraz na liście gmin zagrożonych trwałą marginalizacją nie znajduje się Gmina Lesznowola stąd Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego ma marginalne znaczenie dla gminy.

We wszystkich aspektach strategii podkreśla się kluczową rolę współdziałania instytucji w wieloszczeblowym systemie zarządzania publicznego w realizacji przekrojowej interwencji publicznej³. Głównymi wyznacznikami określonymi dla rozwoju polityki regionalnej na poziomie kraju są:

- Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie zagrożeń środowiska,
- Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych,
- Rozwój wsparcia kapitału ludzkiego i społecznego,
- Wzrost produktywności oraz innowacyjności regionalnych gospodarek,
- Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach,
- Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowanie działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządem terytorialnym i między sektorami,

---

² „Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw”.

³ „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030”. (KSRR 2030).

- Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Do listopada 2020 roku podstawowym, długookresowym dokumentem planowania przestrzennego była Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK). Zgodnie z nowym „Systemem zarządzania rozwojem Polski” i znowelizowaną w 2020 r. ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw, KPZK oraz obowiązująca wcześniej Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju zastąpione będą przez nowy dokument długookresowy „Koncepcja rozwoju kraju”.

Przy tworzeniu strategii rozwoju na poziomie krajowym, istotne stają się również dokumenty strategiczne, takie jak:

- Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa, rybactwa 2030,
- Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP 2022,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP),
- Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS).

Zgodnie z art. 326 ustawy Prawo wodne w Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 uwzględniono ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo Wodne (Dz.U. z 2021 r. poz. 2232), zarówno Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS), Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP) jak i Planu Gospodarowania Wodami. Zgodnie z art. 166 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 624 z późn. zm.) w Strategii rozwoju oraz Diagnozie uwzględniono obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Poziom regionalny

Podstawowym dokumentem określającym cele strategiczne na poziomie województwa mazowieckiego, na którego obszarze znajduje się Gmina Lesznowola jest: [Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 +. Innowacyjne Mazowsze](#) uchwalona uchwałą Nr 1324/250/21 z dnia 24 sierpnia 2021 roku.

Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 jest dokumentem komplementarnym do Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku, tj. stanowi uzupełnienie i rozwinięcie założeń rozwojowych regionu w wymiarze lokalnym. Integralność planowania na poziomie lokalnym i regionalnym jest kluczowa dla powodzenia realizacji priorytetów rozwojowych w Gminie Lesznowola.

Wizję dla rozwoju województwa mazowieckiego określa się jako: długofalową wizję rozwoju województwa mazowieckiego, w myśl, której Mazowsze do roku 2030, stanie się regionem spójnym terytorialnie, konkurencyjnym, innowacyjnym z wysokim wzrostem gospodarczym i bardzo dobrymi warunkami życia jego Mieszkańców.

Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku oraz jest zgodna z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego oraz Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Piaseczyńskiego.

Tabela 16. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku oraz Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Piaseczyńskiego.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Piaseczyńskiego	Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032.
Cel strategiczny 1. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii.	Cel strategiczny A,B,C,D.	Cel strategiczny 1.
Cel strategiczny 2. Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego.	Cel strategiczny B.	Cel strategiczny 4.
Cel strategiczny 3. Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki.	Cel strategiczny D.	Cel strategiczny 3.
Cel strategiczny 4. Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska.	Cel strategiczny A.	Cel strategiczny 2.
Cel strategiczny 5. Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia.	Cel strategiczny C.	Cel strategiczny 5.

Źródło: opracowanie własne.

Innymi dokumentami określającymi cele strategiczne na poziomie lokalnym na którego obszarze znajduje się Gmina Lesznowola są:

- Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2021 - 2025,
- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2019 - 2022,
- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lesznowola na lata 2020 - 2025,
- Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2019 - 2023.

UCHWAŁA ANTYSMOGOWA

Uchwałą nr 162/17 z 24 października 2017 r. Sejmik Województwa Mazowieckiego przyjął tzw. uchwałę antysmogową wprowadzającą na obszarze województwa mazowieckiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, czyli tzw. uchwały antysmogowej Sejmik Województwa Mazowieckiego wprowadził na terenie województwa ograniczenia w zakresie eksploatacji indywidualnych instalacji spalania paliw stałych. Zgodnie z jej postanowieniami:

- od 11 listopada 2017 r. można montować tylko kotły spełniające normy emisyjne zgodne z wymogami ekoprojektu (wynikającymi z treści rozporządzenia Komisji UE),
- od 1 lipca 2018 r. nie wolno spalać w kotłach, piecach i kominkach:
  - mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
  - węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z ich wykorzystaniem,
  - węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0 - 3 mm,
  - paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokrego drewna),
- od 1 stycznia 2023 r. nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno nie spełniających wymogów dla klas 3, 4 lub 5 według normy PN - EN 303 - 5:2012,
- od 1 stycznia 2028 r. nie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN - EN 303 - 5:2012,
- użytkownicy kotłów klasy 5 wg normy PN - EN 303 - 5:2012 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności,
- posiadacze kominków będą musieli wymienić je do końca 2022 roku na takie, które spełniają wymogi ekoprojektu, lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie.

Rysunek 24. Uchwała antysmogowa.

Źródło: <https://mazovia.pl/pl/samorzad/sejmik/aktualnosc-sejmik/novelizacja-uchwaly-antysmogowej-coraz-blizej.html>.

Nowelizacja wprowadza następujące nowe, kluczowe regulacje:

- Od 1 października 2023 r. zakaz palenia węglem kamiennym i paliwami wyprodukowanymi z jego wykorzystaniem w m.st. Warszawie. Wyjątek: kotły posiadające 5 klasę zainstalowane do 11 listopada 2017 r. i kotły/kominki spełniające wymogi ekoprojektu zainstalowane do 1 czerwca 2022 r. w istniejących budynkach - można w nich palić węglem do końca ich żywotności,
- Od 1 stycznia 2028 r. zakaz palenia węglem kamiennym i paliwami wyprodukowanymi z jego wykorzystaniem w powiatach grodziskim, legionowskim, mińskim, nowodworskim, piaseczyńskim, pruszkowskim, otwockim, warszawskim zachodnim, wołomińskim. Wyjątek: kotły posiadające 5 klasę zainstalowane do 11 listopada 2017 r. i kotły/kominki spełniające wymogi ekoprojektu zainstalowane do 1 czerwca 2022 r. w istniejących budynkach - można w nich palić paliwami stałymi do końca ich żywotności,
- Od 1 stycznia 2023 r. na całym Mazowszu zakaz użytkowania kotłów na paliwo stałe w nowobudowanych budynkach, dla których nie zostały wydane decyzje i istnieje możliwość techniczna przyłączenia do sieci ciepłowniczej.

W myśl uchwały do końca 2026 r. Mieszkańcy Gminy Lesznowola, staną przed wyzwaniem wymiany wszystkich kotłów węglowych niespełniających wymogów 5 klasy według normy PN - EN 303-5-2012.

W kontekście spójności zewnętrznej z dokumentami programowymi na poziomie ponadregionalnym należy zwrócić uwagę na to, że zgodność odnosi się zarówno do diagnozy wyzwań i uwarunkowań, jak i celów rozwojowych. Tego rodzaju powiązania umożliwiają dokonywanie założeń związanych z możliwością finansowania z funduszy UE działań planowanych w Strategii i uszczegóławianych dalej w planach operacyjno - wdrożeniowych. Ma to duże znaczenie w kontekście możliwości realizacji celów rozwojowych.

Podobną zgodność można zaobserwować w kontekście dokumentów programowych na poziomie krajowym. Założenia rozwojowe zawarte w Strategii pozostają w zbieżności z tymi przyjętymi dla całego kraju, w ramach dokumentów programowych ogólnych czy sektorowych.

Zgodność celów zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 jest spójna z celami dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, wojewódzkim oraz lokalnym.

Istotne jest to, że szereg aspektów rozwojowych pozostaje poza możliwościami oddziaływania z poziomu samorządu gminy (uwarunkowania systemowe) lub też efekty działań samorządu są uzależnione od aspektów pozostających w kompetencji władz centralnych.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ.

Obszary strategicznej interwencji (OSI) są przejawem polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie. Definiowane są ustawowo jako „określone w strategii rozwoju obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do których jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł lub rozwiązania regulacyjne”⁴. Innymi słowy, są to obszary, które ze względu na występowanie określonych czynników o zróżnicowanym charakterze mogą powodować sytuację kryzysową bądź też odwrotnie, posiadać ponadprzeciętny potencjał rozwojowy.

OSI stanowią wybór strategiczny, którego konsekwencją jest skierowanie interwencji publicznej na dany obszar. OSI wskazywane są w strategiach rozwoju zarówno na poziomie krajowym, regionalnym, jak i lokalnym.

W „Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+” zdiagnozowano zasadniczo obszary strategicznej interwencji (OSI), w których występują problemy będące barierą rozwoju regionu bądź potencjały możliwe do wykorzystania w celu pobudzenia procesów rozwojowych w określonych częściach regionu, czyli dwa typy OSI.

Wyznaczenie OSI i obszarów problemowych umożliwi koordynację działań strategicznych wpisujących się w politykę rozwoju i planowania przestrzennego regionu. Zadania te przypisane zostały do określonego terytorium i wzajemnie zintegrowane. Ułatwi to przyporządkowanie właściwych narzędzi interwencji publicznej, co warunkuje większą skuteczność i efektywność podejmowanych działań.

W związku z powyższym, w województwie mazowieckim na poziomie regionalnym zostały wyznaczone dwa typy OSI:

- problemowe - podregiony NUTS 3: ciechanowski, ostrołęcki, płocki, radomski, siedlecki, żyrardowski, warszawski zachodni, warszawski wschodni i miasto Warszawa,
- bieguny wzrostu - miejskie obszary funkcjonalne: MOF (miejski obszar funkcjonalny) Warszawy (region Warszawski stołeczny) jako istniejący biegun wzrostu, miejskie obszary funkcjonalne miast średnich tracących funkcje społeczno - gospodarcze oraz Płocka, Siedlec i Żyrardowa jako potencjalne bieguny wzrostu⁵.

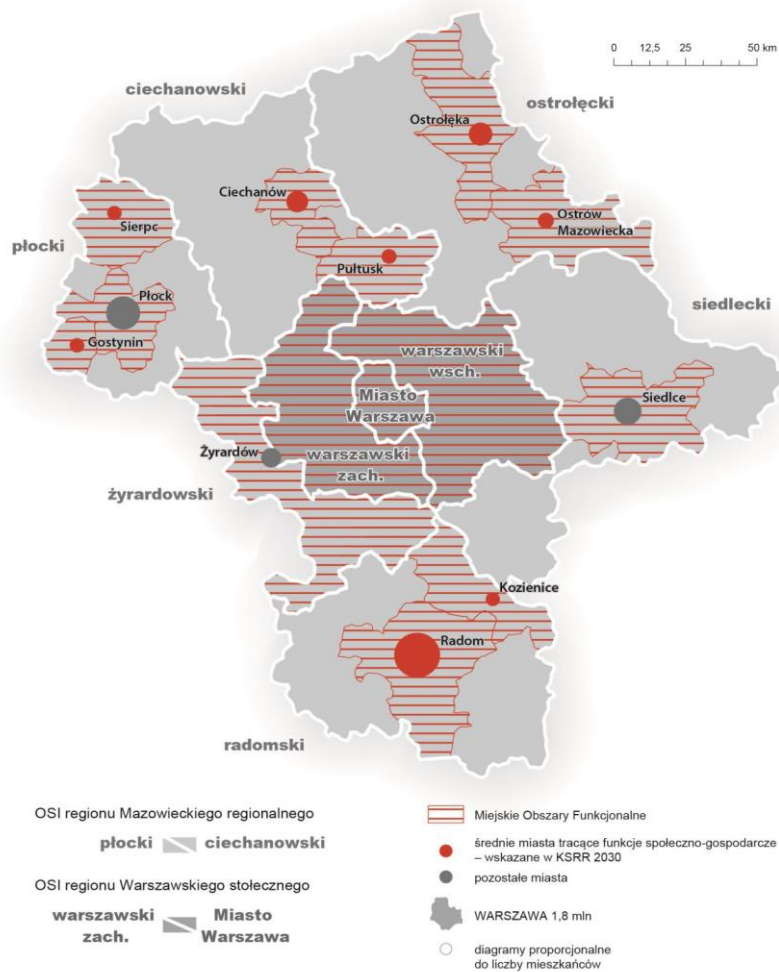
OSI określone na poziomie województwa obejmują także OSI z poziomu krajowego, wskazane w „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” oraz „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030” tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją (101 gmin w województwie mazowieckim) oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno - gospodarcze - Radom, Ciechanów, Ostrołęka, Pułtusk, Ostrów Mazowiecka, Gostynin, Sierpc, Kozienice.

⁴ Dz.U.2021.1057, Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

⁵ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+.Innowacyjne Mazowsze, s.61.

OSI problemowe obejmują podregiony NUTS 3 województwa mazowieckiego. Wyznaczone zostały w celu zniwelowania istniejących problemów i barier dla rozwoju nowych lub istniejących funkcji i poprawy warunków życia Mieszkańców w podregionach województwa mazowieckiego. Interwencję w każdym OSI problemowym ograniczono do dwóch kluczowych obszarów tematycznych, których potencjał jest niedostatecznie wykorzystany bądź które z uwagi na kumulację niekorzystnych czynników, negatywnie oddziałują na pozostałe sfery życia społeczno - gospodarczego, uniemożliwiając efektywne wykorzystanie istniejących potencjałów rozwojowych podregionów.

Rysunek 25. Obszary strategicznej interwencji województwa mazowieckiego.

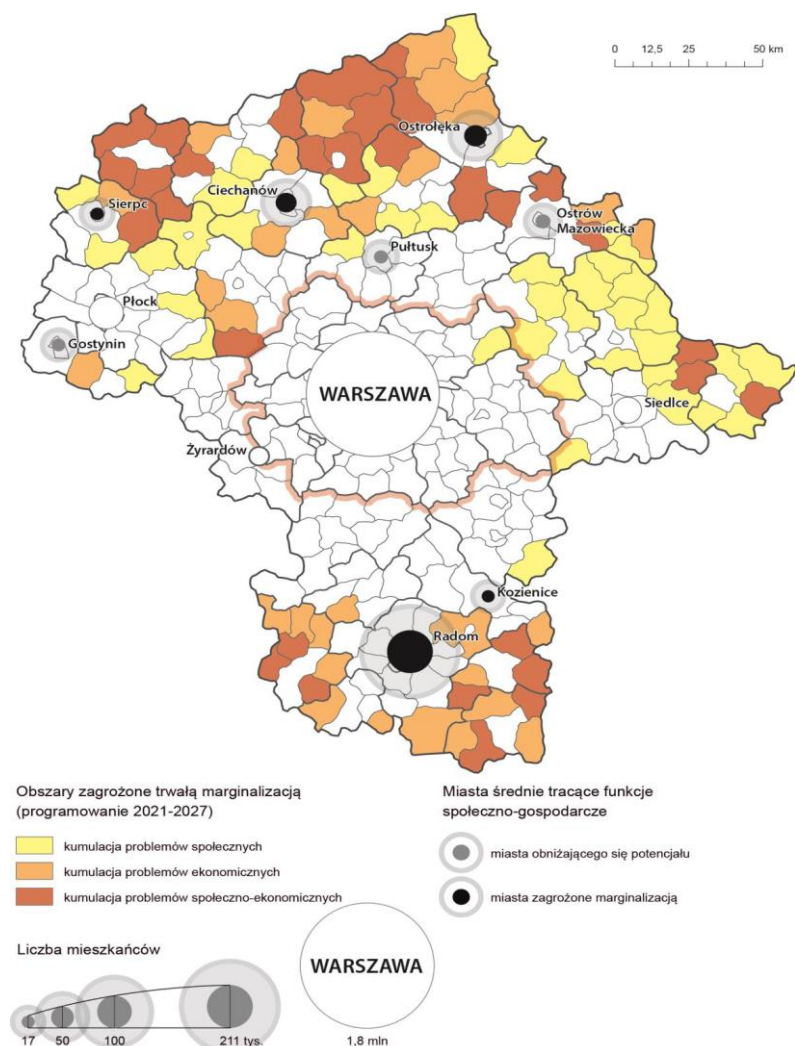

Źródło: „Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+.Innowacyjne Mazowsze”.

Gmina Lesznowola należy do warszawsko - zachodniego obszaru strategicznej interwencji. Polityka skierowana do tego obszaru powinna skutkować poprawą koordynacji rozwoju nowych funkcji, związanych z intensywnym procesem urbanizacji, prowadzącym do powstawania konfliktów przestrzennych i chaosu przestrzennego.

Istotna jest koordynacja w zakresie rozwoju oferty inwestycyjnej w podregionie w miejscach o wysokiej atrakcyjności dla lokowania działalności gospodarczej, w sposób który nie wywierałyby negatywnego wpływu na jakość życia Mieszkańców i środowisko przyrodnicze.

Rysunek 26. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno - gospodarcze.

Źródło: „Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+.Innowacyjne Mazowsze”.

Rosnąca koncentracja ludności i firm w podregionie powoduje potrzebę zapewnienia dostępności infrastruktury społecznej i usług publicznych na odpowiednim poziomie, jak również wydajności infrastruktury komunikacyjnej i komunalnej. W tym celu niezbędna jest m.in. budowa, rozbudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury komunalnej, a także rozwój sektora ochrony zdrowia, edukacji, opieki senioralnej, które będą decydować o jakości życia w podregionie.

Ważnym obszarem wsparcia będzie także współpraca na rzecz ograniczania negatywnego wpływu rozwoju funkcji osadniczych na środowisko m.in. poprzez rozwój efektywnego systemu gospodarki odpadami i zwiększanie udziału energii pochodzącej z OZE.

Ukierunkowanie planowanych działań w warszawsko - zachodnim obszarze strategicznej interwencji dotyczyć będzie w szczególności równoważenia rozwoju społeczno - gospodarczego poprzez:

- dbałość o cenne zasoby środowiska naturalnego oraz ochronę zasobów przyrodniczych i terenów rolnych przed presją antropogeniczną,
- rozwój skoordynowanej oferty inwestycyjnej,
- rozwój strefy okołolotniskowej lotniska Warszawa - Modlin, w tym bezpośredniego połączenia kolejowego z lotniskiem,
- wdrażanie przyjaznych dla środowiska rozwiązań technologicznych w przedsiębiorstwach.

Ponadto planowane działania obejmują zapewnienie dostępności do infrastruktury społecznej i komunalnej poprzez:

- rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej,
- poprawę dostępności do usług publicznych w zakresie edukacji, ochrony zdrowia i opieki senioralnej,
- modernizację systemu gospodarki odpadami,
- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI DLA GMINY LESZNOWOLA.

Cechy charakterystyczne gminy, w tym jej zidentyfikowane problemy i wyzwania oraz rozpoznane zasoby i potencjały, które można wykorzystać do rozwoju zgodnego z przyjętą wizją gminy w 2032 roku, wskazują przede wszystkim na strategiczną interwencję powiązaną z położeniem w sąsiedztwie m.st. Warszawy, dostępnością komunikacyjną, potencjałem gospodarczym, lokalnymi zasobami kulturowymi i środowiskowymi oraz ofertą spędzania czasu wolnego. Są to obszary współpracy w ramach subregionu Aglomeracja Warszawska.

Tym samym obszar strategicznej interwencji kluczowy dla Gminy Lesznowola jest tożsamy z obszarem strategicznej interwencji określonym w strategii rozwoju województwa. Zacieśnianie i koncentracja współpracy z gminami Aglomeracji Warszawskiej pozwoli na rozwiązanie najważniejszych wspólnych problemów i barier, a jednocześnie na wykorzystywanie rozwojowe najważniejszych zasobów i potencjałów gmin, w tym Gminy Lesznowola, z zachowaniem jej odrębności i specyfiki. Tym samym współpraca ta uprawdopodobnia zaistnienie pożądaných efektów niemożliwych do osiągnięcia w przypadku samodzielnych działań gminy.

W ramach obszarów strategicznej interwencji dla Gminy Lesznowola można sformułować cztery główne kierunki działania: zrównoważony rozwój Gminy Lesznowola, estetyczna i atrakcyjna przestrzeń, innowacyjna gospodarka oraz funkcjonalna infrastruktura społeczna.

OSI GMINY LESZNOWOLA

- Zrównoważony rozwój budownictwa mieszkaniowego z poszanowaniem zasad ładu przestrzennego i ochrony środowiska naturalnego,
- Realizacja przestrzeni społecznych dla Mieszkańców celem integracji, wypoczynku i rekreacji,
- Promowanie rozwoju lokalnego rolnictwa,
- Wzbogacanie zieleni na terenach osadniczych oraz ograniczanie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego przy zastosowaniu rozwiązań niskoemisyjnych,
- Zwiększenie efektywności energetycznej budynków w sektorze publicznym i mieszkaniowym,
- Dalsze eliminowanie nieekologicznych źródeł ciepła,
- Efektywna gospodarka odpadami komunalnymi oraz zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa,
- Rozwój i promowanie elektromobilności, dbałość o dalszy rozwój lokalizacji stacji ładowania pojazdów,
- Efektywne zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych.

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GMINY

- Rozwój marki Gminy Lesznowola oraz promocja lokalnych produktów i usług,
- Planowanie przestrzenne uwzględniające potrzeby rozwoju przedsiębiorstw,
- Wsparcie procesu profesjonalizacji działań lokalnych przedsiębiorstw oraz promocja ich produktów i usług wśród Mieszkańców gminy,
- Koncentracja na rozwoju przedsiębiorczości nowych technologii oraz lokalnych usług.

INNOWACYJNA GOSPODARKA

- Właściwe wykorzystanie przestrzeni gminy, rozwój równoważący sfery: środowiskową, społeczną i gospodarczą powinien odbywać się bez degradacji środowiska,
- Rozbudowa sieci i tras pieszo - rowerowych, w tym ścieżki rowerowej łączącej szkoły z miejscowościami,
- Likwidacja barier architektonicznych,
- Aktualizacja dokumentów planistycznych gminy,
- Rozwój połączeń komunikacji publicznej między miejscowościami,
- Zwiększenie ilości miejsc integracji społecznej i przestrzeni przeznaczonych dla rozwoju społecznego,
- Rewitalizacja i nowe koncepcje zagospodarowania terenów w Mysiadle i Lesznowoli,
- Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej: basen, place zabaw, parki linowe, tężnie, kąpieliska, trasy piesze, ścieżki rowerowe,
- Usuwanie dzikich wysypisk śmieci,
- Poprawa przepustowości na terenie gminy z ograniczeniem ruchu pojazdów ciężarowych, budowa obwodnicy Lesznowoli.

ESTETYCZNA I ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ

- Budowa i modernizacja lokalnych dróg, w tym rozbudowa dróg dojazdowych do nowo powstających osiedli,
- Budowa i modernizacja lokalowej bazy kultury (m.in. budowa filii GOK),
- Wykorzystanie energii geotermalnej,
- Budowa zbiorników retencyjnych,
- Rozwój edukacyjnej bazy lokalowej,
- Budowa sieci światłowodowej na terenie gminy.

FUNKCYJNALNA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

11

System zarządzania,
wdrażania i monitoringu
programu strategii

Część 11. SYSTEM ZARZĄDZANIA, WDRAŻANIA I MONITORINGU PROGRAMU STRATEGII.

ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ I WDRAŻANIE

System wdrażania, monitorowania i finansowania strategii rozwoju Gminy Lesznowola zawiera bezpośrednie odniesienie do procedur i zakresu odpowiedzialności za realizację zapisów strategicznych, dokonanie pomiaru i obserwacji postępów w realizacji Strategii.

Dopełnieniem systemu jest określenie podmiotów odpowiedzialnych i zaangażowanych w jego wdrażanie, a także wskazanie możliwych źródeł finansowania realizacji Strategii. Strategia będzie wdrażana i monitorowana przez uzgodnione i wyznaczone do tego podmioty, a wdrażanie zapisów Strategii i monitorowanie jej postępów odbywać będzie się zgodnie z zapisami określonymi w Misji rozwoju.

Dla zapewnienia skuteczności i efektywności wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola proces ten powinien opierać się na poniższych zasadach wdrożeniowych:

1) **zrównoważonego rozwoju** - postulującej prowadzenie działań w taki sposób, by rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny odbywał się z poszanowaniem i z zachowaniem równowagi przyrodniczej, aby umożliwiać zaspokajanie potrzeb przyszłych pokoleń przy jednoczesnym uwzględnieniu aktualnych,

2) **partnerstwa i partycypacji** - wdrażanie Strategii oparte będzie na współpracy samorządu lokalnego z partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z Mieszkańcami poprzez wykorzystanie szerokiego wachlarza narzędzi współpracy - konsultacji, debat oraz realizacji projektów prorozwojowych opartych na montażu finansowym,

3) **celowości** - działania organizacyjne i podejmowane inwestycje ukierunkowane będą na osiągnięcie celów określonych w Strategii i służyć będą podnoszeniu jakości życia i możliwości rozwojowych Mieszkańców,

4) **efektywności** - podejmowane działania i inwestycje będą ukierunkowane na maksymalizację korzyści dla Mieszkańców przy ich realizacji w sposób najbardziej skuteczny i optymalny przy wykorzystaniu posiadanych zasobów finansowych.

Rysunek 28. Zasady wdrażania Strategii Rozwoju.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Partnerstwo polega na tym, że grupy interesariuszy są równymi uczestnikami całego procesu budowania oraz realizacji strategii, poczynając od wstępnych faz planistycznych, przez najważniejszy etap wdrażania programów po ich ewaluację *post ante*. Zasada partnerstwa jest szczególnie istotna w takich sytuacjach jak okres pandemiczny - gdzie wymagane jest współdziałanie wielu podmiotów w celu osiągnięcia zamierzonych rezultatów.

Monitorowanie realizacji Strategii polegać będzie na zbieraniu informacji i analizowaniu poziomu zbieżności podejmowanych działań z określonymi w Strategii kierunkami, przypisanie podmiotom zaangażowanym w proces wdrażania, monitorowania i oceny Strategii Rozwoju oraz pełniącymi określone w nim role będą:

- **Wójt Gminy Lesznowola** - jako organ odpowiedzialny za wdrażanie Strategii. Wykonuje on swoje zadania przy pomocy referatów lub samodzielnych stanowisk merytorycznych Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy. Ośrodkami koordynującymi współpracę w poszczególnych obszarach tematycznych będą stosowne Referaty lub samodzielne stanowiska merytoryczne Urzędu Gminy.
- **Rada Gminy Lesznowola** - analizuje postępy wdrażania Strategii, akceptuje sprawozdania z realizacji Strategii, analizuje i zatwierdza wnioski o aktualizację Strategii, uwzględnia zadania zaplanowane do realizacji przy przyjmowaniu budżetu gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych.
- **Koordynator Strategii** - funkcje koordynacyjne będzie pełnił Referat Innowacji, Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych, mobilizuje on zasoby na rzecz realizacji działań zapisanych w Strategii, upowszechnia założenia Strategii wśród Mieszkańców gminy, koordynuje przygotowanie okresowych sprawozdań z realizacji Strategii, rekomenduje wprowadzenie zmian do Strategii, inicjuje realizację kierunków działań.
- **Podmioty realizujące** poszczególne zadania opisane w Strategii, wykonujące przyjęte zadania i opracowujące sprawozdania dotyczące tych zadań dla pełniącego funkcje koordynacyjne Referatu Innowacji, Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych.

W celu realizacji działań w zakresie monitorowania i ewaluacji Strategii Wójt Gminy może powołać Zespół ds. Wdrażania Strategii lub oddelegować do realizacji tych czynności pracowników Urzędu Gminy tj. Referatu Innowacji, Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych. Do głównych zadań Zespołu będzie należeć koordynowanie prac poszczególnych referatów lub samodzielnych stanowisk merytorycznych, by osiągnąć efekt synergii w procesie wdrażania.

Zespół odpowiedzialny za następujące zadania:

- koordynację prac instytucji zaangażowanych we wdrażanie Strategii,
- monitoring (analiza raportów z przebiegu realizacji Strategii),
- dostarczanie syntetycznych informacji o procesach i uwarunkowaniach realizacyjnych Strategii rozwoju,
- nadzór nad prawidłowością realizacji Strategii.

PROCES MONITORINGU

Celem systemu monitorowania Strategii jest weryfikacja skuteczności działań określonych w ramach celów strategicznych ujętych w dokumencie. Monitoring pozwoli sprawdzić, czy Strategia jest wdrażana zgodnie z planem. To niezbędna kontrola procesu wdrażania założeń Strategii pozwalająca uniknąć błędów i niedopatrzeń w realizacji projektów. Istotą wdrożonego systemu monitorowania będzie pokazanie, które założenia Strategii zostały zrealizowane oraz które ustalenia wymagają modyfikacji.

Najważniejszymi zadaniami systemu monitorującego będzie:

- monitorowanie przebiegu oraz ocena efektywności i skuteczności realizacji Strategii rozwoju i programów rozwoju regionalnego,
- ocena i wydawanie opinii w realizacji konkretnych celów,
- ocena postępów i rezultatów konkretnych działań,
- składanie odpowiednich propozycji do jednostek wdrażających,

- przyjmowanie okresowych raportów z realizacji Strategii rozwoju i programów rozwoju regionalnego.

Monitoring Strategii, w tym etapów realizacji oraz osiągniętych wskaźników odbywać się będzie co roku.

Zasadne też jest uwzględnienie postępów w realizacji Strategii w corocznym Raporcie o stanie Gminy.

W celu ułatwienia kontroli i nadzoru nad realizacją ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola, do celów operacyjnych przyporządkowano zbiór mierników, za pomocą których możliwe będzie monitorowanie etapów realizacji poszczególnych celów strategicznych.

EWALUACJA REALIZACJI STRATEGII

System monitoringu stanowić będzie podstawę do ewaluacji i oceny stopnia aktualności Strategii. Aktualizacja Strategii możliwa będzie w przypadku stwierdzenia istotnych zmian uwarunkowań rozwojowych Gminy Lesznowola.

Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym.

Ewaluacja to proces polegający na ocenie realizacji Strategii oraz jej wpływu na wszystkie dziedziny życia społeczno - gospodarczego.

Ewaluacja działań wynikających ze Strategii Rozwoju będzie się opierała na trzech rodzajach ocen:

Rysunek 29. Proces ewaluacji Strategii.

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

Po opracowaniu Strategii, a przed jej wdrażaniem przeprowadzona zostanie tzw. **ewaluacja ex - ante** (warunek wypełnia już niniejsza strategia) opisuje zakładane cele oraz przewidywane rezultaty. Ewaluację ex - ante stosuje się przy ocenie sytuacji wejściowej, czy i w jaki sposób Strategia wpłynie na grupy docelowe, przyczyni się do poprawy sytuacji na obszarze Gminy Lesznowola. Przeprowadza się ją w zakresie następujących kryteriów:

- trafności - analizie poddane zostaną adekwatność postawionych celów i wybranych do realizacji zadań do zidentyfikowanych problemów, potrzeb i posiadanych zasobów,
- skuteczności - czy wyznaczone cele są możliwe do osiągnięcia poprzez zdefiniowane priorytety i działania,
- efektywności - ocena dotyczącej tego, czy zdefiniowane cele są uzasadnione pod względem przewidywanych nakładów finansowych,

- użyteczność - pozwala ocenić zgodności celów Strategii z faktycznymi problemami i potrzebami grupy docelowej,
- spójności wewnętrznej i zewnętrznej dokumentu. Po przeprowadzonej ewaluacji ex - ante rekomenduje się Strategię do wdrożenia.

W przebiegu ewaluacji mid - term, on - going (ocena w trakcie realizacji założeń Strategii) analizuje się proces wdrożenia i ocenia dotychczasowe efekty. Pozwala to odpowiedzieć na pojawiające się pytania, rozwiązać ujawnione problemy. Można tu ocenić przede wszystkim skuteczność i efektywność projektu na danym etapie. Ewaluacja mid - term będzie wykonywana w trakcie realizacji projektów.

Po zakończeniu obowiązywania Strategii przewidziano opracowanie ewaluacji ex - post (ocena po realizacji założonych działań) sprawozdania/raportu końcowego z wdrażania założeń dokumentu, który będzie zawierał m.in. wykaz zrealizowanych działań, analizę efektywności wydatkowania środków finansowych, analizę osiągniętych rezultatów w ramach podjętych działań. Do mierzenia postępu realizacji strategii należy posługiwać się miernikami przypisanymi do każdego z zadań realizacyjnych.

Przy ocenie należy zwrócić szczególną uwagę na użyteczność i trwałość przedsięwzięć a także uwzględnić dwa kryteria:

- skuteczności - w jakim stopniu cele zapisane w strategii zostały osiągnięte,
- efektywności - jaki był stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.

Proces ewaluacji będzie przeprowadzany w połowie oraz po zakończeniu realizacji Strategii. W przypadku wystąpienia szczególnych, nieprzewidzianych okoliczności istnieje możliwość wprowadzenia dodatkowych etapów ewaluacyjnych.

Koniecznym uzupełnieniem działań ewaluacyjnych będzie zapewnienie adekwatnych i wiarygodnych źródeł danych potrzebnych do monitoringu interwencji oraz realizacji poszczególnych ewaluacji. Wykorzystywane będą w tym celu dane zbierane przez Urząd Gminy, jednostki podległe, GUS (BDL).

DOKUMENTACJA MONITORINGU ORAZ EWALUACJI STRATEGII

Podstawowym dokumentem w procesie monitoringu i ewaluacji jest raport monitoringowy Strategii, opracowywany na podstawie raportów częściowych oraz danych pochodzących ze statystyki ogólnej. Raport zawierać będzie analizę odpowiednich wskaźników, określającą stan realizacji Strategii.

Podmiotem odpowiedzialnym za raportowanie są wszystkie podmioty zaangażowane w realizację Strategii. Raport monitoringowy będzie sporządzony przez właściwy referat Urzędu i przedstawiony Wójtowi Gminy Lesznowola.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI STRATEGII

Planowanie i realizacja projektów i działań wskazanych w Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 wymaga wykorzystania zróżnicowanych instrumentów finansowych, które mogą pochodzić ze środków własnych Gminy Lesznowola, które w praktyce będą niestety niewystarczające, aby zakładane cele strategii mogły zostać osiągnięte. Niezbędne będzie zatem wykorzystanie funduszy zewnętrznych.

Potencjalnymi źródłami finansowania działań ujętych w Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 poza środkami własnymi budżetu gminy będą: inne fundusze zewnętrzne np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego, środki budżetu państwa przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania, środki budżetu samorządu województwa - na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania, środki budżetu powiatu - na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania, inne środki publiczne, np. fundusze celowe oraz środki prywatne, np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, Mieszkańców.

Rysunek 30. Główne źródła finansowania wdrażania Strategii.

GŁÓWNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA WDRAŻANIA STRATEGII

Źródło: opracowanie Contract Consulting.

W najbliższych latach kluczowym dla polskich samorządów źródłem finansowania przedsięwzięć rozwojowych będą nadal środki europejskiej polityki spójności.

Poniżej zaprezentowano syntetycznie informacje dotyczące nowej perspektywy budżetowej UE w tym obszarze:

- bardziej inteligentna Europa przez innowacje, cyfryzację, transformację gospodarczą oraz wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- bardziej przyjazna dla środowiska bezemisyjna Europa wdrażająca porozumienie paryskie i inwestująca w transformację sektora energetycznego, w odnawialne źródła energii oraz w walkę ze zmianami klimatu,
- lepiej połączona Europa ze strategiczną infrastrukturą transportową i sieciami cyfrowymi,
- Europa o silniejszym wymiarze społecznym wdrażająca europejski filar praw socjalnych i inwestująca w wysokiej jakości zatrudnienie, edukację, umiejętności, integrację społeczną i równy dostęp do opieki zdrowotnej,
- Europa bliżej obywateli przez wspieranie oddolnych strategii rozwoju i zrównoważonego rozwoju obszarów w całej UE.

Polityka spójności na lata 2021 - 2027 ma obejmować następujące fundusze:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- Fundusz Spójności (FS),
- Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+)
- Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

Fundusze te wzajemnie się uzupełniają.

Fundusze wynikające z Umowy Partnerstwa:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) - następca Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- Program Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Krajowe Programy Ministerialne:

- Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej,
- Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Programy Ministerstwa Rozwoju i Technologii,
- Programy Ministerstwa Edukacji i Nauki,
- Programy Ministerstwa Klimatu i Środowiska,
- Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki.

w tym również fundusze celowe m.in.:

- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,
- Fundusz Dróg Samorządowych,
- Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych,
- Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 - 2030,
- Program Tarcza antykryzysowa,
- Polski Ład - BGK.

Inne Krajowe Programy oraz programy dotyczące inwestycji w ochronie środowiska naturalnego dystrybuowane przez:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
  - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- oraz programy celowe: Czyste powietrze i STOP SMOG, Moja woda.

Finansowania pochodzące z innych funduszy; w tym między innymi:

- Fundusze norweskie i EOG, Program Life,
- Program Interreg Europa Środkowa,
- Program Erasmus+,
- Krajowy Plan Odbudowy,
- instrumenty finansowe, które oferuje Samorządom Bank Gospodarstwa Krajowego np. pożyczki Jessica,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno - prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy antykryzysowych.

Zdolność finansowania działań rozwojowych przez gminę dostarczają informacje dotyczące danych co do wysokości wydatków majątkowych. Ramy finansowe Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 obejmują wartości zaprognozowane w budżecie Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 r., w podziale na kategorie wydatków przeznaczonych na realizację poszczególnych typów zadań gminy.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy Lesznowola wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032. Zakłada się, że w perspektywie do 2032 roku rosnąć będą dochody własne gminy, co związane będzie m.in. ze wzrostem wynagrodzeń, wzrostem dochodów z tytułu podatku PIT oraz podatku od nieruchomości.

Pandemia COVID - 19 niewątpliwie wpłynie na poziom dochodów budżetu gminy, jednocześnie po tym okresie prognozowany jest dalszy wzrost dochodów. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne gminy, w szczególności udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz podatek od nieruchomości. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych Gminy Lesznowola. O dochodach budżetów jednostek samorządu terytorialnego rozstrzygają również realne procesy gospodarcze. Podlegają one wahaniom związanym z cyklem koniunkturalnym. Wyłania się stąd istotna trudność w planowaniu budżetowym, polegająca na konieczności przyjęcia prognoz określonych wielkości makroekonomicznych, takich jak: produkt krajowy brutto (dynamika wzrostu), inflacja, bezrobocie, wzrost stóp procentowych, kurs walutowy itp. Należy mieć na względzie niepewną obecnie sytuację gospodarczą w kraju oraz wzrost cen energii a co za tym idzie wzrost wydatków bieżących związanych z utrzymaniem inwestycji.

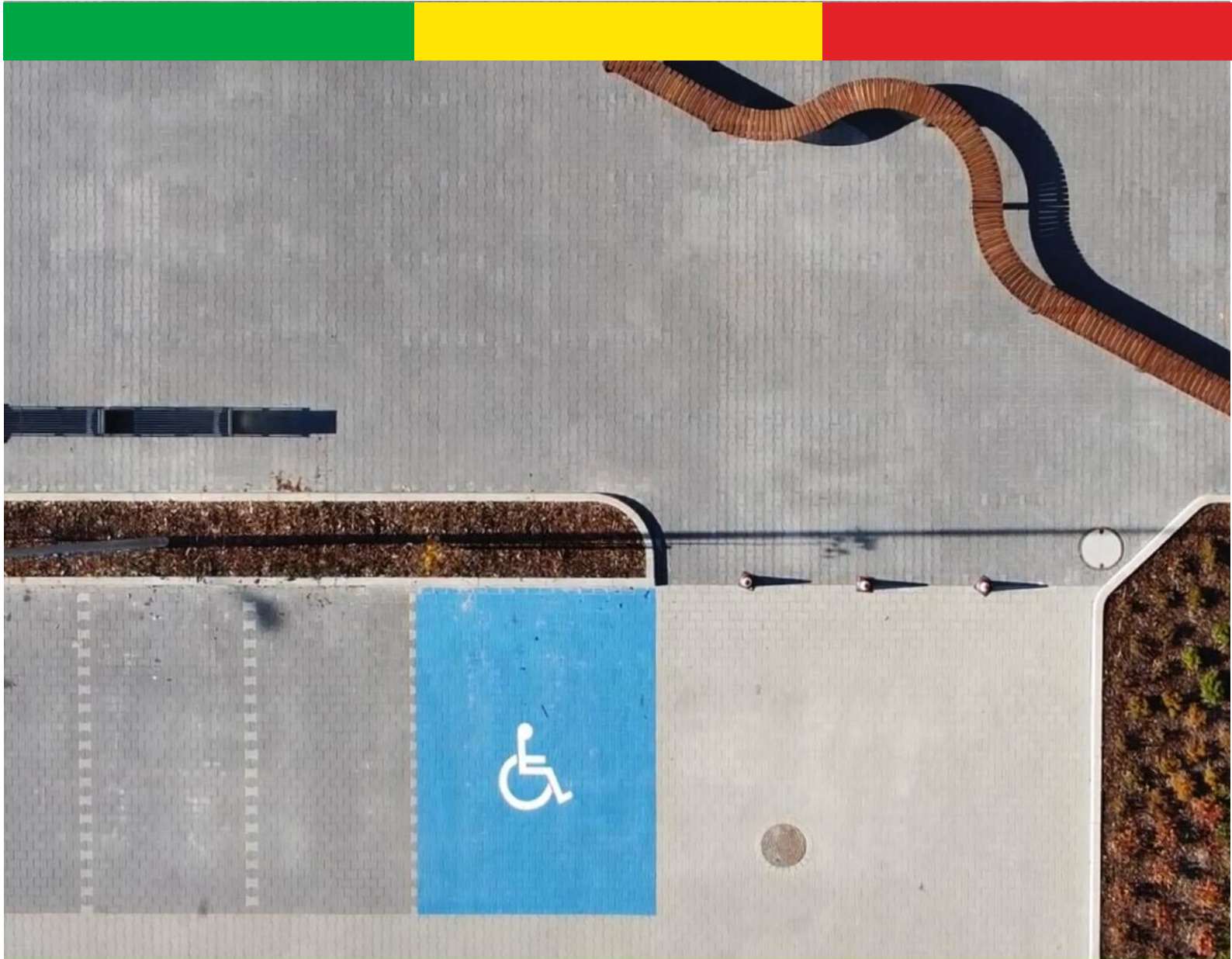
Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem piaseczyńskim, oraz województwem mazowieckim, spółkami komunalnymi i stowarzyszeniami, których Gmina Lesznowola jest lub będzie członkiem.

Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie między innymi budżet gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej.

W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia.

Zaplanowane w Strategii działania oraz działania i decyzje będą podejmowane przez Radę Gminy w planowaniu budżetu i wieloletniej prognozy finansowej.

12

Wytyczne dla sporządzania dokumentów wykonawczych

Część 12. WYTYCZNE DLA SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH.

Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 jest dokumentem programującym rozwój Gminy na kolejne 10 lat. Wszystkie pozostałe plany i programy strategiczne są względem Strategii dokumentami wykonawczymi i powinny pozostać zgodne z jej zapisami, w celu zapewnienia spójności programowania rozwoju.

Zgodność dokumentów wykonawczych powinna odnosić się do następujących elementów:

- zgodność na poziomie celów - cele zaplanowane w dokumentach programowych niższego rzędu powinny wpisywać się w realizację celów zaplanowanych w Strategii,
- zgodność na poziomie zaplanowanych efektów - dokumenty wykonawcze powinny przyczynić się do osiągnięcia wskaźników zaplanowanych w Strategii,
- zgodność na poziomie wytycznych i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 jest dokumentem ramowym dla szeregu polityk rozwojowych poziomu lokalnego, w tym w zakresie polityki społecznej, ochrony środowiska, planowania przestrzennego.

W poniższej tabeli zestawiono wybrane dokumenty wykonawcze, których wdrażanie i aktualizacja powinny pozostać zgodne z zapisami Strategii.

Tabela 17. Wytyczne dla sporządzenia dokumentów wykonawczych.

L.p.	Nazwa dokumentu	Status aktualności	Wytyczne dla aktualizacji lub sporządzenia dokumentów
1.	Wieloletnia prognoza finansowa Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2034.	Dokument obowiązujący	Zmiany dokumentu zgodne z przyjętymi w strategii priorytetowymi celami oraz zadaniami do realizacji. Aktualizacja zgodnie z potrzebami.
2.	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2019 - 2023.	Dokument obowiązujący	Kompleksowa realizacja założeń zawartych w planie, dopuszczalne są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno - ekonomicznej gminy.
3.	Gminny program opieki nad zabytkami na lata 2018 - 2022.	Dokument obowiązujący	Kontynuacja realizacji projektów, zadań uwzględnionych w gminnym programie opieki nad zabytkami. Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Wójt jest odpowiedzialny za opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami. Program sporządza się na okres 4 lat. Program przyjmuje Rada Gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Dokument spójny ze Strategią - cel operacyjny 5.4 -

L.p.	Nazwa dokumentu	Status aktualności	Wytyczne dla aktualizacji lub sporządzenia dokumentów
			Wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego oraz zasobów przyrodniczych celem rozwoju turystyki weekendowej oraz agroturystyki.
4.	Program usuwania azbestu i wyrobów azbest na terenie Gminy Lesznowola przyjęty uchwałą Nr 83/VII/2007 z dnia 29 czerwca 2007 r.	Dokument obowiązujący	Dokument aktualny, zgodny z celami Strategii. Kompleksowa realizacja założeń zawartych w programie, dopuszczalne są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno - ekonomicznej gminy.
5.	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lesznowola uchwalony uchwałą Nr 299/XXVII/2020 z dnia 23 lipca 2020 r.	Dokument obowiązujący	Kontynuacja realizacji projektów, zadań uwzględnionych w planie gospodarki niskoemisyjnej. Dokument spójny ze Strategią - cel operacyjny 2.1 - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Dokument stanowi instrument pozyskiwania środków zewnętrznych m.in. na działania w zakresie wymiany pieców, termomodernizacji budynków, rozwoju transportu publicznego i ścieżek rowerowych czy wdrażania OZE. Działania te strategia rozwoju gminy traktuje jako jedne z priorytetowych.
6.	Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Lesznowola.	Dokument obowiązujący	Dokument aktualny, zgodny z celami Strategii. Kompleksowa realizacja założeń zawartych w regulaminie, możliwe są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno - ekonomicznej gminy.
7.	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Lesznowola przyjęty uchwałą Nr 398/XXXVI/2021 z dnia 25 marca 2021 r.	Dokument obowiązujący	Dokument aktualny, zgodny z celami Strategii. Realizacja założeń zawartych w programie, możliwe są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno - ekonomicznej gminy.
8.	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Lesznowola.	W procesie opracowania	Dokument rekomendowany. Aktualizacja programu rewitalizacji, opracowanie gminnego programu rewitalizacji. Jest to skuteczne narzędzie wyprowadzania ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów gminy, przy dofinansowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków zewnętrznych.

L.p.	Nazwa dokumentu	Status aktualności	Wytyczne dla aktualizacji lub sporządzenia dokumentów
9.	Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Lesznowola na lata 2020 - 2025 przyjęta uchwałą Nr 302/XXVII/2020 z dnia 23 lipca 2020 r.	Dokument obowiązujący	Realizacja założeń Strategii, monitoring i ewaluacja.
10.	Roczny Program Współpracy Gminy Lesznowola z organizacjami pozarządowymi na rok 2022 przyjęty uchwałą Nr 526/XLIV/2021 z dnia 23 listopada 2021 r.	Uchwalany na każdy rok	Umacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi i realizacja projektów zawartych w programie współpracy.
11.	Gminny Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2026 przyjęty uchwałą Nr 533/XLV/2021 z dnia 21.XII.2021 r.	Dokument obowiązujący	Realizacja założeń przewidzianych w programie projektów społecznych.
12.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 r. przyjęty uchwałą Nr 523/XLIV/2021 z dnia 23 listopada 2021 r.	Dokument obowiązujący	Realizacja założeń zawartych w programie. Dokument spójny ze Strategią - cel operacyjny 3.3 - Podwyższanie poziomu opieki zdrowotnej i zwiększenie dostępności do opieki medycznej, rozwój oferty świadczeń zdrowotnych, promocja zintegrowanych programów profilaktyki zdrowotnej i zdrowia psychicznego.
13.	Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023 przyjęty uchwałą Nr 425/XXXIX/2021 z dnia 27 maja 2021 r.	Dokument obowiązujący	Realizacja założeń zawartych w programie. Dokument aktualny, zgodny z celami Strategii. W perspektywie konieczna aktualizacja (zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).
14.	Program polityki zdrowotnej pod nazwą „Rehabilitacja lecznicza mieszkańców Gminy Lesznowola” na lata 2019 - 2023 przyjęty uchwałą Rady Gminy Lesznowola Nr 107/X/2019 z dnia 6 czerwca 2019 r.	Dokument obowiązujący	Realizacja założeń zawartych w programie, dopuszczalne są aktualizacje wynikające ze zmieniającej się sytuacji społeczno - ekonomicznej gminy. Dokument spójny ze Strategią - cel operacyjny 3.3.
15.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania	Dokument obowiązujący	Zgodność zapisów studium z modelem funkcjonalno - przestrzennym gminy przyjętym w Strategii.

L.p.	Nazwa dokumentu	Status aktualności	Wytyczne dla aktualizacji lub sporządzenia dokumentów
	przestrzennego Gminy Lesznowola.		
16.	Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego.	Dokumenty obowiązujące i aktualizowane w miarę potrzeb	Aktualizacja obowiązujących planów jako konsekwencja aktualizacji studium i/lub w wyniku działań ukierunkowanych na zwiększenie i wykorzystanie potencjału gospodarczego, atrakcyjności osadniczej gminy oraz rozbudowy jej infrastruktury społecznej i komunalnej, z uwzględnieniem założeń modelu struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy oraz zasad i rekomendacji dla polityki przestrzennej określonych w Strategii.
17.	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Lesznowola na lata 2018 - 2032.	Dokument obowiązujący	Realizacja założeń zawartych w programie. Zgodnie z Ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, Wójt jest odpowiedzialny za opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwo gazowe. Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z zakresem określonym w w/w ustawie.
18.	Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Lesznowola na lata 2021 - 2023.	Dokument obowiązujący	Realizacja założeń zawartych w planie. Dokument aktualny, zgodny z celami Strategii.
19.	Program ochrony środowiska dla Gminy Lesznowola na lata 2019 -2022 z perspektywą do roku 2026.	Dokument obowiązujący	Kontynuacja realizacji założeń zawartych w programie. Dokument spójny ze Strategią - cel strategiczny 2.

Źródło: opracowanie własne.

13

Strategiczna ocena odziaływania na środowisko

Część 13. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.

Zgodnie z art. 46 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2021 poz. 247.) nakłada obowiązek konieczności przedłożenia do uzgodnienia istotnych, strategicznych dokumentów opracowywanych przez Gminę Lesznowola do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej.

Podczas procedury uzgodnień we wskazanych wyżej instytucjach ocenie podlega charakter działań przewidzianych podczas realizacji celów, kierunków działań i konkretnych projektów, przewidzianych w ramach realizacji założeń dokumentu, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko. Wobec wyżej wskazanych uwarunkowań Gmina Lesznowola wystąpiła do RDOŚ i WSSE o uzgodnienie odstąpienia od konieczności realizacji strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Mając na uwadze charakter Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola można stwierdzić, że realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w dokumencie nie powinna spowodować znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Jednocześnie analiza wpływu na środowisko może być przeprowadzona po zdefiniowaniu konkretnej lokalizacji przedsięwzięcia i jego zakresu (np. projekty dotyczące budowy i modernizacji dróg).

W przypadku, gdy w procesie planowania i opracowywania dokumentacji projektowej okaże się, że jakiegokolwiek działania inwestycyjne będą wymagały przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, stosowna ocena zostanie przeprowadzona.

SPIS TABEL

Tabela 1. Zestawienie osób zameldowanych na pobyt stały w podziale na narodowości.....	15
Tabela 2. Migracje ludności Gminy Lesznowola w latach 2016 - 2020.	18
Tabela 3. Wykaz zajęć cyklicznych Gminnego Ośrodka Kultury wraz z ich lokalizacją.....	23
Tabela 4. Obszary i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków w Gminie Lesznowola.....	27
Tabela 5. Statystyki Lesznowolskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego w 2021.	65
Tabela 6. Dane finansowe dotyczące dochodów Gminy Lesznowola.....	73
Tabela 7. Dane finansowe dotyczące wydatków Gminy Lesznowola.....	74
Tabela 8. Analiza SWOT.....	78
Tabela 9. Ogólne wnioski z diagnozy społeczno- gospodarczej Gminy Lesznowola.....	85
Tabela 10. Wskaźniki będące odzwierciedleniem zmian poziomu życia na terenie Gminy Lesznowola. ...	103
Tabela 11. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Gmina Lesznowola - atrakcyjne miejsce dla rozwoju przedsiębiorczości, przyciągające nowych inwestorów.....	106
Tabela 12. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Gmina Lesznowola - ekologiczne miejsce przyjazne środowisku.....	115
Tabela 13. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Gmina Lesznowola - stawiająca na rozwój społeczeństwa i jego potrzeby, zapewniająca atrakcyjne warunki życia Mieszkańców i osób nowo osiedlających się.....	123
Tabela 14. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Gmina Lesznowola bezpieczna dla Mieszkańców w rozbudowaną infrastrukturą techniczną oraz atrakcyjną i estetyczną przestrzenią.....	132
Tabela 15. Cele strategiczne i cele operacyjne - dla obszaru Gmina Lesznowola - atrakcyjna dla Mieszkańców z bogatą i urozmaiconą ofertą kulturalną, sportową i rekreacyjną.....	140
Tabela 16. Spójność celów Strategii Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032 ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku oraz Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Piaseczyńskiego.....	151
Tabela 17. Wytyczne dla sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	169

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba Mieszkańców w Gminie Lesznowola w latach 2011 - 2021.....	14
Wykres 2. Mieszkańcy Gminy Lesznowola według kryterium produktywności.....	16
Wykres 3. Ludność Gminy Lesznowola z podziałem na ekonomiczne grupy w latach 2015 - 2021.	17
Wykres 4. Liczba urodzeń i zgonów w Gminie Lesznowola w latach 2015 - 2021.	17
Wykres 5. Liczba czytelników i wypożyczeń w Gminnej Bibliotece Publicznej.	21
Wykres 6. Imprezy organizowane przez instytucje kultury oraz ich uczestnicy w latach 2011 - 2020.	24
Wykres 7. Kluby sportowe i ich członkowie w Gminie Lesznowola.	26
Wykres 8. Ćwiczący w Gminie Lesznowola na przełomie lat 2010 - 2020.	26
Wykres 9. Rodziny objęte pomocą społeczną w latach 2015 - 2021.	30
Wykres 10. Rodzaj świadczeń pomocy społecznej przyznawanych w 2021 r.	31
Wykres 11. Skala wzrostu liczby mieszkań w Gminie Lesznowola w latach 2000 - 2020.	32
Wykres 12. Zapotrzebowanie na lokale komunalne.	33
Wykres 13. Udział mikroprzedsiębiorstw i przedsiębiorstw małych w ogólnej strukturze podmiotów gospodarczych w Gminie Lesznowola.	37
Wykres 14. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON w latach 2009 - 2020.....	37
Wykres 15. Pracujący w Gminie Lesznowola.	39
Wykres 16. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowego w Gminie Lesznowola w latach 2013 - 2020.	39
Wykres 17. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Lesznowola w latach 2015 - 2020.....	40
Wykres 18. Rodzaj i powierzchnia terenów w Gminie Lesznowola.	56
Wykres 19. Statystyki dotyczące sieci kanalizacyjnej w Gminie Lesznowola w latach 2010 - 2020.	64
Wykres 20. Korzystający z sieci gazowej w Gminie Lesznowola w latach 2010 - 2020.....	66
Wykres 21. Budżet i wydatki majątkowe w latach 2015 - 2021 r.	74

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Elementy tworzenia dokumentu Strategii Rozwoju.	7
Rysunek 2. Etapy prac nad Strategią Rozwoju Gminy Lesznówola na lata 2022 - 2032.	8
Rysunek 3. Proces zarządzania strategicznego w Gminie Lesznówola.....	8
Rysunek 4. Gmina Lesznówola na tle powiatu.	10
Rysunek 5. Położenie Gminy Lesznówola.....	11
Rysunek 6. Powierzchnia sołectw Gminy Lesznówola.	11
Rysunek 7. Liczba ludności zameldowanej na pobyt stały w miejscowościach w Gminie Lesznówola - stan 31.12.2021.....	13
Rysunek 8. Miejscowości Gminy Lesznówola o najbardziej dynamicznym wzroście liczby ludności.....	14
Rysunek 9. Mapa placówek Gminnego Ośrodka Kultury na terenie Gminy Lesznówola.....	22
Rysunek 10. Kompleksy leśne w Gminie Lesznówola.....	45
Rysunek 11. Inwentaryzacja źródeł ciepła w Gminie Lesznówola w 2020 r.....	47
Rysunek 12. Sensory monitorujące jakość powietrza w Gminie Lesznówola i skala jakości powietrza.....	48
Rysunek 13. Podział hydrograficzny gminy Lesznówola.....	53
Rysunek 14. Mapy zagrożenia powodziowego (MZP) w Gminie Lesznówola.....	54
Rysunek 15. Pokrycie gminy planami zagospodarowania przestrzennego.....	59
Rysunek 16. Drogi w Gminie Lesznówola.....	68
Rysunek 17. Schemat połączeń komunikacyjnych w Gminie Lesznówola.....	69
Rysunek 18. Schemat rozwoju strategicznego.....	90
Rysunek 19. Katalog celów Gminy Lesznówola.....	95
Rysunek 20. Obszary rozwojowe Gminy Lesznówola.....	97
Rysunek 21. Pięć obszarów strategicznych Gminy Lesznówola.....	98
Rysunek 22. Cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Lesznówola na lata 2022 - 2032.....	101
Rysunek 23. Hasła przewodnie celów strategicznych.....	102
Rysunek 24. Uchwała antysmogowa.....	152
Rysunek 25. Obszary strategicznej interwencji województwa mazowieckiego.....	155
Rysunek 26. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno - gospodarcze.....	156
Rysunek 27. Obszary strategicznej interwencji Gminy Lesznówola.....	157
Rysunek 28. Zasady wdrażania Strategii Rozwoju.....	160
Rysunek 29. Proces ewaluacji Strategii.....	162
Rysunek 30. Główne źródła finansowania wdrażania Strategii.....	164

WYKAZ SKRÓTÓW

CRiAF - Centrum Rehabilitacji i Aktywności Fizycznej
DPS - Dom Pomocy Społecznej
GBP - Gminna Biblioteka Publiczna
GKRPA - Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych
GOK - Gminny Ośrodek Kultury
GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
GUS - Główny Urząd Statystyczny
KPP - Komenda Powiatowa Policji
KSRR - „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030”
LPK - Lesznowolskie Przedsiębiorstwo Komunalne
LRS - Lesznowolska Rada Seniorów
MOF - miejski obszar funkcjonalny
MPZP - Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
NFZ - Narodowy Fundusz Zdrowia
NGO - (ang. non - government organization) - organizacja pozarządowa
OSI - Obszary strategicznego oddziaływania
OSP - Ochotnicza Straż Pożarna
POZ - Podstawowa Opieka Zdrowotna
PUP - Powiatowy Urząd Pracy
SOR - „Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”
ŚCZP - Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego
UG - Urząd Gminy
UTW - Uniwersytet Trzeciego Wieku
WOCK - Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu.

